RM
1.6

T—H K.
6

Ruk
I.6.

(1. peld.)

Teljes.

Nouum Testamentum seu quattuor euangeliorũ volumina lingua Hungarica donata, Gabriele Pannonio Pesthino Interprete.

Wij Testamentum magijar nijeluen.

Cum gratia & priuilegio Romanę Regiæ Maiestatis ad quinquennium.

1536.

A M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

Az neegij Ewangelista-
nak ewangeliomija, melij wij testamentō-
nak mondatijk, kijt magijar nijelure for-
ditot, ees kijwaltkeppen walo gond wise
lessel meg nijomtattatot Pesthij Gabriel
(nemzetsegerewl Mijsser nézetbewl walo.)
Ees az hol walamij nehez ige wolt benne
ertelemre, Annak ertelmet zijwkseges
helijeken megis ieczette ees magij-
arazta keues bezeddel az kewnij-
nek zelen. Touabba Registro
motijs zerzet hozza az kew-
nijnek hatulso rezebe, kij
bewl mijnden Ewan-
geliomokat mellij
ek esnek ezten-
dew altal wa
sarnap na-
pokon,
egijeb zentek
napijannijs, kewnij
meg talalnij az derekba.

DR. TODORESZKU GYULA ÉS NEJE HORVÁTH ARANKA KÖNYVTÁRA

GABRIEL PANNONIVS PESTHINVS LECTORI CHRISTIANO. S. D.

Heb. 1.

MVltifarie multisq; modis deus olim locutus patribus per Prophetas, extremis autem diebus locutus est nobis per filium. Qui cursu suo iuxta diuini patris sui voluntatem fœlicissime peracto, omnibusq; consumatis, cœlos potenter ascendit, illicq; dexter assidet deo patri, vnde misso spiritu sancto in discipulos, nempe Apostolos & Euangelistas quos in hoc delegerat, locutus est varijs lin-

guis. vt omnes omnium nationes au
dierint illos loq:entes linguis suis
in quibus nati fuerant. Non est id-
circo quod mireris o lector Panno
nie Christiane tuum tibi Christum
Iesum seruatorem loqui iam illis no
uissimis diebus lingua & sermone
tuo natiuo, quo forsitan multis ante
hac sæculis haud sane ita locutus est,
vt omnibus vel parum litteratis sese
offerret noscendum. Venit igitur ad
hostium & pulsat, vocatq; omnes
varijs viciorum sarcinis oneratos
Mathe. 11 ad refrigerium & quietē, Quippe
qui mitis est & humilis corde, atq;
cuius iugū suaue onusq; leue. Neq;
ho: nouum aut insuetum putes esse
velim, Nam vt ommittam enumera
re complures nostræ ætatis popu-
los, qui vt Christi gloria mūdo ma
gis ac magis innotesceret euangeliū

suo sermone euulgatum suscepe-
runt, & Erasmus quoq; ille, homo
magni ingenij, maioris eruditionis,
maximiq; iudicij, ac vir nostræ tem
pestatis sapientissimi cuiusq; iudicio
doctissimus, vehementer dissidere
videtur ab his (sicuti testatur abun-
de in sua paraclesi in nouum Testa-
mentum) qui nolint ab idiotis legi
diuinas literas in vulgi linguam (vt
verbis ipsius vtar) transfusas, Quā
doquidem sol non perinde com-
munis esset omnibus expositus at-
q; Christi doctrina, quæ nullā æta
tem, nullum sexum, nullam fortunā,
nullam linguam, conditionemue re
ijceret. Atq; vtinam hæc in omnes
omniū (inquit) linguas essent trans-
fusa, vt nō solum a Scotis & hyber
nis, sed a Turcis quoq; & Sarace-
nis legi cognosciq; possint. Et vt

hinc aliquid ad ſtiuam decantaret agricola, hinc nonnihil ad radios ſuos modularetur textor, huiuſmodi fabulis itineris tedium leuaret viator, ex hijs ſint omnia Chriſtianorum omnium colloquia, tales enim ferme ſumus quales ſunt quottidiane noſtræ confabulationes. Et vt reliqua quę ibidem enumerantur taceam. Idem refert in indice operum diui Hieronymi quę perierunt, Hieronymum ipſum hæreticorum (vt aiunt) malleum natione dalmatam, ſcripturam diuinam ſuæ linguæ hominibus tradidiſſe hoc eſt dalmatice vertiſſe, et prę his omnibus vel vnicus ille diuinus vates Eſaias noſtro quidem iudicio nulli non ſatisfaceret, qui ſpiritu plenus conclamat dicens, In loquela labij & in alijs linguis, hoc eſt, in diuerſitate linguarum loquar ad populum iſtum, cauendũ tamen totoq; pectore euitandum ne tales reperiamur, qui nec ſic quidem audiremus loquentem nobis dominum. Hoc ipſum indicaſſe videtur ſacræ Apocalypſeos angelus volans per medium cœli habensq; euangelium æternum, vt euangelizaret habitãtibus ſuper terram, & omni genti, & tribui & linguæ, & populo vociferans. Horũ igitur ductus autoritate & exemplo rogatus itidem a fratribus chriſtianis ſæpiſſime, nonnũq; etiã animo volutãs ſi quid eſſet quod mea tenuitas in rem Chriſtianæ reipublicæ poſſet afferre in medium. Et quamq; perſpicuum mihi fuerat in rebus diuinis humanum ingenium etiã alioqui perſpicax quantũ caliget ac cecutiat, neq; me latebat q; eſ-

Eſaie. 28.

Apoca. 14

ſet mihi facilis cimba ad tam vaſtum
maris equor arandũ, nimirꝫ qui ſa-
cras litteras nõ modo non edidicerã
ſed vix deguſtarã. Verum quod no
ſtro marte efficere nõ poteramus, cõ
ſilio ſimul & auxilio hominũ in ea re
probatiſſimorꝫ pręſtitimus, curaui-
muſqꝫ vt quod noſtris viribus erat
diminutũ, id ex aliorꝫ ſuppetiꝫs ſarci
remus. Reſumpta itaqꝫ audatiore
minerua, inuocatoqꝫ dei nomine pro
piciore (qui nulli ſeſe lubentius im-
partit q̃ꝫ ſimplicibus animis) nego-
cium aggredi haud quaq̃ꝫ veriti ſu-
mus nõ parcẽtes laboribus nec vigi
liꝫs, quo ſyncerũ hoc ac ſacroſanctũ
& inuiolabile æternę lucis ſacramẽ-
tum paulo vberius diffunderetur,
ſperãtes interim ac certã habentes fi-
Exodi. 14. duciã Chriſtum veluti columnã lu-
cidantẽ ſenſus noſtros nobis in tranſ

ferendo preiturꝫ. Porro interim (ci
tra omnẽ inuidiam) locũ aliꝫs melius
transferendi ſemper relinquentes.
Quod ſi quis nobis fœlicior ĩgenio
fecerit, nos hominis illius induſtriã
& exoſculabimur & publicę gratu-
labimur vtilitati. Nam vt res ſunt
humanę nunq̃ꝫ ſine defectu ita erra-
tis noſtris (ſi quæ forſitan reperiren-
tur) prece humili ueniã efflagitare nõ
dedignamur, quã nobis facile quicũ-
qꝫ tandẽ fuerit daturus eſt, ſi perſua-
ſum habuerit quãto labore, quãta fi
de & diligentia, quantis deniqꝫ auto
rum variorꝫ lectionibus pro noſtra
virili effecimus vt hoc noſtrę imbe-
cilitatis qualecunqꝫ monimentũ, om
nibus quantum fieri poſſet numeris
abſolutum exactumqꝫ in lucem pro
grederetur, preſertim cum ipſa er-
rata (ſi quę fuerint) occaſionem aliꝫs

optime vertendi prębebunt. Vnum hoc certe intrepide affirmauerimus, bonam nos pręstitisse voluntatem. Proinde vt nobis propositū inserui endi reipublicę Christianæ fuit, ita par est vt candidus & Christianus Lector veluti propagationi illius religionis cupidus & anhelans nobis faueat & presenti sese translationi accōmodet, quod proculdubio futurę crediderim si eo animo quo ego do, simili quisqꝫ accipiet, Vale. Viennę Austriæ die XIII Iulij. Anno M.D.XXXVI.

IOANNIS ALEXANDRI BRAssicani Iurisconsulti ad interpretem Noui Testamēti. Gabrielem Pannonium Pesthinum discipulum suum aliquot disticha.

Dum tibi dexter adest nitidis cyllenius alis,
Diceris interpres esse bonæ fidei.

ALIVD.

Pannonius dum sacra legit te interprete uerba,
Facta ait est partu Maia beata nouo.

ALIVD.

Qui patriæ uitam pulcherrima munera mittit,
Hunc nomen patriæ dixeris esse bonum.

ALIVD.

Indigetem patriæ potuit qui reddere Christū,
De se promittit plurima, multa dedit.

ALIVD.

Cōuersa hec nitide dū cerneret, inquit Apollo.
Debemus linguis cuncta semel uarijs.

ALIVD.

Plaude tibi Gabriel, prodi & fœlicibus auris
Debebas patriæ, debet & ipsa tibi.

ALIVD.

Efferre Aeneas Gabriel dum inferre parentē
Cogitat, instar habet sic pietas geminum.

VDALRICI FABRI RHETI physici Phaleuticum libellum alloquitur.

Non testudineo precor libelle
Gressu, sed pede iam citatiore
Cultas Pannoniæ reuise terras.
Et quos Ister aquis rigat uirentes
Agros, aut Titiæ fluenta late
Perlabuntur. Adi laboriosam
Gentem, Christigenisq; nunciato
Synceræ fidei nitore plena
Extemplo documenta, queq; iussit
Per gnatum pater ipse carne nostra
Indutum, pietatis hec referta.
Virtutum uia nam subire Christi
Suaue, & dulce iugum, nihil molesti
Nobis quandoquidem poli creator,
Ac mundi dominus colentibus se
Præcepit, modo nemo dogma uerum,
Quod per se liquidum est, grauet, premat q;.
I nunc omni igitur, precor, metallo,
Et cunctis preciosior libelle
Gemmis, quas parit undiquaq; littus
Immensum pelagi, uel orbis totus.
Exi quid dubitas recens libelle
Auro nobiliorq;, graciorq;?
Non est quod timeas feros leones,
Non syluas, populos, lacus, paludes,
Non montes, latebrasq; abhominandas,
Seu quicquid tibi cernitur molestum,
Nec fraudes hominum, dolosq; mille
Quorundam, deus est ubiq; tutor
Doctorum fidei, gregisq; Christiani
Ad cœli patriam gradu sequentis.

O ter pannoniæ, quaterq; tellus
Fœlix, atq; beata, cui licebit
Iam nunc in propria uidere lingua,
Atq; audire, sacras legendo Christi
Doctrinas, dubio procul labore
Permagno Gabrielis, inde grata
Posthac sis homini, probesq; uersa
Recte, si qua uides, fideliterq;.

VOLFGANGI LAZII ARTIum & Philosophiæ Magistri ad lectorem Decastichon.

Qui sanctum Christi titulũ tibi sumis in orbe,
Hunc uigili librum uoluere disce manu.
Forte putas lateant hoc uilia scripta libello,
Si nescis summi hic sunt pia gesta dei.
Qui superas linquens nostras peruenit ad oras
Et sua qui fecit peruia regna pijs.

Vitæ igitur Christo cuncti debemus honorem,
Pannonio huic aliquid qui dedit acta uiro,
Namq; meus Gabriel docuit nũc primus in orbe
Hunniaci Christum uerba sonare soli.

IDEM AD INTERPRETEM Gabrielem Pannonium Pesthinũ suũ.

Reddere cũ Christo Gabriel uoluisses honorẽ,
Tunc precibus poteras facere uota tuis.
Reddere cũ patriæ Gabriel uoluisses honorem,
Tunc poteras meritis facere gesta tuis.
Reddere sed pariter tibi uis, cũ reddis utriq;
Quod debet patria, hoc reddet & ille tibi.

Zent Mathe apastalnak

ees ewangelistanak eletij kezdetijk reuideden zent Hieronimosbol.

Ent Mathe Apastal ees ewangelista, kijt mas neuen leuinekijs neuezenek, az nijlwan walo bijnesek kezzijl lewn apastalla, zer ze ees ira az ew ewangeliomijat Sijdosagba leg elewzer, Sijdo nijelu ees Sijdo bewtijuel, azokert, kijk az kernijl walo metelesnek te wrnenijebewl hijttenek wala az ewangeliomnak. Mellij zent Mathe ewangeliomijat kij annak wtanna Gewrewg nijelure forditota legijen, nem elegge tuhattatijk meg. De az Ewangeliom mellijet Sijdo nijeluen irt mastamijs az Czesareabelij bibliotekaba wagijon, melij bibliotekat Pamfilus Martijr, kij walt keppen walo gonduiselessel zer ze, ees egijue gijhte. Eñekemijs engetteter wala az Nazareusoktol ez kewnij, ees hatalmā wolt rajta hogij kij irnam belewle Sijdouul az ewangeliomot, Sijriaba, Bertea neuij warasba.

Ewangeliomija kezdetijk.

Elsew Capitulom.

Iesus Christus nak, Dauidnak Abrahamnak fija nak nézetsegerewl walo kenijw. Abraham nemze isakot, Isak kegijg nemze iakobot, Iakob kegijg nemze iudasth ees az ew attijafijajt. Iudas kegijg nemze faresth ees zaramot Thamartol. Fares kegijg nemze esromot, Esrom kegijg nemze aramot, Aram kegijg nemze amijnadabot, Aminadab kegijg nemze naasomot, Naason kegijg nemze salmont, Salmon kegijg nemze boozt, Raabtol. Booz kegijg nemze obetet, Ruttol. Obet

kegijg nemze iesset, Iesse kegijg nemze dauid kijralt, Dauid kijral kegijg nemze salamont az azzontol kij wala Vriase. Salamon kegijg nemze roboant, Roboan kegijg nemze abijat, Abija kegijg nemze asat, Asa kegijg nemze Iosafatot, Iosafat kegijg nemze ioramot, Ioram kegijg nemze ozijast, Ozijas kegijg nemze ioatamot, Ioatan kegijg nemze akazt, Akaz kegijg nemze ezekijasth, Ezekijas kegijg nemze manassest Manasses kegijg nemze amont, Amon kegijg nemze iosijast, Iosijas kegijg nemze Iekonijast, ees az ew attijafijaijt, az Babijllonijaijbelij fogsagban. Ees az Babijllonijaij fogsagnak wtanna, Iekonijas nemze salatielt, Salatiel nemze zorobabelt, zorobabel kegijg nemze abiudot, Abiud kegijg nemze eliakijmot, Eliakijm nemze azort, Azor kegijg nemze sadokot, Sadok nemze akijmot, Akijm nemze eliudot, Eliud kegijg nemze eleazart, Eleazar nemze mathant, Mathan kegijg nemze iakobot, Iakob kegijg nemze Iosefet Marianak ferijet, melij mariatol zijletek Iesus, kij mondatijk Cristusnak.

Azert mijnd ez nemzetseg Abrahamtol

fogwa dauidijg, tijzenneeg, ees Dauidtol fogwa, az Babijllonijaijbelij fogsagijg, ismeg tijzenneeg, az Babijllonijaijbelij fogsagtol fogwa Cristusijg, ismeg tijzenneeg.

Iesus Cristusnak kegijg ew zijletetij imijgijen wagijon. Mijkoron az ew annija Maria ieczijetetet wolna Iosefnek, mijnek elewtte egijwt laktanak wolna, talaltatek terhe sijltnek zent lelektewl. Ees mijert hogij az ew ferije Iosef igaz wala, nem akarija wala Mariat ez dologgal meg zijdalmaznij, hanem chak tijtkon ewtet el hadnij. Ees mijkoron errewl elmeijebe gondolkodnek, ime wrnak Angijala nekij almaba meg ielenek mondwan. Iosef dauid fija, ne felijed az mariat az te felesegedet hozzad venned, mert az mij ew nala fogontatot, zent lelektewl zarmazot, zijwl kegijg fijat, kijnek newet hijwod Iesusnak, mert ew idwezijtij az ew nepet bijneibewl.

Ez kegijlen mijnd azert lewn ig, hogij be tellijesednek az mijt mondot wala wr az Profetanak altala. Ime az zijz fogad ees zijl fijat ees hijak newet Emanuelnek, melij ige ijg magijaraztatijk, mijwelenk Isten, Iosef kegijg fel serkene az alombol, ees tewn Esaie. 7.

wgij, mij keppen nekij wrnak Angijala hat-
tawala, hozza wewe az ew feleseget, ees nem
esmere ewtet mijg zijlte wolna az ew ellew
fijat, kijt neueze Iesusnak.

Masodijk Capitulom.

Wijzkerezt napijan walo Ewan.

Mijkoron kedijg zijle-
tet wolna Iesus, Sijdosag
nak warasaba Bethleh-
embe, Herodes kijralnak
idejebe. Ime az kijralijok
napkelet felewl iewenek
Ierusalembe mondwan,
Holwagijon az kij zijletet, Sijdoknak kijra
lija? mert latok az ew chijllagat napkelet fe
lewl, ees iewttewnk hogij imagijwk ewtet.
Ezt kegijg halwan Herodes kijral, meg ha-
borodek, ees mijnd Ierwsalemnek warasa
wele egijetembe. Ees egijbe hijwa az few
nepeket, irastudokat, kezde tewlewk, tu-
dakoznij, hol zijletnek az Cristus. Amazok
mondanak nekij, Sijdosagba betlehem wa-
rasaba. Mert wgij irta meg az Profeta. Tijs
Bethlehem sijdosagnak fewlde semmijkep
pen nem wagij alab walo az tewb few sijdo

Michee. 5.

fewldnel mert te belewled megijen kij az we
zeer, kij bijrando az een nepemet Israelt.

Akoron Herodes az kijralijokat tijtkon
hozza hijwan zorgalmatofon twdakozijk
wala tewlewk, mij idewbe ielent wolna meg
az chijllag, ees hagija hogij mennenek
Bethlehembe, smonda nekijk. El menije-
tek, ees iol meg tudakozzatok az gijerme-
krewl, ha meg talalijatok, izenijetek meg
nekem, hogij enijs oda mennijek ees ima-
gijam ewtet.

Amzaok ez zo halwan, az kijraltol el me-
nenek. Ees ime az kijt latta k wala az chijlla-
got napkelet felewl, elewtek megijen wala,
mijnd aggijg, meegnem meg alla az helij-
en, hol az gijermek wala. Mijkoron kegijg
ewk latta k wolna az chijllagot igen erijle-
nek. Ees be menwen az hazba talalak az
gijermeket Mariawal ew annijawal, kij ele-
wt le esswen imadak ewtet, meg nijtwan
az ew kijnczeket adanak nekij aijandeko-
kat, Aranijat, Temijent, ees Mijrra kene-
tet. De almokba zozat lewn hozzaijok, ho-
gij ne mennenenek Herodeshez. Ees maas
wton terenek az ew tartomanijokba.

Mijkoron el mentenek wolna ime isten-

Aprozentek napijan walo Ewañ.

nek Angijala meg ielenek iosefnek almaba mondwan. Kelijffel, wegijed az gijermeket annijawal, ees fussel Egijptomba, oth leuen mijg neked meg mondom. Mert kewetkezendew lezen hogij Herodes ewtet keresij el weztenij. Amaz fel serkenwen, weue az gijermeket annijaual smene Egijptomba, ees Herodes halalaijg mijnd oth lakek. Hogij be tellijesednek mijt wr mondot wala az Propheta altal. Egijptombol hijttam meg az een fijamat.

Osee 11.

Akoron Herodes lattwan hogij meg chalatkozot wolna az kijralijoktol igé meg haragwek. Ees el bochata wijtezijt, meg ewlete Bethlehembe, ees Bethlehemnek tartomanijaba mijnd eggijglen az apro gijermekeket, kijk wolnanak keet eztendewsewk, ees annak alatta, az ide wolta zerijnt, Mert ijol ezebe wewtte wala az kijralijok bezedet. Akoron tellijesedek be Hieremias Profeta mondassa imigijen zolwan. Iaijwezek hallatek az egbe sijras ees ordijtas Rakel sijratwan fijaijt, nem akara wijgaztalast, mert nem walanak.

Hiere. 3. 31.

Towabba, Herodes hogij meg hala. Ime ismeg wrnak angijala meg ielenek Iosefnek

mondwan. Kelijfel, wegijed az gijermeket annijawal, ménijel Israel fewldere, Mert meg holtanak az kijk keresijk wala az gijermek eletijt. Amaz fel kele weue az gijermeket ew annijawal mene Israel fewldere. De mijkoron hallotta wolna hogij Herodes helijebe, Archelaus az ew fija wralkodnek, nem mere oda mennij, hanem zozat lewn hozza, smene Galileanak rezebe, ees lakozek Nazarethbe, hogij be tellijesednek az profeczija. Nazarethbelijnek hijwattatijk.

Judic. 3

Harmadijk Capitulom.

Koron, az napokba iarwla Ianos baptistaijs predikalwan sijdosagba az pwztaba ees mondwan. Penitenciat tarchatok, mert el kezelget ménijeknek orzaga, mert ihon wagijon kijrewl monta Esaias. Kijaltonak zawa kijetlembe, wrnak wtat zerezzetek, igazan chijnallijatok, az ew eswenijt.

Esaie. 40.

Ianosnak kegijg ewltezetij wala teue zewrbewl, eweijs bewr, az ew agijeka kewrijl.

Etkeij saskak ees erdeij meez. Tehat kij mene ew hozza mijnd egez Ierusalem, ees sijdosag, ees mijnd az tartoman, kij Iordannal hataros wala, meg kerezteli wala ewket az Iordan wijzebe, ees wallast teznek wala az ew bijnewkrewl.

Mijkoron kegijg lattot wolna, Az Farisseussok, ees Saduceussok kezzijl, iewnij sokakat az ew kerezteleſere, monda nekijk. Kij gijoknak, nemzetsege, kij ielentette meg nektek hogij el futnatok az ijwendew harag elewt? azert tegijetek penitencianak melto gijmelchet, ees ne legijetek olij igijekezettel, hogij magatokba mondanatok, nekewnk attijank Abrahá, mert mondom tijnektek isten meg tehetij hogij ez kewek bewlijs fel tamazdhattija Abraham fijaijt. Imaran az zekerczetijs az fa gije kerehez tewtek. Azert mijnden faat kij ijo gijmelchet nem teremt kij wagnak, ees az tijzre teznek. Een ijol lehet kereztellek tijkteket wijzbe penitenciara, de az kij een wtannam ijwendew, nalamnal hatalmasb, kijnek nem wagijok melto sarwijat wijselnem, ew kerez tel tijkteket zent lelekbe, ees tijwzbe, kijnek az ew zoro lapatija kezebe, smeg tijz-

tijttija az ew zijrew helijet, az ew bwzaijat chijwrebe gijhtij, az pelijwaijat kegijg meg egetij az olthatatlan tijwzbe.

Akoron iarola Iesusijs Galileabol Iordá wijze melle Ianoshoz, hogij meg kereztelne ewtet, de Ianos nem akarija wala. Sewt inkab wgijmond zijkseg hogij te kereztelij meg engemet, ste ijwz en hozzam. Iesus felele nekij monda, haddel mastan azt, mert ijg kel nekewnk tennewnk, hogij be tellije sijchewnk mijnden igassagot. Tehat meg zijwnek, Ees Iesus meg kerezteltetek. Kijiwe legottan az wzijbewl. Ees ime az egek meg nijlatkozanak, ees lata az zent lelket kij le zalla reija galamb kepebe. Ees ime zozat ménijekbewl, mondwan. Ez az een zerelmes fijam kijben mijnden akaratom kellemetessen lewt.

Negijedijk Capitulom.

Akoron Iesus wijteteк az puztaba zentlelektewl, hogij meg kesertetnek az erdewgtewl es mijkoron beijwtewlt wolna negijwen napot, ees eijet, az

Inuocauit wasarnapij Ewañ.

vtan meg ehezek. Kijhez iarolwan az keser
tew monda nekij. Ha istennek fija wagij,
mongijad hogij ez kewek legijenek kenij-
Deut. 8. erre, de ew felele monda. Irwan wagij on,
nem chak kenijerel el ember, de mijnden
igeuel kij istennek zaijabol zarmazijk. Ez
wtan fel wijwe ewtet az ewrdeg az zent wa-
rasban, ees allata az templomnak teteijere
simonda nekij. Ha istennek fija wagij bo-
Psalm. 90 chijasd ala innet magadat, nam meg, irtak
te rolad hogij az te Angelijdnak parancho
las wagijon felewled, hogij kezekbe wegij-
enek tegedet, hogij az kewbe labadat meg
ne seerched. Monda nekij Iesus, megijs ir-
Deut. 6. wan wagijon, ne keserched az te wradat
istenedet.

Ismeg wijwe ewtet az ewrdeg egij nagij
magas hegijre, meg mutata nekij ez wij-
lagnak mijnden orzagijt, ees azoknak dij-
chesegijt mondwan. Ezeket mijnd neked
adom ha le borwlwan imadandaz engemet.
Monda nekij Iesus, ménij el Sathana, merth,
Deut. 6. irwan wagijon, az te wradat istenedet ima-
gijad, ees chak azt tijztellijed. Legottan el
hagija ewtet az ewrdeg, Ees ime iarwlwan
az angijalok zolgalnak wala nekij.

Mijkoron kegijglen hallotta wolna Ie-
sus, hogij lanos el arwltatot wolna, me-
ne Galileaba, ees nazareteth el hagijwan
lakozek Kafarnaumba, melij tergermellet
walo waras, zabulonnak hatarijba. Hogij be
tellijesednek Esaijas profetanak mondasa. Esaias. 9.
zabulonnak ees neptalijmnak fewlde az ter
ger vta mellet Iordan wijzen twl, Galilea,
kij nepeke. Az neep kij ijl wala setetsegbe
ees halalnak arnekaba, lata nagij wijlagos-
sagot. Ees kijk ilnek wala halalnak tarto-
manijanak arnekaba wijlagossag tamada
nekijk. Az ijdetijl fogwa Iesus kezde predij
kallanij, ees mondanij, wegijetek ezetekbe
magatokat, mert el kewzelget ménijek-
nek orzaga.

Iarwan kegijg Iesus Galileaba a tenger
mellet, lata keet attijafijakat, Simont kij Zent An-
mondatijk Peternek, ees Andrast ewattija- dras napij
kijat, hogij az ew haloijokat az tengerbe bo an walo
chijatnak (mert halazok walanak) monda Ewañ.
nekijk. Kewessetek engemet, tezlek tijkre-
ket hogij legijetek embreknek halazij, le-
gottan amazok el hagwan haloijokat kewe
tek ewtet. Ees towab menwen onnet, lata
maas keet attijafijakatijs, lakabot zebedeus

nak fijat, ees Ianoſt, az ew atijafijat az hajo-
ba, zebedeuſal, az ew attijokkal, kewtez get-
wen az ew haloijokat, hijwa azokatijs. Ees
Amazok legottan el hagijwan hajoijokat,
ees attijokat, kewetek ewtet.

Akoron Ieſus el iarija wala egez Galile
at, tanijtwan az ew Sijnagogajokba ees pre
dijkalwan nekijk menijorzagnak ewange
lijomat, meg gijogijtwan mijnden beteg-
ſegeket ees fajdalmakat, az, nepkewzet. De
maga kij hijrhedek, az ew neue egez Sijria-
ba, ees hozanak ew hozza nagijſok betege-
ket erdégeſeket, eijelfelkelewket, ees kezwe
nijeſeket, meg wijgazta ewket. Ees kewetij
wala ewtet ſok ſereg, Galileabol, decapoliſ-
bol, Ieruſalembewl ſijdoſagbol, ees az tar-
tomanijokbol kijk wannak Iordan wijzen
twl helhezetwen.

Ewtewdijk Capitulom.

mijndzent napij Ewañ.

Ijkoron kegijg latta wolda Ie
ſus az ſeregeket, fel mene az
hegijre. Ees mijkoron le tele-
pedet wolna, Iarwlanak hoz-
za az ew tanijtwanij. Ees mij-

nekwtanna meg nijtotta wolna az ew za-
ijat, tanijttija wala ewket, mondwan. Bo-
dogok az lelkij zegenijek, mert ewek menij
eknek orzaga. Bodogok az kijk Sijrnak,
mert wijgaztalaſt veznek. Bodogok az ke-
gijelmeſek, mert ewk bijrijak a fewldet. Bo-
dogok az kijk ehezijk, ees zomijohozzak az
igaſſagot, mert ewk meg elegijtetnek. Bo-
dogok az irgalmaſok mert ewket irgalmaſ
ſag kewetij. Bodogok az tijzta zijwel kijk
wannak, mert ewk latijak iſtent. Bodogok
a bekeſegzerzewk, mert ewk iſtennek fijaij/
nak hijwattatnak. Bodogok az kijk haboro-
ſagot zenwednek az igaſſagert, mert azoke
menijeknek orzaga. Bodogok wattok, mij
koron gonozokat mondnak nekteket embe-
rek ees ildeznek tijteket ſmondnak mijnden
gonozbezedet tij ellenetek. Ees hamijſſan
wadolnak, az een neuemert, erijllijetek,
ees wijgagijatok, mert az tij iwtalmatok.
ſok menijorzagba. Ezenkeppen kerget-
tek az Profetakatijs, kijk tij ellewttetek wol
tanak.

Tij wattok ez feldnek ſoo. hogij ha az ſoo
izetlen lezen mijwel ſoznak? towabba ſem-
mijre nem ijo, hanem hogij kij weteſſek,

ees embereꝫtwl el tapottaſſeꝫ. Thij wattoꝫ
ez wilagnaꝫ wijlagoſſaga, el nem reijtethe-
tijꝫ az waras, ꝫij a hegijen wagijon. Az ze-
wijtneꝫetijs, nem azert gijotijaꝫ meg ho-
gij az ꝫaad ala tegijeꝫ, hanem hogij, Gij-
ertijatartoba, hogij laſſanaꝫ wijlaganal az
ꝫijꝫ a hazba wannaꝫ. Azonꝫeppen ꝫenijlijeꝫ
az tij wijlagtoꝫijs embereꝫ elewt, hogij laſ-
ſaꝫ az tij ijo cheleꝫedetteꝫet, ees dijcherijeꝫ
tij attijatoꝫat ꝫij wagijon mennijeꝫbe.

Ne alijchatoꝫ, hogij iewttem az terwen-
neꝫ el bontaſara, ſewt iewttem, nẽ hogij el
bonchijam de hogij be tellijeſijchem. Bij-
zon bijzonijal mondon tij neꝫteꝫ mijglen
el mwlijꝫ az ſewld, egij bewtij ꝫegijg, a wag
egij ponꝫt, el nem mwlijꝫ agijꝫ az terwenij
bewl, megnẽ mijndeneꝫ meg lezneꝫ. Vala-
ꝫij azert meg zegend egijet, ez ꝫijchijn pa-
rancholatoꝫba, ees tanijtand wgij embere-
ꝫet, Ez mennel ꝫijſſebneꝫ hijwattatijꝫ men
nijeꝫneꝫ orzagaba, walaꝫij ꝫegijꝫ, meg tar
tija, ees tanijtand, ez hijwattatijꝫ, nagijnaꝫ
mennijorzagba.

Mondom ꝫegijꝫlen neꝫteꝫ hogij ha az tij
igaſſagtoꝫ bewebben nem lezen iraſtudo
ees Fariſeuſoꝫenabbe nem mehetteꝫ men

Wr nap wtan ha-tod wa-ſatnapij Ewan.

nijeꝫneꝫ orzagaba. Hallottatoꝫ hogij az
Regijeꝫneꝫ meg wolt mondwan. Ne ewlij,
walaꝫij ꝫegijg ewlend melto lezen iteletre.
Sewt een azt mondõ, walaꝫij attijafiara wa
ꝫmerewijl, meg haragozijꝫ, hogij melto le-
zen iteletre, Ees walaꝫij mondangija attija
fianaꝫ, Raꝫa, melto lezen Conczijliomra,
walaꝫij ꝫegijg mongija attijafianaꝫ bo-
lond, melto lezen poꝫol tijzere. Annaꝫo-
ꝫaert ha el wiended az te Aijandeꝫodat az
oltarra, ees oth meg emleꝫezel rola, hogij
wagijon walamij tetted attijadfia ellen, had
oth az oltar elewt aijandeꝫodat, ees mẽniel
engezteld meg elezer attijadfiat, oztan ie-
wel, ees wijdffel aijandeꝫodat.

Engegij gijorſon az te ellenſegedneꝫ mij
ꝫoron wton wagij wele, ne talam az bijro ꝫe
zebe aad, Az bijro aad zolgaijnaꝫ hogij az
temleczbe weteſſel. Bijzon mondom te ne-
ꝫed ꝫij nem megij onneet, meegnem meg
ſijzecz mijnd egij ꝫijs ſijllijerig,

Hallottatoꝫ mert meg wolt mondwa
regenijeꝫneꝫ ne parazналꝫogijal, de een
mondom tijneꝫteꝫ, hogij wala ꝫij chaꝫ la
tijaijs, maſnaꝫ feleſeget meg ꝫewanaſra,
Immar bwijalꝫodot zijwebe, hogijha az te

zemed art te neket, waijdkij ewtet wesdel tewled, iob tcneked hogij egij tagod vezzen el, hogijnem tellijes tested pokolra wettessek. Ees ha az te ijob kezed artassra wagijon neked, wagdel, swesdel tewled, iob teneked hogij egij tagod heijawal legij, hogij nem mijnt egez testel pokolra wetessel. Meg wagijon azijs mondwan, valakij el akar walnij felesegetewl, agijon leuelet nekij rola. Een kegijg azt mondon tijnektek, hogij walakij el hagija feleseget, hanemha paraznasagnak okaert, Ewmaga tezij paraznawa, ees walakij ez illijen vratol el walt azonijallatot hozza wezij paraznasagba leleczijg.

Az tijs hallottatok hogij meg wolt mondwan regijeknek ne eskeggijel, de admeg wrnak amijre eskijttel, de een mondon tijnektek, hogij semmijkeppen ne eskegijetek Sem az ménijre, mert istennek kijralijzeke sem az fewldre mert istének labanak samelijzeke, sem Ierusalemre, mert az a nagij kijralnak warasa, se feijedre ne eskegijel mijert hogij nem teremthecz, egij feijer awagij fekete haij zalat, de lezen az tij bezedtek, wgij wgij, nem nem. Mert walamijennel tewb lezen. gonozbol lezen.

Hallottatok

Hallottatok hogij meg wagijon mondwan. Zemert zemet, fogert fogat, dee en mondon nektek, ne tarchatok ellent a gonoznak, de ha walakij ijobfelewl arczijwl chap, fordijch, az maas orczadat nekij. Ees annak az kij akarna teged az terwenijbe wõnij, ees zoknijadat el vennij bochasd nekij palastdodatijs. Ees az kij kezerijt egij melij feldre menij kettewig wele. Az kij walamijt keer tewled agij nekij, es ha kelchewn keer, ne wondmeg magadat.

Hallottatok hogij meg wagijon mondwan. zeressed fele baratodat, ees gijlewled ellensegedet. De een azt mondom tijnektek, zeressetek ellensegteket, ees ijot kerijetek tijkteket atkozoknak. Iot tegijetek azokkal kijk gijlelnek tijteket. Imagijatok azokert, kijk haborgatnak tijteket, hogij legijetek az tij attijatoknak fiaij, kij ménijekbe wagijon, kij fel tamaztija a napot az iokra ees gonozokra, ees esset bochat az ijokra ees gonozokra. Mert ha azokat zeretijtek, kijk tijkteket zeretnek mij ijwtalmatok lezen? nemde nem mijelijke ezt meeg az nijlwan walo bijenssekijs? Ees hogijha chak attijatokfijan esdektek, mijchoda ieles dol-

got teztek? nemde az nijlwan walobijne-
sekijs né mijelijke azt? Legijetek azert tew
kelletesek, mijkeppen az tij attijatok kij wa-
gijon ménijorzagba tewkelletes.

Hatodijk Capitulom

Ol reija gondollijatok,
hogij alamijsnatokat ne
oztogassatok emberek
elewt, awegre hogij lat-
tassatok tewlewk, mert
nem lezen ijwtalmatok,
az tij attijatoknal kij wa-
gijon ménijbe. Azert mijkoron alamijsnal-
kodol, ne futas trombijtat elewtted, mijkep
pen teznek az keepwtalok az ew Sijnago-
gaijokban ees az pijaczokon, hogij dichere-
tet wegijenek emberektel. Bijzon mondō
nektek, el wewttek ijwtalmokat. Te kegijg
mijkoron alamijsnalkodol, ne twgija az ba-
al kezed az mijt a ijob kezed mijel, hogij az
te alamijsnad tijtkon legijen, Ees az te mé
nijeij attijad kij lattija tijtkon; meg fijzetij
neked, nijlwan.

Mijkoron imatkozol, ne tegij mijnt az

keepwtalok, kijk zoktak az Sinagogakba,
ees az wczaknak zegletijbe alwa imatkoz-
nij, hogij lassak emberek. Bijzon mondom
tij nektek, el wewttek Iwtalmokat. Te keg-
ijg mijkoron imatkozol, menijbe kwchos
hazadba, ees aijtodat be tewen, imagij
ad az te attijadat kij Tijtkon wagijon, ees
az te ménijeij attijad kij lattija tijtkon, nijl-
wan fijzetij meg neked.

De mijkoron imatkoztok ne legijetek
sok bezedijwek, mijkeppen az eretnekek,
kijk azt alijtijak, hogij az ew sok bezedekert
halgattatnak meg, ne legijetek azert azo-
khoz hasonlatossok, mert meeg az elewt
ijol twgija az tij ménijeij attijatok, mij zijk
segtek wagijon, mijnek elewtte kerijtek tew
le. Annakokaert tij imijlijen modon imad
kozzatok.

Mij attijank kij wagij ménijekbe, zentel- Pater no-
tessek te newed, ijewijen te orzagod, le- ster
gijen te akaratod, mijkent ménijbe azon-
keppen feldenijs, mij kenijerewnket mijndé
napijat agijad nekewnk ma. Ees bochassad
nekewnk, mij wetkewnket mijkent mijs bo-
chatonk nekewnk wetetteknek, ees ne wijg
mijnket kesertetbe, de zabadijch Gonoztol

Mert tij ed az orzag, tij ed az hatalmassag, ees az dijcheseg ewrekken Ewrekke Amen. No azert ha tij emberekned meg Bochattijatok az ew wetkeket, A tij ménijeij attij atokijs meg bochatija tijnektek, ha kegijg meg nem bochattijatok, az tij attijatok sem bochattija tij nektek meg az tij wetketeket Towabba mijkoron bewijtewltek, ne legije tek komor kedwijk mijnt az keepwtalok, kijk meg rutijttijak orchajokat, hogij emberek elewt nijlwan legijen az ew bewijtijk. Bijzon mondom nektek, el wewttek ijwtalmokat.

Te kegijglen mijkoron bewijtelz, keend meg feijedet, ees orczadat mosdmeg, ne tetessel emberekned hogij bewijtewlz, de az te attijadnak, kij tijtkon wagijon, ees az te attijad kij lattija tijtkon, nijlwan agija meg neked.

Ne gijwchetek magatoknak ez feldewn kijnchet, hol a molij ees rosda meg emeztij ees hol a lopok reija asnak, ees el lopijak, de zerezzetek kijnchet ménijorzagba, hol sem molij, sem rosda meg nem bantija, seem az lopok reija aswan el nem lopijak. Mert az hol a tij kijnchetek lezen, ot lezen zijwetekijs.

Az te testednek zeuijtneke zemed, ha azert a te zemed egijgijw lezen tellijes tested wijlagos lezen, de hogijha az te zemed gonoz leend, Mijnd tellijes tested se teteslezen. Azert ha az wijlagossag kij te benned wagijon, setetseg lezen, az setetseg menij?

Senkij nem zolgalhat keet wrnak. Mert ha egijket zerethij a masijkat gijlelnij keel, a wagij egijket el hagija saz masijknal ma rad. Tijs nem zolgalhattok istennek seez wijlagnak. Azert mondom tij nektek, ne legijetek zorgalmatosok az tij elettekrewl, mijt egijetek, awagij mijt igijatok, seem az tij restetekrewl, mijwel ruhazzatok. Nemde az lelek dragabe az eteknel? Ees az testh hogij nem mijnt az rwha? Fordijcha tok zemeteket az egij madarakra kijk sem wetnek, sem aratnak, sem az ew chijrekbe nem gijhtnek, ees a tij ménijeij attijatok, el eltetij ewket. Nemde sokkal bewchijletesbek wattoke tij Azoknal?

Wrnap wtan tijzenewtewdijk wasarnapij Ewañ.

Kij wagijon kegijglen kewzijletewk, kij akarmelij nagij zorgalmatoson gondolkod wan, ewregbijthetij allapatijat egij iznijre? Azert az rwharol mijre wattok zorgalma-

tosok. Esmerijetek meg az mezeij lijlijo-
mokat, mijkeppen neuekednek, kijk nem
mwnkalodnak, sem fonnak, demaga azt mō-
dom tij nektek hogij Salamon mijnden dij-
chewsegebe nem ewltezet wgij, mijnt ennek
eggijk, hogijha az mezeij fijwet kij ma wagij
on sholnap az tijzre wettetijk, Isten ijg rw-
hazza, nemde Inkab tezene weletek wgijan,
kijchijn hijtijwek?

Azert ne legijetek zorgalmatosok mond-
wan, mijt ezewnk awagij mijt izonk, awagij
mijwel fedijwkbe testijnket, mert mijnd e-
zeket az nepek kerestijk, twgija az tij ménij-
ij attijatok ijobban mijnd ezeknel mijre
wagijon zijksegtek, Sewt inkab keresseteк e-
lewzer istennek orzagat, ees az ew igassagat
ees mijnd ezek meg adatnak nektek. Az rt
ne legijetek, zorgalmatosok egij naprol ma
sra, mert az holnapij nap gondot wijsel ma-
garol, Igaz eleg az ielen walo napnak we-
zele.

Hetedijk Capitulom.

NE karhoztassatok, snem
karhoztattok, mert wa-
lamijnemij ijtelettel itel
tek, olijannal ijtelnek tij-
teketijs, Ees walamelij
mertekel mertek, olijan
nal mernek nektekijs egij
ebek. Mijert latod haat meg attijadfija ze-
mebe, a zalkat, saaz gerendat kij te zemed-
be wagijon nem wezed ezedbe? Awagij mij
modon mondod, attijadfianak, had wegij-
em kij az zalkat zemedbewl, az te zemedbe
kegijg tewke wagijon? keepwtalo, wesdkij
elezer az tewket zemedbewl saaz wtan nez-
zed meg az zalkat, kijt kij weegij attijadfija
zemebewl.

Ne agijatok az mij zent az ebebnek, ees
ne wessetek a tij draga kewejteket dijznok
elejbe, ne talam ewk labbal fogijak tapod
nij, ees az ebek wijzza terwen reijatok, kez-
denek meg zaggatnij tijkteket.

Kerijetek es meg adatijk nektek, keres-
setek, meg lelijtek, zewrgessetek meg nijt
tijak nektek, mert walakij kerij az wezij, ees
az kijkeressij az meg lelij, a kij zewrget an-

nak nijttijak meg. Vallijon melij wagijon olij ember kezzijletek, kijnek ha az ew fija kenijeret keer, nemde amaz kewet adee nekij? Awagij ha halat keer, kijgijot ade nekij? Azert ha tij kijk gonozok wattok zok tatok adnij ijot az tij fijaijtoknak, menijwel inkab az tij atijatok kij menijbe wagij on aad ijot az kijk kerijk tewle. Annakokaert walamijt kewannatok hogij emberek tennenek weletek, azt tegijetek tij ew welek, Ez az terwenij, smijnd az Profetaknak, mondassij.

Az zoros kapwn menijetek be, mert zeles, ees kij terijlt az kapw, kij az wezedelemre wijzen. Ees sokan wannak kijk arra mennek, mert zoros az kapw, ees keskenij az wt, kij az eletre wijzen, ees keuesen wannak kijk azt meg lelijk.

Wr nap wran nijolczad wa sarnapij Ewañ.

Meg erijzzetek magatokat az hannijs Profetaktol, kijk ijewnek tij hozzatok ijwhoknak ruhaijaba sbelewl kegijg ragadozo farkasok, az ew gijlmechekrel meg esmerijtek ewket. Nemde zedneke a tijwijskrel zew lewt? Awagij az boijtorijanrol fijget? Ezen keppen mijnden ijo fa, ijo gijmelchet teremt, az gonoz fa gonos gijmelchet te-

remt. Nem hozhat az ijo fa gonoz gijmelchet, az gonoz fa sem hozhat ijo gijmelchet. Mijnden fa kij nem teremt ijo gijmelchet, kij, wagatijk ees az tijwzre tetetijk. Azert az ewnnen gijmelcherewl meg esmerijtek ewket.

Nem mijnden kij ennekem mongija wram wram, megijen be ménijeknek orzagaba, de az, kij teendij een attijának akaratijat a kij ménijbe wagijon. Sokan fogijak ennekem az napon mondanij wram wram, nemde te neuedbe profetaltwnke? Ees az te neuedbe erdegeket iztenk, ees a te neuedbe egijeb sok iozagos chelekedeteket mijeltewnk, de een nekijk akoron azt wallom, soha nem esmertelek tijkteket, tawazzatok el tewlem kijk gonozt chelekettek.

Azert mijnden walakij hallija een tewlem ez bezedeket ees meg tartija tetemenij el, hasonlom azt, bewlch emberhez, kij az ew hazat kewzalon eppijtette, reija esek az zapor esew, mosaak az sebes wijzek, fwuak az zelek, ees a hazra rohananak, snem dewle el, mert kewzalon wala chijnalwa. Ees mijnden walakij hallija een tewlem ez bezedeket snem tartija tetemenijel, hasonlatijk az bo-

lond emberhez, kij hazat eppijtette az fewe nijen, reijazalla az zapor esew, el iewenek a se bes wijzek, reija fwanak az zelek, ees a hazra tijkezenek, ees fel dewijtek, kijnek romlasa nagij wolt. Ees lewn hogij mijkoron Iesus ez bezedeket el wegezte wolna, az seregek meg chodalkozanak, az ew twdomanijan. Mert ewket tanijttija wala wgij, mijnt kijnek hatalma wolna, ees nem wgij mijnt az irastudo sijdok.

Nijolczadijk Capitulom.

Wijzkerezt wtan harmad wasarnpij Ewañ.

DE mijkorō ala ijewth wolna az hegijrewl, kewetijk wala ewttet sok seregek. Ees ime egij poklos iarwlwan imada ewtet mōdwan. Vram ha akarod meg tijztijthacz engemet. Ees kezeet kij nijwtwan Iesus illete ewtet smonda. Akarom, legij tijzta. Ees legottan meg tijztwla nekij poklossaga. Ees monda nekij Iesus. Lassad hogij ezt senkijnek ne mongijad, de ménijel mutasd meg magadat az papnak, ees wijdfel az aijandekot

nekijk bijzonsagwl, kijt Moijses hagijot. Leuit. 14.

De mijkoron be ment wolna Iesus Kafarnaumba, iewe ew eleijbe Centurio, kerwen ewtet ees mondwan. Vram az een gijermekē othon kewzwenijbe fekzijk nagij gijetrelmet wal, Monda nekij Iesus. Een mijkoron oda megijek meg gijogijton ewtet. Felele Centurio monda, nem wagijok mel to wram hogij een haijlakomba ijewij dechak mongijad egij igeuel, smeg gijogijwl az een germekem, mert enijs maas ember hatalma alat wagijok, ees wannak een wtannamijs wijtezlew zolgak. Ees mijkoron egijknek nondom, ménijel, el megijen, az masijknak ha mondom, ijewde, el ijew, awagij ha mondom, ted imezt, meg tezij. Ezt mijkoron hallotta wolna Iesus chodalkozek raijta ees monda azoknak kijk kewetijk wala ewtet, bijzon mondom nektek meeg Israel kezewt sem talaltā illijen hijtet. Mondom kegijglen nektek, hogij sokan ijewnek napkelet ees nap nijwgat felewlkijk le telepednek Abrahammal, Isakkal, ees Iakobbal, ménijeknek orzagaba, de ez orzag fijaij wettetnek az kijlsew setetsegekre, hol sijralom ees fogaknak chijkorga-

tasa lezen. Ees monda Iesus Centurionak, ménijel ees mijkeppen hijwed wgij legijen neked. Ees az oraba meg wijgazek az ew gijermeke.

Ees mijkoron ijewt wolna Iesus Peternek hazaba lata az ew napat hogij fekennek ees hijdeg lelne, ees illete nekij kezet, saz hijdeg el hagija, Ees fel kele zolgal wala nekijk, Ees mijkoron estwefele wolnanak, hozanak ew hozza sok ewrdengeseket, mellijeket mijnd kij ijze belewlek chak egij bezedeuel, ees mijnden betegeket meg gijogijta, hogij be tellijesednek kij mondatot wala Esaijas profetanak altala. Mijkoron monda. Ez wewtte el az mij betegsegijnket, ees wijselte faijdalmonkat.

Esaie. 53.

Mijkoron kegijg latta wolna Iesus az sok sereget kewrijle, hagija hogij mennenek az twlso partra. Ees mijkoron ijwt wolna hozza egij irastudo, monda nekij, Mester, kewetlek teged wala howa megij, Ees monda nekij Iesus. Az rokaknak lijkok wagijon, ees az egij madaraknak fezkek, embernek fijanak kegijg nijnchen howa feijet haijtana. Masijs az tanijtwanijok kezzijl, monda nekij, Vram, bochijas el engemet had ménij-

ekel temetnij attijamat elewzer. Monda nekij Iesus, kewes engemet, ees had az holtaknak el temetnij, az ew halottokat.

Ees mijkoron egij haijoba be ment wolna, wtanna menenek az ew tanijtwanijs, ees ime nagij weez tamada az tengeren, annijra hogij az haijot el fednek az habok. Iesus kegijg alozijk wala, ees iarolwan az tanijtwanijok fel kewltek ewtet mondwan, Vram tarch meg mijnket mert im el wezewnk, monda nekijk, mijt feltek keues hij tellel walok. Tehat fel kelwen, parächola az zeleknek, ees az tengernek, ees lewn nagij chendesseg. Az emberek kegijg ezen chodalkoznak wala mondwan, kijchoda ez? kijnek mijnd tenger mijnd ez zelek enged nek.

Wijzkerezt wtan negijed wasarnapij. Ewañ.

Ees mikoron ijwttek wolna Gergesonnak, twlso partijara iarulanak eleijbe keet erdengesek, kijk az koporsokbol kij ijewttenek wala, kijk felette kegijetlenek walanak wgij annijra hogij senkij nem mehet wala el, az wton kijn ewk mennek wala. Ees ime kezdenek ijueltenij mōdwan. Mij kewzewnk wagijon nekijnk teueled Iesus istennek fija, idenek elewtte iwttel hogij gije-

ternel mijnket. Vala kegijglen tawol ew tewlek nagij sok dijzno sereg, kijt ewrijznek wala. Az ewrdegek kegijg kerijk wala Iesust mondwan. Ha kij ijz mijnket, engegijed nekewnk hogij menijewnk az dijzno seregbe, ees monda nekijk mennijetek el. Amazok kegijglen kij menwen menenek az dijzno seregbe. Ees ime mijnd az egez dijzno sereg hanijat homlok wijtetijk wala az tengerbe, ees el vezenek az wijzbe. Az kijk kegijg az dijznokat ewrzijk wala el fwtanak, be menenek az warasba, meg mondak mijnd ez dolgot, mijkeppen tertijnt wolna dolgok az ewrdégesekнek, ees ime mijnd az egez waras eleijbe iewe Iesusnak, Ees mijkoron lattak wolna ewtet, kerijk wala hogij el menne az ew hataro kro.

Kijlenczedijk Capitulom

Wr napwtan tijzenkijlenczed wasatnapij Ewañ.

Es az hañoba be menwen altal kele, ees iewe az ew warasaba, holot hozanak eleijbe egij kezwenijest, agijba fekijwet Ees mijkoron latta wolna Iesus, azokna hijtijt,

monda az kezwenijesnek. Iozandekba legij fijam sineg bochattatnak neked az te bijneijd. Ees ime nekijk az irastudok kezzijl mongijak wala magokba. Ez karlomlast te zen. De mijkoron latta wolna Iesus az ew gondolatijokat, monda. Mijre gondoltok gonozt az tij zijweteкbe, mellijket kennijeb mondanij, meg bochattatnak az te bijneijd awagij azt, kel fel ees iarijh? Hogij kegijglen nijlwan legijen nalatok, hogij embernek fijanak hatalma wagijon ez wijlagon bijuekнek meg bochatasara. Tehat monda az kezwenijesnek, kelij fel, wedfel agijadat ees ménijel hazadhoz. Amaz fel kele shaza mene. Az seregek kegijg kijk ezt lattijak wala choddalkoznak wala rañta, ees magaz tallijak wala az wr istent, kij adot wolna ijl hatalmat embereкnek.

Onnet Iesus towab menwen, latta egij embert kij a wamon ilne, Mathe neuijt, smonda nekij, kewes engemet, Amaz fel kel wen kewete ewtet. Ees tertijnek hogij mijkoron Iesus, az ew hazaba le telepedet wolna, sok bijnesek mijnd nijlwā walok smijnd egijebek, kijk iewttenek wala le telepedenek Iesussal, ees az ew tanijtwanijwal. De

Zent mathe napijan walo Ewañ.

mijkoron ezt lattak wolna az Farijseusok, mondanak az ew tanijtwanijak. Mijert hogij az tij mestertek, az nijlwawalo bijnesekkel, ees az egijeb bijnesekkel, eggijt ezijk? De mijkoron Iesus eztmeg halla monda nekijk. Nem sijkseg az egessegesnek az orwos, hanem annak, az kij beteg. Sewt inkab menijetek el tanollijatok meg mijchoda az Irgalmassagod akorok, snem aldozatot. Mert nem iwttem azert hogij az igazakat hijam, hanem hogij az bijneseket penitenciara.

Osee 6.

Akoron iwenek ew hozza Ianos baptista tanijtwanij, smondanak nekij. Mijre hogij mij, ees az Fariseusok, Gijakorta beijtew lewnk, az te tanijtwanijd kegijg nem beijtelnek? Ees monda Iesus nekijk. Az wewlegenek fijaij, sijrhatnake aczijg, mijg Az wewlegenij welek wagijon? de meeg leznek olij napok, hogij az wewlegenij tewlewk el wetetijk. Ees akkoron, beijtewlnek. Senkij nem weet az o ruhaba walamij kemenij wij pozto foltot, mert el zakaztana a mijt hozza warrottak. Ees oztan nagijob zakadas lenne raijta. Az wij bort sem tewltijk o temlebe Mert meg zakadna az temlew, saaz bor el folijna

lijna, az temlewijs el wezne, de az wij bort wij temlewbe tewltijk, hogij mijnd az kettew meg maragijon.

Mijkoron Iesus ezeket bezellene, ijwe ew hozza egij few ember, ees imada ewtet mōdwan. Az een leanijom ma holt meg, De ijew oda, wesd reija kezedet, smeg eled. Ees Iesus fel kelwen el mene wele, saaz ew tanijtwanijs. Ees ime egij azzonijallat, kijn weer wala tijzenket eztendeijg, hatwl illete chak az ruhaija peremet, ezt gondolwan ewmagaba, ha chak ruhaijat illetemijs meg gijogijwlok. De hogij Iesus hatra fordwla smeg lata, monda nekij, Bijzzal ijo leanijom, az te hijted gijogijtotmeg tegedet. Ees az azzonij az ijdewtijl fogwa meg gijogijwlwa lewn.

Ees mijkoron iwtot wolna Iesus az few embernek hazaba, ees latta wolna ot az trombijtasokat, ees az sereget hogij ot tolijakodnanak, monda nekijk. Menijetek felfele, mert ez leanij, nem holt meg hanem alozijk, Ees amazok meg neuetijk wala ewtet. De mijkoron a sokasag kij kijldetet wolna, be mene Iesus, foga az ew kezet. Ees fel tamada az leijan. Melij dolognak

mynd ot az fewlden, nagy hyre lewn.

Ees mykoron el menne onnet Iesus kewete ewtet keet wak, kyk ywelnek wala mondwan. Legy irgalmas nekewnk Iesus da uidnak fya. de mykoron egy hazba be mentenek wolna, hozza menenek a wakok, ees monda nekyk Iesus. Hyzyteke hogy een ezt tehetem? Mondanak neky, hyzzywk wrã Tehat illete az ewzemeket smóda, az mynt hytteteк wgy legyen nektek. Ees az ewzemek legottan meg nylek kyknek meg hagya Iesus hogy ez dolgot senkynek ne mondanak. De mykoron amazok ky mentenek wolna, ky hyrdetek az ew neuet, mynd az egez fewlden.

Hogy ezek onnet el mentenek wolna hozanak hozza egy nema embert, kybe ewrdeg wala, ees az ewrdeget belewle ky yzwen, meg zolala az nema. Ees mynd az seregek rafta igen meg chodalkozanak módwan, soha nem ielent meeg igyen Israel seg kewzet. Az Fariseusok kegyg azt mongyak wala hogy az ewrdegek feyedelme hatalma wal yzne ewrdewgeket.

Iesus kegyg el iarya wala mynd az watasokat ees wczakat, tanytwan az ew Synagogayokba, ees predikalwan ménynorzagnak ewangeliomyat, meg wygaztwan mynden betegseget, ees mynden faydalmat az neep kewzet. Ees mykoron latta wolna az seregeket, meg keserykle ewket, hogy wgyan el hagyattak ees ozlottak wolna, mynt az ywhok kyknek nem wolna pastorok, smonda az ew tanytwanynak. Az aratas be uen wolna de az aratok keuesek, azert kerjetek az aratasnak wrat, hogy bochassa az ew aratoyt az ew wetemenyere.

Tyzedyk Capitulom.

Ennek vtanna elew hywa az ew tyzenket tanyt wanyt, kyknek ada hatalmat, mynden fertelmes lelkek ellen, hogy kyk iznek ewket, ees meg gyogytananak mynden beteg seget, ees fadyalmat.

Az tyzenket Apastalnak kegyg neuek ez Elsew Simon, ky mondatyk Peternek, ees az ew attyafya Andras. Iakab, zebedeus fya. ees Ianos attyafya, Fylep, ees Bertalam, Tha

mas ees Mathe, kij az elewt nijlwan walo bijnes wala. Lebbeus, kijnek wezetek newe Thadeus, kananeabelij Simon. Ees ludas iskariotes, kij ewtet el arwla.

Ezeket, ez tijzenket zamwt, el bochata Iesus, kijknek paranchola ees monda. A nepeknek wtara ne ménijetek, ees az Samaritanusoknak warasara ne terijetek, de ménijetek inkab az ijwhokhoz, kijk el weztenek Israel hazatol. Ees mijkoron el menendetek, predikalijatok ees mongijatok, hogij el kezelget ménijeknek orzaga. Betegeket gijogijchatok, poklosokat tijztijchatok, halottakat tamazzatok, ewrdegeket ijzzetek. Ingijen wagijon ez nektek, tijs ingijen aggijatok, ne legijen tij bijrtotok alat Aranij awagij ezijst, see penz tassolijtokba sem Saak ★ az wtra, se keet kentestek, se sarwtok, se wezzewtek, Mert melto a mwnkalodo az ew etkere.

★ Az olijan saakrol zol kijbe elest zoktat raknij.

De walamelij warasba awagij wczara be menendetek, twdakozzatok meg raijta, kij wolna ot melto. Annal maragijatok, mijg kij nem mentek. Mijkoron kegijg walamelij hazba be mentek, ot azt, ijduezlijetek. Ees hogij ha a haz melto leend reija. Reija

zal az tij bekesegtek, hogij ha né leend melto. Az tij bekesegtek ismeg hozzatok teer.

Ees walakij nem fogad tijkteket, ees bezetteket nem halgatija, kij menwen az warasbol, az poratijs leijssetek labatokrol. Bijzon mondom nektek, kenijebben lezen dolga ijtelet napijan Sodoma ees Gomorra fewldenek, hogij nem mijnt a warasnak.

Een im el bochijatlak tijkteket, mijkeppen iwhokat az farkasok kewzijbe, azert legijetek bewlchek mijnt az kijgijok, ees egij igijwek mijnt az galambok. Meg ewrijzzetek kegijg magatokat, az olijan emberektewl, mert el arwlnak tijkteket az ew tanachokba, ees tanachhazokba, wstorokkal wernek tijkteket, Sewt meeg feijedelmek ees kijralijok eleijbeijs wijtettek een erettem. Ew nekijk, ees az nepeknek bijzonijsagokra.

De mijkoron el wijznek tijkteket, ne legijetek zorgalmatosok, mijkeppen, awagij mijt zollijatok, mert azon oraba meg adatijk nektek mijt kellijen zolnotok, Mert né tij wattok az kijk zoltok, hanem az tij attijatok lelke, a zol tij bennetek. Az attijafijw kegijg, attijafijat halalra arwllija, az attija, az fijat. Ees az fijak fel tamadnak zijleijk Mieche. 7.

ellen, shalallal illetijk ewket, ees leztek gij-
lewsegebe mijndenektnek az een neuemert
De az kij wegre wijzij dolgat az ijduczijl.
Ha kegijglen egij warasbol kij kergetnek,
fwssatok a masijkba. Bijzonij mondam tij-
nektek, el nem iarijatok mijnd, Israel wa-
rasijt mijg nem el ijw embernek fija:
Nem nagijob az tanijtwan mesterenel, seem
az zolga wranal. Igaz eleg az tanijtwannak,
ha annijra wagijon mijnt az ew mestere.
Ees a zolganak mijnt wra, ha az chaladost
Belzebwbnak hijttak, ménijwel inkab az ew
chaladijat? Azert ne fellijetek ewket, mert
semmij nijnch olij igen el fewdezwe hogij
kij ne nijlatkozzek. Ees semmij olij tijtkon
kij, kij ne tudassek. Az mijt een nektek se-
tetbe mondok, tij mongijatok az wijlagon,
ees az mijt fijllel hallotok hijrdessetek a
haztetewben.

Ees ne fellijetek azoktol, kijk meg ew-
lijk az testet, az lelket kegijg nem ewlhe-
tijk meg, de fellijetek inkab azt, kij mijnd
az lelket smijnd az testet el wezthetij po
kolra. Nemde keet werebet hoznake hog-
el agijak egij kijspenzen, ees annak eggijij
le nem esijk az fewldre. Az tij attijatokna

akaraztija nekijl, tij nektek kegijg, meeg
mijnd az hajatok zalajs zamlalwa vagijon
Azert tij ne fellijetek mert sok werebeknel
bewchijletesbek wattok.

Mijnden azert kij wall engemet embe-
rek elewt. enijs wallom ewtet az een attijam
elewt, kij wagijon ménijorzagban, de wala-
kij meg tagadand engemet emberek elewt
meg tagadom ewtet enijs az een attijam
elewt, kij ménijorzagban wagijon. Ne alij-
chatok, hogij ijwttem bochatnij bekeseget
ez fewldre, mert nem ijwttem bekeseget
bochatnij, hanem tewrt. Ees ijwttem hogij
embert attijawal, ees lejant annijawal igij-
enetlenne tegijek, ees menij azzont napa-
wal. Ees embernek ellensegij leznek, kijk
vamnak ewnnen hazaba.

Valakij attijat, awagij annijat, nalam-
nal fewllijeb zeretij, Nem melto een hoz-
zam. Ees walakij fijat awagij lejanijat, na-
lamnal fellijeb zeretij, nem melto een hoz-
zam. Ees walakij fel nem wezij kerezijt
engem nem kewet, nem melto een hoz-
zam. valakij meg tartija az ew eletijt el
wezij ewtet, ees walakij el wezij az ew elet
ijt een eretem, meg lelij azt.

Valakij tijkteket fogadand engemet fogad, ees walakij engemet fogad, fogagija ewtet az kij engem bochatot. Az kij Profetat fogad wgij mijnt Profeta neuebe, wezij iwtalmat mijnt Profetanak, ees kij igazat fogadand, az igaz neuebe, mijnt igaznak wgij wezij iwtalmat, de walakij e kijsdedek kewzzijwl chak egijknek adand, egij pohar hijdeg wijzet, Bijzon mondon tij nektek, el nem weztij iwtalmat.

Tijzeneggijedijk capitu.

Es lewn hogij mijkoron Iesus weget tewt wolna ez bezedeknek kijket haagij wala az ew tijzenkeet tanijtwanijnak, towab mene onnet, hogij tanijtana ees predijkallana az warasokban.

Aduēt barmad wasarnapij Ewañ.

Ianos baptista kegijg mijkoron hallota wolna az fogsagban Cristusnak chelekedetijt. El bochata kettewt az ew tanijtwanijba, ees hagija nekijk mondanij. Te wagije az, a kij el iwendew awagij maast wa-

rijwnk, ees Iesus felelwen monda nekijk, Menijetek el mongijatok meg Ianosnak azokat mellijeket hallottatok ees lattatok. A wakok latnak, santak iarnak, poklosok meg tijztwlnak, sijketek hallanak, hallottak fel tamadnak, a zegenijek Ewangeliomnak wijgan walo hijrdeteset wezijk, ees bodok walakij en bennem meg nem botrankozijk.

Amazok onnet el menwen, kezde Iesus zolnij a seregnek Ianosrol. Mijre mentetek kij a puztaba? Azerte hogij az nadat neznetek mijnt az zeel haijtogatija? awagij azert menteteke kij hogij latnatok embert gijengé ewlteztet, mert ime az kijk gijenge rwhaba ijarnak, az kijralijoknak hazaijba wannak azok, awagij mijchoda latnij mentetek kij? Hogij Profetat lassatoke? bijzonijaba mondom nektek, nagijob Profetanal, mert ez az kijrewl meg wagijon irwa. Ime een el bochatom, az een kewetewmet te zijnijed elewt, kij meg chijnallija, az te wtadat te elewtted. Mala. 3.

Bijzonij mondom nektek, nem tamadot nagijob azonijallatoknak magzatij kewzewt. Ianos baptistanal, de maga az kij

kijsseb ménijeknek orzagaba, nagijob ew nalanal. Towabba, Ianos baptistanak nappijaijtol fogwa, az ménijeknek orzaga erewt zenwed, ees az kijk erewlkednek raijta, azok kapijak azt. Mert mijnden Profetak, ees az terwenijs chak Ianosijg Profetaltanak. Ees ha wennij akarijatok ew az Elias, kij el iwendew wolt. Az kijnek fijle wagijon hallasra, hallija.

De kijhez hasonlijam ez sijdo nemzetseget? Hasonlatos az olijan gijermekekhez, kijk kijn ijlnek, ees ijweltnek az ew tarsoknak, mondwan. Sijppal eneklenk nektek, snem tanczolatok, sijralmas eneketijs mondank nektek snem sijratok. El iwe Ianos, kij nem ezijk snem ijzijk wala, ees azt mondak, hogij ewrdege wagijon. El ijwe embernek fija, euek sijwek, ees mondanak, ihon a torkos ember, bor iwo, nijlwan walo bijneseknek, ees egijeb bijneseknek barattija. Ees ez bewlcheseg igaznak ijteltetek, az ewnnen fijaijtol.

Tehat kezde feddenij az warasokat, kijk ben ew sok chodakat tewt wala. Hogij penitenciat nem tartananak, az ew bijnekrewl. Iaij te neked Korazijn, Iaij te neked

Bethsaijdan, mert ha Tijronnak awagij Sijdonnak, warasaban, lewttenek wolna ez chodak, kijk lewttenek tij bennetek, regen sakban ees hamwban tartottanak wolna penitenciat az ew bijneijkrewl, de maga mondom tij nektek. Hogij tijronnak, ees Sijdónak kewnijebben lezen dolga itelet napijan, mijnt nektek. Ees te Kafarnaú, kij mijnd az egijg fel magaztaltattal, le wonatol mijnt pokolijg, Mert ha sodomakba lewttenek wolna ez chodak, mellijek lewttenek te benned, meg marattanak wolna mijnd ez napijg, de maga mondom neked hogij sodomaknak kennijeben lezen dolga itelet napijan hogij nem mijnt neked.

Azon ijdewbe felele Iesus ees monda. Halat adok neked attijam ménijnek ees fewldnek wra. Hogij el tijtkoltad ezeket az bewlchektewl, ees twdosoktol, ees meg ielentetted ewket, a kijsdedeknek. Vgij attijam, mert wgijan wolt kellemetes, te elewt red. Mijndenek kezembe adattanak nekem az een attijamtol, ees senkij nem esmerij az ijat, chak az attija, sem az attijat chak az fijw ees az, a kijnek a fijw akarija meg ielentenij.

Zent mathias napijan walo Ewañ.

★ Erched bij nek mijatta.

Iewetek een hozzam mijndenek kijk nijo morgotok, ees meg nehezijltetek ★ ees een meg nijwgotlak tijkteket, wegijetek az een igamat tij reijatok, ees tanwllijatok een tewlem, mert kegijelmes wagijok, ees alazatos zijwij, ees leltek nijwgodalmat az tij lelketeknek, mert az een igam edes, ees ez een terhem kenijw.

Tijzenkettewdijk Capitu.

Az idewbe, megijen wala Iesus zombat napokon walamij wetemenijekken altal, az ew tanijtwanij kegijg ehek wala nak, ees kezdek le zig-gattnij, az bwza feijeket ees meg ennij. De mijkoron az Fariseusok ezt latta k wolna. Mondanak nekij. Ime az te tanijtwanijd olijat mijelnek, kijt nem zabad wolna mijelnijk, innepnapon. Iesus kegijg monda nekijk, nem olwastotok e mijt mijelt Dauid mijkoron ewijs meg ehezet wolt ees azok kijk wele woltanak, hogij mijkeppen be ment az isten hazaba, ees az oltarra

1. Reg. 21

walo kenijerekket meg ewtte, kijket nekij nem zabad wala meg ennij, sem azoknak kijk ew wele walanak, hanem chak az papok nak? Azt sem olwastatok e az terwenijbe, hogij zombat napokon az papok a templomba az innepet meg tewrijk? snem walnak bijnt? mondom kegijglen nektek, hogij ijt ez helijen nagijob wagijon az templomnal. Hogij ha twdnatok mij legijen az, Irgalmassagot akarok, ees nem aldozatot, semnij keppen nem karhoztatnatok ez artatlanokat, mert wra embernek fija, meeg az zombatnakijs. Osee. 6.

De onnet towab iarula, ees mene az ew sijnagogaijokba. Ees ime wala ot ember kij nek keze meg azot wala. Ees kerdijk wala ewtet mondwan. Illijke zombat napon wijgaztanij? Hogij chak meg fedhetnek ewtet, smonda ew nekijk. kij wagijon tij kezzij letek olij ember, kijnek ha egij ijwha wagijon, ees zombaton az kwtba esijk, nemde kij wonzae onnet? mén ijwel in kab ijob azert az ember, egij iwhnal? Tehat alkolmas emberrel iot tennij innepnapon, smonda az embernek, nijwch kij kezedet, ees amaz kij nijwta, ees ollijan eep lewn, mijnt az masijk.

Az Farijseusok kegijg onnet kij menwen kezdenek tanachot tartanij ew ellene, mijkeppen el wezthetnek ewtet. De mijkoron ezt Iesus meg esmerte wolna el mene onnet, ees kewetek ewtet nagij sok seregek kijket mijnd meg gijogijta, ees fenijteket wete nekijk, hogij ewtet meg ne ielentenek, hogij be tellijesednek, kij mondatot wala Esaias Profetanak altala. Ime az een fijam kijt walaztottam, een zeretewm, kijben az een lelkem maganak kellemetes wolt, wetem az een lelkemet ew reija, ees nepeknek ijteletet hijrdet, nem wersenkedijk seem ijwelt. sem hall walakij zoot wczakon ew tewle. A meg romlot nadat el nem tewrij, ees a fijstelgew leent meg nem oltija, mijg nem az ew ijteletijt gijewzedelemre wijzij, ees az nepek az ew neuebe remenlenek.

Esai. 42

Akoron hozanak ew hozzaija kijt ewrdeg gijewter wala, melij wak ees nema wala, meg wijgazta ewtet, annijra hogij iarna ees zolna. Ezen mijnd az seregek el chodalkozanak, ees mondnak wala, Nemde eze az Dauid fija? de az Fariseusok mijkoron ezt hallottak wolna, mondnak wala, nem

egijeb hatalmawal ijz ewrdeget, hanem belzebwleual, a few ewrdegeuel.

Iesus kegijg mijkoron latna az ew gondolatijokat monda nekijk, mijnden orzag kij ew maga ellen meg hasonlijk, el romol ees mijnden waras awagij haaz kij meg ozlatijk ew maga ellen nem lezen allando, ees ha ewrdeg, ewrdeget fog ijznij tehat meg ozlot ewnen magaba, Azert mijkeppen lezen az ew orzaga allando? Ees ha een belzebwl hatalmawal ijzek ewrdeget, az tij fij aijtok kij hatalmawal ijznek? Annakokaert, ewk teznek fewlewletek ijteletet, hogij ha kegijg istennek malaztijaual ijzek ewrdegeket, tehat immar ratok ijwtot istennek orzaga.

Mert hogij mehet walakij hazara, walamelij hatalmasnak, hogij sakmant tegijen marhaijaba, hané ha elewzer, meg kewtezij az hatalmast, swgij dwlhattija fel marhaijat. Valakij een welem nijnchen een ellenem wagijon, ees walakij een welem nem gijwt tekozlo. Annakokaert mondom tij nektek, mijnden bijn ees atok meg bochattatijk embereknek, de az kij zent lelek ellen walo atok, meg nem bochatatijk embereknek

Ees walakij mondand zoot, embernek fijanak ellene meg bochattatijk nekij, de valakij zent lelek ellen mondand, meg nem bochattatijk nekij, sem ez wijlagon, sem az masijkon.

Awagij tegijetek, hogij legijen ijo az fa ees az gijmelcheijs ijo, awagij legijen a faij aijs, hijtwan, saaz gijmelcheijs, mert a faat. Az gijmelcherewl esmerijk meg. kijgijoknak nemzetsege, mijkeppen zolhattok ijot, mijkoron gonozok wattok. Mert embernek zaija az zijwnek beusegebewl zool. Az io ember, a ijo zijwnek kijnchebewl, ijot hoz elew, ees az gonoz ember az gonoz kijnchbewl gonozt hoz elew. De mondom tij nektek, hogij mijnden hijtsagos bezedrewl kijket emberek zolandanak, Zamot kel rola agijnij, itelet napijan. Mert a tennen mondasodbol igazwltatol, ees az tennen mondasodbol karhoztatol.

Akoron nemellijek az irastudo ees Farijseusok kezzijl kerdek ewtet smondanak. Mester, keuanonk te tewled ielt latnij. Felele ew nekijk monda. Gonoz ees nem tijzta nemzetseg, Im ielt keuan, de egijeb iel nekij nem adatijk, hanem Ionas Profetanak

iele,

Iele, mert mijkeppen Ionas wolt harom napon ees harom eijel az czet halnak hasaba, Azonkeppé lezen embernek fijaijs, az fewld nek gijomraba, harom eijg, ees harom napijk. Az Niniuebelij ferfijak fel kelnek itelet napijam ez nemzetseggel, ees karhoztattijak ewtet, mert ewk Ionas predicacioijara penitenciara terenek, ees ime ijt ez helijen nagijob wagijon Ionasnal, ezak felewl wala kijralneazzon, fel keel itelet napijan ez nemzetseggel, ees karhoztattija ewtet, mert ew iewt wolna ez fewldnek wege hatarijrol hogij hallana Salamonnak bewlcheseget, ees ime ijt ez helijen nagijob wagijon Salamonnal. Jone. 8.

Mijkoron az fertelmes lelek kij megijen emberbewl, zaraz helijen iaar, keres nijw godalmat maganak de nem leel, hanem mond, Ismeg az een hazamba terek honneet kij ijwtté wala. Ees mijkoron oda iew talalija ewtet iressen, meg sewperwen ees feel ekesijtwen, Tehat el megijen, ees wezé hozzaija mas heet lelkeket, nalanal alnakbakat, be megijen sot lakozijk. Ees ez embernek wtolso dolga nehezebben lezen az elebbijnel. Ig lezen dolga ez gonoz wijz-

zauono nemzetſegnekijs,.

Ees mijkoron meeg az ſeregnek bezellene, Ime az ew annija ees attijafijaij, kijwijlalnak wala, ees nekij akarnak wala zolnij, monda kegijg egij nemijnemij ember. Ime az te anijad ees attijadfijaij kijwijl alanak, weled akarnanak zolnij, felele annak Ieſus, kij ez hijrt hozta wala ſmonda, mellijk az een anijam kijchodak az een attijam fijaij. Ees kezet kij terijeztwen, az ew tanijtwanijra monda, Ihon az een anijam, ihon az een attijam fijaij, mert walakij az een attijamnak akaratijat tezij kij ménijorzagba wagijon, az az een attijamfija, az az een hwgom, ees az, az een annijam.

Tijzenharmadijk Capi.

VGijan azon napon kegijg, kij ijewe ieſus az hazbol, ees le telepedek a tenger mellet, holot iwenek ew hozza nagij ſok ſeregek, wgij annijra hogij ew az haijoba mene, ot il wala, ees mijnd az ſok ſereg az par

ton al wala. Ees mond wala ew nekijk, ſok haſonlatos bezedeket. Kij mene az mag hijntew ember, hogij el wetne az magot. ees mijkoron el kezdette wolna hijntenij, nemelijek eſenek, az wt felen, el ijwenek az egij madarak ees meg euek azokat, Nemelijek eſenek kewes helijekre, hol nem wala ſok fewld, ees legottá kij kelenek, de mijert hogij az fewld temerdek nem wala, mijkoron az nap fel tamadot wolna, meg ſwte ewket, ees mijert hogij gijekerek nem wala meg azanak. Nemellijek iſmeg eſenek az tew wijſkek kezijbe, az tew wijſkek kegijg mijkoron fel newttenek wolna meg foijtak azokat. Nemellijek kegijg eſenek ijo fewld be, ees adanak ijo gijmelchet, kij zaaz annijt, kij hatwan annijt, kij harmijcz annijt, Az kijnek fijle wagijon hallaſra hallija meg.

Ees hozza menenek az tanijtwanijok mondanak nekij. Mijert zolaz pelda zerijnt nekijk, de Ieſus felele ſmonda. Tij nektek wagijon meg engedewe, hogij meg eſmerijetek az ménijorzagnak tijtkaijt, Amazoknak kegijg nem engettek, mert walakijnek wagijon adatijk annak hogij inkab beuelkegijek. Ees walakijnek nijnchen, meeg azijs

a mij nala wagijon el wetetijk tewle. Azert
zolok pelda zerijnt nekijk, mert latwan né
latnak, ees halwan nem hallanak, sem erte
nek, hogij be tellijesegijek ew bennek Esa-
Esai. 6. ias Profeta mondasa. Fijletekkel hallijatok
ees nem ertijtek, ees latwan lattijatok snem
nezijtek, mert meg tompwlt ez nepnek zij
we, ees fijlekkel nehezen hallanak, ees be se
deek zemeket, hogij walamijkoron ne lat-
nanak wele, se fijlekkel ne hallananak, se zij
wekbe ne ertenenek, ees hogij meg terije-
nek, ees meg wijgazzam ewket.

A tij zemetek kegijg bodogok, mert lat
nak, fijletekijs, mert hallanak. Mert bijzon
mondom tij nektek, sok Profetak ees iga-
zak keuantak latnij azokat, kijket tij latto k
de nem latta k, ees hallanij kijket hallotok.
de nem halhattak, tij azert hallijatok meg
az mag hijntew emberne k peldaijat. Mijko
ron walakij hallija az ménijorzagnak bezé-
det, ees nem ertij, el ijw ama gonoz, ees el
ragagija a mij az ew zijwebe wettetet wolt.
Ez a mag, a melij az wt felem wettetet wolt.
Az melij kegijg az kewes helijre wettetet
wolt. Az az kij hallija ménijorzagnak igeijet
ees mijnd iarast ewremest wezij, de mijert

hogij gijekere nijnchen, chak ijdeijg marad
nala, ees ha walamij bantas awagij habw-
rwsag zenwedes el iewaz igeijert, mijnd ia-
rast meg botrankozijk. A melij kegijg eset
wolt az tijwijskek kewzze. Az, az, kij hallija
aziget, de ez wijlagnak gongija, ees kaz-
dagsagoknak chalardsagij, meg fwtijak az
bezedet, ees nem teremthet gijmelchet.
Towabba a melij, ijo fewldbe eset. Az, az,
kij az iget hallija ees ertij, ees kij ijo gij-
melchet aad, ees teremt belewle, nekij zaaz
annijt, nemelij hatwan annijt, nekij har-
mijcz annijt, Ismeg hoza mas peldat elew
monda.

Hasonlatos ménijeknek orzaga, az olijan Wijzkerezt
emberhez, kij az ew mezeijbe ijo magot wtan ew-
wete. De mijkoron emberek alwnnanak, tewd wa-
el iewt az ew ellensege, ees az bwza kezij- sarnapij.
be konkolt wetet, seel ment onnet. Mijko- Ewañ.
ron kegijg a bwza fel newt wolna, ees gij-
melchet teremtet wolna, az konkolijs fel
kezde kewzette tetennij. Az zolgak mene-
nek az chalados emberhez, mondanak ne-
kij. Vram, nemde ijo magot wetele az te
mezewdbe, shonnet ijwt ez konkolij? Ama z
monda nekijk. Ellenseges ember mijelte

azt, mondanak az zolgak. Akarode azert hogij el ménijnk ees azt kij zaggasswk kezzijle, monda amaz, ne, mert egijld az konkol lijal az bwzattijs kij zaggatnatok. Azert had newijen egijt mijnd a kettew aratasijg. Ees mij koron az aratas el iew, meg hagijom az aratoknak, hogij az konkolt kijlen zegijek, kewtesbe kewssek, ees meg egessek, az bwzat kegijg horgijak az een chijwrembe,

Maas pelda bezedetijs wete ew eleijkbe monda. Hasonlatos a ménijeknek orzage az mwstar maghoz, mellijet ember weuen, eel weet, az ew mezeijebe, kij magok kezet leg kijsseb. De ha kij new, leg nagijob bewchij fijwek kezet, ees wgijan faija lezen annijra hogij az egij madarak fezket raknak az ew agaijn.

Maas pelda bezedetijs monda nekijk, hasonlatos a ménijeknek orzaga, az kowaz hoz, mellijet, wezen az azonijallat, ees el eneezt harom mercze lijzt kewzet. mijnd ag gijg meeg nem, tellijesseggel meg keel mijndenijk. Ezeket lesus mijnd pelda zerijnt monda az seregeknek, ees pelda kij wijl sem mijt nem zola nekijk, hogij be tellijesednek mijt mondot wala a Profeta, kij wgij mon-

da. Meg nijtom az een zamat pelda bezedekre, ees kij mondom kijk woltanak el tijt kolwa, wijlag kezdetijtewl fogwa. Psalm. 77

Akoron az seregeket lesus el bochata. Ees haza iewé, kijhez iarwlanak az ew tanijt wanij, ees mondanak. Magijarazd meg nekewnk, az pelda kijt mondal az konkolijrol, fe ele nekijk monda, Az kij a ijo magot wetij, a ember nek fija. Az mezew, ez wijlag a ijo mag kegijg, az ménijorzagnak fijaij, A konkolij a gonoznak fijaij, Az ellenseg az kij oda hijntette, az ewrdeg. Az aratas, ez wijlag wege. Az aratok kegijg azangijalok. Azert mij keppen az konkolt fel zedijk, ees tijzbe meg egetijk, azonkeppen lezen ez wijlag wegezetijnijs. El bochattija ember nek fija az ew angijalijt, mellijek kij zednek az ew orzagabol mijndent, kij artasra wolna, ees azokatijs kijk gonozt chelekednek, ees bochatijak az egew tijzre, ot lezen az sijralom, ees fogaknak chijkorgatasa, Akoron az igazak fenlenek mijkeppé az nap az ew attijok orzagba. A kijnek fijle wagijon hallasra, hallija meg.

Zent Anna napijan walo Ewan.

Ismeg hasonlatos az ménijeknek orzaga a mezewbe el reijtet kijnchez, mellijet ha

ember meg talal, el reijtij, ees azon walo ewremebe el megijen, el agija mijndeneet mije wagijon ees azt a mezewt meg wezij.

Megees hasonlatos az menijeknek orza ga, az olij kereskedew embekhez, kij keres draga kewket, kij mijkoron egij draga kewet talaltwolna, el megijen, el agija mijndeneet kijwel bijr, ees a kewet meg wezij.

Megees hasonlatos az menijeknek orzaga, az warsahoz kijt a tengerbe, be wetnek, ees az halak mijnden felewl meg kernijkezijk, melij mijkoron tele wolna, kij wõ zak az partra, ees ot le ijlwen, walaztijak akijk iok az ew edenijekbe, ees az gonozokat kij wetek kezzijlek. Igij lezen ez wijlag mijkoron el wegezij kijs, el iewnek az angija lok, ees el walaztijak a gonozokat az igaza kezzijl, ees bochattijak ewket, az egew tijzre ot ltzen a sijralom ees fogaknak chijkorga tasa. Monda nekijk Iesus ertijteke mijnd ezeket? Mondanak amazok, wgij wram, ees monda nekijk, Annakokaert mijndé bewlch irastudo hasonlatos menijeknek orzagaba az chalados emberhez, kij hoz elew, az ew kijnchebewl, wijakat ees awakat.

Ees lewn hogij mijkoron Iesus ez bezedeket el wegezte wolna, towab mene onnet, ees mijkoron iwtot wolna az ew hazajaba, kezde tanijtanij azoknak sinagogajokban, wgij annijra hogij chodalkoznanak ew rajta ees mondanak, Honnet wagijon ennek az bewlchefeg, ees az sok chodatelek? Nemde eze az alch fija? Nemde Mariae annijanak neue? ees az ew attijafij aij lakab ees Ioses, Simon ees Iudas? ees az ew hwgaij nemde mijnd mijnalonk wã nake? azert honnet vannak ennek mijndé zek? Ees meg bantatnak wala ew benne. Iesus kegijg monda nekijk. Egij Profetajs mijnchen tijztessegnekijl, hanem chak az ew hazajaba ees hazaba. Ees nem tewn ot sok chodakat az ew hijtetlen woltokert.

Tijzennegedijk capitulō.

AZ idewbe halla Herodes tetrarcha Iesusnak hijret ees monda az ew zolgaijnak. Ez a Ianos baptista, az tamadot fel holattaijbol, ees azert wannak ew benne Iozagos mijelkedeteknek tetemenij. Mert ez Herodes meg fokta wala Ianost, ees az temleczbe wetette wala. Herodiadesert, melij wala az ew attij afijanak fijlepnek felesege. Mert Ianos azt mongija wala nekij, nem alkolmas neked a wal lenned. Ees Iollehet meg akarija wala ewlnij, de feel wala a sokasagtol mert Ianost tartijak wala wgij mijnt profetat. Mijkoron kegijg eczer herodesnek zijletese napija zol goltatnek, herodiadesnek leanija, tanczol wala ot kewztek, melij Herodesnek kellemetes lewn, azert meg eskewek nekij, ees fogada, hogij walamijt tewle kerne meg adna, az leijan kegijg meg tanijtatot wala annakelewtte az annijatol, ees monda. Ad ennekem Ianos baptista feijet egij talba

A kijral meg bana, de maga mijert hogij meg eskijt wala nekij, ees azokert kijk wele egijwt telepettenek wala le, hagija hogij nekij adnak, ees el bochatwan az ew hoharijt. Eel wagak Ianos feijet az temleczbe, ees fel hozak egij talba, sadak az leijannak, a leijan wijwe az ew annijanak. Ennek wtanna Ianos tanijtwanij iarwlanak, az testet el wijuek, ees el temetek, ees meg mondak Iesusnak.

Ezt mijkoron hallotta wolna Iesus, el mene onnet haijon, az pwztaba felfele. Ees mijkoron ezt az seregek hallotak wolna, keuetek ewtet gijalog, a warasokbol kij ijwen. Ees Iesus kij menwen lata a sok sereget, meg keserijle ewket, ees kijknek mijnijawalaija wala meg gijogijta. De mijkoron estwe fele wolna. Iarwlanak ew hozza a tanijtwanijok mōdanak. Ez eh helij pwzta az Idewijs el mwlt, azert bochasdel az seregeket, had mēnijenek az falwkra, ees wegijenek ennijk walot Iesus mōda nekijk. Nem zijkseg hogij el mēnijenek, agijatok ennijk tij. Mondanak nekij. It semmij tewb nijnchen hanem chak, ewt kenijer, ees keet hal, Monda nekijk Iesus, hozzatok ide azokat,

Ees paranchola hogij az seregek le ijlnenek az fijwen, veue az ewt kenijeret saaz keet halat. Ees mēnijbe kezeijt fel emelwen, meg alda, ees mijkoron meg zekte wolna, ada az ew tanijtwanijnak az kenijereket. Az tanijtwanijok az seregekenek, ees mijnnijaijan ewnek, ees meg elegedenek. Az mij kegijg meg maradot wala az hwlladekaba, tewltenek meg wele tijzenket kosarokat. Az kijk kegijglen ewttenek wala, ferfijak walanak olij mijnt ewt ezeren, azonijallatoktol ees gijcrmekektewl meg walwa.

Ees mijnd iarast meg hagija Iesus az ew tanijtwanijnak, hogij haijora zallananak, ees az twlso partra wettetnek magokat, mijg ew az seregeket el bochatna, ennek wtanna el bochata az sereget, ees ew maga fel mene egij hegijre imadkoznij, ees mijkoron immar estwe wolna, chak egijedijl wala ot, az haijo kegijg az tenger kezepet wala, ees az wijz hannija wala, mert pokol zeel fw wala. De az eijnek negijed reze mijkoron wolna hozzaijok mene Iesus iarwan az tengeren, ees mijkoron az tanijtwanijok lattak wolna ewtet a tengeren iarnij, meg iijedenek mondwan, Ez walamij chaladsag,

ees feltekben ijweltenij kezdenek, de Iesus mijnd iarast zola nekijk monda. Io zijwel legijetek. Een wagijok ne felijetek.

Felele Peter nekij monda, wram ha te wagij, paranchol hogij mēnijek hozzad az wijzen, monda nekij, iwel. Ees mijkoron kij hagot wolna Peter az haijobol az wijzeken iaar wala, ees mene Iesushoz. Towabba mijkoron latta wolna az nagij zelet meg ijede ees mijkoron el kezdet wolna merijlnij, iwelt wala mondwan, Vram tarch meg engemet, legottan Iesus kezet nijwtwan foga ewtet, ees monda nekij, kijchijn hijtijw mijert ketelkedel? Ees mijkoron az haijoba be mentenek wolna meg alla a zeel. A kijk kegijg az haijoba walanak iarwlanak ew hozza imadak ewtet ees mondanak, bijzon istennek fija wagij. Ees mijkoron altal kewltenek wolna iwenek Genesarethnek fewldere. De mijkoron ezt meg ertettek wolna, ot a fewlden lakozo nepek, keweteket bochatanak, mijnd az kerijl walo tartomanijokra, ees eleijbe hordanak mijnden betegeket, ees kerijk wala ewtet, hogij chak illethetnek ruhaijanak peremet, ees wala meljek illetijk wala, meg gijogijw lnak wala.

Zent Mathe
Tijzenewtewdijk Capi.

Koron iarwlanak Iesushoz, irastudok ees Farijseusok, kijk Ierusalem bewl ijwttenek wala, smondanak. Mijre nem tartijak meg az te tanijt wanijd, az regijeknek zer zesekert? mert mijkoron kenijeret eznek, nem mossak meg kezekert, Iesus felele mōda nekijk. Mijre hogij tijs hatra hattatok, az istennek parancholatijat az tij zerzeste-
Exod. 20. kert? Mert isten azt parancholta, mond-
Deut. 5. wan. Tijztellijed atijadat, ees anijadat, ees walakij attijanak awagij annijanak gonozt mond, halalnak halalawal hallijon meg, Tij keg ig azt mongij itok, walakij mongija at tijanak awagij annijanak, ez aijandek kijt ceni istennek adok, teneked haznal, ees ez-enkeppen nem tijztelij az ew attijat annij-at, ees semmijwe tewttetek az istennek parancholatijat az tij zerzeste kert. keepwtalok
Esai. 29. igazan Profetalt tij rolatok Esaias mond-wan. Ez ennep engemet chak aijakawal tijz-

tel, az ew zijwe kegijg tawol wagijon ecn tewlem, de heijaba tijztelnek engemet, mert emberij twdomanijokat ees parancholatokat tanijtnak.

Ees hozza hijwan az sereget monda nekijk. Hallijatok ees erchetek meg. Nē az fer tez tet meg embert az mij a zaijan be megijen, de a mij kij iew zaijabol a ferteztet meg embert, Iarwlanak hozza az ew tanijt-wanij ees mondanak nekij. Nem twdode, hogij az Fariseusok ez bezed halwan, meg bantatanak? Iesus felele nekijk monda, Mijnden palantalas, kijt az ecn ménijeij at-tijam nem palantalt, tewstewl kij zaggat-tatijk, haggijatok el ewket. mert wakok, ees wakoknak wezerij, ha kegijg wak, wakot fog wezerlenij, mijnd ketten a werembe esnek.

Felele Peter smonda nekij magijarazd meg nekewnk ez peldat. Iesus monda nekijk, meeg tijs ertelem nekijl wattok, meeg sem ertijteke hogij walamij emberneknzaij an be megijen, az a hasaba zaal, ees selfele walo heijlen kij bochattatijk? de a mij emberneknzaijabol megijen kij, zijwebewl zar-mazijk, ees azok ferteztetnek meg embert,

Mert az zijbewl mennek kij, gonoz gondolatok, ember ewldewklesek, bwijasagok, orozasog, hamijs tanwsagok, atkok. Ezek a kijk embert meg fertezretnek de mosdatlan kezzel ennij nem fertezret meg embert.

Reminiscere wasat napij Ewañ.

Onnet ez wtan el mene Iesus, ees iwe Tijrónak ees Sijdonnak hatarijba. Ees ime egij Kananeabelij azonijallat elew iwen azon hatarokbol. Iwelt wala mondwan, Ie galmas nekem wram Dauid kijralnak fija. Mert az een leanijom ijgen gijtretijk ewrdegtewl, ew kegijg semijt nem felol wala nekij, Ees iarwlwan az ew tanijtwanij, kerijk wala ewtet mondwan. Bochasdel ewtet, mert wtannonk ijwelt, felele nekijk monda, Nem bochattattam, hanem chak az ijwhokhoz kijk Israhel hazatol el wezteneк. Az azonijallat kegijg el iewe ees imada ewtet mondwan, Vram segech meg engemet, felele nekij monda, nem ijo az fijaknak kenijeret wennij, ees az ebeknek wetnij, Monda az azonij, wgij wagijon wram, de nam az kelijkek js eznek az morsakbol, kijk az ew wroknak, aztalarol le esnek, felele Iesus nekij monda. O azonijallat, nagij az te hijet legijen neket az mijnd kewanod. Ees az ora-

ban meg

ban meg wjgazek az ew leanija.

Onnet Iesus towa menwen, iewe Gallilea belij tenger melle, ees iewenek ew hozzaija sok seregek, kijk hoznak wala welek, Santakat, wakokat, chonkakat, ees sokat egijebeket. Ees le wetek Iesus laba el wt, kijket meg wijgazta, wgij annijra hogij choldalkoznanak az seregek, mijkoron latnak hogij az nemakzolnanak, ees az chonkak meg wijgaznanak, a santak iarnanak az wakok latnanak, ees dijcherijk wala Israelnek istenet.

Iesus kegijg hozza hijwa az ew tanijtwanijt ees monda nekijk. Keserijlem een ez sereget mert immar harmad napija hogij welem wagijon, ees nijnchen mijt ennijk, Ehen kegijg el nem akorom ewket bochat nom, mert ne talam meg fogijatkoznanak az wton. Ees mondanak nekij az ew tanijtwanij, hol wezewnk ez puztaba annij kenijeret. kijwel ennij sokasagot meg elegijchewnk? módanekijk Iesus. Hanij kenijeretek wagijon? mondanak, heet, ees walamij kenes halachkak, Ees hagija az seregnek hogij se ilnenek az fewlden. Vene azert az heet kenijeretet, ees az halakat, ees mijnek wtan

na halat adot wolna, meg zege, ada az ew tanijtwanijnak, az tanijtwanijok az seregnek Azert ewnek mijnijaijan, ees meg elegedenek Annak wtanna mij az morsalekaba meg maradot wala tewltenek wele tele, heet kosart, a kijk kegijg ewtenek wala walanak neegij ezer ferfijak, azonijallat ees gijermek nekijl, Ees az sereget el bochatwan, haijora zalla, ees iewe magdalanak hatarijra,

Tijzenhatodijk Capitu.

T az Fariseusok ees Saduceusok hozza iewenek, kesertuen ewtet kerijk wala, hogij ménbewl walamij ielt, mutatna nekijk, kijknek felele ees monda. Mijkoron estwe wagijon, azt mongijatok, tijzta idew lezen, mert weres az eeg. Ees reggel, ma meg haborodijk az ijdew, mert wereslijk az eeg homalijba, keepwtalok, az egnek zijnijet meg twgijatok walaztanij, az idewknek kegijg iegeijt, nem twdhattijatok Gonoz ees nem tijzta nemzetseg, iegijet keuan, ees egijeb iel nekij nem adatijk, hané

chak Ionas Profetanak iele, ees ewket ot hagijwan el mene.

Ees mijkoron az ew tanijtwanij, iewttenek wolna a twlso partra, felettekben nem wijnek kenijeret welek. Monda nekijk Iesus Lassatok, ees ewrijzzetek meg magatokat, az Farijseusoknak ees Saduceusoknak, kowazijtol. A tanijtwanijok kegijg, azt gondollijak wala magokba, hogij arrol zolna, mijwel hogij kenijeret nem hoztak wolna welek mondwan. Nem hoztonk kenijeret. Mellijet mijkoron Iesus meg erte, monda nekijk. Mijt gondoltok wele keues hijtijwek, hogij kenijeretek nijnchen? meeg sem ertijteke snem emlekezteke meg az ewt kenijerrewl, kijt adatok az ewt ezer ember kewzijbe? ees hanij kosart tewltetekmeg? Awagij a heet kenijerrewl, mijkorō az emberek neegij ezeren walanak, ees hanij kosart zedetek tele? mijert azert hogij nem ertijtek, mert nem az kenijerrewl mondam azt, hogij meg ewrijznetek magatokat az Farijseusoknak ees Saduceusoknak kowazijtol. Akoron ertek meg hogij nem hatta wolna nekijk magokat, meg ewrijznij walamij kenijer kowaztol, hanem az fariseu/

ſoknak ecs Saduceuſoknak twdomanńtol.

Zent Peter zēt Palnapiā walo Ewań.

Mńkoron azert iewt wolna Ieſus Ceſarń anak a Rezebe, kń mondatńk Fńlńpenek, kerde az ew tanńtwanńt mondwan. Embernek fńat kńnek mogńak emberek lēnń? ewk mondanak. Nekńk Ianos baptiſtat, nekńk Illńeſt, nekńk kegńg Hieremńaſt, awagń walakńt eggńet az profetak kezzńl, mōda nekńk. Tń kegńg kńnek mondotok engemet? Felele Sńmon Peter ees monda. Te wagń az Criſtus, elew iſtennek fńa, fele Ieſus nekń ees monda, Bodog wagń te Sńmon Ianos fńa, mert ezt tenekет a teſt, ees a weer meg nem ielentette, hanem az een attńam, kń mēńńekbe wagńon. Enńs mondom tenekед mert te wagń a Peter, ees ez kewzńklan epńtem meg az een egńhazamat, kńnek ellene meeg az pokolnak kapwń ſeem hatalmazhatnak. Ees nekед adō a mēńńorzagnak kwlchańt, walakńt meg kewtez e fewlden kewtezwe lezen mēńńorzagbańs, ees walakńt meg odozz e fewlden, odozwa lezen mēńńorzagbańs.

Akoron meg hagńa az ew tanńtwanńnak, hogń walakńnek meg ne mondanak, hogń ew wolna az Ieſus Criſtus. Az idewtńl

fogwa kezde Ieſus meg ielengetnń az ew tanńtwanńnak, Mńkeppen fel kellene menńń Ieruſalembe, ees ſokat zenwednń, a few ſńdokтol, ees papń feńedelmekтewl, ees az iraſtudokтol, ees hogń meg ewletnek, ees harmadnapon fel tamadna. Akoron Peter ewtet fel fele wńue, kezde meg feddenń ſmonda. Vram, kegńelmeſben tegń magaddal, mert nem lezen wgń neked ſemmńkeppen, Ieſus hozza fordwla, monda nekń, mēńń hatra ſathana, bantaſomra wagń en nekem, mert nem erted azt a mń iſtene, hanem a mń embereke.

Akoron Ieſus monda az ew tanńtwanńnak, walakń een wtannam akar iewnń, tagagńa meg magat, wegńe fel az ew kereztńt, ees kewеſſen engemet. Mert walakń meg akarńa az ew lelket tartanń el weztń ewtet, wńzzontag, walakń az ew lelket el weztń een erettem, meg lelń ewtet. Mert mńt haznal embernek ha mńnd ez wńlagot meg nńerń, ees lelket el weztń? Awagń, mńt adhat ember ollńat kńwel meg walcha lelket? Mert keuet kezendew ez, hogń embernek fńa el iewńen az ew attńanak dńchewſegebe az ew angńaliwal, ees akoron aad mńn-

denektnek az ew mijelkedetij zerijnt. Bijzö mondom tij nektek, wannak ezekkez-zijl nekijk, kijk it allanak, mellijek halalt né kostolnak, mijgnem lattijat embernek fijat el iewet az ew orzagba.

Tijzenhetedijk capitu.

Wt kijnije waltozatatija napij an walo Ewañ.

Es hatodnapnak wtanna, weue Iesus hozza Petert, ees Iakabot, ees Ianostaz ew attija fijat ees wijue ewket egij magas hegijre felfele, holot ew elewttek zijnijet el waltoztata, ees az ew orczaija fenes lewn mijnt az nap, az ew ruhaij feijerek lewnek mijnt az ho. Ees ime latatek ew tewlek Moij ses ees Illijes, hogij wele zolnanak, felele Peter ees monda, Vram ijo nekijnk ijt lennewnk, ha akarod chijnallijwnk, harom haijlakot, neked egijet, Moijsesnekijs egijet, ees Illijesnekijs egijet. Ees meeg hogij ew zolna Ime az fenes kewd meg arnekoza ewket, ees ime zozat lewn az egbewl mondwan. E, az een zerelmes fijam kijbe ennekem

mijndenek kedwen zerijnt wannak, ewtet halgassatok. Ees mijkoron az tanijtwanijok ezt hallottak wolna, arczijwl le essenek, ees lgen meg ijedenek. De iarwla Iesus illete ewket, ees monda nekijk, kellijetek fel ne fellijetek. Amazok mijkoron fel emeltek wolna zemeket, lenkijt nem latanak, hanem chak ew magat Iesust.

Mijkoron kegijg a hegijrewl ala iewnenek, paranchola nekijk Iesus monda. Ez lataft senkijnek ne mongijatok, mijg nem embernek fija halottaijbol fel tamad kerdek ewtet az ew tanijtwanij ees módanak. Mijt mondnak tehat az irastudok, hogij meeg elewzer Illijesnek kellijen el iewnij? Iesus fele Iele smonda nekijk, Illijes ijol lehet el iew elewzer, ees mijndénekket eligazijt, de mondom tij nektek hogij Illijes immar el iewt ees meg nem esmertek ewtet, ees mijnden be wgij tewttenek wele mijnt akartak. Azö keppen embetnek fijanakijs halalt kel tewlek zenwednij. Akor meg ertek az tanijtwanijok hogij Ianos baptistarol zolna nekijk.

Ees mijkoron az sereg kewzze iewttenek wolna. Iarwla ew hozza egij ember terdet

haÿta nekÿ, smonda, wram legÿ kegÿelmes az een fÿamnak, mert eÿel iaro, ees igen gÿetretÿk, mert gÿakorta esÿk az tÿzwbé, gÿakorta az wÿzben, wÿttem wala ewtet az te tanÿtwanÿdnak. De nem gÿogÿthatak meg ewtet, Felele Iesus ees monda, O hÿtetlen ees wÿzzauono nemzetseg, mÿg kel weletek lennem? Mÿg kel tÿkteket zéwed nem, hozzatok ide een hozzam ewtet. Ees Iesus meg fedde az ewrdeget ees kÿ mene belewle, ees attwl fogwa az gÿermek meg wÿgazek.

Akoron a tanÿtwanÿok iarwlanak Iesushoz tÿtkon, ees mondanak, Mÿre hogÿ mÿ nem ÿzhetewk kÿ belewle, az ewrdeget? monda nekÿk Iesus. Az tÿ hÿtetlen wolto tokert, Bÿzon bÿzonnÿal mondom nektek hogÿ ha lezen annÿ hÿtetek mÿnt egÿ mustar mag, smongÿatok imez hegÿnek, menÿ innet imÿde, el megÿen, ees semmÿ né lezen nektek lehetetlen. De ez fele ewrdeg, kÿ nem megÿen hanem chak imadsaggal ees bewÿtel. Mÿkoron kegÿglen Galileaba wolnanak, monda nekÿk Iesus. Iewendew hogÿ embernek fÿa el arwltassek embereknek kezebe, meg ewlÿk ewtet ees har-

madnapon fel tamad. Ees ezen igen meg keseredenek.

Mÿkoron kegÿg iwtottanak wolna Kafarnaumba, menenek Peterhez azok, kÿk az penzt ★ zedÿk wala, ees mondanak nekÿ. Az tÿ mestertek nem ada meg a penzt Monda, wgÿ wagÿon. Ees mÿkoron hazba mentenek wolna, Iesus eleb meg zolÿta Petert monda, Mÿnt teczÿk neked Sÿmon? ez fewldnek kÿralÿ, kÿtewl weznek walamÿ fÿzetest, awagÿ adot az ew fÿaÿtole Awagÿ az idegenektewl? monda nekÿ Peter, az idegenektewl, Monda nekÿ Iesus Tehat az fÿak zabadosok? de hogÿ bantasra ne legÿewnk, mēnÿel az tēgerre, wesdbe az horgot, ees az halat, melÿ elewzer meg akad, wed kezedbe, nÿsd fel a zaÿat, lelz egÿ ★ Staterat benne. Azt hozd el, aggÿad een erettem ees te eretted.

★ Az olÿan pēznek dÿdrachma wolt neue melÿ nalok tewt tÿzenket fÿllÿert.

★ Egÿ Statera keet dÿdrachmat tezen.

Zent Mathe Tijzennijolczadijk Capi.

Zent Mijhal napijã walo Ewañ.

Az idewben iarwlanak az tanijtwanijok Iesushoz, ees mödanak. Kij choda nagijob ménijeknek orzagaba? Ees Iesus elew hijwan egij kijs gijermeket, meg allata kewztek ees monda, Hogijha meg nē terendetek, ees nem lesztek olijanok mijnt ez gijermek, nem mentekbe ménijeknek orzagaba, walakij azert meg alazza magat mijnt ez gijermek, az nagijob ménijeknek orzagaba. Ees walakij fogad hozzañja, egij illijen gijermeket een neuembe, engemet fogad, ees walakij, meg botrankoztat walamellijet ez gijermekek kezzijl, kijk een ben nem hijznek. Iob wolna annak, hogij egij malom kewet kewtnenek nijakara, laaz ten gernek melsegebe wetnek.

Iaij ez wijlagnak botronkozastol, demaga zijkseg hogij el iewijenek az botrankozasok, de Iaij annak kij mijat abotrankozas iew. Hogij ha az te kezed awagij labad arta lomra wagijon neked, mesd el, ees wesd el tewled, iob teneked az eletre chonkan bō-kan be menned, hogij nem mijnt keet kezed ees keet labad leuen pokolra wettetnij. Ees hogijha az te zemed bantasodra wagijon neked, toldkij ewtet wesdel tewled Iob teneked egij zemmel az eletre menned hogij nem mijnt keet zemmel pokolra wettetnij.

Lassatok azert hogij meg ne wtalijatok chak egijetijs ez illijen kijchijnijekbe, mert mondom tij nektek, hogij ezeknek angijali mijndenkoron latijak, az een attijamnak zijnijet kij ménijorzagba wagijon. Mert embernek fija iewt, hogij iduezijtene a mij el wezet wolna. Mijnt teeczijk nektek? Hogij ha egij embernek wolna zaaz ijwha. Ees egij kezzijlek el teuednek, nemde el hagijae az kijlenczwen kijlenczet a pwztaba, ees el megijen meg keresij az melij el teuedet? Ees ha tertijnijk hogij meg lelij ewter. Bijzon mondom nektek, nagijob ereme wagijon raijta hogij nem mijnt az kijlenczwen kijlenczen, kijk el nem teuettek wolt. Ezenkeppen, azt akarija az tij mennij eij attijatok, hogij egij sewezzen el ez kijchij nijekbe.

Towabba ha az te attijadfija wetkezijk te ellened, ménijel, fedmeg chak egijedijl ewnnen magat, ha meg fogadija bezededet, meg nijerted attijadfijat. Hogij ha kegijg a te zodat nem fogagija, weegij megijs hozzad egijet awagij kettewt, hogij keet awagij harom tanw bezedeben mijnden bezed meg alijon, hogij ha azok zawat sem fogagija mond meg anija zent egijhaznak. Hogij ha anija zent egij hazat nem akarija halgatnij. Legijen teneked mijnd pogan ees nijlwan walo bijnes. Bijzon mondom nektek, walakijket meg kewteztek ez fewlden, kewtezwe leznek ménijorzagbaijs, ees walakijket meg odoztok, ez fewlden, odozwa leznek ménijorzabaijs. Ismeg azt mondom nektek hogijha ketten awgaij harman meg igijenesijlt akarattal ijt ez fewlden mijndent walamijt kerendenek, meg lezen nekijk adwa az een attijamtol, kij ménijorzagba wagijon. Mert walahol ketten awagij harman egijbe gijlnek, een neuembe, ot kewzettek wagijok.

Akoron Peter hozza iarwla monda nekij. Vram, ha az een attijamfija hetzer wetkezijk een ellenem meg bochassake nekij?

monda nekij Iesus, Nem mondom te neked hogij heczer, hanem hetwen heczer.

Wr nap wtan bwzon kettewdijk wasarnapij Ewañ.

Annakokaert hasonlatot a ménijeknek orzaga egij kijralhoz, kij akart wolna zamot wetnij az ew zolgaijwal. Ees mijkoron el kezdette wolna az zam wetest, hozanak egijet eleijbe, kij nekij tartozijk wala tijz ezer font penzel. Ees mijkorō né wolna honnet meg adnij, hagija az wr hogij ewtet el adnak, mijnd felesegeuel ees gijermekijwel egijetembe, ees mijnden marhaijat a kij wolna, hogij nekij meg lenne az fijzetes. Az zolga kegijg leesek labahoz, ees imadija wala ewtet mondwan. Vram legij bekeseges een felewlem, ees mijndeneket meg adok neked. De maga az wr meg kenijerijle az zolgan el bochata ewtet, ees mijnden adossagat meg engede.

Ees az a zolga kij mene elewle, talala egij zolga tarsat, kij nekij tartozijk wala zaaz penzel. Ees ewtet torkon ragadwan ijstekenel fogwa wonza wala mōdwan. Ad meg nekem az mijwel tartozol. Ees a zolga tarsa elewtte le eswen, kerij wala ewtet hogij bekeseges lenne felewle, ees mijndeneket meg akarna nekij fijzetnij, de amaz

nem akara hanem wete ewtet az temleczbe
mijg nem meg adna az adossagot. Mijko-
ron ezt az wrnak egijeb zolgaij lattak wol-
na, felette igen banak, el iewenek az wrhoz
ees mijndeneket meg mondanak nekij
mijnt lewttenek wolna. Tehat az wr azt a
zolgat hozza hijwata, ees monda nekij. Al
nak zolga mijkoron engemet kertel wolna
mijnden adossagodat meg hagijam neked.
Nemde irgalmassagot kellete nekedijs ten
ned? mijnt te weled irgalmassagot tewtté
wala? Ees az ew wra reija meg harogwan
ada ewtet az hoharok kezebe, mijnd aggijg
megnem mijnd meg fijzetne az mijwel tar
roznek nekij. Igij tezen az een méneij attija-
mijs tij nektek, ha kij kij mijnd tij kezzijle
tek, meg nem bochattija zijwe zerijnt at-
tija fijanak wetkeijt.

Tijzenkijlenczedijk Cap.

Es lewn hogij mijkoron
Iesus ez bezedeket, el
wegezte wolna, kij me-
ne Galileabol, ees iewe
sij dosagnak hatarijra me
lij wagijon Iordan wij-
zen twl. Ees kewetek ew
tet sok seregek, kijket ot meg wijgazta. Ees
iarwlanak ew hozza az farijseusok, kesert-
wen ewtet ees mondanak nekij. Illijke em
bernek felesegetewl meg walnij akar mij
okert? felele nekijk ees monda. Nem olwa-
statoke, hogij kij leg elewzer teremtet, Gene. 1. et 2.
wgij teremtet, hogij lenne ferfijw ees az-
onijallat? ees monda ismeg nekijk. Ezert
el hagija ember attijat ees annijat, ees ra-
gazkodijg az ew felesegehez, ees ketten lez
nek egij testbe. Azert immar nem kettew,
hanem egij test. Annakokaert a mijt isten
egijbe zerzet ne walazza azt el ember.

Mondanak nekij, mijert tehat, hogij
Moijses azt hatta hogij az meg walasrol le
uelet agijanak ees el bochassak? Monda Deut. 14.

nekijk. Az tij kemenij zij wetekert engede Moijses azt, hogij meg walhatnatok felesegtektewl, Mert elewzer nem wgijan wala Mondom kegijg tij nektek, hogij wakij el hagija feleseget (hanemha paraznasagnak okaert) ees mastweend, ez mijnt bwija ember wetkezijk. Ees walakij az ew el bochatot feleseget wezijs, azijs wgijan wetkezijk.

Mondanak nekij az ew tanijtwanij, ha ilijen modon wagijon embernek dolga felesegeuel, hat iob meg sem hazaswlnij. Monda nekijk. Nem mijndenek foghatijak meg ezbezedet, hanem azok a kijknek adatot. Mert wannak herelt emberek, kijk annijoknak mehebewl olijan modon zijlettenek. Ees wannak hogij kijket emberek hereltenek meg, Vannak ismeg kijk magokat meg hereltek az ménijeknek orzagaert. Az kij foghattija, fogija.

Akoron hozanak ew hozza kijs gijermekeket, hogij kezeet raijok wetne, ees imat koznek. A tanijtwanijok kegijg meg rongalijak wala ewket. De monda Iesus, ne banchatok az gijermekeket, ees ne tijlchatok meg, hogij een hozzam ne iewenek, mert ez illijeteneke ménijeknek orzaga, Ees

mijkoron

mijkoron kezeet raijok wettete, wolna el mene onnet.

De ime egij iarwla ew hozza monda nekij. Io mester, mijchoda ijot kel tennem ha azt akorō hogij az ewrewk eletet wegij em, monda nekij Iesus. Mijre mondaz engemet Ionak? ha senkij nem ijo, hané chak egij, twgijnija illijk mijnt isten. Hogij ha az eletre be akarz mennij, tarch meg a parácholatokat, Monda nekij, mellijeket? Iesus monda. Ne ewlij, ne paraznalkogijal, ne oroz, hamijstanw ne legij, attijadat anijadat tijztellijed, ees fele baratodat zeressed mijnt tennen magadat, Monda nekij az ijffijw, mijnd ezeket meg tartottam een, ijffijwsagomtwl fogwa, azert mijkel tewb hozza? Monda nekij Iesus, Ha tewkelletes akarz lénij mennijel agijel mijndeneket kijk wannak neked, oztogasd az zegenijeknek, ees lezen kijnched ménijorzagba, ees iewel kewes engemet. Mijkoron az ijffijw ezt hallota wolna, meg zomorodwan mene el onnet, mert sok iozaggal bijr wala.

Iesus kegijg monda az ew tanijtwanijnak. Bijzon mondom nehez a kazdagnak ijdwezijlnij. Sewt azt mondom nektek,

kewnijeb az teuenek a tew fokan altal mé-
nij, hogij nem mijnt az kizdagnak menij-
orzagba, be mennij. Ezt halwan az tanijt-
wanijok igen meg chodalkozanak, ees mó
dnak wala. Tehat kij ijdwezijlhet? Iesus ke-
gijg reijaijok tekijnte ees monda nekijk,
Embereknel ez lehetetlen dolog, de isten-
nel mijndenek lehetsegesek.

Tehat felele Peter ees monda nekij. Im
mij el hattonk mijndeneket, ees teged ke-
wettewnk, mij lezé azert nekewnk? Monda
nekijk Iesus. Bijzon mondóm nekteck, hogij
tij kijk engemet kewettetek. Mijkoron a
meg wijulasnak ideijen ijlend emberneck
fija az ew felseges zekijbe, ijlteck tijs ot tij-
zenketten, itelwen Israelnek tijzenket nem
zetseget. Ees mijnden walakij el hagija,
wagij attijat, wagij annijat, wagij feleseget,
wagij gijermijket, wagij mezewijt, az een
neuemert, zaaz annijt wezen, Ees az ewrek
eletet bijrija, mert sok elsewkleznek wtol-
sok. Ees wtolsok elsewk.

Hwzadijk Capitulom.

Ert hasonlatos az ménij
eknek orzaga a chalados
emberhez kij igen reg-
gel kij megijen mijese-
ket fogadnij az ew zew-
lewijebe. Ees mijnek wtá
na meg zerzewdek we-
lek az naponkent walo zam penz felewl,
bochata ewket az ew zewleijebe. Ees kij me
ne ismeg harom hora kor, lata tewbbeke-
tijs, hogij a pijaczon heijaba allananak,
smonda nekijk. Ménijetek tijs az een zew-
lewmbe, az mij igaz meg adó nektek, Ama
zok el menenek. Ismeg kij mene hat hora
kor ees kijlencz hora kor, wgijan olijan mo
don chelekedel, ennek wtanna kij mene tij
zenegijhora korónijs, ees talala, tewbbe-
ketijs kijk ot heijaba allananak smonda ne-
kijk. Mijt allotok ijt mijnd ez egez napon
heijaba? Mondanak nekij, mert senkij nem
fogadot meg mijnket, monda nekijk me-
nijetek tijs az een zewlewmbe ees az mij
igaz lezen meg adom nektek.

Septuage
sima wa-
sarnapij
Ewań.

7. 416.

Mijkoron kegijg estwe wolna immaran monda az wr, a wijnczelernek. Hijdbe a mij eseket, ees ad meg az ew bereket, el kezdwen az wtolsokrol mijnd az elsewkijg. Ees mijkoron el iewttenek wolna azok kijk tijzenegij hora koron mentenek wala kij, mijndenijk fel weue az ew penzet. Elew iwenek az elsewkijs, kijk azt welijk wala hogij nekijk tewbbet adnanak, de azoknakijs chak annijt adanak. Ees mijkoron lattak wolna hogij nekijk nem adnanak tewbbet morgodnak wala a chalados ember ellen mōdwan. Imez wtolsok chak egij horaba munkalottanak, ees mij hozzank kijk az napnak terhet ees hewseget wijseltijk, hasonlatossa tewd.

De ew felele ees monda egijknek, Baratom nem tezek neked bozzwsagot, nemde ennij penzbe zerzewttele meg welem? wedwel a mij tijed ees ménijel wele, mert een imez wtolsonak wgijam annijt akarok adnij menijt neked Nem Illijke nekem az een marhamwal wgijan chelekedné mijnt een akarom? Awagij a te zemede alnak? Mert een ijo wagijok? Ezenkeppen leznek az wtolsok ellewk. Ees az elsewk wtolsok.

Mert sokan wannak kijk hijwattatak, de keuesen wannak walaztottak.

Ees fel menwen Iesus Ierusalembe, weue hozza az wton chak az ew tijzenket tanijtwanijt, ees monda nekijk. Im fel megijewnk Ierusalembe, ees embernek fija el arwltatijk papij feijedelmeknek ees irastudoknak, ees ewtet halalra karhoztattijak, ees agijak nepeknek kezebe, hogij meg chwfollijak, meg wstorozzak, ees meg fezijhek ewret de maga harmadnapon fel tamad.

Zent Jakab napijan walo Ewañ.

Akoron iarwla ew eleijbe zebedeusnak fijaijnak annija az ew fijaijwal. Imadwan ees kerwen walamijt ew tewle, smonda nekij Iesus, mijt akarz? monda az, Mongijad hogij ez een keet fijaijm ijlijenek, egijk az te iogodra, masijk balodra, az te orzagodba, felele Iesus ees monda. Nem twgijatok mijt kertek, meg ijhattijatoke az pohart mellijet een meg iijando wagijok, ees meg kereztelkedheteke az kereztsegben, kijbe een meg kereztelendew wagijok? Mondanak nekij, meg lehet, monda nekijk. Iollehet az een poharomat meg Izzatok, ees azon kereztseggel kijwel een, kereztelkettek, De az een iogomra awagij balomra ijlnij. Nem

een adhatom nektek, hanem azoke kijknek meg zereztetet az een attijamtol.

Ezt mijkoron az tijze hallota wolna az tanijtwanijoknak, kezdenek bozzonkodnij a keet attijafijakrol. Iesus kegijg hozza hijwa ewket smonda nekijk. Tugijatoke hogij az nepek kewzet wagijon ez fele feijedelemseg? Ees kijk ew kewztek nagijobbak azok bijrnak az alab walokkal. De nem wgij lezen tij kewztetek, de walakij tij kewztetek nagij akar lennij, Az tij zolgalotok legijen ees walakij elsew akar lennij, tij zolgatok legijen, Mijkeppen embernek fija, né iewt hogij zolgalnanak nekij, de hogij ew zolgalna, ees hogij az ew lelket adna sokaknak waltsagert.

Ees mijkoron kij iewnenek Ierikobol, keuete ewtet sok sereg. Ees ime keet wak, kijk otaz wton ilnenek, mijkoron hallotak wolna hogij Iesus menne onnet, ijwewltnek wala mondwan. Vram Dauidfija legij kegijelmes nekewnk. Az sereg kegijg rõgallija wala ewket, hogij wezteg halgatnanak de amozok annal inkab ijuewltnek wala mondwan irgalmaz nekewnk wrã Dauidnak fija, Meg alla Iesus, hozza hijwa ewket,

ees monda. Mijt akartok hogij weletek tegijek? mondanak nekij, wram hogij meg nijllijanak az mij zemeijnk, Meg keserijle Iesus ewket, Illete az ew zemeket, kijk mijnt iarast latnij foganak, ees kewetek ewtet.

Hwzoneggijedijk Capi.

Elsew aduent wasarnapij Ewañ.

Es mijkoron kewzelget nenek Ierusalé fele, ees iwtottanak wolna betfagere, az olaij hegijre, Akoron Iesus el kijlde ket tewt az ew tanijtwanij kezzijl monda nekijk. Ménijetekel imez castelba kij tij ellentekbe wagijon, ees mijndijarast talaltok egij newsten zamart meg kewttwen ot, ees az fijat wele, odozzatokel ees hozzatok ennekem. Ees ha walakij nektek walamijt zoland, azt mongijatok, hogij ezekel wrnak dolga wagijon. Ees mijnd iarast el bochattijak ewket Ez kegijg, mijnt azert lewn, hogij be tellijesednek, az mijt mondot wala az Profeta, Imijg zolwan, Mongijatok meg Sijonnak leijanijanak, Ime a te kijralijod iew teneked magat meg alazwan, Ilwen az meg tanij-

Zach. 9.

★ tot zamaron, ees Annak fijan ★ El mene-
Kijn soha senkij nem ilt az elewt mijkeppen meg wagijon. Marci. 11
nek az tanijtwanijok ees azonkeppen tew
nek, mijnt nekijk Iesus hatta wala, el hozak
a zamart ees az fijatijs wele, ees rwhaijo-
kat reijaijok terijtek, ees ewtet fel ijltetek.
Az sok sereg kegijg, rwhaijokat az wtra te-
rijtijk wala, nekijk agakat zaggatnak wala a
fakrol saz wtra hijntijk wala. Az seregek ke-
gijg, kijk elewte ees wtanna mennek wala
★ ieweltnek wala mondwan, Osanna ★ Da
Az az kerlek wram tarch meg
uidnak fijanak, bodok kij iewt wrnak ne-
uebe, osanna az magassagokba.

Ees mijkoron Iesus bement wolna Ie-
rusalembe, meg indula mijnd az egez wa-
ras, ees mondnak wala, kijchoda ez? az se
regek kegijg mondnak wala. Ez az Iesus a
Profeta Galileabol nazarethbelij. Ees be
mene Iesus az istennek templomaba, ees
kij ijzij wala onnet az arosokat ees az wa-
sarlokat ot a templomba, ees az penzwal
toknak aztalijt, az galamb arosoknak ke-
Esai. 56. treczijt, fel fordita, ees monda. Meg wagij
Hiere. 7. on irwan, Az een hazam imatsagnak haza-
nak hijwtttatijk, tij kegijglen azt tewtte-
tek latroknak barlangijawa, Akoron az
templomba iarwlanak ew hozza wakok

ees santak, smeg wijgazta ewket.

Mijkoron az papij feijedelmek ees ira-
studok lattak wolna ez chodakat, mellije-
ket tewt wala. Ees az gijermekeket hallotak
wolna a templomba iweltenij ees monda
nij, osanna Dauidnak fijanak, meg bozzw-
lak ees mondanak nekij Hallode mijt mōd
nak ezek? Iesus monda nekijk, Mijre nem?
Soha nem olwastatoke. Az artatlanoknak Psalm. 8.
ees chijchemijknek zaija altal wegeztedel
dicheretedet? Ees ewket el hagijwan, kij
mene az warasbol betanijaba, ees ot ma-
rada.

Reggel kegijg ismeg az warasba ter-
wen meg ehezek, Ees mijkoron latot wol-
na egij fijge fat az wton, oda mene, sem-
mijt raijta nem talala, hanem chak a leue-
let, ees monda nekij, Soha te raijtat gij-
melch ne teremijen mijnd ewrewkke. Ees
mijnd iarast meg aza a fijgefa, mellijet mij
koron az tanijtwanijok lattanak wolna
meg chodalkozanak raijta mondwan. Im
melij hamar meg aza az fijgefa. Iesus ke-
gijg felele ees monda nekijk, Bijzon mon-
dom tij nektek, hogijha hijtetek lezen ees
semmijt nem ketelkettek, nem chak ezt

mijelijtek az mij az fijge fanak tertijnt, de ha azt mongijatok imez hegijeek, wedfel innet magadat, bochasd az tengerbe, meg kezen. Ees mijndeneket walamijt hijwen imatsagtokba kertek el wezijtek.

Ees mijkoron az templomba iewt wolna eesot tanijtana, hoza menenek az papij feijedelmek, ees a few nepek ees mondanak. Mijchoda hatalommal mijeledezeket ees kij atta neked ez hatalmat? felele Iesus monda nekijk, Enijs kerdek walamijt tewletek mellijet ha tij meg mondotok ennekem, meg mondom enijs, kij hatalmawal mijelem ezeket. Ianosnak kereztelezе honnet wolt? menbewl awagij embere ktewl? Amazok kezdek azt magokba gondolnij módwan. Ha azt mongijwk hogij menbewl, fogija azt mondanij, hogij mijre nem hijttewnk tehat nekij, ha azt mongijwk hogij emberektewl, felelmewnk wagijó a soka sagtol mert mijnijaij an wgij tartijak wala Ianost mijnt Profetat. Meg felelenek azert Iesusnak ees mondanak, Nem twgijwk, mó da ewijs nekijk. Tehat een sem mondó meg nektek kij hatalmawal mijelem ezeket

Mij lattatijk kegijg nektek. Egij ember-

nek wala keet fija, ees mene az elsewhez monda nekij, fijam ménijel, ma mijel az een zewlembe, amaz kegijg felele monda, Nem akarom, de annak wtanna meg bana tetijt ees el mene. Amasijk fijahoz mene, annakijs wgij monda, ees az azt felele monda, el megijek wram, ees nem mene el. Ez kettew kezzijl mellijk tewtte az attija akaiatijat? ees mondanak nekij, az elsew, monda nekijk Iesus, Bijzon mondom tij nektek hogij az nijlwan walo bijnesek ees az kurwak elewl wezнek tijkteket ménijeknek orzagaba. Mert hozzatok iewe Ianos babtista igassagnak wtan, ees nem hijtek nekij. De az nijlwan walo bijnesek ees az kurwak hijnek nekij. Ees mijkoron ewtet lattatok wolna nem tartatok az wtan penitenciat, hogij nekij hijnnetek.

Hallijatok meg az mas peldatijs. Vala egij chalados ember, kij palantala egij zewlewt, mellijet seuijnijel kewrnijl wewn, ees asa sotwt benne, ees epijte tornijot. Ees az zewlet helijheztete a mijesek kezebe, ees ewnnen maga el mene mezze. Mijkoron kegijg az zewle gijmelchenek ideije, el kezelijtet wolna, el bochata az ew zolgaijt az

mijesekhez, hogij az zelew gijmelchet el wennek. De az mijesek meg kapak az ew zolgaijt, kijt igen werenek bennek, kijt meg ewlenek, kijt kegijg meg kewezenek. Ismeg el. bochata zolgaijt, tewbben mijnt az elewt, Azokalijs olijan modon chelekedenek, wtolzor el bochata az ewnnen fijat mondwan, netalam tijztelwen felijk az een fijamat, Demijkoron az mijesek az ew fijat lattak wolna. Mondanak ewn kewztek. Ihon wagijō az kije az ewrewkseg, iere ewlijk meg ewtet, hogij az ewrewkseg reijāk zallijō. Ees ewtet meg kapak az zewle kijwijl wetek, ees meg ewlek. Azert mijkoron haza iew, az zewlenek wra mijt tezen az mijeseknek? Mondanak amazok, a gonozokat gonozwl weztij el, ees az ew zewleijet agija maas mijesek kezebe, mellijek adnak nekij gijmelchet mijkoron annak ijdeije lezen.

Psal. 117. Monda nekij Iesus, soha nem olwastatoke az irasokban, hogij az kewet, kijt az rakoe nem lonak iteltek, az tetetet a zegletnek feijenek. Istentewl zerzetet ez, ees chodalatos a mij zemeijnk elewt. Annakokaert mondom tijnektek, Hogij istennek orzaga el wetetijk tewletek, Ees adatijk ne-

peknek kijk belewle gijmelcheznek. Ees walakij ez kewre esijk, meg tewretijk, a kijre kegijg esijk meg rontija ewtet. Ees mijkoron az papij feijedelmek hallottak wolna az ew pelda bezedijt, meg esmerek hogij ew rolok mōdana, Ees kereskednek wala mijnt ewtet meg fognak, de nem merek a sokasagtol mert tartijak wala ewtet mijnt Profetat.

Hwzonkettewdijk Cap.

Wr nap wtan hwzad wasarnapij Ewañ.

Ismeg zola nekijk Iesus pelda zerijnt ees monda hasonlatos a ménijeknek orzaga egij kijralijhoz, melij az ew fijanak zerze menijegzewt, ees el bochata az ew zolgaijt, hogij el hijnak a kijk a menijegzewbe hijwatalolok wolnanak. Ees amazok nem akarnak wala el iewnij. Ismeg kij bochata maas zolgaijt mondwan, Mongijatok meg az hijwatalolok nak, Ime az een ebedemet meg kezijtettem. az een ewkreijm ees hazij madaraijm fel wagwa wannak. Ees mijndenek kezzen wannak, iewenekel az menij-

egzebe. Amazok el mulatak, ees el menenek, nemellijk falwijaban, nemellijk egijeb dolgara, nekijk kegijg, zolgajjt meg tartak ees bozzwsaggal illetwen meg ewlek ewket De mijkoron ezt a kijralij hallotta wolna meg haraguek, ees ew seregijt el bochatwan, el wezte az gijlkosokat, ees az ew warasokat meg egete.

Ees monda az ew zolgajjnak, lol lehet az menijegzew kezen wala, de az kijk hijwatalosok walanak nem woltanak meltok reija Azert menijetekel az wtaknak menetijre, ees walakijket talaltok, hijatok el a menijegzewbe. Ees az ew zolgaij kij menwé az wtakra, egijbe gijhtek mijnd walakijket talalanak, mijnd iokat mijnd gonozokat. Ees a menijegzew meg tellijesedek, az le telepedewkkel, Akoron be mene az kijralij hogij meg latna a le telepetteket. Ees latta ot egij embert kijnek nem wala menijegzew rwhajja. smonda nekij. Baratom mij okon iewttel ide ha nijnchen menijegzew rwhad Amas meg nemula. Tehat monda a kijralij zolgajjnak. Labat ees kezet meg kewtezwen, bochassatok ewtet a kijlsew setetsegre holot lezen az sijralom ees fogaknak chij-

korgatasa, mert sokak az hijwatalosok de keuesek az walaztottak.

Akor az Farijseusok onnet el menwen, kezdenek tanachot tartanij hogij ewtet meg fognak bezedeben, ees bochatak eel oda ew hozza, az ew tanijtwanijokat, Herodes zolgajjwal. Kijk mondanak nekij. Mester twgijok hogij igaz wagij, ees az istennek wtarigazan tanijtaz, ees hogij sen kijt nem gondolz, sem embereknek zemelijet nem walogatot. Annakokaert mód meg nekewnk, mijnt teczijk neked? kelle adot adnonk Chazarnak awagij nem? Iesus kegijg meg esmerwen az ew alnaksagokat monda. Mijt kesergettek engemet kee pwtalok, mwtassatok meg nekem a penzt kijt zednek az adoba. Amazok hozanak nekij egij penzt elew, smonda nekijk, kije ez keep ees a kernijl walo iras? Mondanak nekij Chazare, tehat monda nekijk. Agijatok meg azert a mij Chazare chazarnak, ees a mij istene istennek. Ees ezeket halwan rajjta meg chodalkozanak, ees ewtet el hagwan, el menenek.

Azonnapon iarwlanak ew hozza, Sadiseusok, kijk azt tartijak hogij nijnchen a fel

tamadas. Ees kerdek ewtet ſmondanak,
Deut 25. Meſter, Moijſes azt monta, hogij ha wala-
kij meg hal ſnem leend fija, tehat annak fe
leſeget wegije az attijafija, ees tamazzon
magot tewle attijafijanak, walanak kegijg
nalwnk heet attijafijak, az elſew meg new-
zek, ſmeg hala, mag nekijl, hagija feleſeget
attijafijanak, Azonkeppen a maſodijk, har-
madijkijs, mijnt az hetedijg, mennel wtol
kegijg meg hala az azonijallatijs. Azert a fel
tamadaſnak ideijen, az azonij mellijk fele-
ſege lezen? mert mijndenij ke wolt. Felele
Ieſus ees monda nekijk. teuelijgetek, nem
tudwan az iraſokat, ſem az iſtennek hatal-
maſſagat. Mert az feltamadaſnak ideijen
ſenkij meg nem newzijk, ſeem walakijt nem
adnak fernek, de leznek mijkeppen iſtennek
angijalij ménijorzagba. A hallottaknak ke-
gijg fel tamadaſokrol. Nem olnaſtatoke
Exodi. 3. hogij meg wagijon nektek mondwan iſté
tewl, kij wgij mond. Een wagijok Abraham
nak iſtene ees Iſaaknak iſtene, ees Iakob-
nak iſtene. Mert az iſten nem a hallottak
iſtene hanem az elewke. Ees mijkoron
hallotak wolna ewtet a ſeregek chodalkoz
nak wala az ew twdomanijan.

Mijkoron

Mijkoron kegijg hallottak wolna az fa-
rijſeuſok, hogij a Saduczeuſoknak be dwg-
ta wolna zaijokat. Egijbe gijlenek.

Ees ew kezzijlek egij terwenij tudo da- wr nap wtan tijzennijolczadijk waſar napi Ewañ.
ctor kerde ewtet keſertwen', ees monda,
Meſter, mijchoda a nagij parancholat a ter
wenijbe? monda nekij Ieſus. zereſſed wra-
dat iſtenedet tellijes zijwedbewl, tellijes le-
lekkel, ees tellijes elmeuel. Ez az elſew, ees
a nagij parancholat. A maſodijkijs haſonla
tos ehhez. Zerreſſed fele baratodat mijnt
tennen magadat. Ez kettewbe fijg mijnd
az egez tewruenij ees a prophetaknak mon
daſſij.

Ieſus akoron a farijſeuſokat egijbe gij-
hrwen kerde ewket mondwan. Mij lattatijk
nektek a Criſtus felewl, kij fija? Mondanak
nekij. Dauijde, mõda nekijk. Mijre hija te-
hat Dauid ewtet lelekbe wranak mond-
wan. Monda az wr, az een wramnak, ijl een Pſal. 109.
iogomra, mijglen wetem az te ellenſegij-
det ſamelzeknek labad ala. Azert ha Da-
uid wranak mongija mijmodon lehet ew
fija? Ees ſenkij ſemmijt nekij nem felelhet
wala, ſem mere walakij ewtet az naptwl
fogwa tewbzer kerdenij.

Zent Mathe Hwzonharmadijk Capit.

AKoron zola Iesus a seregeknek, ees az ew tanijt wanijnak monda. Moij sesnek zekijbe ijlnek, az irastudok ees fariseusok. Azert walamijt mōdnak nektek meg tartanij tarchatok, ees azt mijelijetek, de az ew chelekedetek zerijnt tij ne mijelkegijetek, mert mongijak snem tezijk. Ees embereknek wallara nehez terhet wetnek, ees el wijselhetlent. Ewk kegijg azt chak wijijal sem akarijak illetnij, kegijg mijndeneket azert mijelnek, hogij latassanak emberektewl, mert kij zelesijtijk az feijeken walo Irast, ees rwhaijoknak peremijt. Ees az lakodalomba elsew helijet zeretnek, ees hogij az tanachba few helijen ijlijenek, hogij a pijaczon kezennijenek nekijk, ees mesternek hijwattassanak.

Tij kegijg ne akorijatok mesternek hijwattatnij, mert egij a tij Mestertek, twgnija illijk mijnt Cristus. Ees tij mijnd attija fijak wattok. Ees ez fewlden senkijt attijatok

nak ne hijatok, mert egij az tij attijatok melij wagijon ménijorzagba. Se Mestereknek ne hijwattassatok, mert egij az tij Mestertek twgijnija Illijk mijnt Cristus. A kij leg nagijob kewztetek, a lezen zolgatok, Mert walakij magat fel magaztallija meg alaztatijk, eeswalakij magat meg allazza, fel magaztaltatijk.

Iaij kegijg nektek irastudok ees Fariseusok, keepwtalok, mert ménijorzagot be rekeztijtek emberek elewt, mert tij be nem mentek. ees a kijk be mennenek, sem bochattijatok be.

Iaij tijnektek Irastudok ees Fariseusok keeppwtalok, mert az hozzw imadsagnak zijnije alat meg ezijtek ewzwegijeknek hazaijt, azert nehezb Iteletet weztek.

Iaij tij nektek, irastudok ees Fariseusok keepwtalok, Mert el iarijatok, a tengert ees a fewldet, hogij egij ★ Proselitust tehessetek. Ees mijkoron ez meg lezen, pokolnak fijawa tezijtek keeczer inkab hogij né mijnt tij wattok.

★ Proselitus az kij a sijt do bijtte ijw wolt maas nepek kezzijl

Iaij tij nektek wak wezerek mert azt mongijatok hogij walakij a templomra eskezijk semij, a kij kegijg az aranijra eske-

zűg kű a templomba wagűon, hat az bűnes. Bolondok ees wakok, melűk nagű ob az aranűe wagű az templom, kű az aranűtűs meg zentelű? Ees walakű az oltarra eskezűk semmű, de ha az aűandekra eskezűk, kű az oltaron wagűon, bűnes. Bolódok ees wakok, az aűandeke nagűob awagű az oltar, kű meg zentelű az aűandekotűs? Azert walakű az oltarra eskezűk, Eskezűk arraűs, ees műnd azokra kűk az oltarő wannak. Ees kű az templomra eskezűk, eskezűk, műnd az templomra, ees műnd azra, a kű a templomba lakozűk. Ees walakű a ménűorzagra eskezűk istennek zekűre eskezűk, ees azra a kű a zekbe űl.

Iaű nektek irastudok ees Fariseusok keepwtalok, kűk meg dezmallűatok a mentat Anetomot, ees a kewment, a mű kegűg nagűob wolna az terwenűbe, azt hatra hattatok, tugűnűa Illűk műnt, az iteletet, irgalmassagot, ees hűtet. Ezeket kelwala meg tellűesűtenetek, ees amazokat el nem hagű notok, wak wezerek, kűk az zwnűogot meg zűrűtek, ees a teueet el nűelűtek.

Iaű tű nektek irastudok ees Fariseusok keepwtalok, kűk a poharnak ees talnak kűl

sew felet meg tűztűttűatok, belewl kegűg rakuak wattok ragadozassal ees mertekket lenseggel, wak Fariseus, tűztűch meg elewzer a mű belewl wagűon a poharba ees a talba, hogű az kűlsew feleűs tűzta legűen.

Iaű tű nektek irastudok Fariseusok, keepwtalok, mert hasonlatosok wattok a meg feűerűtet koporsokhoz, kűk kűuűl zepnek teeczenek, belewl kegűg rakwak halottaknak tetemű ees műnden rwtsaggal. Azonkeppen tűs kűwűl embereknek igazagnak teeczetek, belewl kegűg rakwak wattok műnden keepwtalassal ees alnaksaggal.

Iaű tű nektek irastudok ees Fariseusok keepwtalok, kűk a Profetaknak koporsot epitetek, ees az igazaknak koporsoűt felekesűtűtek sazt mongűatok, hogű ha az tű attűatok ideűebe woltatok wolna, Nem lewtetek wolna taarsa Profetak werebe, de tűnnen magatok bűzonsagot teztek rola, hogű tűs azzonok fűaű wattok, kűk meg exltek a profetakat, tellűesűtsetek meg tűs az apatok merteket, Kűgűok, ees kűgűoknak nemzetsegű, műnt tawoztattűatokel a pokolnak iteletűt?

Annakokaert ime bochatok een tű hoz-

Zent istwan prothomartir napijã walo Ewañ.

zatok profetakat ees bewlcheket, ees irastudokat, kijk kezzijl nekijket meg ewltek, nekijket meg fezijtetek, nekijket meg ostoroztok a tij sijnagogatokba, ees kergetijtek warasrol warasra, hogij reijatok zalij on mijnden igaz weer. Az igaz abelnek weretijl fogwa mijnd Zakarias wereijg, kij wala Barakijasnak fija, kijt meg ewletek az téplom ees oltar kewzet. Bijzon mondom nektek hogij meeg mijnd ra zalnak ezek ez nemzetlegre. Ierusalem Ierusalé, kij meg ewled a Profetakat, ees meg keuezed azokat kijk te hozzad bochattattak, menijzer akartam az te fijaijdat egijbe gijhtenij, mij keppen gijhtij a fijas tijwk az ew fijaijt zarnaij ala, ees nem akartatok. Ime marad nektek az tij hazatok pwzta, mert mondom tij ncktek, hogij ennek wtanna nem lattok en gemet, mijgnem azt mongijatok aldot kij iewt wrnak nenebe.

Hwzonnegijedijk Capi.

ENnek wtanna Iesus kij iewe az templombol ees el megijen wala, de iarwlanak hozza az ew tanijtwanij, hogij meg mwtatnak nekij az templomnak mijwet. Iesus kegijg monda nekijk. Lattijatoke mijnd ezeket? Bijzon mondom tij nektek hogij kew kewen nem marad hogij el nem tewretnek.

Ees mijkoron ew az olaij hegijen ilne. Iarwlanak tijtkon hozza az ew tanijtwanij ees mondanak. Mond meg nekewnk mijkoron leznek ezek, ees mij iele az te el iewetednek, ees ez wijlagnak wegezetinek? felele Iesus ees monda nekijk. Lassatok hogij walaakij el ne hijtessen tijteket, mert sokan iewnek een neuembe kijk azt mongijak een wagijok a Cristus, ees sokakat el hijtetnek.

Hallanij fogtok hadakat, ees hadrol walo hijreket, de lassatok hogij megne indwl

lijatok raijta, mert ezeknek mijnd meg kel lennij, de nem lezen meeg mijnd iarast wege. Egij neep maas neep ellen feltamad, ees orzag, orzag ellen. Ees leznek dewg halalok, ehsegek, ees fewld indulasok gijakor helijeken. Ezek kegijg chak a kezdetij, a banatoknak.

Akoron el arulnak tijkteketnijomorwsagra, ees meg ewlnek. Ees mijnden nepeknek, leztek gijlesegebe az een neuemert. Akoron sokan meg botrankoznak ees egij mast el arwlijak, Ees egij mast gijlelijk, feltamadnak az hamisprofetak, ees sokakat el hijtetnek. Ees mijert hogij a gonossag beuelkedijk akkoron, az zeretet meg hijdegijl sokakban. De a kij dolgat wegre wijzij az ijdwezijl. Ees ez ewangelijom kij ménij bewl wagijon, hijrdettetijk mijnd ez zeles wijlagon, bijzonsagwl mijnden nepeknek Ees akoron el iew a wegezet.

Azert mijkoron latijatok az pwztasagnak fertelmetes woltat (kij meg mondatot Daniel Profetatol) Alwan az zent helijen. A kij olwassa meg erche. Akoron a kijk sijdosagba wának, fussannak a hegijek kre. A kijk a hazheijan wannak lene zallij-

Daniel. 9.

anak, hogij walamijt fel wegijenek hazokbol, ees kijka mezewn wának meg ne terij enek rwhajokert, De iaij az nehezkesek-nek, ees zoptatoknak a napokba. Imatkozzatok kegijg, hogij az tij fwtastok ne legij en telben, se zombaton, mert akoron nagij haborwsag lezen, kij nem wolt wijlag kezdetijtewl fogwa mijnd ez ideijg. sem lezenijs. Ees hogijha ez napok meg nem reuijdijtettenek ★ wolna nem idwezijlne mijnden test, de a walaztottakert meg reuijdijtetnek a napok.

★ Erched nē mertek zerijnt hanē zaam zerijnt.

Akoron ha walakij mōdangija. Im ihon a Cristus awagij ahon, ne hijgijetek, mert sok hamijs Cristusok tamadnak, ees hamijs Profetak, kijk nagij ielekek ees chodakat teznek, annijra hogij meg teuelijednek, ha lehetseges wolna, meeg az walaztottakijs. Ime eleb meg montam nektek. Azert ha azt mongijak nektek, Am a pwztaba wagijon, kij ne ménijetek. Am a belsew rezekbe, ne hijgijetek. Mert mijkeppē a fenesseg, kij iew nap tamadat felewl, ees mijnd napnijwgatijg fel teczijk azonkeppen lezen embernek fijanak el iewetijs. Mert walahol a dewg wagijon oda gijlnek a keselewkijs.

Ees az napoknak haborwsagijnak wtan
na, a nap mijnd iarast meg homalijoswl,
ees a hod né agija az ew wijlagat. A chijl-
lagok le hwlnak az egrewl, ees a ménijeij
iozagok meg indulnak. Akoron fel teczijk
embernek fijanak iele, ménijorzagba, Ees
akoron sijrattijak ewtet fewlden mijnden
nepek, ees latijak embernek fijat hogij el
iew, az egnek kewdeijbe, nagij hatalom-
mal, ees dijchewseggel. Ees el bochattija
az ew angelijt trombijtawal, nagij fel zo-
wal, kijk egijbe gijhtijk az ew walaztottijt
neegij zeltijl fogwa, ees az egnek magassa
gatwl fogwa, mijnd wegijglen.

A fijge farol wegijetek hasonlatossagat
kijnek mijkoron az aga gijenge, ees a le-
uele mast fakadot kij, twgijatok hogij kew
zel wagijon a nijar. Azonkeppen tijs mij-
koron lattijatok mijnd ezeket, twggijatok
hogij kewzel wagijon az aijtokhoz. Bijzon
mondom tij nektek, el nem mwlijk ez ne-
emzetseg mijglen ezek mijnd meg leznek
Az menij, ees az fewld el mwlnak, de az een
bezijdijm el nem mulnak. Towabba azt az
idewt ees az orat senkij nem twgija, meeg
az ménijeij angijalokijs hanem chak az een
attijam.

De mijkeppen wala Noenek ijdeijebe
azonkeppen lezen embernek fijanak el ie-
wetijes. Mert mijmodon wala a wijzewzen
elewt walo napokba, eznek iznak wala, kijk
meg newznek wala skijt fernek adatnak wa
la, mijnd az napijglan mijg Noe be mene
a barkaba ees nem esmerek meg, mijg né
el iewe az wijzewzen, ees mijndeneket el
wewn, wgijan lezen embernek fijanakijs el
iewetij. Akoron keettew lezen a mezewn,
egijk el wetetijk masijk meg hagijatijk, ket
ten kijk ewrewlnek azonijok, egijk el wete
tijk masijk meg hagijatijk.

Azert wijgijazzatok mert nem twgijatok
melij oraba a tij wratok el iewendew. Azt
kegijglen twggijatok. hogij ha meg tudhat
na az chalados ember melij oraban iewne
el a lopo, bijzonijawal wijgijazna, ces nem
hadna meg asnij hazat. Azert tijs kezzen le
gijetek, mert melij oraban nem welnetek
embernek fija el iew. Vallijon kij az hijwij
ees bewlch zolga, kijt az ew wra bijzot az
ew haza taijan, hogij aggijon nekijk etket
mijkoron ijdeije lezen. Bodog az, a zolga,
kijt az ew wra talal olijan modon cheleke
dewt mijkoton meg iew. Bijzon mondom

tij nektek hogij mijnden iozagat reija bijz za. Hogij ha kegijg a gonoz zolga kezdij mó danij az ew zijwebe, kesijk az een wram, nem iew meeg meg, Ees kezdij wernij az ew zolga tarsajt, Ees kezd ennij ees innija az rezegesekkel. Meg iew az ew wra melij napon nem warna, ees olij oraban kijt né twd, foltra wagdalija ewtet, ees az ew rezet wetij az keepwtalokñak. Ot lezen az sijralom ees fogaknak chijkorgatassa.

Hwzonewtewdijk Capi.

Zent Margijt azonij napijá walo Ewañ.

Koron hasonlatos lezen a ménijegnek orzaga tijz zijzekhez, kijk weuek az ew lampasokat elejbe menenek, a wewlegennek ees a menijazzonijnak. Ewt kegijg ew kezzijlek bolond wala, ees az ewte bewlch. De az ewt bolondok weuen az ew lampasokat, nem wewnek olajt welek. Az bewlchek kegijg olajt wenek az ew edenijekbe az lampasokkal egijetembe. De a wewlegenij kesedelmet teuen, el zwnnijadanak

mijnd, ees el alwanak. Effelijkor kegijg zozat lewn, Ime el iew a wewlegenij kellijetek elejbe. Tehat fel kelenek mijnd az zijzek ees fel kezijtek az ew lampasokat, de a bolondok mondanak az bewlchek nek. Ag gijatok nekewnk az tij olajtokba mert a mij lampasijnk meg alwznak, felelenek a bewlchek mondanak. Netalam né fog eleg lennij nekewnk ees nektek, Inkab ménijetek azokhoz kijk arwlijak, ees wegijetek magatoknak. Mijkoron kegijg amazok el mé tenek wolna, el iewe a wewlegenij, ees a kijk kezzen walanak be menenek wele az menijegzewbe. Ees be tetetek az ajto, wtolzor el iewenek a tewb zijzekijs ees mondanak. Vram wrá, nijsd meg mijnekewnk, de az felele nekijk ees monda. Bijzon mondom tij nektek, nem twdlak tijkteket. Vijgijazzatokazert mert nem twgijatok az napot sem az orat melijben emberek fija el iew.

Mert mijkeppen az ember kij mezzement wolt, elewhijwa az ew zolgajt, ees iozagat nekijk ada, egijknek ada ewt gijrat, a masijknak kettewt, a harmadijnak egijet, kijnek mijnd az ew mijwolta zerijnt,

Zent Mijklos napijan walo Ewañ.

ees mijnd iarast el indwla. De el mene a kij nek ewt gijrat adot wala, kereskedek wele, ees nijere, maas ewt gijrat. Azon mondom a kij, kettewt wewt wala, nijre ewijs maas kettewt. A kij kegijg egijet wewt wala. El menwen el asa a fewldben, ees el reijte az ew wranak penzet. Annak wtanna sok ijde wel meg iewe az zolgaknak wrok, ees kezde welek zamot wetnij. Ees elew iewe a kij az ewt gijrat wewtte wala, elew hoza maas ewt gijrat, smonda. Vram ewt gijrat adal ennekem, Ime maas ewt gijrat nijertem raijta. Monda nekij az ew wra, ewrijl een ijo hijwij zolgam, mert keuessen hijwij woltal sokakra bijzlak tegedet. Ménijbe az te wradnak ewremebe. Elew iarwla a kij az keet gijrat wewtte walaijs ees monda, Vram keet gijrat adal ennekem. Ime maas keet gijrat nijertem raijta, Monda nekij az ew wra, ewrijl io hijwij zolgam, mert keuesen hijwij woltal, sokakra bijzlak tegedet, menijbe az te wradnak ewremebe.

Elew iarwla azijs a kij az egij gijrat wewtte wala ees monda. Vram tudom wala hogij kemenij ember wagij, otijs aracz hol né wetettel, ees hogij ottijs gijhtez hol né hijn

kettel, een feltembe el menek, el reijten az te gijradat az fewldben, Ihon wagijon a mij tijed, felele az ew wra ees monda nekij. Gonoz ees rest zolga, ha tuttad hogij aratok hol nem wetettem ees ot gijhtek hol nem hijntettem, azokaert az een penzemet kij kel wolt adnod nijeresegre, hogij mij koron een meg iewnek, azt wsorawal wennem fel. Azert wegijetek el tewle az gijrat ees aggijatok annak kijnel az tijz gijra wa gijon. Mert mijndennek a kijnel wagijon adatijk annak, ees beuelkedijk. A kijnek ke gijg nijnchen, meeg a mij nala wagijonijs el wezijk tewle, Ees az haznalatlan zolgat wessetek az kijlsew setetsegre, ot lezen az sijralom ees fogaknak chijkorgatasa.

Mij koron kegijg el iew emberneek fija, az ew dijchewsegbe, ees mijnd az ew angijali wele. Akoron ijl az ew dijchesegenek ze kijbe, ees elejbe gijhtetnek mijnden nepek ees el walaztija ewket egij mastol, mijkeppen meg walaztija a paztor, a iwhokat, az gedelijektewl, ees allattija az iwhokat az ew iogijara, ees az gedelijeket bal felewl. Akoron a kijralij mond azoknak, kijk nekij iogijafelewl leznek. Iwetek el een attijam-

nak aldotij, bijrijatok az orzagot, chijnaltat nektek, wijlag eredetijtewl fogwa. Mert ehezem sennem adatok nekem, zomijwhozam ees nekem innom adatok. Vendeg walek, be fogadatok engemet. Mezijtelen walek meg rwhazatok engemet. Beteg walek meg latogatatok engemet, Fogolij walek shozzam iewetek.

Akoron felelnek az igazak ees mondnak Vram, mijkoron lattwnk tegedet ehezewt senned attwnk, awagij zomijwhozot sijnnod attwnk? Awagij mijkoron lattwk hogij wendeg woltal sbe fogattwnk, ees mezijtelem smeg rwhaztonk? Awagij mijkoron lattwnk betegen, wagij hogij fogolij woltal wolna, ees hozzad mentewnk wolna? Ees a kijralij meg felelwen mond ew nekijk. Bijzon mondom tij nektek, walamijt egijkkel leg kijssebijkkel tewttetek, ez een attijamfijaijwal, een welem tewttetek.

Akoron mond azoknakijs kijk bal felewl leznek. Tawozzatok el een tewlem atkoztak az ewrek tijzre, kij zerzetet ewrdegnek ees az ew angelijnak, mert ehezen né adatok ennem, zomijwhozam, snem adatok Innom, wendeg walek, snem fogadatokbe

tokbe, mezijtelen walek nem fedetek be. Beteg ees az temleczbe walek, snem latogatatok meg engemet.

Azokijs felelnek nekij ees mondnak, Vram, mijkoron lattwk hogij eheztel wolna, wagij zomijwhoztal wolna, wagij wédeg woltal wolna, wagij mezijtelen, wagij beteg wagij fogolij, ees nem zolgaltwnk neked? Tehat meg felel nekijk mondwan. Bijzon mondom tij nektek, walamijt nem tewttetek ezekkel ez kijchijnijekkel en welem né tewttetek. Ees mennek ezek az ewrewk kenra, az igazak kegijg az ewrewk eletre.

Hwzonhatodijk Capi.

Wijrag wasarnapij passio.

Es lewn, hogij mij koron lesus el wegezte wolna mijnd ez bezedeket monda az ew tanijtwanijnak. Twgijatok hogij keet nap wagijon meeg, ees az wtan hwseuet lezen. Ees embernek fija el arwltatijk hogij meg fezijtessek. Akoron egijbe gijle kezenek a papij feijedelmek az irastudok.

ees a few nepek, a papij feijedelem palo-
taijaba kij mondatijk wala Kaijfasnak. Ees
tanachot tartanak, mijmodon Iesust al-
nakſaggal meg foghatnak, ees meg ewl-
hetnek, ees mondnak wala. Ne ez Innepen.
Mert ne talam walamij indulat lezen az
neep kewzet.

Mijkoron kegijg wolna Iesus Bethanija
ba, poklos Sijmonak hazanal, iarwla ero
hozza egij azonijallat, kijnel draga ken t
wala, alabastromba. Ees ewtte Iesusnak kij
le telepedet wala feijere. Ezt lattwan az ta-
nijtwanijok meg bozzonkodanak raijta
mondwã. Mijre lezen ez kaar? e kenetet sok
arron arwlhattak wolna el, ees oztogathat
tak wolna az zegenijeknek, Ezt kegijg Ie-
sus meg esmerwen monda nekijk. Mijre
nehezeltek ez azonijallatra, Mert nam io
mijelkedetet mijelkedek een hozzam Mert
zegenijek mijndenkoron wannak wele-
tek, de een nem mijndenkoron lezeknala-
tok, mert e kenetet kijt ez azonijallat een
testemre bochata, teue ezt az een temete-
semre. Bijzon mondom tij nektek wala-
hol meg ptedijkaltatijk ez ewangelium,
mijnd ez egez wijlagon, Ezijs meg hijrdet-

tetijk, az ew emlekezetijre.

Akoron el mene egij az tijzenkettew
kezzijl kij mondatijk Iudas Iskariotes, az pa
pij feijedelmekhez. Ees monda nekijk. Mijt
attok ennekem, ees een ewtet nektek arw
lom? de amazok igerenek nekij harmijcz
ezijst penzt. Ees az idewtijl fogwa kezde o-
kot keresnij, mijmodõ ewtet el arwlhatna.

Ees elsew napon kij mondatijk kewlt ★
kenijer nekijl, iarwlanak a tanijtwanijok Ie-
susho z, mondanak nekij, hol akarod hogij
helijet zerezzijnk neked hol meg egijed az
hwswetet? Monda nekijk, ménijetekel egij
nemijnemij warasba, ees mongijatok nekij
Mester mongija, az een idewn kewzel wa-
gijon, Te nalad lezen hwsuetem, az een ta
nijtwanijmmal egijettmbe. Ees az tanijtwa
nijok el iaranak benne mijkeppen hatta wa
la nekijk Iesus, ees meg zerzek azzwsuetet.

Mijkoron kegijg estwe lewt wolna le te-
lepedijk wala az tijzenkettewel, ees mijko-
ron ennenek monda nekijk. Bijzonij mon-
dom tij nektek hogij egijtek engem el a-
rwlando. Ezen igen meg bwswlanak ees
kezde mijndenijk mondanij. Vram, nemde
een wagijoke? felele nekijk monda. A kij

★ Mijmodõ akkoron heet napõ nem wolt zabad kewlt kenijeret ennijk a sijdok nak lasd meg. Deus. 16.

een welem kezet egijt nijwta az talba, az arwl el engemet. Ees iol lehet embernek fija el megijen mijkeppen meg wagijon irwan ew rola, de iaij az embernek, kij altal embernek fija el arwltatijk. Iob wolt wolna nekij, ha nem zijletet wolna az az ember. felele kegijg Iudas kij ewtet el arwlta wala smonda. Mester, nemde een wagijoke? mō da nekij, te mondad.

Ees mijkoron ennenek kezebe weue Iesus az kenijeret, ees mijkoron halat adot wolna, Meg zege, ada az ew tanijtwanijnak ees monda. Vegijetek, ees egijetek, Ez az een testem. Ees az pohartijs kezebe weuen halat adwan, nekijk ada ees monda. Igijatok ebbewl mijnnijaijan, Ez az een werem, wij terwenijre, kij sokakert kij ewttetijk, bij neknek bochanattijara. Mondom kegijg tij nektek, hogij nem izom ennek wtanna, ez zewlewtewnek gijmelchebewl, mijnd az na pijglan, mijg nem izom wijijat weletek, az een attijannak orzagaba. Ees mijkoron dijcheretet mondottanak wolna, kij menenek az olaij hegijre. Akoron mōda nekijk Iesus.

Zach. 15. Tij mijnnijaijan meg botrankoztok een bennem, ez eijel, mert meg wagijon irwan.

Meg werem az pastort, ees az iuhoknak nij aij meg ozolnak, de mijkoron fel tamadok elewl wezlek tijkteket Galileaba, felele Peter ees monda nekij. Hogij ha mijnd ezek te benned meg botrankoznanak, een semmijkeppen megnem botrankozom. Monda nekij Iesus. Bijzon mondom neked hogij ez eijel, mijnek elewtte kakas zol, harōzor tagacz meg engemet. Monda nekij Peter. Meeg ha weled halalra kel mennemijs teged meg nem tagadlak. Ees az tanijtwanijok mijnnijaijan olijan modon mondnak wala.

Tehat iwta welek Iesus az falwba kij mōdatijk Gethsemane, ees monda az ew tanijtwanijnak. Illijetek le it, mijg amoda megijek hogij imatkozzam. Ees Petert, zebedeusnak keet fijat wele weuen, kezde bankodnij ees zomorkodnij Iesus, smonda nekijk, Zomorw az een lelkē mijnt halalijglan, maraggijatok ijt ees wijgijazzatok een welem. Ees egij keuesse towabbad mene hanijat homlok orczaijara borwla, Imadkozek ees monda. Een attijam, ha lehetseges mwlijek el een tewlem ez kelijeh, de magane legijen wgij mijnt een akoron hanem

mijnt te. Ees ime iewe az tanijtwanijokhoz, talala ewket hogij alwnnanak, smonda Peternek. Igije? hogij nem wijgijazhattok egij orat een welem? wijgijazzatok ees imatkozzatok, hogij kesertetbe ne essetek, Iollehet a lelek keez de az test gijarlo.

Ismeg masodczorijs el mene, ees imadkozek mondwan. Een attijam ha ez pohar el nem mwlhatijk een tewlem hané meg kel innom, legijen az te akaratod. Ismeg az tanijtwanijokhoz iewe ees talala ewket hogij alunnanak. Mert az ew zemek meg nehezijltek wala. Ees ewket ot hagijwan Ismeg el mene imatkozek harmadzorijs, wgijan azon bezedet mondwan. Tehat iewe az ew tanijtwanijhoz, ees monda nekijk, allugijatok immar ees nijwgogijatok Ime el kewzelget az ora, ees embernek fija adatijk bijneseknek kezebe. Kellijetek fel ménijwnk el. Mert Ime el kewzelget az kij engemet el arwl.

Ees meeg hogij Iesus zolana, Ime Iudas az tijzenkettewk kezzijl egijk, el iewe, nagij sereggel tewrewkkel ees dorongokkal, kijk bochattattak wala wele a papij feijedelmek tewl ees az few nepektewl. Az kegijg kij ew

ret el arwlta wala, Ielt adot wala nekijk mondwan. Valakijt meg chokolandok, ew az, tarchatok ewtet, ees mijnd iarast iarwla iesushoz. Monda nekij. Iduezlegij Mester ees meg chokala ewtet, monda nekij Iesus Baratom mijt iarz? Tehat iarwlanak ees Iesusra kezeket reija wetek ees meg fogak ewtet.

De Ime egij azok kezzijl kijk Iesussal walanak, fegij werehez nijwla, kij ranta thewret, ees a papij feijedelemnek zolgaijahoz ijte, ees fijleet el waga. Akoronmonda nekij Iesus, fordijhat a te thewredet az ew helijere. Mert mijndenek kijk tewrrel fogijak tewr mijat weznek el. Azt alitode hogij né keerhetnem mast az een attijamat, hogij adna nekem tewbbet, tijzenket sereg angij alnal, de mijnt tellijesednenek wgij be az irasok, kijknek meg kel lennij?

Azon oraban monda Iesus az seregeknek. Mijkeppé gonoz teuew emberre iewt tetek tewrrel ees dorongokkal, hogij meg fognatok engemet. Nam naponkent nalatok woltam, ees a templomba tanijttotam ees engemet meg nem fogtatok. De ezek mijnd azert lewnek hogij az Profetak itas-

ſij be tellijesednenek, Akoron az ew tanijt wanij, ewtet mijnd elhagijwan el fwtanak. Amazok kegijg Iesust meg fogwan wijuek ewtet a papij feijedelemhez Kaijfashoz, hol az irastudok, ees a few nepek egijbe gijltenek wala. Peter kegijg keuetij wala ewtet tawol, mijnd az papij feijedelem palotaijaijg. Ees ot be menwen ijl wala a zolgak kewzet, hogij meg lathatna mij lenne wegre benne.

Az papij feijedelem kegijg ees few nepek ees mijnd az egez tanach, keresnek wala hamijs tanwt Iesus ellen, hogij ewtet halalra adnak, ees nem lelnek wala. Mijkoron kegijg sok hamijstanwk iewttenek wolna, wegre iarwlanak keet hanijstanwk, kijkmō danak. Ez azt monda hogij istennek templomat el tewrhetij, ees harmad napon wgijan azont fel epijthetij.

Ees fel kelwen a papij feijedelem monda nekij. Semmijt nem felelze azok ellen kijk te reijad tanwlnak? Iesus kegijg chak halgat wala. Ees felele a papij feijedelem monda nekij, kezerijtlek tegedet az elew istenre, hogij mond meg nekewnk ha te wagij a Cristus istennek fija. Monda nekij le-

sus, te mondad, demaga mondom tij nektek, Ez wtan meg lattijatok embernek fijat, el iewnij, istennek hatalmanak ijogijara. Ees el iewewt, az egnek kewdeijbe.

Tehat a papij feijedelem kezde rwhaijat zaggatnij ees mondanij, karomlast zola mij zijkseg tewb tanw ehhez? Im mastan hallatok a karomlast, mij lattatijk nektek? Amazok felelenek ees mondanak, Melto halalra. Akoron ewtet arczijwl pewkdewsek: ees nijakon chapdosak, nekijk kegijglen arczijwl chapdossak wala, mondwan. Mongij iewendewt nekewnk Criste, kijcho da kij mast ijte?

Peter kegijg kijwijl ijl wala az palotaba, ees mene ew hozza egij leijan simonda nekij. Tijs az Galileabelij Iesussal walal. De ew mijnd azok elewt kijk ot walanak meg tagada ees monda. Nem tudom mijt monda z, Mijkoron kegijg onnet az aijton kij ment wolna, latta ewtet maas leijan, ees monda azoknak kijk ot walanak. Ezijs a Nazarethbelij Iesussal wala, ees ismeg meg eskijwek nagij hijtre, hogij nem esmerne az embert. Ees egij keues wartatwa iarwlanak Peterhez kijk ot alnak wala ees mondanak

nekij, bijzon tijs ew feleek wagij, mert'a zoo dijs meg ijelentij. Tehat kezde zabadnij ees eskednij, hogij nem esmerne az embert. ees legottan kakas zolala. Ees meg emlekezek Peter Iesusnak bezederewl, kijt mondot wala nekij, hogij mijnek elewtte kakas zolna, haromzor tagacz meg engemet. ees onnet kij menwen sijra nagij keserijseggel.

Hwzonhetedijk Capi.

Eggelre kelwen kegijg, tanachot tartanak mijnd az papij fejedelmek, ees az few nepek Iesus ellen hogij mijkeppen ewlhetnek meg ewtet, ees meg kewtezwen wijuek ees adak ewtet Poncius pilatusnak, kij ot akoron few wala.

Akoron latwan Iudas kij ewtet el arwlta wala. Hogij halalra iteltetet wolna, kezde bannij tewttet, ees meg wijue az hamijcz ezijst penzt a papij fejedelmeknek ees az few nepeknek smonda. Vetkeztem, Hogij az artatlan weert el arwltam,

Amazok mondanak, mijt gondolonk mij wele? te lassad. Ees aa harmijcz penzt elewttek a templomba le hagijtwan. El mene, ees magat fel akazta.

Az papij fejedelmek kegijg az penzt hozzajok weuen mondanak. Nem illijk hogij ezt az templom penze kewzze tegijwk mert weer arra, de tanachot tartanak rola. Ees wenek egij mezewt wele kij moadatijk wala fazekgijartto mezejjenek, az wton iaroknak temetesekre. Azokaert hijwattatek oztan az mezew, Halkal dama, az az wernek mezejje mijnd ez napijglan. Akoron tellije sedekbe, a mij mondatot wala Iermijas Profeta altal illijen modon. Ees el weuek az harmijcz penzt, meg arwltnak arrat, mellijet meg bewchijltet, wewnek Israel fijaijtol. Ees adak azt a fazekgijarto mezejjeert mijkeppen wr nekem meg hatta. Hiere. 11.

Iesus kegijg meg alla az fejedelé elewt. Ees kerde ewtet az fejedelem mondwan, Te wagije az sijdoknak kijralija? mő da nekij Iesus te mondod. Ees mijkoron wadoltatnek a papij fejedelmektewl, ees az few nepektewl, semmijt nem felel wala. Tehat monda nekij Pijlatus, nem hallode

menij bijzonijſagot teznek ellened? Ees nem felele nekij chak egij zowalijs, wgij annijra hogij az feijedelem igen meg cho dalkoznek raijta.

Zokas wala kegijg hogij az innep napra a feijedelem egij foglijot el hochatna a kijt akarnak wala. kegijg akoron egij ijeles fogolij wala, kij mondatijk wala Barrabaſnak. Azert Pijlatus ewket egijebe gijhtwen monda nekijk. Mellijket akarijatok hogij el bochaſſam barrabaſte? awagij a Ieſuſt kij mondatijk Criſtuſnak? mert twgija wala hogij iregijſegbewl arwltak wolna nekij.

De mijkoron zekijbe ilne Pijlatus hozza kijlde feleſege mondwan nekij. Semmij kewzewd nijnch neked ehhez ez igazhoz, een ſokakat zenwettem ez eijel almamba ew mijatta. Az papij feijedelmek kegijg ees az few nepek, reija tanachozak a ſereget, hogij Barrabaſt kernekkij ees Ieſuſt el wezteneк, felele nekijk az feijedelem ſmonda Mellijket bochaſſam ez kettewnek el? Ama zok mondanak, Barrabaſt, Monda nekijk Pijlatus. Mijt tegijek haata Ieſuſnak kij mõdatijk Criſtuſnak. Mondanak nekij mijn-

nijajan. Fezijteſſek meg, monda az feijedelem, mij konozt tewt? Amazok inkab ijwewltnek wala mõdwan, Fezijteſſek meg.

Lata Pijlatus hogij ſemmijt nem haznalhatna, hanem hogij inkab fel rohanna nak, wijzet hozata kezet meg moſa az neep elewt, ees monda. Artatlan wagijok een ez igaznak weretewl, tij laſſatok. Ees felele mijnd az kewzenſeges neep monda. Az ew were mij reijank, ees az mij fijajnkra zallij on. Ees Barrabaſt el bochata nekijk, Ieſuſt kegijg meg wſtorozztattat, kezekbe bochata hogij meg fezijtenek.

Akoron a Pijlatus wijtezij fogak Ieſuſt ees az itelewhazba wijuek. Ees oda gijhtek mijnd az egez ſereget, ees mijkoron le wet kezettek wolna ewtet adanak reijaija barſon rwhat, Ees tewijſkbewl koronat fonanak, ees az ew feijebe teuek. A Iob kezebe kegijg nadat adanak. Ees terdeket meg haijtwan ew elewtte meg chwfollijakwala ewtet mõdwan. Iduezlegij ſijdoknak kijrallija, Ees mijkoron meg pewkdeſtek wolna ewtet, weuek az nadat, ees feijehez werijk wala.

Ees hogij immar meg chwfoltak wol-

na ewtet, le wetkeztetek a barson rwhabol adak, az ewnnen rwhaňat reňa. Ees elwňnek hogň meg fezňtenek. Mňkoron kegňg kň mennenek, talalanak egň czňrenen em bert kňnek Sňmon wala neue, Ezt kezeňňtek, hogň fel wenne az ew kereztfaňat, Ees iwtanak az helňre melň mondatňk Golgathanak, az az koppazto hegňnek. Ees ot adnak nekň innňa eczetet, epeuel elegňtettet, ees mňkoron meg kostolta wolna nem akara innňa.

Ees hogň fel fezňtettek wolna, oztast tewnek az ew rwhaňan sorsost wettwen reňa, hogň be tellňesednek kň mondadot wala az Profeta altal. Meg oztaak nekň az een rwhaňmat, ees az een rwhamon sorsot bochatanak. Ees ot le ňlwen nezňk wala ewtet. Ees feňe felňre, fel teuek irwa igňetňs. Ihon a Iesus sňdoknak kňralňa. Akoron fel fezňtenek, e w wele, keet gouoz tewew embertňs egňket iobfelewl ma sňkat baal felewl. A kňk kegňg onnet mének wala elew, ingatňňak wala feňeket, ees módnak wala. Te wagňe az kň el tewrewd istennek templomat ees harmadnapon fel eppňtet wala, ha istennek fňa wagň idue-

Psal. 21.

zňch magadat, zalle az kereztfarol. Azonkeppé az papň feňedelmekňs, ees az irastudok, smňnd az few nepek chwfollňakwala ewtet módwan. Egňebeket meg tartot ew magat nem tarthattňa meg. Ha Israelnek kňrallňa zallňon le a kereztfarol shňzewnk nekň, Istembe bňzot, ha akarňa zabadňcha meg ewtet mert azt mondotta hogň istennek fňa. Azonkeppen az latrokňs, kňk wele meg fezňtettek wala, zňdalmazzak wala ewtet.

Hat oratwl fogwa kegňg setetsegek tamadanak mňnd az egez fewlden, kňlencz oraňg. Ees kňlencz ora taňam fel kňalta Iesus nagň fel zowal mondwan. Eli, eli lama zabaktani, az az, een istenem een istenem mňre hagňal el engemet? Nekňk azok kezzňl, kňk ot allanak wala mondanak. Illň est hňa ez. Ees elew fwtamek egň kezzňlewk, kň spongňaba eczetet wewen, egň nad zalba teue, ees nekň nňwtňa wala hogň innek. Az tewbbň kegňg mondnak wala. Had lasswk ha eliew Illňes, ewtet meg zabadňtanň. Iesus kegňg ismeg nagň fel zowal kňalta, ees lelket kň bothata.

Ees ime akoron az templomnak super-

Z. Münch. C.
Tel.: Evang.

laija kette zakada, felijtewl fogwa mijnd ide alaijg, ees az fewld meg indula. Az kewzalak meg hasadozanak, ees koporsok meg nijlatkozanak. Ees sook zenteknek testeij, kijk el alwttanak wala fel tamadanak. Ees az koporsokbol kij iewen, az ew fel tamadasanak wtanna iewenek az zent warasba, ees sokaknak meg ielenenek.

Centurio kegijg, ees akijk wele walanak mellijek ewrijzijk wala Iesust, latwā az fewld indulast, ees azokat mellijek lewttenek wala. Igen meg felemlenek, ees mondanak. Bijzon istennek fija wala ez, Valanak kegijg ot tauol sok azonijallatok kijk ezt nezijk wala, kijk keuettek wala Iesust Galileabol, zolgalwan nekij, mellijek kewzet wala Marija Magdalena ees Iakab annija Maria, ees Iosef annija, ees zebedeus fijaijnak annija.

Ees mijkoron estwe lewt wolna, iewe aromatijabol egij kazdag ember, kijnek Iosef wala neue, melij Iesusnak tanijtwanijaijs wala. Ez mene Pijlatushoz, ees meg kere Cristusnak testeet, mellijet Pijlatus meg hagija nekij adnij. Ees mijkoron Iosef wewtte wolna a testet, tijzta gijolchba be takara, ees helijheztete az ewnnewn

twlaijdon

twlaijdon wij koporsoijaba, mellijet kij wagatot wala a kewzijklabol. Ees nagij kewet az koporsonak aijtaijara reija emelwen, el mene onnet. Ot walanak kegijg Maria magdalena, ees a maas Maria, kijk ilnek wala a koporso ellenebe.

A maas napon kegijg kij wagijon, husuetre walo kezijletnek napijanak ★ wtanna, egijbe gijlenek a Papij feijedelmek, ees az Fariseusok Pilatushoz mondwan. Vram meg emlekezenk rola, hogij meeg mijkoron amaz hijtetew elne, azt monda, hogij harmadnapnak wtanna fel tamadna. Azert ewrijstesd a koporsot harmad napijg, ne talam el iewnek az ew tanijtwanij, ees el loppijak ewtet, ees fogijak az nepnek mondanij, hogij fel tamadot halottaijbol. Ees az wtolso teuelijges gonozb lezen az elsewnel. Monda nekijk Pilatus. Vagijon ewrijzewtek, mēnijetekel, ewrijzzetek a mijnt tugijatok. Amazok el menenek, meg erewssijtek az koporsot, az kewet raijta meg iegezwen, ees ewrijzeket melleije wettuen.

★ Az az zombaton/ melij legottā Cristus halala wtan kewetkezek

Zent Mathe Hwzonnijolczadijk Cap.

Az innepnek kegijg estweijen, melij wijrrad meg, elsewzombatra. Ie we Maria Magdalena, ees az maas Maria, hogij meg latnak az koporsot.

Ees Ime lewn nagij fewld indulas, wrnak kegijg angijala le zalla az ménijorzag bol, ees iarwlwan oda, el emele a kewet az aijtorol, ees rajta ijl wala. Kijnek az ew tekijntetij wala mijnt egij wijllamas, ees az ew rwhajja feijer mijnt az ho. Ewtewle meg felemlenek az ewtijzewk, ees lewnek mijkeppé meg holtak. Felele kegijg az angijal ees monda az azonijallatoknak. Ne fellijetek tij, mert tudom hogij a Iesust keresijtek, kij meg fezijtetet, nijnchen ijt, mert mijkeppen meg monta feltamadot, iewetek el azert ees lassatok a helijet, a hol wr helijhezteteet wolt. Ees hamar el menwen mongijatok meg az ew tanijtwanijnak, hogij fel tamadot halottajbol. Ees ime elewl

wezé tij kteker Galileaba, ot lattijatok meg ewtet, ijm meg mondam nektek.

Ees amazok hamar el menwen az koporsotol, nagij felelémel ees nagij ewrémel fwtnak wala, hogij meg hijrdetnek az tanijtwanijoknak. Ees mijkoron mennenek az wton az tanijtwanijokhoz meg hijrdetnij. Ime Iesus elejkbe iarwla mondwan. Id uezlettek legijetek. Amazok kegijg iarwlanak, ees labajhoz nijwlanak, Imadwan ewtet. Ees monda nekijk Iesus, ne fellijetek mennijetek el mongijatok meg az een at tijamfijajnak, hogij mennijenek Galileaba, ees ot engem meg latnak.

Mellijek mijkoron el mentenek wolna, Ime nekijk az ewrijzewk kezzijl. Iewenek a warasba. Ees meg mondak az papij fejedelmeknek, mijnd az dolgot mijmodon tewrtijnt wolua. Egijbe gijlenek a few nepekkel ees tanachot tartwan, nagij penzt adanak az wijtezeknek, mondwan nekijk. Azt mongijatok, hogij az ew tanijtwanij eijel, el iewttenek, ees el loptak ewtet, mij koron tij alwnnatok, ha kegijg ezt meg hallja Pilatus, mij el hijtettijwg wele, ees tijkteket meg mentewnk. Amazok a penzt

el weuek ees akeppen tewnek mijnt meg tanijtattak wala, Ees kij hijrheuek az bezed sijdosag kewzet mijnd ez napijglan.

Az tijzen egij tanijtwan kegijg menenek Galileaba, az hegijre howa Iesus nekijk hatta wala. Ees mijkoron ewtet lattak wol na imadak ewtet, nekijk kegijg ketelkedenek. Ees iarwla Iesus zola nekijk mondwan Adatot ennekem mijnden hatalom, Mennijen ees fewlden. Azert mennijetekel, tanij cbatok mijnden nepeket, kereztelwen ewket. Atijanak, ees fijwnak, ees zent lelekenek neuebe, meg tanijtwan ewket tartanij, mijnd azokat, kijket parancholtam nekteK Ees ime een weletek wagijok, mijnd wijlag wegezetijg.

Zent Mathe Ewangeliomanak wege.

Ent Mark Ewangelista, istennek walaztotta, zent Peternek az istenij igebe tanijtwanija. A mijnt meg hallotta wala zent Peter tewl mijkoron az kereztijen attijafijak kernek, ira rewijd Ewangeliomot, Mellijet mijkoron zent Peter meg hallot wolna dichere, ees kereztijen anija zent egijhaznak twlaij dom hatalmawal olwasnij hagija. Mijkeppen irija zent Kelemen hatodijk kewnijnebe, kij mondatijk Hijppotiposeos, az az tanusagnak kewnijuenek. Ees ez zent Markrol emlekezetet tezen papijasijs, Hierapolitanusbelij pijspek. Zent Peterijs meg emlijtij ewtet elesew leuebe mijkoron az Babijlon neue alat, abrazat zerijnt Romat akarija ielentenij. Kewzewn (wgij mond) nekek. Anija zentegijhaz kij Babijlonba a mij

walaztasonknak tarsasaga. Ees Markws az
een fijam. Veue azert az ewangeliomot
mellijet irt wala, ees mene Egijptomba, ho
lot Alexandriaba Cristust predijkalwā, leg
elsew lewn, kij zerze kereztijen anija zente-
gijhazat olij nagij twdomanijal, ees merte-
kletes elettel, hogij mijndeneket kijk a Cri
stust wallijak wala, az ew peldajara wonna
Annak wtanna Fijlo, melij sijdok kewzewt
ekessen zolo twdomanijba leg bewlcheb
wala, mijkoron latna hogij Alexandriaba
az elsew anijazentegijhaz megijs sijdo hijt-
hez kewzelijtene, egij kewnijwet ira, olij
mijnt az ew nepenek dijcheretijre, az kerez
tijenekenek eletijrewl. Ees mijkeppen zent
Lukach mongija, hogij Ierusalembe a Cri
stusba hijuewknek mijndē marhajok kewz
wolt. Azonkeppen irta ezijs, hogij latta A-
lexandriaba tanijtatnij az kereztijenekket
kijk walanak zent Mark alat. Meg ha-
la kegijg Nero chazarnak nijol-
czad eztendejbe, ees el te-
mettetek Alexandriaba
kij helijebe lewn
Auianus.

Acto. 2.

Elsew Capitulom.

IEsus Cristusnak, istennek fijanak Ewangelijomanak kezdetij, Mijkeppē meg wagijon irwā az Profetaknal. Ime een el bochatō az een angijalomat, a te zijnijed elewt, kij meg zerzij te wtadat te elewted. Kij altonak zawa a pwz taba. Vrnak zerez- zetek wtat, Igazan chijnallijatok az ew ewsuenijt. Esai. 40

Vala Ianos a pwztaban, kereztelwen, ees predijkalban penitencianak kereztseget, bij neknek bochanattijara. Ees kij megijen wa la ew hozza mijnd egez sijdosagnak tartomanija, ees Ierusalemnek sokasaga. Ees meg kereztelteteknek wala ew tewle a Iordan wij-

zebe meg waluan az ew bijneket.

Ianosnak kegijg ewltezetij wala teue zewrbewl. Eweijs bewr wala az aw agijeka kewrijl, saskakat ees erdeij mezet ezijk wala ees predijkal wala wondwan. Iewt een wtannam nalamnal erewsb, kijnek nem wagijok melto hogij le hajolwan meg ogijam sarwija zijat. Een kerezteltelek tijkteket wijzbe, de az kerezztel tijkteket zent lelekbe.

Ees lewn, az napokban el iewe Iesus Nazaretbewl melij wagijō Galileaba, ees meg kerezztelkedek Ianostola Iordan wijzbe. Ees legottan mijkoron a wijzbewl kij iewne la ta az ménijorzagot, hogij meg nijlnek, ees az zent lelket mijkeppen egij Galambot hogij le zallana ew reijaja felijl, ees zozat lewn ménijorzagbol. Te wagij az een zerel mes fijam, kijbe mijndenek kellemeteseк lewttenek. Ees legottan kezerijte ewter az lelek a pwztaba, holot wala negijwen napijg, ees negijwen eijg. Ees kesertetijk wala az ewrdegtewl. A wadak kewzet wala, ees az angijalok zolgalnak wala nekij.

De mijnek wtanna Ianos meg fogatot wolna, iewe Iesus Galileaba predij kalwan istennek orzaganak ewangeliomijat, ees

mondwan. Be tewlt az idew, ees el kewzel get mennijeknek orzaga, terijetek magatokba, ees hijgijetek az ewangeliomnak. Ees mijkoron iarna Galileijaij tenger mellet. Lata Sijmont ees Andrast, az ew attija fijat, hogij haloijokat a tengerbe wetnek (mert halazok walanak) Ees monda nekijk Iesus. Iewetek een wtanam, azt tezem hogij leztek emberekнek halazij. Ees amazok legottan haloijokat el hagijwan kewetek ewtet.

Ees onnet egij keuesse towab menwen lata Iakabot zebedeusnak fijat, ees Ianost az ew attijafijat, hogij ot az hajoba haloijokat igazgatnak. Ees legottan hijwa ewketijs. Ees amazok attijokat zebedeust el hagijwan az hajoba a napij bresekkel kewetek ewtet. Ees be menenek Kafernaumba, holot legottan zombatokon be menwen az Sijnagogaba, tanijt wala. Ees chodalkoznak wala, az ew twdomanijan, mert ew tanijt wala wgij mijnt kijnek hatalma wolna, ees nem a keppen mijnt az irastudok.

Ees wala ot az ew Sijnagogajokba egij ember kijbe fertelmes lelek wala. Ez

fel iewelte mondwan. Ah Nazarethbelij Iesus, mij kewzewk wagijon nekewnk weled? el iewttele hogij el wezes mijnket? Twdlak teged kij legij. Mert bijzonnijal istennek amaz zentij. Ees meg fenijte ewtet Iesus mondwan. Nemijwl meg ees ménij kij az emberbewl. Ees az fertelmes lelek ewtet meg rangatwan, ees fel zowal kijaltwá kij mene belewle. Ees mijmijañan el amel kodanak rañta, wgij annijra hogij ewnnen kewzewttek kerdezkednek wala rañta mondwan. Mij dolog ez? Mijchoda wij tw domanij ez? Mert tellijes hatalommal paranchol az fertelmes lelkeknekijs, ees engednek nekij? kij hijrhijuek kegijg az ew neue mijnd egez Galileanak kewzel walo tartomanijn.

Ees legottan kij iewen az sijnagogabol iewenek Sijmonnak ees Andrasnak hazahoz, lakabbal ees Ianossal. Simonnak kegijg napa fekzijk wala, Mert hijdeg lelij wala. Ees legottan zolanak Iesusnak felewle. Ees iarwlwan fel allata ewtet, kezen fogwan. Ees az hijdeg ottan el hagija, ees zolgal wala nekijk. Estwe kegijg mijkoron a nap el nijwgot wolna, mijndé betegeket hoz-

za hordnak wala, azokatijs kijk ewrdegtewl gijetretnek wala, Ees mijnd az egez waras, az ajto elejbe gijltwala. Ees sokakat wijgazta meg, kijk bantatnak wala kijlemb kijlemb betegsegekkel. Ees sok ewrdegeket ijze kij. Ees nem hagij wala zolnij az ewrdegeknek, mijert hogij elmernek ewtet.

Ees reggel meeg mijkoron eijelwolna, fel kele, ees onnet kij menwen el megijen wala imatkoznij, az pwzta helijre, ees ot imatkozijk wala. Vtanna mene Sijmon, ees kijk wele walanak, ees mijkoron meg talal tak wolna ewtet, mondanak nekij. Mijnd tegedet keresnek, monda nekijk. Mennijewnkel imez kewzel walo falwkra, hogij ottijs predijkallijak, mert arra iewttem kij. Ees predijkal wala az ew sijnagogajokba, tellijes Galileaba, ees ewrdegeket ijz wala.

Ees iewe ew hozza egij pollos kerwen ewtet, terdehez eswen, ees mondwan nekij. Ha akarod meg wijgazthacz engemet. Iesus kegijg meg kenjerijle rañta, ees kezet kij nijwtwan illete ewtet ees monda nekij. Akarom, legij tijzta. Ees mijkoron ezt mondotta wolna mijndiarast elmene ewrola a

pokloſſag, ees meg tijztwla. El bochata'ewtet, ees fenijtek alat meg hagija nekij mōdwan. Laſſad hogij walakijnek ne mongijad de ménijel, ees mwtaſd meg magadat az papnak, ees wijdffel az te meg tijztwlaſodeet, az mijt Mojjſes parancholt nekijk bij zonſagwl. De amaz onnet kij menwen kez de ſokat bezellenij, ees ez bezedet kij hijrdetnij, wgij annijra hogij immar Ieſus, nem mehet wala nijlwan az waraſba, hanem kij wijl az pwzta helijeken wala, ees hozza iewnek wala mijnden felewl.

Leviti. 14

Masodijk Capitulom.

Smeg egij nehan nap el mulwan, be mene Kafernaumba. Ees meg hallak hogij az hazba wolna, ees Iegottan nagij ſokan gijlenek ew hozza, wgij annijra hogij ſem az hazba, ſem az helijekre, mellijek wolnanak az haz kerijl nem fernenek el. Ees zollija wala nekijk iſtennek bezedet. Ees iewenek ew hozzaija, kijk hoznak

wala egij kezwenijeſt, kijt negijen emelnek wala. Mellijek mijkoron az ſeregtewl, nem mehetnenek kewzel hozza. Az haznak heijazatijat, le wonak a hol wala, ees az pallaſt meg lijkaſtwan, kewtelen bochatat le az nozolijat kijbe az kezwenijes fekzijk wala. Mijkoron kegijg Ieſus latta wolna azoknak hijtijt, monda az kezwenijeſnek, fijam meg bochattatnak neked az te bijneijd.

Valanak kegijg ot nekijk az iraſtudok kezzijl, ilwen ees gondolwan az ewzijuekbe. Mijre zol ez ijt igijen karomlaſokat? Kijchoda a kij bijneket meg bochathat hanem chak iſten? Ees Iegottan hogij meg eſmerte wolna Ieſus az ew lelkeuel, Hogij illijen modon gondolnanak magokba, mōda nekijk. Mijre gondollijatok ezeket a tij zijuetekbe? mellijket kewnijeb mondanij az kezuenijeſnek, meg bochatatnak neked az te bijneijd, awagij azt, kelij fel wedffel nozolijadat, ees iarijh. Hogij kegijglé twgijatok emberek fijanak lennij ez fewlden hatalmat bineknek bochataſara, mōda az kezueuijeſnek, neked azt mondō, hogij kelijffel, wedffel nozolijadat ees mennijel hazadhoz Ees Iegottan felkele, ees fel weue nozolij-

aijat, ees kij mene mijndenenek lattara. Vgij annijra hogij el amelkodnanak mij-nijaijan ees dijchernek az istent mondwā. Soha nem latwk igijen.

Ismeg kij mene az tenger melle, howa mijnd az egez sereg wtanna megijen wa-la, ees tanijttija wala ewket. Mijkoron ke-gijg ot elew menne Iesus, lata Leuijt alfe-us fijat, hogij az wamon ilne, ees monda nekij. Kewes engemet. Amaz fel kelwē ke-uete ewtet. Ees lewn hogij mijkoron an-nak hazaba le telepednenek. Sok bijnesek ees nijlwan walo bijnesekijs telepednek wa la le Iesussal, ees az ew tanijtwanijwal, mert sokan walanak kijk ewtet kewettek wala. Ees mijkoron az irastudok ees az Farijseu-sok lattak wolna hogij az bijnesekkel, ees az nijlwan walo bijnesekkel ennek monda-nak az ew tanijtwanijak. Mij dolog ez ho-gij az nijlwan walo bijnesekkel, ees az egij-eb bijnesekkel ezijk ees Izijk? Ezt halwan Iesus monda nekijk. Az kijnek ijo egessege wagijon nem zijkseg annak orwos, hanem annak kij beteg. Mert nem iewttem hogij hijam az igazakat, hanem hogij az bijne-seket penitenciara.

Ees Ianosnak tanijtwanij, ees az Farise-usoke, bewijtelnek wala. ees iewenek Iesus hoz ees mondanak nekij. Mijert hogij Ia-nosnak tanijtwanij ees az Fariseusoke be-wijtelnek, ees az tij tanijtwanijd kegijg nē bewijtelnek? Ees monda nekijk Iesus. Nem de bewijtewlhetneke a menijegzew agij-nak fijaij melijbe az wewlegenij welek wa gijon? Mijg az wewlegenij welek wagijon nem bewijtelhetnek. Demaga leznek olij napok, Mijkoron el wetetijk tewlek az we wlegenij. Ees akoron az napokba bewijtel nek,

Ees senkij nem warr kemenij pozto fol tot, az o rwhaba, mert az wij folt el walijk tewle, ees annak wtanna nagijob zakadas lezen raijta. Ees senkij nem bochijattija az wij bort o temlewben, Mert el hasastana az temlewt, ees mijnd az bor kij ewttetnek smijnd az temlew el wezne, de, az wij bort wij temlewbe keel bochatnij.

Ees tewrtijnek hogij Iesus zombat na-pokon altal menne walamij wetemenije-ken. Ees kezdek az ew tanijtwanij azwtfelē az bwzafeijeket zaggatnij, ees az Fariseusok mondnak wala nekij. Ime, mijre mijelijk

ezt az te tanijtwanijd, kijt nem illijk nekijk
mijelnijk zombatokon? Ees ew monda ne
kijk. Soha nem olwastatoke mijt mijelt Da
uid, Mijkorō zijksege wolna reija, ees ewijs
1 Reg. 21. eheznek, smijnd az kijk wele walanak, mij-
keppen ment be (mijkoron abijatar wolna
papij feijedelem) az istennek hazaba, ees az
oltarra walo kenijereket meg ewtte, mellije
ket nem illijk wala nekij meg ennij hanem
chak az papoknak. ees meeg azoknakijs ada
benne kijk wele walanak. Ees mond wala
nekijk. Az zombat emberert zerzetet nem
az ember azombatert. Azert embernek fija
wra meeg az zombatnakijs.

Harmadijk Capitulom.

Es be mene Iesus az sij
nagogoba, holot wala
egij ember kijnek keze
meg azot wala. Ees re-
ija ewrijznek wala, ho-
gijha zombatokō meg
wijgaztana ewtet, ho-
gij meg fedhetnek erte. Ees monda az
meg azot kezijw embernek, kelijffel iew
elew

elew. Ees monda nekijk, mellijket alkol-
masb mijelnij zombatokon, iot tennije?
awagij gonozt tennij? meg tartatanije wa
lakijnek eletijt, awagij meg ewlnij? Ama-
zok kegijg wezteg halgatnak wala. Ees mij
koron el nezte wolna ewket haragos zem
mel, bankodwan az ew wak zijueken mon-
da az embernek. Nijwchkij kezedet. Amaz
kij nijwta. Ees olijan eep lewn mijnt az
masijk.

Az Fariseusok onnet kij menwen, mijnd
iarast tanachot kezdenek tartanij Herodes
zolgaijwal, ew ellene, mijmodon ewtet el
wezthetnek. Iesus kegijg az ew tanijtwanij
ual el mene a tenger melle. Ees zantalan
sokasag keuete ewtet. Galileabol, Sijdosag
bol, Ierusalembewl, Idumeabol, ees kijk la-
koznak Iordan wijzentwl, ees Tijron ees Sij
don taijan, embereknek sokasaga, mellijek
mijkoron hallottak wolna, mijnemij cho-
dakat mijel wala, hozaija iewenek.

Ees hagija az ew tanijtwanijnak, hogij
egij haijochat zerzenenek nekij, a seregert,
hogij meg ne zorijtanak ewtet, mert soka
kat wijgaztot wala meg, ees reija rohannak
wala, hogij chak illetne ewket a kijknek wa

lamij nijaualijajok wala. Ees az fertelmes lelkekijs mijkoron lattak wolna ewtet, le borwlnak wala elewtte ees iuewltnek wala mondwan. Te wagij az istennek fija, kijket igen meg fenijt wala, hogij ewtet meg ne ijelentenek.

Ees fel mene az hegijre, ees hijwa hozza a kijket ew akara, ees hozza iewenek. Ees zerze hogij az tijzenkettew wele lenne, hogij el bochatna ewket predijkallanij. Ees hogij hatalmok lenne wijgaztanij betegsegekket, ees ewrdegekket iznij. Ees Sijmont, Peternek neueze, Iakabot zebedeusfijat, ees Ianost az ew attijafijat, neueze boanergesnek, az az mendewrgewnek fijajnak. Ees Andrast, ees Fijlepet, ees Bertalamot, ees Mathet, ees Thamast, ees Iakabot Alfeus fijat, ees Thadeust, ees Sijmon kananeust, ees Iudas Iskariotest, kij ewtet el arula.

Ees hazba iewenek, holot ismeg hozza gijle az sereg, wgij annijra hogij kenijeret sem ehetnenek, ees mijkoron meg hallotak wolna azok, kijk ew hozza walok wala nak, kij menenek hogij kezekket reija wetnek Mert azt mongijak wala, hogij meg zelhijwt. Ees az itastudok kijk Ierusalembewl.

Ala iewttenek wala, azt hijntijk wala, Belze bul wagijon nala. Ees a few ewrdeggel ijz ewrdeget. Ees ewket hozzaija hijwan pelda zerijnt mond wala nekijk.

Mijkeppé izhet ewrdeg ewrdeget, Mert ha walamelij orzag meg ozol ewmaga ellen. Az az orzag, nem allando. Ees ha wolamelij haaz ewmaga ellen meg ozol. Az az haaz nem allando. Ees hogij ha az ewrdegijs ewmaga ellé fel tamad, ees meg ozolt, nem allando, hanem wege wagijon. Nem wehetij walakij el, walamelij erewsnek ede nijt, ha be megijen hazaba, hanem ha elew zer meg ketezij az erewsset, ees az wtan dwlija fel hazat.

Bijzon mondam nektek, mijnden bijnek ees atkok meg bochattatnak embereknek fijajnak, walamijnemijekel atkozandnak. De walakij, atkot mond zent lelek ellen, nijnchen bochanattija mijnd ew rewkke de kewteles az ewrewk ijteletre. Mert azt mongijak wala, hogij fertelmes lelek wagijon nala.

Ees oda iewenek, az ew annija ees attija fijaij, mellijek mijkoron kijuijl allananak, kijldenek ew hozzaija kij ewtet kij hijna. Az

ſereg kegijk kewrijle ijl wala. Mondanak ne kij, Ime az te anijad, ees attijadfijaij kereſnek tegedet. Ees felele nekijk mondwan, Kijchoda az een anijam, kijchoda az een attijamfijaij? Ees mijkoron ot a kernijkbe el nezte wolna az ew tanijtwanijt, monda. Ihō az een anijam, Ihon az een attijamfijaij, Mert walakij iſtennek akaratijat tezij, az, az een attijamfija, az een hwgom, ees az een anijam.

Negijedijk Capitulom.

ISmeg kezde Ieſus tanijt tanij a tenger mellet, holot gijlekezek hozza nagij ſok ſereg. Annijra hogij a haijoba be men wen az wijzen ijlne, ees mijnd az egez ſereg, a tenger mellet az fewlden wolna. Ees tanijtija wala ewket ſok pelda bezeed altal, ees mond wala ew nekijk, az ew twdomanijaba. Halgaſſatok meg, ime kij megijen wala a mag wetew, wetnij. Ees tewrtijnek mijkoron a magot hijntene, hogij nemellijk eſek

az wt felen, el iewenek az egij madarak ees azt meg euek. Nemellijk kegijg eſek kewes helijrc, holot nē wala ſok fewld, ees mijnd iaraſt kij kele, de mijert hogij nem wala te merdek fewldbe, a nap fel tamadwan, meg ſwte az heuſeg, ees hogij nem wala gijekere meg aza.

Nemellijk kegijg eſſek az teuijſkek kewzze, ees fel neuekedenek az teuijſkek, meg foijtak azt, ſnē ada gijmelchet. Ees nemellijk eſek io fewldbe, melij aad wala beuſeges ees neuekedew gijmelchet. Ees egijk hoz wala harmijczat, egijk hatwant, ees egijk zazat. Ees mond wala nekijk, a kijnek fijle wagijou hallaſra hallija meg.

Ees mijkoron Ieſus maganak wolna, kerdek ewtet azok kijk mellette walanak az tijzenketteuel, az peldarol, ees mond wala nekijk. Nektek adatot meg eſmernij iſtennek orzaganak tijtkija. Amazoknak kegijg kijk kijwijl wannak, mijndenek pelda zerijnt lez nek, hogij latwan laſſanak, ees ne nezzenek ees halwan hallijanak, ees ne erchek, ne talam walamijkoron meg ternek, ees meg bochattatnak az ew bijneijk. Ees monda nekijk nē twgijatoke ez peldat? haat mijnt Eſai. 6.

eſmertek meg mijnden peldakat?

Az, a mag wetew, iſtennek bezedet hijn tij. Azok mondatnak kegijg, kijk eſnek az wt felen, a kijk az bezedet hallijak, ees legottan el iew az ewrdeg, Ees el wijzij az bezedet, a melij zijuekbe hijntetet wolt. Ezenkeppen teznek azokijs, a kijk az magot kewes hellijre fogagijak, melijek mijkoron hallijak a bezedet nagij ewrémelwe zijk legottan azt, ees nijnchen gijekere nalok, de chak idew zerijnt walok, az wtan ha walamij bontas awagij haborgatas tamad a bezedert, legottan meg botronkoznak. Vannak kegijg, kijk a magot a tewijſk, kewzze wezijk. Ezek azok, kijk az bezedet hallijak, de ez wijlagnak zorgalmatoſſagij, kazdogſagoknak chalardſagij, ees egijeb allatoknak keuanſagij beleiek menwé meg foijtijak a bezedet, ees né lezen gijmelch hozo. Ees nemellijek wannak, kijk a magot io fewldbe wewttek, kijk hallijak az bezedet, ees fogagijak, ees gijmelcheznek, wgij annijra hogij egijk mag hoz, harmijchat, maſijk hatwant, harmadijk zaazat.

Ees mond wala nekijk, Azert gijotijake meg az zeuijtneket hogij az kaad ala te-

teſſek, awagij az agij ala? Nemde azerte hogij az gijertijatartoba teteſſek? Mert nijnchen walamij el reijtwe hogij melij kij ne ielenteſſek, ſem wolt olij tijtok hogij melij kij nem nijlatkozot. A kijnek fijlewagijon hallaſra hallija meg. Ees mond walanekijk. Laſſatok mijt hallotok. Valamelij mertekel mertek, azonnal mernek nektekijs, meeg annak felette, meg zerzijknektek kijk hallijatok. Mert walakijnek wagijon adatijk annak, ees a kijnek nijnchen, el wetetijk tewle meeg azijs, a mij nala wagijó.

Ees mond wala, wgijan wagijon iſtennek orzaga, mijkeppen ha ember weet magot a fewldbe, ees awagij ew maga alwzijk wagij felkel eijel ees nappal, az wetemenij kijkel azert, ees felnew mijkoró ew né twgij aijs. Mert a fewld ew keijen gijmelchezijk elewzer fijwet, az wtan korot, oztan tellijes bwzat a bwzafewbe. Ees mijkoron gijmelchet hooz, mijndiaraſt bele hochatijak az Sarlot, mert el iewt az aratas.

Ees mond wala, Mijhez haſonlijwg lſtének orzagat? awagij mijnemij pelda melle weſſijwk ewtet? Olijan mijnt az muſtar mag, melij mijkoron az fewldbe el wette-

tijk, kijsseb mijnden magnal kij az fewldbe wagijon, ees mijkoron el wetijk skij keel, nagijob lezen mijnden fijueknel, Ees teremt nagij agakat hogij az egij madarakijs fezket rakhatnanak az arneka alat.

Ees ilijen sok pelda bezeddel, bezellij wala nekijk istennek bezedet, mijnt meg halhattijak wala. Pelda nekijl kegijg nem zool wala nekijk. Felfele kegijg mijndeneket meg magijaraz wala az ew tanijtwanij nak. Kijknek monda azon napon mijkorō immar estwe wolna. Mennijewnk az twlso partra. Ees az sereget el bochatwan weuek ewtet wgij hogij az hajoba wolna, de tewb hajokijs walanak wele.

Ees nagij weez tamada, ees a habok az hajoba itkeznek wala, wgij annijra hogij immar a hajo meg telnek. Ees ew wala az hajonak wtolso rezeben alwzijk wala egij wankoson. Ees fel kewltek ewtet smō danak nekij. Mester, nem gondolze reija hogij el wezewnk? Ees fel serkenwen, meg fedde az zelet, ees monda az tengernek, wezegij nijmulij meg. Ees el nijwguek az zeel. Ees lewn nagij chendesseg. Ees monda nekijk, Mijre wattok illijen felenkek?

Mijert hogij nijnchen batorsagtok? Ees meg felemlenek nagij felelemmel, smondnak wala ewn kewztek, Kijchoda ez? mert az zelek ees a tenger engednek nekij.

Ewtewdijk Capitulom.

Es az tengert altal kelwen iewenek az tartomanijba melij mondaijk, Gadarenorum. Ees mijkoron az hajobol kij hagot wolna, mijnd iarast eleijbe iarwla a koporsokbol egij ember, kij wala fertelmes lelekenek kewteles. Ees lako helije a kopor sokba wala. Ees meeg lanczalijs senkij ewtet meg nem kewtezhetij wala, mert gija korta mijnd bekokkal mijnd lanczal meg kewtijk wala, de az lonczot el zaggatija wala, ees a bekokat el rontija wala. Ees sen kij ewtet meg nem bijrhattija wala. Mert mijndenkoron eijel ees nappal az hegijek be ees az koporsokba wala, iuewltwen ees faggatwan magat az kewekhez. Ez, meeg mijkoron tauol latta wolna Iesust, eleijbe

fwta ees imada ewtet, nagij fel zoual iewe wltwen ſmonda. Mij kewzem wagijon nekem weled Ieſus, a magaſſagos iſtennek ſija? kezerijtlek tegedet az iſtenre, hogij ne gijeterijh engemet. Mert azt mongija wala nekij. Menijkij fertelmes lelek az emberbewl. Ees kerdij wala ewtet. Kijchoda wol na nekij newe, meg felele ſmonda nekij. Legio ★ nekem neuem, mert ſokan wagijonk. Ees igen kerij wala ewtet, hogij kij ne izne onnet az tartomanijbol.

★ Egij legio tezen hatezer nijolcz zaaz harnijcz embert.

Ewrijznek wala kegijg ot az hegijek, mellet nagij ſereg dijznot, Ees kerijk wala ewtet mijnnijanan az ewrdegek mondwan. Bochas mijnket az dijznokba, had mennij wnk beleijek. Ees Ieſus mijnd iaraſt meg engede nekijk. Ees az fertelmes lelkek kij iewen, menenek az dijznokba, ees mijnd az egez chorda hijrtelenſeggel wijtetijk wala a tengerbe. Valanak kegijg olij mijnt keet ezeren, ees meg fwladanak az tenger be. A kijk ewrzijk wala kegijg ewket el fwtanak ees hijrre teuek az waraſba ees az mezewken, honnet kij iewenek hogij meg latnak a mij tewrtijnt wala. Ees iewenek Ieſushoz, holot meg latak az embert mel-

lijet az ewrdeg gijeter wala, hogij wezteg ilne, rwhaijat reija wewtte wolna, ees hogij ezeijs meg iewt wolna, kijbe elewzer egij legio ewrdeg wala, ees meg felemlenek. Azok kegijg az kijk ez dolgot lattak wala, meg bezellek nekijk, mijnt tewrtijnt wolna az embernek dolga melijbe az ewrdeg wala, ees az dijznoknakijs. Ees kezdek Ieſuſt kernij hogij el menne az ew hatarokrol.

Ees mijkoron az haijoba be ment wolna, kerij wala ewtet a kijbewl az ewrdeget kij izte wala, hogij wele lenne. Ieſus kegijg nē engede de monda nekij. Mēnijel haza az tijeijdhez, ees hijrdeſd meg nekijk, melij na aijokat wr te weled tewt, ees hogij raijtat meg kewnijerijlt. Amaz el mene, ees kezde Ptedikallanij de kapolijſba melij nagijokat Ieſus wele tewt wolna, ees mijndenek chodallijak wala,

Ees mijkoron Ieſus altal kewlt wolna az twlſo partra. Sok ſereg iewe hozza, ees wala a wijz mellet. Ees ime iewe ew hozza egij a ſijnagoga feijedelmij kezzijl, kijnek Iaijrus wala neue. Ees mijkoron ewtet latta wolna, labahoz eſeek, ees igen kerij wala

ewtet mondwan. Az een leijankan halalan wagijon, kerlek hogij iew oda, wesd reija kezedet hogij meg gijogijwllijō, ees eelij. Ees el mene wele. Kewetij wala kegijg ewtet sok sereg wgij annijra hogij wgijā meg zorijtanak ewtet.

Ees egij azonijallat kijn weer wala tijzē ket eztendewtijl fogwa, sok gijetrelmet wa lot wala sok orwosoktol, ees mijndeneet el kewltewtte wala, de maga semmij haznot nem esmert wala, hanem inkab gonoz bat tewt wala maganak wele, mijkoron Ie Iust hallotta wolna, kerijle a sereg kewzet hatwl, ees illete az ew rwhaijat, mert mōd wala ewnnen magaba, ha chak rwhaijat illetemijs meg gijogijwlok. Ees legottā meg zarrada az ew werenek kwtfeije. Ees erze te stebe hogij meg zabadwlt wolna az wstortol.

Ees legottan Iesus meg esmerwen, ew magaba, hogij ew belewle iozag zarmazot wolna kij, hatra fordwla a sereg kewzet mond wala. Kij illete az een rwhaijmat? Ees az ew tanijtwanij mondnak wala nekij latode hogij az sereg mijnden felewl meg zorijt tegedet ees azt mondod kij illete

engemet? Ees el nez wala mijnden fele hogij meg latna az azzont, melij azt mijelte wala. Az azonijallat kegijg, felwen ees rezketwen, twgija wala mij Iewt wolna ewnnen magaba, elew iewe Ie essek elwtte, ees meg monda nekij mijndeneket igazan. Monda kegijg nekij Iesus, leijanijom, az te hijted gijogijtot meg tegedet, menijel be keseggel ees legij meg gijogijwlt, az te wstorodtol.

Meeg mijkoron ew zolna iwtanak az sijnagoga feijedelmetewl, kijk mondanak Az te leijanijod meg holt, mijt bantod towabba az Mestert. Iesus kegijg legottan hogij halla az bezedet kijt mondnak wala, Monda a sijnagoga feijedelmenek. Ne felij chak hijg. Ees nem engede hogij walakij ewtet keuetne, Petertewl, ees Iakabtol, ees Ianostol. kij Iakabnak attijafija, meg walua. Ees iewe az sijnagoga feijedelme hazaba, lata ot a sokasagot, ees hogij igen sijrnanak ees iaijgatnanak, ees be menwen mōda nekijk. Mijt bwsolgotok ees mijt sijrtok? az leijan nem holt meg hanem alozijk. Ees meg neuetijk wala ewtet. Ew kegijglen mijndeneket onnet kij kijldwen, weue a

leńjannak attńjat ees annńjat, ees azokat kńjk wele walanak, be mene oda a hol az leńjá fekzńjk wala, ees az leńjannak kezet fogwan monda nekńj, Talitha kumi. Mellńjet ha kńj meg magńjaraz annńj. Leńjan mondom neked kelńjfel. Ees legottan fel kele az leńjan ees iaar wala, mert tńjzenket eztendews wala. Ees el chodalkozanak nagńj amelkodaſſal, ees igen meg hagńja nekńjk, hogńj wala kńj ezt meg ne twdna. Ees hagńja hogńj ad nanak a leńjannak walamńj ennńj walot.

Hatodńjk Capitulom.

Es onnet kńj menwen iewe az ew hazańjaba, ees kewetek ewtet az ew tanńjtwanńj, mńjkoron kegńjga zombat ie len wolna kezde tanńjtanńj az ſńjnagogaba, ees ſokan kńjk hallńjak wala el amelkodanak mondwan. Honnet wannak ennek ezek? ees mńjchoda ez bewlcheſeg kńj ew nekńj adatot? Hogńj illńjen chodak lezнek az ew keze altal? Nemde eze amaz alch, Marianak

fńja? Iakabnak ees loſeſnek ees Iudaſnak ees Sńjmonnak attńjafńja? Nemde az ew hwgańjs ńjt welewnk wannake? Ees meg bantatnak wala ew benne. Mond wala kegńjg nekńjk Ieſus. Nńjnchen Profeta meg wtalwan, hanem chak az ew hazańjaba, az ew rokonńj, ees chaladńj kewzet. Ees nem mńjelhet wala ot ſok chodat, hanem chak hogńj kewes betegekre kezet reńja wetwen meg gńjogńjta ewket. Ees chodalkozńjk wala, az ew hńjtetlen woltokon. Ees el iarńja wala a kewzel walo wczakat, tanńjtwan.

Ees elew hńjwa az ew tńjzenkeet tanńjt wanńjt, kezde ewket kńj bochatnńj kettewn kent, ees aad wala nekńjk hatalmat az fertelmes lelkek ellen. Ees paranchola nekńjk hogńj az wtra walamńjt ne wńjnnenek, hanem chak wezzewt. Ne ſaakot ★ ne kenńjeret, ne penzt az erzenbe, de hogńj ſarwńjok ſolńja lenne, ees hogńj keet kewntew ſbe ne ewltezneneк. Ees mond wala nekńjk, walahol hazba be mentek, ot maragńj atok meeg onnet kńj iewtek. Ees wala kńj be nem fogad, ees nem halgat [illegible]teket, kńj menwen onnet, az portńjs le, razzatok, a melńj labatok alat wagńjon. Azoknak bńjzó

★ Az olńjan ſaaktol zol kńjbe eleſt hordoznak

ſagara. Bijzon mondom nektek, kenijeben lezen dolga itelet napijan Sodamaknak ees Gomorraknak, hogij nem mijnt az warasnak.

Ees azok kij menwen, hijrdetijk wala hogij bijnekbewl kij ternenek, ees sok ewrdegeket ijznek wala, ees sok betegeket kennek wala meg olajal, ees meg wijgaznak wala.

Ees meg halla Herodes kijral(mert az ew neue el hijrhedet wala) ees mond wala. Amaz Ianos, a kij kereztel wala, az tamadot fel halottajbol, ees azert leznek ew bene a sok choda k. Nekijk kegijg azt mongijak wala, hogij Illijes wolna, nemellijek kegijg azt mongijak wala, hogij Profeta wolna, awagij mijnt egij az Profetak kezijl. Mijkoron kegijg Herodes hallota wolna monda. A kijnek een fejet weuem Ianos, ez, az, ew tamadot fel halottajbol.

Mert ez Herodes, el bochatwan az ew wijtezijt, Ianosra kezeet wetette wala, ees fogwa tartija wala az temleczbe, herodiadesert kij wala Herodes attijafijanak Fijlepnek felesege, mellijet maganak felesegijl wewt wala. Mert Ianos azt mongija

wala Herodesnek. Nem illijk neked attijad fija feleseget wenned. Herodias kegijg reija tewr wala, ees akarija wala ewtet meg ewlnij, de nem tehetij wala. Mert Herodes felij wala Ianost, twdwan hogij igaz ees zent ferfijw wolna, ees tijztelij wala ewtet, ees ewtet halwan, sokat fogad wala meg beze debe ees ewtet ewremest hallija wala.

Ees mijkoron egij alkolmas nap tewrtijnt wolna, melij napon Herodes az ewzij letesijt zolgaltatna, ees wachorat zerzene Galileabelij elsew ees few embereknek, ees tijztartoknak. Akoron Herodiadesnek leanija be mene. Ees mijkoron Herodes elewt tancholt wolna, ees Herodesnek smijnd az kijk wele ilnek wala, kellemetes lewt wolna monda a kijralij a lejának, kerij een tewlem walamijt akarz, ees meg adő neked. Ees meg eskijwek nekij, walamijt wgij mond een tewlem kerendez meg adom neked ozgomnak feleijg. Amaz kij mene ees monda annijanak, mijt kerijek? mőda az annija, Ianos baptijsta fejet. Ees az lejan be menwen legottan nagij sijetetes seggel az kijralhoz, kere mondwan. Azt akorom hogij mijnd larast, Aad ennekem

egij talba Ianos Baptijsta feijet. Ees ban-
kodek rajta az kijral, de mijert hogij meg
eskijt wolna, ees azokert kijk ot ijlnek wa-
la, nem akara az lejjan kereset hatra hag-
nij. Ees mijndijarast a kijral el bochatwan
az hohart, hagija hogij fel hoznak az ew
feijet. Amaz el mene, feijet weue nekij az
temlecsbe, fel hoza egij talba, ees ada azt
a lejjannak, ees az lejjan ada annijanak. Mel
lijet mijkoron az ew tanijtwanij hallota-
nak wolna, el iewenek, ees el wijuek az ew
testeet, ees koporsoba helijhezteteк.

Ennek wtanna az Apastalok Iesushoz
gijlenek, ees meg mondanak nekij mijn-
deneket, mijt mijeltenek wolna ees mij-
kent tanijtottanak wolna. Monda nekijk,
iewetek el tijnnem magatok felfele az pwz
ta helijre, ees nijwgogijatok egij keueset.
Mert sok iewewk iarok walanak, ees nem
wala iressegek hogij chak ennenekijs. Ees
mene hajjon a puzta helijre felfele. Ees la-
tak ewket a seregek hogij el ménenek ees
meg esmerek ewtet sokan, ees Gijalog kij
iewenek mijnden warasokbol, ees oda fw-
tanak (ewket elewl weuen) ees ew hozza
gijlenek. Ees kij iewen Iesus lata az nagij

sereget, ees meg keserijle ewket. Mert wa-
anak mijkeppen az iwhok kijknek né wol
lna Pazturok. Ees kezde ewket sokakra ta-
nijtanij.

Ees mijkoron immaran az napba sok
mwlt wolna el, iarwlanak az ew tanijtwa-
nij hozzajja mondwan, Pwzta ez helij, ees
immar nagij idew mult el. Azert bochasdel
ewket, had mennijenek az kewzel walo fa-
lwkba, ees pijaczokra hogij wegijenek ke-
nijeret magoknak, mert nijnch mijt egije-
nek. Tehat Iesus fele!e ees monda nekijk.
Agijatok kij nekijk, mijt egijenek. Ees mon
danak nekij, ménijewnk el ees wegijewnk
keet zaaz penz arra kenijeret, ees agijwkne
kijk hogij meg egijek? de ew monda ne-
kijk. Menij kenijeretek wagijon? ménijete
kel ees lassatok meg. Ees mijkoron meg
twttak wolna, módanak, Ewt, ees keet hal.
Ees paranchola nekijk, hogij mijnd le ijl-
tetnek ewket, el oztogatwan az lakodalma
kat a zewld fijwen. Ees le telepedenek, el
ozolwan az zewld helijeken nehol zaazan
ees nehol ewtwenen. Ees mijkoron wewt-
te wolna az ewt kenijereket, ees az keet ha
lat, zemeijt az egbe fel emelwen, me galda

ees meg zege a kenijereket, ees ada az ew tanijtwanijnak, hogij eleijkbe tennek, ees a keet halatijs el ozta mijndenijknek. Ees ew nek mijñijaijan, ees meg elegedenek. Ees az hwlladekawal tijzenkeet tellijes kosarokat wewnek fel, ees az halakbolijs. Valanak kegijg kijk ewttenek wala ewt ezer taijan ferfijak.

Ees mijnd iarast kezerijte az ew tanijtwanijt, hogij haijora zallananak, ees hogij a wijzen altal kelwen elewl ménenek beth saijdaba, meeg ew az sereget el bochatna. Ees mijkoron el bochatta wolna ewket, ew maga az hegijre mene imatkoznij. De mijkoron estwe lewt wolna, az haijo a tenger kewzepet wala, ees ewmaga az fewlden, lata ewket hogij az altal menesbe wezewd nenek (mert ellenek walo zelek wala) ees az eijnek negijed rezen, iewe ew hozzaijok iarwan az tengeren. Ees el akarija wala ew ket mwlnija. De amazok hogij latak ewtet iarnij az tengeren, azt alijtak hogij walamij chaladsag wolna, eez fel iweltenek (mert mijnnijaijan lattijak wala ewtet) ees meg haborodanak. De mijnd iarast zola nekijk Iesus ees monda. Bijzzatok, een wagijok,

ne reténijetek meg. Ees hozzaijok mene az haijoba, ees el nijwgouek a zeel, ees igen ees felete igen amelkodnak wala, ees chodalkoznak wala ewmagokba. Mert az kenijerekrewl walo dolgokat nem esmertek wala meg, mert az ew zijuek meg wakwlwa wala.

Ees mijkoron altal iwtottanak wolna, ie wenek Genazareth fewldere, ees az partra iwtanak, De mijkoron az haijobol kij men tenek wolna, legottan meg esmerek ewtet ★ Ees mijnd az egez tartomanijba mijnden felewl eleijbe fwtwan kezdek nozolijaba azokat idestowa hordoznij kijknek go nozwl wala dolgok mijkoron meg hallotak wolna hogij ot wolna. Ees wahol be megijen wala az wczakra awagij a warasokra, awagij az falwkra, az wczara wetijk wala az betegeket, ees kerijk wala ewtet, hogij chak rwhaija peremet illetnek, ees walahanijan illetijk wala meg gijogijwlnak wala.

★ Erched az fewld nepe.

Zent Mark
Hetedijk Capitulom.

Es gijlenek ew hozza Farijseusok, ees nekijk az Irastudok kezzijl, kijk iewttenek wala Ierwsalembewl. Ees mijkoron lattak wolna hogij nemellijek az ew tanijtwanij kewzzijl kewzenseges kezekkel, az az mosdatlan, ennenek kenijeret, meg zollijak wala. Mert az Fariseusok, ees mijnd az sijdok, kijlemben nem eznek wala, hanem kezeket gijakorta meg mossak wala, tartwā az ew elejknek zerzesijt. Ees mijkoron a wasarrol meg iewnek nem eznek hanem mosdwa. Ees egijebekijs sokak wannak, mellijeket elew wettenek meg tartanij. Tw gijnija illijk mijnt poharoknak chobanok nak ees egijeb ercz edenijeknek, ees Agijaknak ★ mosasijt.

★ Az olijan agijakat er cheb kijkre le telepette nek mijkoron ennij akartanak

Annak wtanna kerdek ewtet az Farijseusok ees az irastudok. Mijre nem iarnak az te tanijtwanijd a zerijnt mijmodon a mij elejnk zerzettek hanem mosdatlan kezzel

eznek kenijeret? felele ew ees monda nekijk, iol Profetalt tij rolatok keepwtalokrol Esaias, mijktppen meg wagijon irwan. Ez neep aijakawal tijztel engemet, az ew zijwe kegijg mezze wagijon een tewlem heijaba tijztelnek kegijg engemet tanijtwan emberij twdomanijokat ees parancholatokat Mert istennek parancholatijat el hagijwan emberij zerzest tartotok, chobanoknak ees poharoknak mosasijt. Ees egijebeketijs ezek hez hasonlatosokat mijeltek. Esai. 29.

Ees mond wala nekijk. Io hogij hatra wetettetek az Isten parancholatijat hogij az tij zerzesteket tartanatok meg. Mert Mojses az mondotta. Tijztellijed az te attijadat ees az te anijadat. Eees wala kij gonozt mond attijanak awagij anijanak, halallal hallijon meg. Tij kegijeglen azt mongijatok. Ha ember mongija attijanak awagij anijanak, korban, az az aijandek, melij een tewlem lezen, az a te haznodra iarwl. Ees ez okkal nem haggijatok hogij ew walamij iot tegijen attijawal ees annijawal, ees semmijwe tewttetek az istenij parancholatot a tij zerzestekert mellijeket zerzettetek ees sokakat ezekhez hasonlatosokat chelekettek. Exodi. 20. Leuiti. 20.

Ees mijkoron mijnd az egez sereget hozza hajtta wolna mond wala nekijk. Hal lijatok meg engemet mijnijajjan, ees erchetek meg. Semmij nijnchen emberen kij wijl, kij ew bele megijen hogij meg fertez tetne ewtet, de a kijk emberbewl zarmaznak, azok a kijk meg fertezetnek embert. A kijnek fijle wagijon hallasra hallija meg Ees mijkoron az hazba be ment wolna el tawozek az seregtewl, kerdek ewtet az ew tanijtwanij ez hasonlatossagrol, smonda nekijk. Tijs ennijre fogijatkoztatoke meg ertelem nekijl? meeg sem ertijteke hogij walamij kijwijl bemegijen az emberbe nem fertezteteth meg ewret, Mert nem az zijwebe megijen, hanem a hasaba. Ees felfele walo helijen kij megijen belewle, ees kij tijztwl mijnden eetek? mond wala kegijg.

A mij emberbewl megijen kij az fertez tet meg embert. Mert belewl emberekenek zijwebewl zarmaznak gonoz gondolatok paraznasagok, hazassag tewresek, ember ewldeklesek lopasok, feswensegek, chalard sagok, alnaksagog, zegijentelensegek, gonoz zeem atkok, kenelseg, bolodsag, Ezek mijnd ez gonozok belewl zarmaznak ees

embert meg fertezetnek.

Ees onnet fel kelwen mene Tijron ees Sijdonnak hatarijra, ees mijkoron hazba ment wolna, azt akara hogij senkij ne tugija, de el nem enezhetek. Mert mij helijen egij azonijallat halla ew felewle, kijnek leij ankajjat fertelmes lelek gijettrij wala, el iewe, ees labahoz essek. Vala kegijg az azzonij gewreg, nemzetsegerewl Sijrofenissa ★ Ees kerij wala ewtet hogij az ewrdeget kij izne az ew leijanijabol. Iesus kegijg monda nekij. Had elegegijenek meg elewzer, a fijak, mert nem allolmas wennij az fijaknak kenijeret ees az ebeknek wetnij. Felele az azonij monda nekij. Vgij wagijon wram, de nam az kewlijkekijs eznek az aztal alat a fijaknak morsajbol. Ees monda nekij Ez bezedert ménijel, ees az ewrdeg kij ment az te leijanijodbol. Ees mijkoron haza ment wolna, tala az ew leijanijat tehat az ewrdeg kij ment belewle, ees az agijon fekzijk.

★ Az az fenijczijabol walo melij Sijriaba few waras

Wr nap wtan tijzē kettewdijk wasarnapij Ewañ.

Ees ismeg kij menwen Tijron ees Sijdonnak hatarijbol iewe Galileaij tengerkettewdijk melle dekapolnak hatarij altal. Ees hozanak nekij egij sijketet, ees kijnek nijelwebe

fogijatkozas wala. Ees kerijk wala hogij kezet reija wetne. Ees mijkoron wijtte wolna ewtet az sereg kezzijl felfele, bochata wijatjt az ew fijlebe, ees mijkoron pewkewt wolna illete az ew nijelwet ees fel tekijntwen ménijorzagba, fohazkodek ees monda nekij. Effata, az az nijllijal meg. Ees legottan meg nijlatkozanak az ew fijleij ees nijelwenek kewteliijs meg zabadulanak, ees tijztan bezel wala. De paranchola nekijk, hogij walakijnek ne mondanak de menijwel inkab ew paranchol wala nekijk, Annijwal inkab nagijoban hijrdetijk wala ees igen el amelkodnak wala mondwan. Mijndeneket iol thewt az sijketek hogij hallijanak, ees az nemak zolijanak.

Nijolczadijk Capitulom.

Wr napwtan heted wasar napij Ewã

Koron az napokba mij koron az sereg sok wolna, ees né wolna mijt ennijk, hozza hijwan lesus az ew tanijtwanijt monda nekijk. Zanom ez sereget mert immar

harmad napija hogij nalam wannak ees nijnch mijt ennijk, hogijha kegijg ehen bochatomel ewket, hazokhoz, meg fogijatkoznak az wton. Mert nekijk ew kezzijlek mezzewnnet iewttenek. Felelenek az ew tanijtwanij nekij. Honnet elegijthetij meg ijt ezeket walakij kenijerekkel ez pwztabak Ees kerde ewket. Hanij kenijetetek wagijok Amazok felelenek ees mödanak. Heet. Ees parächola az seregnek le telepednij az fewlden. Ees weuen az heet kenijereket mijkoron halad adot wolna meg zege, ees ada az ew tanijtwanijnak, hogij elejkbe raknak. Ees az sereg elejbe tewek. Ees wala keues halachkajokijs. Ees mijkoron meg aldotta wolna azokatijs hagija hogij elejkbe raknak. Ewnek kegijeg ees meg elegedenek, ees zedenek az hwlladekijbol kijk meg marattanak wala, heet kosarokat. Valanak kegijeg az kijk ewttenek wala, olij mijnt negij ezeren. Ees el bochata ewket.

Ees legottan hajora zalla az ew tanijtwanijwal, ees iewe Dalmanutha rezejke. Ees az Fariseusok kij iewen, kezdenek wele weteknij. Kerwen ew tewle ielt ménijor zagbol, kesertwen ewtet. Ees mijkoron fel

fohazkodot wolna az ew Ielkebe, monda. Mijert keer ez e nemzetseg ielt? Bijzon mō dom nektek, nem adatijk ez nemzetsegnek ielij. Ees ewket el hagijwan Ismeg bemene a hajoba, ees a wijzet altal kelwē el mene.

Ees az tanijtwanijok el feletek wala ke nijeret wijnnij. Ees egij kenijerekel tewb nem wala welek a hajoba. Ees paranchola nekijk mondwan. Lassatok, hogij oijatok meg magatokat, a Fariseusoknak kowazijtol, ees Herodesnek kowazijtol. Ees wetekednek wala ewnnen kewztek mondwan. Nijnchen kenijerewnk. Mellijet Iesus meg esmerwen monda nekijk. Mijt wetekettek azon hogij nijnchen kenijeretek? Meeg sem wezijteke ezetekbe, snem ertijteke? megijs wake az tij zijuetek? zemetek leuen, nem neztek, ees fijletek leuen nem hallotok, ees nem emlekeztek? Mijkoron az ewt ke nijert zegem ewt ezer ember kewzijbe hanij kozart zedetek tele az hwlladekkal? mō danak nekij. Tijzenkettewt. Mijkorō kegijg az hetet zegē meg neegij ezer ember kew zijbe, hanij tele kosart wewtek az hwlladekabol? Amazok mondanak. Hetet. Ees mō da nekijk. Mijre hat hogij nem ertetek.

Ees mijkoron iewt wolna Bethsajdabā hozzanak hozza egij wakot, ees kerijk wala, ewtet hogij illetne azt. Ees az waknak az kezet meg fogwan wijue ewtet a pijacz kij uijl, ees mijkorō zemebe pewket wolna, ees kezejt reja wette wolna kerde ewtet ha latna walamijt.

Ees mijkor lataft wewt wolna monda. Latō az embereket mert mijkeppen a fakat nezē hogij iarnak. Annak wtanna ismeg we te kezejt az ew zemejre, ees teue hogij meg iewne zeme wijlaga. Ees meg iewe, ees immar laat wala nijlwan mijndeneket Ees el bochata ewtet az ew hazahoz mond wan. Se az pijaczra ne menij, se az pijaczon ne mongijad walakijnek.

Ees el mene Iesus, az ew tanijtwanijs wele Czesareanak pijaczijra, kij mondatijk Fijlijpenek. Ees az wton kerde az ew tanijt wanijt mondwan nekijk. Kijnek mondnak emberek hogij wagijok een? Amazok kegijg felelenek. Ianos baptistanak, ees nekijk illijesnek, ees nemellijek ismeg egijnek az Profetak kezzijl. Ees ew monda nekijk. Tij kegijg kijnek mondotok engemet? Felele Peter kegijg monda nekij. Te wagij az Cri-

ſtus. Ees meg fenÿte ewket, hogÿ walakÿ-
nek ne mondanak azt ew felewle. Ees kez-
de ewket tanÿtanÿ, mÿkeppen embernek
fÿanak ſokat kellene zenwednÿ, ees konoz
nak iteltetnÿ, a few nepektewl ees az papÿ
feÿedelmektewl ſaaz iraſtudoktol, ees meg
ewletnÿ, ees harmad nap wtan fel tamad-
nÿ, ees ez bezedet nÿlwan zollÿa wala. Meg
ſoga ewtet Peter kezde feddenÿ De ew ha
tra fordwla, ees az ew tanÿewanÿt meg te
kÿntwen, meg fedde Petert mondwā. Me
nÿ wtannam Sathana, mert nem erted azt
a mÿ iſtene, hanem a mÿ embereke.

Ees mÿkoron hozza hÿtta wolna az ſe-
teget az ew tanÿtwanÿwal egÿetembe,
monda nekÿk. Valakÿ engem akar keuet
nÿ tagagÿa meg magat, wegÿefel kerez-
tÿt ees keweſſen engemet. Mert walakÿ
meg akarÿa tartanÿ lelket, el weztÿ ewtet
Valakÿ kegÿg el weztendÿ lelket een eret
tem ees az Ewangelÿomert, Az tartÿa meg
azt. Mert mÿt haznal embernek, ha mÿnd
ez wÿlagot meg nÿerÿ, ees lelket el wez-
tÿ? Awagÿ mÿt adhat ember, kÿuel lelket
meg walcha? Mert walakÿ zegÿenl enge-
met ees az een bezedÿmet. Ez nem tÿzta,

fertelmes ees bÿnes nemzetſeg kewzewt
Embernek fÿaÿs zegÿenlÿ azt mÿkoron el
iew, az ew attÿanak dÿdhewſegebe, az zent
Angÿalokkal.

Kÿlenczedÿk Capitulom.

Es mond wala nekÿk.
Bÿzon mondom nek-
tek, wānak azok kezzÿl
nekÿk, kÿk ÿt allanak,
kÿk halalt nem koſtol-
nak, mÿg nem meg lat
tÿak iſtennek orſagat
el iewnÿ iozaggal. Ees hat napnak wtanna
fel weue ieſus Petert ees Iakabat ees Ianoſt
ees wÿue ewket egÿ magas hegÿre felfele
chak ewmagokat, ees el waltozek ew elew
tek. Ees az ew rwhaÿ lewnek igen feneſſek
mÿnt az hoo, mellÿeket meg nem feÿerÿt
het walamelÿ rwha feÿerÿtew ez fewlden
Ees Iattatek ot tewlek Ilÿes Moÿſeſſel, kÿk
Ieſuſſal zolnak wala. Ees felelwen Peter
monda Ieſuſnak. Meſter, io mÿnekewnk ÿt
lennewnk, ees chÿnallÿwnk harom haÿla-
kokat, neked egÿet, Moÿſeſnek egÿet, Illÿ-

eſnek egijet, mert nem twgija wala mijt zool wala, mert meg iijettenek wala. Ees kewd lewn, melij be arnekoza ewket. Ees zo ijewe az kewdbewl mondwan. Ihon az een zerelmes fijam, ewtet halgaſſatok. Ees legottan mijkoron mijnden fele el nezteneк wolna, to wabba ſenkijt nem latanak, hané chak ewmagat leſuſt hogij welek wolna.

De mijkoron az hegijrewl le zallananak paranchola nekijk hogij walakijnek azokat kijket lattak wolna ne mondanak hané mijkoron emberneк fija immaran fel tamadot wolna halottajbol. Ees ez bezedet meg tartak ew nalok, kerdezkedwen ewnnen kewzettek mij wolna az kijt monda, hogij halottajbol fel tamadnij. Ees meg kerdek ewtet mondwan. Mijchoda az mijt az iraſtudok mondanak, hogij meeg ilijeſnek el kel iewnij elewzer? Ees ew nekijk meg felelwen monda. Iol lehet mijkoron Ilijes elewzer el lew, mijndeneket el igazijt, ees mijkeppen meg wagijon irwa emberneк fijarol, hogij ſokat zenwegijen, ees meg wraltaſſek. De maga mondom tij nektek hogij immar Ilijes el iewt, kijwel wgijan tewnek a mijnt akaranak, mijkeppen meg

pen meg wagijon ew rola irwan.

Ees mijkoron iewt wolna az ew tanijtwanijhoz, lata nagij ſereget ew kew rijlewk, ees az iraſtudokat hogij welek wetekednenek. Ees legottan mijnd az egez ſereg mijkoron latta wolna ewtet el amel kodek, ees elejbe fwtwan kewzenenek nekij. Ees kerde az iraſtudokat. Mijt weteket tek tijnnen magotok kewzet? Ees felele egij az ſereg kezzijl monda. Meſter, ide hoz tam az een fijamat te hozzad, kijbe nema zellet wagijon, ees walamenijzet meg in, dwl benne zagattija ewtet. Amaz kegijg tajtekot weer, ees fogajt chijgorgatija, ees meg azij, ees mondam az te tanijtwanijdnak hogij kij iznek, de nem tehetek. De ew felele monda.

O hijtetlen nemzetſeg, mijg lezek nalatok, mijg zenuedlek tijteket? Hozzatok ide ewtet een hozzam. Ees oda hozak nekij De mijkoron ewtet latta wolna legottan az lelek zagattija wala ewtet. Ees az ſewldre eſwen, ot ferteng wala tajtekot weet wen. Ees meg kerde az ew attijat, menij idejje wolna hogij az tewrtijnt nekij? Monda amaz. Gijermekſegetijl fogwa, ees gija-

korta ewtet az tijzwbe wetij ees az wijzek-
be, hogij el wezthetne. Azert no ha mijt te
hecz legij segechseegel, raijtonk kenijerij-
lwé. Iesus kegijg monda nekij. Hogijha azt
hijheted. Az kij hijzen mijnd nek lehetse-
geseg annak. Ees legottan a gijermeknek
attija fel ieweltwen sijrassal monda. Hijzem
wram, legij segechseegel az een hijtetlen
woltomnak.

Mijkoron latta wolna Iesus kegijg, ho-
gij a sereg egijbe fwtna, meg fedde az fer-
telmes lelket mondawá nekij. nema ees sij
ket lelek, een Parancholok te neked, menij
kij belewle ees towabba bele ne menij.
Ees mijkoron az Ielek fel iueltet wolna ees
az gijermeket igen meg te vrte wolna, kij
mene. Ees lewn mijnt egij meg holt, wgij
annijra hogij sokan mondanak hogij meg
holt. De Iesus kezen fogwan fel emele ew-
tet, ees amaz fel kele. Ees mijkoron hazba
ment wolna, kerdek ewtet az ew tanijtwa
nij, kijlen maganak. Mijre nem izhetewk kij
mij azt? Ees monda nekijk. Ez fele neem
semmijwel kij nem izethetijk hanem chak
imatsaggal ees bewijtel.

Ees onnet el indwlwan, mennek wala

Galileanak altala, ees nem akarija wala ho
gij walakij twdna. Mert az ew tanijtwanijt
tanijttija wala, ees mond wala nekijk. Em
bernek fija el adatijk, embereknek kezebe,
ees meg ewlijk ewtet, ees mijkoron meg
ewltek wolna, harmadnapon fel tamad.
De ewk nem ertijk wala mijt mondana,
ees felijk wala meg kerdenij.

Ees iewe Kafernaumba, holot mijkorō
hazba iewt wolna, meg kerde ewket. Mijt
wetekettek wala tijnnem kewztetek az w-
ton? Amazok kegijg halgatnak wala. Mert
arrol zoltanak wala az wton, kij lenne na-
gijob kewztek. Ees mijkoron le ilt wolna
elew hijwa a tijzenkettewt, ees monda ne
kijk. Ha walamellijtek elsew akar lennij, az
lezen mijndenteknel wtolso, ees mijnden-
teknek zolgaloija. Ees egij gijermeket meg
fogwan, allata ew kewzijkbe, ees mijkoron
ewlebe wewtte wolna monda nekijk. Vala-
kij illijen egij gijermeket fogadand hozza
een neuembe, engem fogad. Ees walakij
engemet fogad, nem engem fogad, hané
azt a kij engem bochatot.

Felele nekij Ianos mondwan. Mester, la-
tank egijet hogij az te neuedbe ewrdege-

ket izne, de nem kewet wala mijnket, ees meg tijltok ewtet, mijert hogij mijnket nē kewet wala. Móda Iesus. Ne tijlchatok meg azt. Mert senkij nijnchen kij az een neuem be ha chodat tezen, hogij hamar gonozt zolhasson een felewlem. Mert walakij mij ellenewnk nijnchen mij welewnk wagijon. Ees walakij adand nektek egij Pohar wijzet, een neuembe az wegre hogij Cristuse wattok, Bijzon mondom nektek, semmijkeppen el nem weztij iwtalmat.

Ees walakij meg botrankoztat egijet ezekbe, ez kjchijnjekbe, kijk een bennem bijznak, iob wolna annak, ha a nijaka kerijl egij malomkewet kewtnenek, ees az tengerbe wettetnek. Ees hogij ha teneked az te kezed artalmadra wagijon wagdel ewtet. Iob teneked chonkan be menned az eletre, hogij nem mijnt keet kezed leuen pokolra mennij, az meg olthatatlan tijzre, holot azolijanoknak feerge meg nem hal, seem tijzewk meg nem alozijk. Ees ha a te labad neked artalmadra wagijon, wagdel ewtet. Iob te neked hogij Santan ménijbe az eletre, hogij nem mijnt keet labad leué pokolra wetessel, az meg olthatatlan tijwz-

Esai. 66.

re holot azoknak feerge meg nem hal, sem tijzewk meg nem alozijk. Ees hogij ha a te zemed neked artalmadra wagijon, told kij ewtet iob teneked hogij kij folijo zemmel menijbe istennek Orzagaba, hogij nem mijnt keet zemed leuen pokolnak tijzere bochattassal, holot azoknak feerge meg nem hal sem tijzek meg nem alozijk.

Mert mijnden ember tijwzzel sozatijk, ees mijnden aldozat sowal sozatijk. Io allat a soo. De ha az so nem lezen soos, mijwel sozzatok meg ijzijt? Azert legijen tennen bennetek soo ees legijen bekeseg, egijtek mastokhoz.

Tijzedijk Capitulom.

Es mijkoron onnet fel kewlt wolna, iewe Sijdo sagnak hatarijra az tartomanij altal kij wagijon Iordanon twl, ees Ismeg hozza gijlenek az seregek, ees mijnt az elewt zokala wala, tanijtija wala ewket. Hoot az Fariseusok, hozza menwen, kerdek

ewtet. Illijke embernek feleseget el hadnij
(kesertwen ewtet) de ew meg felelwen mō
da nekijk, mijt parancholt nektek Moijses
mondanak amazok. Moijses azt hatta, ho-
Deut. 24. gij az el hogijasrol czedwlat agijonk ew,
nekij, ees el bochasswk. Ees felele Iesus mō
da nekijk. A tij kemenij zijwetekert ira
Moijses azt a parancholatot, Towabba a te
Gene. 1. remtesnek kezdetijn, isten az embert wgij
teremte, hogij ferfijw ees azzonijallat len-
ne. Ezert ember el hagija attijat annijat,
ees rogaz kodijk felesegehez, ees ketten lez
nek egij test. Azert immar nem kettew, ha
nem egij test. Annakokaert a mijt isten egij
be zerzet, ember el ne walazza.

Ees a hazba, az ew tanijtwanij ismeg
meg kerdek ewtet wgijan azon dologrol,
ees monda nekijk. Valakij el hagija felese
get, ees mast weend, paraznawl wetkezijk
amaz ellen. Ees ha az azonijallat el hagija
az ew ferijet, ees mashoz megijen, paraz-
nawl leleczijk.

Ees hozanak ew hozza gijermekeket,
hogij illetne ewket. A tanijtwanijok kegijg
meg rongallijak wala azokat, a kijk oda hoz
zak wala ewket. Mellijet mijkoron Iesus

latot wolna, nem tarta ijo kedwe, ees mon
da nekijk. Bochassatok hozzam a gijerme-
keket, ne tijlchatok meg ewket, mert illije-
neke az istennek orzaga. Bijzon mondom
nektek, walakij nem weendij wgijan isten-
nek orzagat mijnt a gijermek semmijkep-
pen be nem megijen oda. Ees mijkoron
ewlebe wewtte wolna ewket kezeijt reijaij
ok wetwen meg algija wala azokat.

Ees mijkoron kij mene az wtra, folija-
mek nekij egij eleijbe, ees terdet haijta ne
kij, ees keerdij wala ewtet. Io mester, mijt
tegijek hogij az ewrek eletet bijrijam? Ie-
sus kegijg monda nekij, mijert mondaz en
gem ionak? ha senkij a ijo, hanem chakaz
egij, twgnija illijk mijnt isten. Twdod az pa
rancholatokat. Ne paraznalkogijal, ne ew-
lij, ne orozij. hamijstāw ne legij, meg ne cha
lij walakijt, tijztellijed az te attijadat ees a-
nijadat. De Amaz felele monda nekij. Me-
ster, ezeket een meg tartottā az een ijffijw
sagomtwl fogwa. Iesus kegijg reija tekijn-
te zerete ewtet, ees monda nekij. Meeg egij
heijawal wagij, ménijel, agijel mijnde ne-
ket, a mijk wannak, oztogast az zegenijek
nek, ees lezen kijnched ménijorzagba. Oz-

tan iewel kewes engemet, kerezteded wal-
ladra weuen. De amaz meg zomorkodek
e bezeden, ees bankodwa megijen wala el
mert sok iozaggal bijr wala.

Ees mijkoron Iesus mijnden fele el ne-
zet wolna, monda az ew tanijtwanijnak.
Melij nehezen mennek azok be istennek
orzagaba a kijknek penzekwagijon. Az ta-
nijtwanijok kegijg meg chodalkozanak az
ew bezeden. De Iesus ismeg felele, ees mō
da nekijk. Fijajm, wajj kij nehez azoknak
istennek orzagaba be ménij, a kijknek re-
mensegek penzekbe wagijon. Kewnijeben
mehetbe a teue az tew lijkan, hogij nem
mijnt a Gazdag istennek orzagaba. Ama-
zok kegijg felette igen chodalkoznak wa-
la rajta mondwan ew magokba, Tehat kij
iduezijlhet? Iesus kegijg rajok te kijnte
smonda. Emberek nel lehetetlen, de isten-
nel nem, Mert mijnden lehetew istennel.

Ees kezde Peter nekij mondanij. Im mij
mijndenek et el hattwnk ees kewettewnk
tegedet, Felele Iesus monda. Bijzon mon-
dom kij nekek, senkij nijnchen kij el hat-
ta wagij hazat, wagij attijafijajt, wagij hw-
gajt, wagij attijat, wagij annijat, wagij fe-

leseget, wagij Gijermekijt, wagij mezewijt
een ertem ees az ewangelijomert. Hogij kij
zaaz annijt ne wegijen, mastan ez ielen wa
lo Idewben, hazat, attijafijajt, hwgajt, an
nijajt, gijermekijt, ees mezewijt, haborw-
sag zenwedessel. Ees az iewendew wijlagō
ewrek elete t, Sok elsewk leznek kegijg, w-
tolsok, ees wtolsok elsewk. Mennek wala
kegijeg az wton Ierusalembe, ees Ielus el
hallata wala ewket. Amazok kegijg felnek
ees tartnak wala azoktol kijkwtannok wa
lanak.

De Iesus ismeg hozza weuen a tijzen-
kettewt kezde azoknak mondanij, a mijk
reija iewendewk walanak. Im fel megijwnk
Ierusalembe, ees embernek fija el arulta-
tijk, a papij feijedelmeknek ees irastudok
nak, ees ewtet halalra karhoztattjak, ne-
pek kezebe aggijak ewtet, ees meg chwfol
lijak, ees meg ostorozzak, ees meg pewk-
desijk ewtet, ees meg ewlijk, de harmadna
pon fel tamad.

Ees iarwlanak ew hozzaija Iakab ees Ia-
nos Zebedeusnak fijaij, mondwan. Mester,
azt keuanijwk hogij a mijt kerewnk tewled
azt tegijed mij welewnk. Monda ew nekijk

Mijt akartok hogij tegijek weletek? Amazok kegijg mondanak nekij. Aggijad nekewnk, hogij egijkewnk iogadra, masijkök balodra ilijewnk a te dijchewsegedbe. Iesus monda nekijk. Nem twgijatok mijt kerijetek, meg ihattijatoke a pohart kijt een meg Izom ees az kereztsegebe kijbe een kereztelkedem, meg kereztelkedhetteke? Amazok mondanak nekij, meg lehet. Monda nekijk Iesus. Iol lehet az pohart, mellijet een izom tijs meg izzatok, ees wgijan azon kereztsegbe kijbe een, kereztelkettek, De maga ilnij iogomra awagij bolomranem een adhatom, de azoknak tewrtijnijk, kijknek meg wagijon zerezwe.

Ees mijkoron ezt a tijz hallotta wolna, bozzonkodnak wala lakabra ees lanosra. Iesus kegijg mijkoron ewket hozza hijtta wolna monda nekijk. Twggijatoke hogij az kijk a nepeknek lattatnak parancholnij, hogij azoknak bijrodalmok wagijon rajtok, Ees a kijk ew kewzzetek nagijok hatalmokat ielentijk amazokon. De maga nē wgijan lezen tij kewztetek, de walakij akar tij kezzijletek lennij nagij kewzettetek, lezen tij zolgatok. Ees walakij akar tij kezzijletek elsew lennij, mijndenteknek zolgaija lezen. Mert embernek fija sem iewt hogij zolgalnanak nekij, hanem hogij ew zolgalna, ees adna lelket meg waltlagra sokaterr.

Ees iewnek wala hierijkoba. Ees mijkoron a warasbol hierikobol kij mennenek, ees az ew tanijtwanij ees sok sereg wele, Tijmeij fija Bartijmeus kij wak wala, ot az wt felen ijl wala kwdolwan. Ees mijkoron hallota wolna hogij Nazaretbelij Iesus wolna, kezde iwewltenij ees mondanij. Da nijdnak fija Iesus kenijerijl een rajtam. Ees sokan meg feddijk wala ewtet, hogij halgatna, de amaz naggijal inkab iwewlt wala. Dauid fija kenijerijl een rajtam. Meg alla Iesus, ees meg hagija hogij hozza hijnak. Hijuak azert a wakot, ees mondanak nekij. Io elmeuel legij kelijfel am oda hijwata teged. Amaz kegijg palastijat el hagijtwan felkele, ees iewe Iesushoz. Felele Iesus monda nekij. Mijt akarz hogij tegijek weled? Monda a wak, Mester, hogij lassak. Monda nekij Iesus, ménijel az te hijted idwezijtet tegedet. Ees legottan lata, ees Iesus wtan megijen wala az wton.

Zent Mark

Tijzeneggijedijk Capitu.

Es mij koron kewzelget nenek Ierusalem fele, Betfagehez ees Bethanijahoz, az olan hegijnek mellete, kij kilde kettewt az ew tanitwa nij kezzijl, ees monda nekijk. Mennijetek el a pijaczra kij tij ellen rekbe wagijon, ees mijhelijen oda be iwtrok talaltok egij zamar fijat meg kewtwen kijn soha egij embet sem ijlt, odozzatokel ees hozzatok ide. Ees ha walakij nekrek mondangija, mijre mijelijtek azt? mongijatok hogij wrnak zijksege wagijon reija. Ees mijnt iarast ide bochatijak, Amazok kegijg el menenek, ees meg talalak az zamar fijat kewtwe az aijtonal, kij wijl, a kettewswton, ees el odak ewtet. De nemellijek azok kezzijl kijk ot allanak wala, mondnak wala ne kijk. Mijt chijnaltok hogij el logijatok az zamar fijat? Amazok mondanak nekijk ollijan modon, mijnt Iesus nekijk meg hatta wala, ees el hagijak wala ewket. Ees elho

zak az zamar fijat Iesushoz, ees hatara wete nekij az ew rwhaijokat, ees felijl reija ijle. Sokan kegijg rwhaijokat az wtra terij, tijk wala. Nekijk kegijeg a fakrol agakat zaggatnak wala ees az wtra hijntijk wala. Ees a kijk elewtte ees wtanna mennek wala, iwewltnek wala mondwan. Os anna, ★ bodog kij iewt wrnak neuebe. Aldot az orzag, kij iewt Dauidnak mij attijannak neuebe. Os anna a magassagokba.

★ Az az kerlek wram idwezijch.

Ees wr be mene Ierusalembe, ees az tem plomba, ees mijkoron mijndenekket el nezet wolna, ees az idew estwere wolna, kij mene Bethanijaba a tijzékettewel. Ees masod napon mijkoron Bethanijabol kij indwlt wolna, meg ehezek. Ees mijkoron la tot wolna tawol egij fijge faat, hogij leuele wolna, oda megijen wala halelne walamijt raijta. Ees mijkoron oda iwtot wolna semmijt nem talala, hanem chak a leuelet Mert nem wala meeg a fijgenek ideije. Ees felele smonda az fijgefanak, Soha te rolad wala kij ezé tewl ne egijek gijmelchet mijnd ewrekke. Ezt kegijg az ew tanijtwanij hallijak wala.

Ees iewenek Ierusalembe. Ees be men-

wen Iesus az templomba, kezde kij wernij
azokat, kijk arwlnak ees wasarlanak wala az
templomba, ees az penzwaltoknak aztalo-
kat, ees zekijket kijk a galombokat arwlijak
wala fel fordijta, ees nem engede hogij wa
lamij edent walakij altal hordana az tem-
plomon. Ees tanijttija wala ewket mond-
wan. Nemde meg wagijone irwan hogij az
Esai. 56. een hazam imatsagnak hazanak hijwatta-
tijk mijnden nepeknek? tij kegijg tewtte-
tek ewtet latroknak barlangijawa.

Ezt meg hallak az irastudok ees az pa-
pij fejedelmek, ees keresnek wala okot raij
ta mijmodon el wezthetnek ewtet. De fe-
lijk wala ewtet mert mijnd az egez sereg
chodalkozijk walaaz ewtwdomanijan. Ees
mijkorō i nmar estwe wolna, kij mene Iesus
a warasbol. Ees reggel mijkoron elew mē-
nenek, latak a fijgefat, tehat mijnt tewstewl
meg azot, Ees meg emlekezek Peter rola
smonda nekij. Mester, Ihon a fijgefa a kijt
meg atkozal im meg azot. Ees felelwen Ie-
sus monda nekijk. B ijzatok istenebe. Bij-
zon mondom nektek, hogij walakij mon-
dung ja imez hegijnek, wetessel fel. ees bo-
chattassal a tengerbe, ees nem ketelkedijk

az ew zijuebe, de hijzij hogij meg lezen, a
mellijeket mondot, meg lezen annak wala
mijt mondand. Azert mondom tijn ektek
hogij walamijt imatkozwan keitek, hijgijte-
tek hogij el wezijtek, ees meg leznek nek
tek. Ees mijkoron imatsagra allandotok,
meg bochassatok ha wagijon walamij, wa
lakij ellen, hogij az tij attijatokijs kij men-
nijekbe wagijon meg bochassa nektek a tij
wetketeket.

Ees iewenek ismeg Ierusalembe, ees mij
koron a templomba iarna, hozza iewenek
a papij fejedelmek, az irastudok, ees az few
nepek smondanak nekij. Mijchoda hatalō-
mal mijeled ezeket? kij atta neked ez hatal
mat hogij ezeket mijelhesd? Iesus kegijg
meg felele monda nekijk. Enijs kerdek wa
lumijt tewletek, felelijetek meg nekem ees
enijs meg mondom nektek, mijchoda ha-
talommal mijelem ezeket. Ianos kereztele-
se mennijhewl wolae wagij embetektewl?
felelijetek meg nekem. Amazok gondollij-
ak wala magokba mondwan. Ha azt mon
gijvk hogij ménijbewl, fogija mondanij
haat mijre nem hijttetek nekij? Ha kegijg
montak wolna, hogij emberektewl, felijk

wala az nepet. Mert Ianost mijnnijaijan wgij tartijak wala hogij igaz Profeta wolt wolna. Ees meg felelwen mondanak Iesus nak. Nem twgijwk. Iesusijs felele nekijk ees monda. Een sem mondom meg nektek mij choda hatalommal mijelem ezeket.

Tijzenkettewdijk Capitu.

AKkoron kezde nekijk pel da zerijnt zolnij. Egij em ber zewlewt palantala, ees kewrijl weue seuijnnijel, wermet asa benne ★ tornijotijs epijte, ees helijheztete azt mijesek nek, ees ew maga mezze mene. Ees mijko ron alkolmas wolna, el bochata zolgaijt a mijesekhez, hogij wenne a zewlewnek gijmelchebewl. De amazok meg kapak azt, ees meg werek, ees iressen bochatak. Ismeg bochata ew hozzaijok maas zolgaijat, aztijs kewel meg hagijgalwan feije tewrwe, ees bozzwal illetwe bochatak wijzza, Ismeg masijkat bochata sazt meg ewlek ees sokakat egijebeket, kijk kezzijl nemellijeket meg

★ Erdhed az olijan wermet melijbe a zewlew leue megijē mikor zijrnek

werenek, ees nekijket meg ewlenek.

De mijkoron wolna meeg egij zerelmes fija, wtolzor azt bochata hozzaijok mondwan. Tijztelwen felijk ez een fijamat De a mijesek mondnak wala ew kewztek Ihon az ewrekes ieer ewlijwk meg ewtet, ees mijenk lezen az ewrekseg. Ees ewtet le kapwan meg ewlek, ees az zewlew kijwijl wetek. Mijt tezen azert a zewlenek wra? El iew ees el weztij a mijeseket, ees az zewlet egijebeknek agija. Awagij meeg imez irast sem obwastatoke? A kewet kijt nem Ionak iteltek azok kijk raknak wala, a zegleten few helijre tetetet. Istentewl wagijō ez ees chodalatos a mij zemeijnk elewt. Ees azon walanak hogij meg fognak ewtet, de felnek wala a seregtewl, mert twgijak wala hogij ew ellenek monta wolna az peldat. Ees ewtet el hagijwan onnat el menenek. Psal. 117.

Ees bochatanak ew hozza nekijket a Fariseusok kezzijl, ees Herodes zolgaij kezzijl, hogij ewtet meg fognak bezedebe. Amazok kegijg mijkoron el iewttenek wolna mondanak nekij. Mester, twgijok hogij gaz wagij, ees senkijwel nem gondolz,

Mert embereknek zemelijet nem nezed, de Istennek wtara igassaggal tanijtaz. Kelle chazarnak adot adnonk awagij nem? agij onke, wagij ne agijonk? Iesus kegijeg twd wan az ew palastolasokat monda nekijk. Mijt kesergettek engemet? Hozzatok elew a penzt had lassam. Amazok elew hozak, smonda nekijk. Kije ez keep, ees az kerijl walo iras? Amazok mōdanak nekij. Chazare. Felele Iesus mōda nekijk, agijatok meg a mij chazare chazarnak, ees az mij istene istennek. Ees el chodalkozanak ew rajta.

Ees iewenek ew hozzajja, az Saduczeusok, kijk azt mongijak hogij nijnchen a fel tamadas, ees kerdek ewtet mondwan. Mester, Mojses azt irta nekewnk, hogijha wa lakijnek attijafija meg hal, ees felesege marad, de gijermeke nem, tehat az ew attijafija wegije azt, ees magot tamazzon attijafijanak. Valanak heet attijafijak, ees az elsew meg newzek, ees mijkoron meg hala, nem hagija magot. A masij kijs el weue azt meg hala, az sem hagija magot, a harmadijk azonkeppen, ees mijnd heten weuek ewtet, de nem hagijanak magot. Mijndenijknek wtanna meg hala az azonijs. Azert

Deut. 15.

a fel tamadas idejjen, mijkoron fel tamadnak, mellijk felesege lezen az? Mert mijnd a heet felesege wolt. Felele Iesus ees monda nekijk. Awagij nem azert teuelijgetek hogij nem twgijatok az irast, sem az istennek iozagat? Mert mijkoron halottajjbol fel tamadnak, sem meg nem newznek, sem fernek nem adnak walakijt, de leznek mijkeppen istennek angijalij kijk ménijorzagba wannak. Towabba a halottakrol hogij fel tamadnak, nem olwastatoke a Mojses kewnijweben, mijmodon a chijpke bokorbol zolt nekij isten mondwan? Een wagijok amaz Abrahānak istene, Isaaknak, ees Iakobnak istene. Az istē né holtak istene hanē az elewknek. Azert tij igen teuelijegtek.

Exodi. 3.

Ees mijkoron egij az irastudok kezzijl oda iarwlt wolna, ees hallotta, wolna hogij ot wetekednenek, ees latna hogij io modon felelt wolna meg nekijk, kerde ewtet. Mijchoda leg nagijoba paranchalatok kewzet? Iesus felele nekij. A parancholatok kezzijl leg nagijob az. Halgasd meg Israel A mij wronk istenewnk, egij wr. Ees zerressed az te wradat istenedet tellijes zijuedbewl, tellijes lelkedbewl, ees tellijes. Elmed

Deut. 6.
Leuiti. 16.

bewl ees tellijes erewijdbewl. Ez az elsew parancholat. Ees az masijk hasonlatos ehez. Zeressed fele baradotat mijnt tennen magadat, nagijob ezeknel parancholat nijnchen. Ees monda nekij az irastudo.

Iol wagijon mester, igazan mondad, hogij egij az isten, ees nijnchen maas ewtewlenel. Ees hogij azt tellijes zijbewl, tellijes lelekbewl, tellijes elmebewl, ees tellijes erewbewl, ees fele baratonkat mijnt mij magonkat, zeretnij nagijob legijen hogij nem mijnt akarmenij, ★ egetet ees egijeb aldozat. De mijkoron latta wolna Iesus hogij batoron felelt wolna, monda nekij. Nem mezze wagij az istennek orzagatol.

★ Egetet aldozat azkijt meg zoktak wolt egetnij ees wgij wele aldoznij kijnek deijakwl. holocaustum neue.

Ees ezeknek wtanna senkij nem merij wala ewtet kerdenij. Ees Iesus felelwen mōd wala, tanijtwan a tēplōba. Mijkeppen mogijak az irastudok hogij Cristus dauid fija? Nam dauid, zentlelekkel meg tewlt azt mōta. Mōda wram, az een wramnak, ijl iogomra nekem, mijglen wetem az te ellensegijdet samelij zeznek labadala. azert dauid ewtet wranak hija, honnet ew fija tehat? Ees a sereg kezzijl sook ewremest hallija wala ewtet.

Ees mond wala nekijk, az ew twdomonijaba, meg ewrijzzetek magatokat az irastodoktol kijk hozzw ruhaba keuannak iarnij, ees zeretnek kewzeneteket kijwijl, ees az Gijlesbe elsew zekeket, a lakodalomba elsew helijeket, kijk meg emeztijk az ewzwegijeknek hazaijt, ees zijnijalat hozzw imat sagokat teznek. Ezek nagijoban karhoznak.

Ees mijkoron ilne Iesus a pewssel ★ ellenebe, nezij wala mijmodon az sereg oda be bochattijak wala penzeket. Ees sok kazdagok sokakat wetnek wala bele. Ees el iewe egij nemijnemij ewzwegij azonij zegenij, azijs wete bele keet kijchijn penzechkeket melij egij fijllijer. Ees oda hijwan az ew tanijtwanijt monda nekijk bijzon mondon nektek, hogij ez zegenij ewzwegij azonij, tewbbet wete, hogij nem mijnd azok akijk penzt hanijanak oda. Mert mijnnijaijan a mij felette wala abbol wetenek, de ez, az ew zegenijsegebewl a mij wala mijnd oda wete mijnden marhaijat.

★ Egij pewssel wolt wagij egij lada amijt abba wetnek wolt / ha mijep[illegible]les kelletet a tēplomra abbol kewltnek wolt a tewbbijuel a papok oztoznak wolt.

Zent Mark

Tijzenharmadijk Capit.

Es mijkoron kij menne a templombol, monda nekij egij az ew tanijtwanij kezijl. Mester, lassacza, ihon mijnemij kewek, ees mijnemij rakasok. Ees Iesus felelwen, monda nekij. Latode ez nagij rakasokat? Kew kewen nem marad, kij meg nem tewretnek. Ees mijkoron ilne a olaij hegijen, a templomnak ellenebe, kerdek ewtet tijtkon Peter ees Iakab, ees Ianos, ees Andras. Mondmeg nekewnk, mijkoron leznek ezek? ees mij iele mijkoron ezeknek el kel wegeznij? De Iesus meg felelwen nekijk kezde mondanij. Lassatok hogij walalij el ne hijtessen tijkteket. Mert sokan iewnek een neuembe mondwan een wagijok a Cristus, ees sokat chalnak meg.

De mijkoron hallandotok hadakat, ees hadakkrol walo hijreket, meg ne habo rogijatok, mert meg kel lennij, de nem mijnt iarast lezen wege. Mert egij neep,

maas neep ellen fel tamad, ees orzag, orzag ellen, ees leznek fewld indulasok gijakor helijeken, ees leznek ehsegek, ees haborwsagok. A Banatoknak eleij ezek.

De tij meg ewrijzzetek magatokat. Mert el arwlanak tijkteket az ew tanachokba ees sijnagogaijokba, meg weretetek, Ees wijtetek feijedelmek ees kijralijok ala, een erettem, azoknak bijzonsagara. De Annak elewt tezijkleg hogij mijnden nepeknel predijkallijak az ewangeliomot.

Ees mijkoron el arwlnak, ees el wijznek tijkteket, ne gondolkogijatok az elewrraij ta mijt mongijatok se gondot ne wijsellijetek reija, de walamij az horaba adatijknek tek, azt zollijatok. Mert nem tij wattok a kijk zoltok hanem a zent lelek. El arwllija kegijg, attijafijw attijafijat halalra, ees az attija a fijat, ees a fijak fel tamadnak zijleijek ellen, ees meg ewlijk ewket. Ees mijndeneknel gijlesegbe, leztek az een neuemert. De a kij weghez wijzij dolgat az idue zijl.

Towabba mijkoron lattijatok a pwzta sagnak wtalatossagat, kijrewl zolt Danijel Profeta, hogij al, ot, hol nem kellene, a kij olwassa erche. Akoron kijk sijdosagba lez- Dani. 9.

nek, fwssanak a hegijekre. A kij kegijg a haz felijn leend lene zallijon a hazba, se bene ménijen hogij walamijt kij hozzon az ew hazabol. Ees az a kij a mezewn wagijon, ne terijen azokert kijket hatwl hagijot, hogij fel wenne palastijat. De iaij a nehezkeseknek, ees az zoptatoknak az napokba. De imatkozzatok hogij az tij fwtastok ne legijen telbe, mert a napok olij haborusagos leznek mellijek nem woltanak allatoknak kezdetijtijwl fogwa, mellijeket teremtet isten, mijnd ez ideijg, sem leznekijs. Ees ha az wr meg nem reuijditette wolna a napokat, semmijkeppen nem id-
Math. 24. wezijlne mijnd az egez test. De az walaztot takert kijket walaztot, meg reuijdijtij a napokat.

Ees akoron ha kij mondangija nektek. Ihon wogijon a Cristus, ahon wagijon, ne hijgijetek. Mert sok hamijs Cristusok, ees hamijsprofetak tamadnak, Ees iegijeket tez nek ees chodakat, hogij meg chalnak (ha lehetne) meeg az walaztottakatijs. Tij kegijg el tawoztassatok, im mijndeneket meg montam nektek az elewt.

Towahba az napokban a gijetrelemnek

wtanna, a nap meg homalijoswl, ees a hod nem agija az ew fenet, az egnek chijllagij le esnek, ees az iozagok kijk az egekbe wának meg zendijlnek. Ees akoron meg lattijak embernek fijat iewnij a kewdewkbe nagij hatalommal ees dijcheseggel. Akorō el bochattija az ew angijalijt, ees egijbe gijhtij az ew walaztottijt a negij zelek felewl, a fewldnek melsegetijl fogwa, mijnd az egnek magassagaijg.

A fijgefarol wegijetek hasonlatossagot. Kijnek mijkoron az ew aga imar gijenge ees leueleket teremtet, twgijatok hogij kewzel wagijon a nijar. Azonkeppen tijs, mijkoron lattijatok ezeket meg lennij, twgijatok hogij kewzel wagijō az aijto elewt. Bijzonij mondom nektek el nem mwlijk ez nemzetseg, mijgnem ezek mijnd meg leznek. Az menij ees a fewld el mwlnak, de az een bezedijm el nem mulnak. Towabba az napot ees az idewt senkij nem twgija, meeg az angijalokijs, kijk ménijorzagba wannak, meeg az fijwijs, hanem chak az attija ew maga.

Lassatok wijgijazzatok ees imatkozzatok, mert nem twgijatok mijkoron lezen

az idew. Mijkeppé az ember kij mezze mét, el hatta hazat, zolgajra bijzta, ees mijndenijknek meg hatta mijt mijelijen, ees az aijto tartonak parancholt hogij wijgijazzó Vijgijazzatok azert, mert nem twgijatok mijkoson az wr haza iew, estwe awagij efelijkoron, awagij tijwkzokor, wagij reggel talam hijrtelen iewt meg, ees talal tijkteket hogij alwztok. Towabba a mijt nekteket mondok mijndenekknek mondom hogij wijgijazzatok.

Tijzennegijedijk Capi.

Nagij keddij passio.

★ Ez napokrol lasd meg mijt irtanak. Deut. 16.

Annak wtanna kegijg, az hwsuet, ees az napok, kijk kewlt kenijer nekijk mondatnak ★ walanak el iewendewk. Ees a papij fejjedelmek saaz irastudok, keresijk wala mijkeppen Iesust chalardsaggal meg fognak, ees meg ewlnek, ees mondnak wala. Ne ezinnep napon, hogij ne legijen tamadas a nepek kewzet.

Ees mijkoron wolna Bethanijaba, pok-

los Sijmon hazanal, ees le telepedet wolna el iewe egij azonijallat, kijnel wala alabastromba nardws kenet, tijzta nem elegijtet ★ Ees az alabastromot meg tewruen nekij fejjere ewtte. Valanak kegijg nekijk, kijk ezt ewmagokba bozzwllijak wala mondwan. Mijre walo ez kenetnek kara? Mert ezt el adhattak wolna tewbben harom zaaz penznel, az zegenijeknek ozthattak wolna, ees zwgodnak wala az azonij ellen.

★ Mert gewrewgijl pisticos. Tijztat iegez! ees nem elegijtettet! wgijs magijarazzak hogij az helijnek wolna pisticij neue honnet ez kenet kij kel wolt.

De monda Iesus, Hagijatok el ewtet, mijre wattok nekij bantasara? Io mijelkedet mijelkedek een welem. Mert zegenijek mijndenkoron wannak weletek, ees a mijkoron akarijatok ijol tehettek welek, de een nem mijndenkoron lezek weletek, a mijt tehetet, azt mijelte ez azonij, mert elewl wewtte az een testemet hogij meg kenne a temetesre. Bijzon mondom nektek wahol meg predijkallijak ez ewangelijomot mijnd ez wijlagon, eztijs meg mongijak az ew emlekezetijre, hogij ezt mijelte.

Ees Iudas Iskariotes a tijzenkettew kezzijl egij, el mene a papij fejjedelmekhez hogij ewtet nekijk arwlna. Mellijet mijkoron hallanak amazok ewrijlenek raijta, ees

fogadanak nekij hogij penzt adnanak. Ees azon igijekezijk wala mijmodon io okkal nekijk arwlhatna.

Ees elsew napon kij mondatijk kewlt kenijer nekijl, mijkoron hwsuettel aldoznak, mondanak nekij az ew tanijtwanij. Howa akorod hogij mennijewnk, ees meg zerezzijk, hol meg egijed az hwsuetet? Ees el bochata kettewt az ew tanijtwanij kezzijl, smonda nekijk. Mennijetekel a warasba, ees elewtekbe iarwl egij ember, kij egij korsot tele wijzen wijzzel. Az wtan mennijetek, ees walahowa be megijé mongijatok meg ot az chalados embernek, Mester mongija, hol wagijó a haz, kijbe meg egijen a hwsuetet az een tanijtwanijmmal? ees ew mwtat nektek egij wachoralo helijet, nagijot, meg terijtettet, ees kezzet, ot zerezzetek meg nekewnk. El menenek a tanijtwanijok iewenek az warasba, ees azonkeppen talalak mijmodon nekijk monta wala, ees meg zerzek az hwsuetet.

Ees mijkoron immaran estwe wolna, el iewe Iesus a tijzenkettewel. Ees mijkoron le telepettenek wolna ees ennenek, monda Iesus. Bijzon mondom nektek, hogij egij

kezzijletek kij welem ezijk, el arwlando engemet. Amazok ezen meg zomorodanak, ees kezdenek feijenkent mondanij. Nemde ene? ees masakijs. Nemde ene? Ew kegijg felelwen monda nekijk. Egij az tijzenkettew kezzijl kij az talba nijwl welem. Iol lehet embernek fija el megijen, mijkeppen meg irtak rola, de iaij annak az embernek, kij altal embernek fija el arwltatijk. Iob wolt wolna annak hogij ha nem zijletet wolna az ember.

Ees mijkoron ennenek, weue Iesus az kenijeret ees mijkoron meg aldotta wolna meg zege ees nekijk ada ees monda. Vegijetek, egijetek, ez az een testem. Ees weuen az pohartijs, mijkoron halat adot wolna, nekijk ada. Ees mijnnijaijan iwanak belewle, ees monda nekijk. Ez az een werem wij tewrwéijre, kij sokakert kij ontatijk. Bij zon mondom nektek ez wtan nem Izom ezzewlewtewnek gijmelchebewl, mijnd az napijklan, mijglen amaz wijat Izom istennek orzagaba. Ees mijkoron dijcheretet mondottanak wolna, kij menenek az olaij hegijre.

Ees monda nekijk Iesus. Tij mijnnijaijá

meg botrankoztok een bennem ez eijel.
Zach. 13. Mert meg wagijon irwan. Meg weré a pazort, ees az iwhok el ozolnak. De mijnek wtanna fel tamadok elewl wezlek tijkteket Galileaba. Peter kegijg monda nekij, Ha mijnnijaijan meg botrankoznakijs, de een nem. Ees monda nekij Iesus. Bijzon mondom neked, hogij ma, ez eijel mijnek elewt te kakas kerczer enekel, haromzor tagacz meg engemet. Amaz annal kemenijbé mōgija wala, Sewt ha egijwt kel meg halnom weledijs, meg nem tagadlak tegedet. Ees mijnnijaijan wgijan mondnak wala.

Ees iewenek az helijre, kij mōdatijk Geth semanij. Ees monda az ew tanijtwanijnak, Illijetek le ijt, mijg towab megijek ees imatkozon. Ees weue Petert, Iakabot ees Ianostwele, ees kezde rettegnij, ees gijetretnij, ees monda nekijk. Zomorw az een lelkem mijnd halalijg, maraggijatok ijt ees wijgijazzatok. Ees egij keuesse towab mene, le borwla az fewldre, ees imatkozek, hogij ha lehetseges wolna, mwlneke! tewle az hora, ees mond wala. Attijam attijam mijndenek lehetewk wannak nalad, weddel een tewlem ez pohart, de maga nem a

mijt een akarok hanem a mijt te.

Ees el iewe, alwowan talala ewket, ees monda peternek. Sijmon alwzze? nem wijgijazhatale egij oraijg? wijgijazzatok, ees imatkozzatok, hogij kesertetbe ne essetek. Iol lehet a lelek keez, de a test gijarlo. Ees ismeg towab menwen imatkozijk wala, ees wgijan azon bezedet monda. Ees meg terwen ismeg alwuan talala ewket. Mert az ew zemek meg nehezettek wala, snem twdnak wala mijt felelnij nekij. El iewe harmadzorijs, ees monda nekijk, alwgijatok immar ees nijwgogijatok, igaz eleg. El iewt az hora, ime embernek fija bijnesek kezebe adatijk. Kellijetek fel mennijewnk el. Ime el kewzelget a kij engemet el arwl.

Ees legottan meeg mijkoron ew zolna, elew iarwla Iudas kij egij wala az tijzékettew kezzijl, ees ew wele sok sereg, tewr ewkkel ees dorongokkal a papij feijedelmektewl, az irastutoktol, ees a few nepektewl. Ees a kij arwllija wala ewtet adot wala nekijk kewz ielt mondwan. Valakijt meg chokolok, az, az, fogijatok meg ewtet, ees okkal wijgijetek. Ees mijkorō el iwtot wolna, legottan hozza iarwla smonda nekij,

Mester, Mester, ees meg chokola ewtet. Amazok kegijg mijndiarast hozza nijwlanak ees meg fogak ewtet. Egij kegijg azok kezzijl kijk ot alnak wala tewret kij wonwan hozza ijte a papij feijedelem zolgaija hoz, ees el waga a iob fijlet.

Iesus kegijg felele ees monda nekijk. Mij keppen gonoz teuew emberre iewttetek tewrekkel ees dorongokkal engemet meg fognij, naponkent nalatok walek tanij twan a templomba, ees né fogatok meg engemet, de ezek arra leznek hogij be tellijesegijenek az Irasok. Ees a tanijtwanijok ewtet el hagijwan mijnd el fwtanak, Ees egij iffijwchka kewetij wala ewtet, kij az me zijtelen testet gijolcha' kernij kezte wala be, ees a tewb ijffijak ewtet meg kapak. Amaz kegijg az gijolchot nekijk hagijwan mezijtelen fwta el tewlek.

Ees wijuek Iesust a papij feijedelemhez welijhez gijlenek, a tewb papij feijedelme kijs, az irastudok ees az few nepek. Peter kegijg kewetij wala ewtet tawol, mijnd agijeg mijgnem iwta a papij feijedelem palotaijaba, ees ot ijl wala a zolgakkal, fijtezijk wala arczijwl a wijlagra.

A papij

A papij feijedelmek kegijg, ees mijnd az egez tanach, kezesnek wala Iesus ellen bijzonsagot mijmodon ewtet meg ewlhetnek snem lelnek wala. Ees iollehet sokan tanwltak wala reija hamijssan, de nem walanak azok eleg alkolmas, tanwk. Ees nekijk fel kelnek wala, ees hamijssan tanwlnak wala ellene mondman. Mij hallottwk hogij azt mondotta. een el rontom ez templomot mellijet kezzel chijnaltanak, ees harmadnap wtan epijtek masijkat nem kezzel chijnaltat. Ees ezenkeppen meeg seem walanak eleg alkolmasok azoknak tanwsagij.

De fel kelwen a papij feijedelem kewzijkbe, kerdij wala Iesust mondwan. Nem felelze walamijt? Mijchoda tanwsagot mōdnak ezek, te ellened? de Iesus chak halgat wala, ees semmijt nem felel wala. Ismeg a papij feijedelem meg kerde ewtet ees mōda nekij. te wagije, az Cristus, az aldot istennek fija? Iesus kegijeg monda. Een wagijok, ees meg lattijatok embernek fijat istēnek hatalmanak iogija felewl ijlnij, ees el iewnij az egnek kewdeijbe. A papij feijedelem kegijeg meg zakastwan az ew rwhaijt monda. Mij zijkseg tewb tanwsag Ezeknel.

Im hallatok a karomlast, mij teczijk nek-
tek? Amazok kegijg mijnijanjan karhoz-
tattijak wala ewtet hogij melto wolna ha-
lalra. Ees nekijk kezdek ewtet meg pewk-
desnij, ees orczajjat be kewtnij, ees arczij vl
chapdosnij, ees mondanij nekij Mongij ie-
wendewt. Ees az zolgak arczij vl chapdos-
sak wala ewtet.

Ees mijkoron wolna Peter alat a palo-
taba, el iewe a papij fejedelemnek zolgalo
lejanij kezzijl egij, ees mijkoron latta wol
na, hozij Peter ot fijteznek, rejja tekijnte
smonda nekij. Tijs az Nazarethbelij Iesussal
walale? de ew meg tagada mondwan, né
ewsmerem, sem twdom mijt mondaz, ees
kij mene az aijto elejbe, ees kakas zola. Ees
a lejjan mijkoron latta wolna ewtet, kez-
de ismeg mondanij azoknak kijt ot alnak
wala, ez azok kezzijl walo. De ew ismeg meg
tagagija wala. Ees egij keues wartatwa, a
kij ot allanak wala mondnak wala Peter-
nek. Bijzon azok kezzijl walo wagij, mert
Galileabol walo wagij, zoodijs olijan wa-
gijó. De amaz kezde zabadnij ees eskednij.
nem esmertem az embetta kijkewl zoltok
Ees ismeg kakas zola. Ees meg emlekezek

Peter az bezedrewl mellijet mondot wala
nekij Iesus, mijnek elewtte kakas zolal ke-
czer, haromzor tagacz meg engemet. Ees
kezde sijrnij.

Tijzenewtewdijk Capit.

Es mijndijarast reggel a
papij fejedelmek, tanac-
hot tartwan a fewnepek
kel, az irastudokkal ees
mijnd az egez gijlekezet-
tel, Iesust meg kewtezwe
wijuek, ees adak Pilatus-
nak. Ees kerde ewtet Pilatus: Te wagije az
sijdoknak kijralijak? de ew felele monda ne-
kij. Te mondod. Ees az Papij fejedelmek
wadollijak wala ewtet sokakrol. Pilatus ke-
gijg ismeg kerde ewtet mondwan, nem
felelze walamijt? Ime melij sokakat tanwl-
nak te ellened?.

Iesus kegijg az wtan semmijt nem fele
le, wgij annijra hogij meg chodalkoznek
rajta Pilatus. Towabba, az innepre sokot
wala nekijk egij foglijot el bochatnij, a kijt
ewk keuantanak wolna. Vala kegijg akko-

ron egij, kij mondatijk wala barrabasnak, melij walamij haborwsag zerzewkel fogwa wala, hogij ot a haborusagnak idejjen halalt tewt wala. Ees mijkoron a sereg fel ijweltet wolna, kezdek kernij, hogij tenne, mijmodon mijndenkoron az elewt tewt wolna welek.

Pilatus kegijg felele nekijk smonda. Akarijatoke hogij el bochassam nektek a sijdoknak kijralijat: mert twgija wala hogij iregijsegbewl arwltak wolna nekij a papij fejjedelmek. De a papij fejjedelmek rejja indijtak a sereget, hogij inkab barrabast bochatna el nekijk. Pilatus kegijg ismeg felelwen monda nekijk. Mijt akartok hogij tegijek tehat, annak kijt mondotok Sijdoknak kijralijanak: Amazok ismeg fel iwe wltenek, fezijhet azt. Pilatus kegijg mond wala nekijk. Mijchoda gonozt mijelt: Amazok annal inkab iwewltijk wala fezijhed ewtet. Pijlatus kegijg akarwan eleget tennij az seregnek, el bochata nekijk Barrabast Iesust kegijeg meg wstoroztattat kezekbe ada hogij meg fezijtetnek.

A wijtezek kegijg el wijuek ewtet be a palotaba melij az tanach hazijs wala, Ees

oda hijwak mijnd az egez sereget, ees barsomba ewltezteteк ewtet, ees tewijskbewl sont koronat tewnek az ew fejje kewrijl. Ees kezdek iduezelnij ewtet. Iduezlegij sijdoknak kijralija. Ees az ew fejjet naddal werijkwala, ees rejja pewknek wala, ees terde ket le teuen imagijak wala ewtet.

Ees mijkoron meg chwfoltak wolna ewtet le wetkezteteк a barsonbol, ees ewltezteteк az ewnnen. Rwhajba. Ees el wijuek ewtet hogij meg fezijtenek. Ees keziretenek nemij Sijmon neujt kij ot elew menne, czijrenabol walot, kij a mezebewl iew wala, Alexandernek ees Rwffosnak attijat, hogij fel emelne az ew kerezttijt. Ees wijuek ewtet a Golgatha helijre, mellijet ha meg magijarazij, koppazto helijnek mondatijk. Ees adanak nekij innija keserijtet bort mijt rawalde ew nem akara wennij.

Ees mijkoron meg fezijtettek wolna ewtet, meg oztak az ew rwhajt, sorsot bochat wan rajta, kij mijt wenne. Vala kegijg harom hora, ees meg fezijtek ewtet. Ees az ew igijenek irassa imijg wala felijl meg irwan, Sijdoknak kijralija. Ees ew wele meg fezijtenek keet toluajtijs, egijet iogijara, ma

Esai. 53. ſijkat bal felewl. Ees be tellijeſedek az iras kij azt mongija, Ees az alnakok kewzijbe zā laltatek.

Ees a kijk onnet elew mennek wala rw tollijak wala ewtet, ingatwan feijeket ees mondwan. Vah kij el tewrewd az templomot ees harmadnapon fel eppijted, tarch meg magadat, zalle az kereztfarol. Azonkeppen a papij feijedelmekijs chwfollijak wala ewn kewztek az iraſtudokkal ees mōdnak wala. Egijebeket meg tartot, ew magat nem tarthattija meg. Az, a Criſtus, kijralija Iſraelnek, zallijon le a kereztfarol, had laſſwk ees hijgijwk. Ees a kijk meg fezijtettek wala wele azokijs zijdalmazzak wala ewtet.

Demijkoron hat hora lewt wolna, Setetſegek tamadanak mijnd az egez fewldē kijlencz horaijg, Ees kijlencz horā, fel ijwel te Ieſus nagij zowal mondwan. Eloi, Eloi lamazabaktanij mellijet ha kij meg magij araz, az. Een iſtenē, een iſtenē mijre hagijal el engemet? Ees azok kezzijl nekijk, kijk ot allanak wala, mijkoron ezt hallottak wolna mondnak wala. Im ilijeſt hija. Elew iarwla kegijg egijk, ees ſpongijat eczettel meg te

wltwē ees nadzalba teuē, innija nijwta nekij mōdwan, Had laſſwk ha el iewllijes, hogij le wegije ewtet. Ieſus kegijg nagij zowal fel kijaltwan, lelket kij erezte.

Ees a templomnak ſuporlaha keet rezre zakada, onnet felijl mijnd ide ala. Ees mijkoron latta wolna Centurio, kij ot ellenebe al wala, hogij olij nagij iweltesſel ereztette wolna kij lelket, monda. Bijzon ez ember iſtennek fija wala. Valanak kegijg ot azonijallatokijs kijk tawol nezijk wala, kijk kezewt wala Maria Magdalena ees kijs Iakabnak ees loſeſnek annija Maria, ees Salome mellijek meeg mijkoron Ieſus Galileaba wolt wolna keuettek wala ewtet, ees zolgaltanak wala nekij, tewb azonijokijs ſokā kijk egijwt iewttenek wala fel wele Ieruſalembe.

Ees mijkoron immar az eſtwe el iewt wolna, mijert hogij hwſwetre walo kezijleſnek napija wala kij az zombat elewt wagijon. El iewe Ioſef kij wala, aromatijabol walo waraſbol, tijzteſſeges tanachbelij, ember kij iſtnnek orzagat ewijs warija wala. Ez magat meg batorij twā, be mene Pilatus hoz, meg kere tewle Ieſuſnak teſtet. Pijlatus

kegij el chodalkozek rajta ha immar meg holt wolna. Ees Centuriot hozza hijwatwá meg kerde tewle, ha regen holt wolna meg Ees az dolgot Centuriotol mijkoron meg tutta wolna. Iesus testet ada losefnek. Ees ew wewn gijolchot, ees az kereztfarol mij koron le wewtte wolna, bele takara. ees he lijheztete az koporsoba, melij kij wagatot wala a kewzijklabol ees kewet fordijta a koporso aijtaijara. Ees Maria Magdalena, ees Loses Maria, nezijk wala howa helijhez-tetnek.

Tijzenhatodijk Capitu.

Hwsuet napijan walo Ewaj.

Es mijkoron el mult wolna azombat, Maria Magdalena, Iakab ees Salome Maria, wewnek kenetet, hogij el iewne nek ees Iesust meg ken nek. Ees igen reggel el sew zombatnak napijan iewenek az kopor soboz, immar nap kelet koron. Ees mond-nak wala ewn kewztek. Kij emelij fel nekewnk a kewet a koporso aijtaijarol? Ees

mijkoron oda tekijntettet wolna, latak ho gij az kewet el emeltek wolna onnet, melij igen nagij wala. Ees mijkoron be menteneк wolna a koporsoba, latanak egij ijfij at kij ijlne iob felewl, ewlteztet feijer rwhaba, ees meg felemlenek.

De az monda nekijk, Ne fellijetek, a Nazaretbelij Iesust keresijtek kij meg fezij-tetet wolt, fel tamadot nijnchen ijt. Ihon az helij hol ewtet helijheztettek wolt. De mé nijetek el, mongijatok meg az ew tanijt-wanijnak, ees Peternek, hogij ew elewl we zen Galileaba, ot lattijatok meg ewtet mij keppen meg monta nektek, ees el men-wen, hamar el fwtanak a koporsotol. Mert felnek ees chodalkoznak wala, ees senkij-nek semmijt nem mondnak wala, mett fel-nek wala.

Mijkoron kegij fel tamadot wolna Ie sus elsew zombaton reggel. Elewzer meg ielenek Maria Magdalenak, kijbewl a heet ewrdeget kij izte wala. Az el menwen meg hijrdete azoknak kijk wele walanak, Sijrok nak ees zomorkodoknak. Ees mijkoron a-zok hallottak wolna hogij eelne ees ew tewle lattatot wolna, nem hijwek. Annak

wtanna kegij ew kezzijlek kettew mijkoron iarnanak meg ielenek mas abrazaba nekijk mijdewn a mezewbe mennenek. Azokijs el menenek meg hijrdetek a tewb bijnek, ees azoknak sem hijnek.

Aldoz chewtewttew kij Ewañ.

Annak wtanna mijkoron az tijzenegij egijwt le telepettenek wolna, meg ielenek nekijk, ees meg fedde az ew hijtetlen woltokat, ees kemenij zijuekek, hogij azoknak kijk lattak wolna hogij fel tamadot, nem hijttek wolna. Ees mondwala nekij. Mennijetek el mijnd ez zeles wijlagra, hijr dessetek az ewangelijomot mijnden teremtet allatnak, walakij hijzij smeg kerezteltedijk ijduezijl, a kij kegijg nem hijzij karhozijk.

Towabba a kijk hijzijk, ez ielek kewetijk ewket. Az een neuembe ewdegeket ijznek, wij nijelwen zolnak, kijgijokat fel weznek, ees ha walamij halalos italt ijznak nem art nekijk, Kezeket a betegekre wetijg, ees meg gijogijwlnak.

Annakokert mijkoron wr, nekijk ezeket zolta wolna, mennijbe weeteteк, ees ijl istennek, iogijara Amazok kegijeg el men-

wen predijkallanak mijndenijt wr welek egijwt cheleke dwen, ees, az ew bezedeket meg erewssijtwen az ewket kewetew choda tetelekkel.

Zent Mark Ewangelijomanak wege.

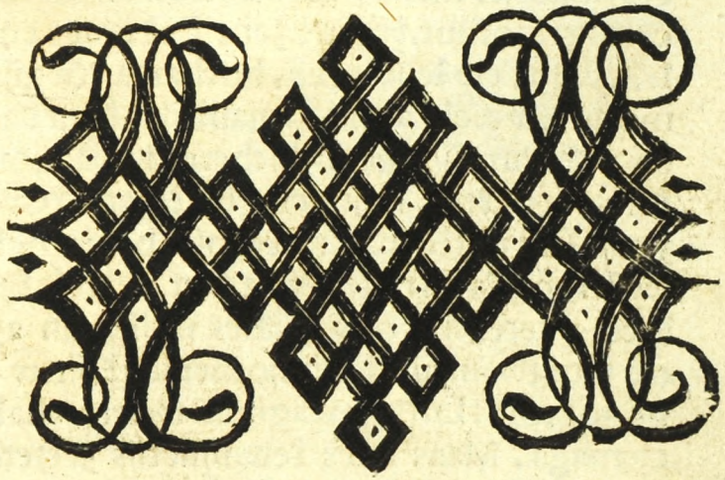

Zent Lukach ewangelista nak eletij kezdetijk reuideden zent Hieronimosbol.

Ent Lukach, Orwos, Antiokijabol walo. Mijkepé az ewnnen irasijs meg mutattjak, gewrewg njelwé walo tudomanba nem wolt twdatlan, zent Pal Apastalnak kewetewije, ees mijnden idestowalo iarasaba tarsa. Ira ewangelijomot, kijrewl zent Pal igijen emlekezijk az ew leueleijbe, bochattwk (wgij mond) ew wele a mij attjankfijat kijnek az ewangelomij irasba dijcheretij wagijon kereztijenek nek mijnden gijlekezetij kewzewt. Ees mijkoron ijra kolossa belijeknek wgij monda felewle, kewzewn nektek Lukach a zerelmes orwos. Ees mijkoron az ew tanijtwanijanak Tijmotheusnak ijr, wgij zol rola. Lukach wagijon welem chak ewmaga. Maas ieles kewnijuetijs zerzet, mellijet Apastalok chelekedetijnek mon-

danak. Nemellijek aztijs alijttijak, bogij walamenijzer zempal azt mongija az ew leueleijbe, Az een ewangeliomon zerijnt, hogij akoron az zent Lukach Ewangelijomij at ielentene. Ees hogij zent Lukach nem chak zempal Apastaltol tanulta wolna az ewangeliomot, kij wrral test zerijnt nem wolt egijt hanem a tewb apastaloktolijs, mellijet ewmagajs meg mutat az ew kew nijuenek, elsew rezebe mondwan. Mijkeppen elewnkbe attak nekewnk azok, kijk eleijtewl fogwa lattak, ees az bezedbe zolgak woltanak. Azert az ewangeliomot mijnt hallotta wala wgijan ira, Az apastalok chelekedetijt kegijg, a mijnt latta wala wgij zerze. Eele njolczwan negij eztendeijg, feleseg nekijl. El temettetek kegijg Cóstantinapolijba, melij warasba az ew temij zent Andras Apasta leual egijetembe egijt hozatanak. Ak hajabol

Zent Lukach ewangelijomija kezdetik.

IOl lehet sokan akartak az dolgoknak meg ielentesetirasba zerzenij, melijekrel mij nekewnk nijlwan walo hijtewnk wagijon, mijkeppen elewnkbe attak nekewnk azok, kijk elejtijl fogwa zemekkel lattak, ees nemellijek wgijan azonok kezzijl walanak a kijkhijrdetijk wa-a. Lattatek ennekennijs, hogij mijndenekek elejtijl fogwa iol meg kerdezwé ees meg twdwan, annak wtanna meg ijrnam nekeda zokat io Theofile, hogij meg ewsmerned azoknak kijkre tanijtattal wala nijlwá walo bijzonsagat.

VAla Herodes sijdosagnak kijralijana knapijaij ba, egij nemijnemij pap Zakarijas neuij. Abia ren dijbewl, ees az ew felesege Aaronnak lejanij kezzijl, kijnek neue Ewrsebet wala. Valanak kegijg mijnt ketten igazak isten elewt, forgodwá istennek mijnden parancholatijba ees igazijto dolgajba mijnden feddes nekijl. De nem wala nekijk gijermekek, mijert hogij, Ewrsebet meddew wala, ees mijnd kettéidesek walanak.

Lewn kegijglen hogij mijkoron ez, az ew rendijnek zere zerijnt, a papsagot wijselne isten elewt, olijan modon mijnt zokas wala az papij rendnek. A sors wgij hoza nekij, hogij ew gijojtana ijo zagokat, be menwen az istennek téplomaba, ees mijnd az nepnek sokasaga kijujl aal wala, ees imat kozijk wala a ijo zag gijojtasnak idejen.

Meg ielenek kegijg ew nekij wrnak angijala alwan az oltaron iob felewl hola ijo zagot zoztak wala egetnij. Ees zakarias azt latwan meg haborodek, ees felelem zalla

ew reija. De az angijal monda nekij, ne felij Zacharija, mert meg halgattatot a te kewnijergesed. Az te feleseged Ewrsebet fij at zijl neked, ees az ew neuet hijwod ianosnak, ees lezen neked ewremed ees wijgasagod, ees sokan ewrijlnek az ew zijletesen. Mert nagij lezen isten elewt, bort, ees walamij chijnalt italt nem izijk. Hanem zét lelekkel tellijes lezen meeg annijanak me hebe, ees Israelnek fijaij kezzijl sokat terijt az ew wrokhoz istenekhez. Ees ew Annak, elewtte megijen illijesnek lelkeuel ees iozagos tetemenijewel, hogij attijoknak zijuet a fijakba terijche, ees az engedetleneket az igasaknak twdonijamara, hogij wrnak tewkelletes nepet zerezzen.

Ees monda Zakarijas az Angijalnak, mij iele ennek mijn een ezt meg esmerijen? Mert een ag wagijok az een felesegemijs ides. Ees felele az angijal monda nekij. Een wagijok a Gabriel, kij allottam isten elewt ees el bochattattá hogij neked zolnek, ees ez ewremet neked meg hijrdetné. Ees ime iewendew hogij meg nemwlij ees ne zol has mijndaz napijg meeg ezek meg leznek, azert hogij nem hijl az een bezedijmnek,

mellijek

mellijek be tellijesednek mijkoron ijdeije lezen.

Ees a neep warija wala Zakarijast, ees chodallijak wala mijt kesnek a templomba. Mijkoron kegijg kij iewt wolna nem zolhat wala nekijk. Ees meg esmerek hogij latast latot wolna a templomba. Ees ew chak ijnth wala nekijk, ees neman marada. Ees lewn hogij az ew tijztijnek napijaij be tellijesedenek, ees hazahoz mene. Ez napoknak kegijg wtanna, az ew felesege Ewrsebet fogada, ees el tijtkollija wala magat ewt holnapijg mondwan, igij tewt nekem wr ez napokba, mellijekbe meg latogatot engemet, hogij el wenne een rolam a zijdal mat emberek kewzet.

Hatod holnapba kegijg bochatatek Gabriel Angijal istentewl Galileanak warasaba kijnek neue Nazareth, a zijzhez mellijet ferfijwnak ieczettek wala, kijnek neue Iosef Dauidnak hazabol walo, ees az zijznek neue wala Maria. Ees az angijal be mene hozzaija smonda nekij. Idwezlegij malaztal tellijes, wr wagijon te weled, aldot wagij te azonijoknak kewzewtte.

Gijmelcholto bodog azon napijã walo Ewan.

Ees mijkoron ew ezeket hallotta wolna

meg haborodek az ew bezeden.ees gondolija wala mijnemij kewzenet wolna ez. Ees monda az angijal nekij.Ne felij Maria, mert malaztot nijertel istenel. Ime fogacz mehedbe ees zijlz fijat, ees hijuod az ew neued Iesusnak. Ez nagij lezen ees a magassagosnak fijanak hijwattatijk.Ees agija nekij wr az ew attijanak Dauidnak zekijt, ees wralkodijk Iakobnak hazan mijnd ewrwke,ees az ew orzaganak wege nē lezen.

Esai. 7.

Monda maria az angijalnak,mijmodō lezen az, mert een ferfijat nem esmerek felele az angijal monda nekij, zent lelek zaal te beled,ees az magassagosnak iozaga arnekoz meg teged.Azert a mij tewled zij letijk zent,istennek fijanak hijwattatijk.Ees ime Ewrsebet a te rokonod fogadot fijat ewijs weensegenek ideijen,ees immar hatod holnap ez nekij,ees megijs meddewnek hijak, mert semmij bezed nem lezen istennel lehetetlen. Monda kegijg Maria, ime wrnak zolgalo leijanija,legijen nekem a te bezedet zerijnt. Ees el mene ew tewle az angijal.

Visitatio bodog azon napijan walo Ewañ.

Fel kelwen kegijg Maria az napokba mene az hegijes tartomanijokba sijetetes-

seggel.Sijdosagnak warasaba,ees be mene Zakarijasnak hazaba ees kewzene Ewrsebet nek.Ees lewn hogij mij koron hallotta wolna Marianak kewzenetijt Ewrsebet, ewruēde a magzat az ew mehebe.Ees be tellijesedek zent lelekkel Ewrsebet,ees fel ijwelte nagij zowal ees monda,Bōdog wagij te az zonijoknak kewzette,ees bōdog az te mehednek gijmelche. Ees honnet wagijon ez ennekem, hogij az een wramnak annija een hozzam iewijen? Mert ime mijhelijen lewn az te kewzenesednek zowa az een fijleijmbe,Ewremebe meg īdula a magzat az een mehembe. Ees bodog wagij kij hijtel, mert el wegeztetnek azok mellijek wrtol neked mondattanak.Ees monda Maria.

Nagijsagosijtija een lelkem wrat, ees ewruendez az een lelkem een ijdwezijtew istenembe. Mert meg tekijnte az ew leijanijanak alaualo woltat,ees Ime ebbewl bodognak mondanak engemet mijnden nēzetsegek.Mert tewn ennekem nagijokat kij hatalmas ees zent az ew neue. Ees az ew irgalmassaga nemzetrewl nemzetre kijk ewtet felijk. Tewn hatalmat az ew karijaij altal, le wete a keuelijeket az ew zijuektnek

gondolattijatol. Leuete a hatalmasokat a zeekbewl, ees az alazatosokat fel magaztala. Az ehezewket be tewlte iokkal, ees a kaz dagokat heijaba bochata. Fogada Israel az ew gijermeket hogij meg emlekeznek az ew irgalmassagarol. Mijkeppen zola a mij attijaijnknak, Abrahamnak ees az ew magwanak mijnd ewrwkke. Marada kegijg ew wele Maria olij mijnt harom holnap taijan ees meg tere az ew hazahoz.

Zent Janos baptista napijã walo Ewañ.

Ewrsebetnek kegijeg zijlesenek ideije be tellijesedek. ees zijle fijat. Ees meg hallak az ew zomzedsagi ees rokansagi, hogij az wr isté nagijsagoskeppen ielentette wolna meg az ew irgalmassagat ew benne, ewrijlnek wala nekij. Ees lewn nijolczad napõ hogij el iewenek a gijermeknek kernijl me telesere, ees hijiak wala ewtet az ew attijanak neue zerijnt Zakariasnak. Ees felele az ew annija monda, semmij keppen nem, hanem Ianosnak hijwattatijk. Ees mondanak nekij, Senkij nijnché az te rokonsagijd kewzet, kij olijan modon hijwattassek. Int nek wala kegijg az ew attijanak, kijnek akarna neueznij ewtet. Kij az tablakat elew kerwen, ira mondwan, Ianos az aw neue.

Ees mijnnijaijan meg chodalkozanak raijta. Az ew zaija kegijg legottan meg nijlatkozek, ees az ew nijelweijs, ees zol wala istent dicherwen. Ees felelem zalla mijnd az ew zomzedsagijra. Ees mijnd sijdosagnak hegijes tartomanijra kij hijrdettetnek wala, mijnd ez bezedek. Ees mijnnijaijan kijk hallijak wala zijuekbe tewijk wala mondwan, Mijt alijtaz hogij lezen ez? Ees istennek keze ★ wala ew wele.

★ Az az hatalma.

Ees Zakarijas az ew attija be tellijesedek zent lelekkel, ees Profetala mondwan. Aldot az wr Israelnek istene, mert meg latogata ees irgalmassagot tewn az ew nepeuel. Ees fel emele nekewnk iduessegnek zarwat, az ew gijermekenek Dauidnak hazaba Mijkent zola zenteknek, ew Profetaijnak mellijek eleijtijwl fogwa woltanak zaija altal, iewendewbe lennij hogij meg tartatnank a mij ellensegijnktewl, ees mijnd azoknak kezeijbewl kijk mijnket gijlelnek. Ees hogij irgalmassagot tenne a mij attijaijnkal, ees meg emlekeznek az ew zent fogadasarol, ees be tellijesijtene az eskijwest melijre eskijt mij attijanknak Abrahamnak hogij magat nekewnk adna. Hogij a mij ellensegijnknek kezeijbewl meg zabadwl-

tak, felelem nekij zolgalnak nekij. zentseg gel ees igassaggal ew elewtte, mij eletewnek nek mijnden napijajba. Ees te gijermek a magassagosnak Profetai, anak hijwattatol, Mert elewl megij az ew zijnije elewt, meg chijnalnij az ew wtajt. Adnij idwessegnek twdomanijat ew nepenek bijnek meg bochatasara, Amij istenewnknek belsew irgalmassagij altal, kij kel meg latogatot mijnket, tamadwan onnet fellijl. Hogij wijlagossag lenne azoknak kijk az setetsegbe ees a halalnak arnekaba ilnek wala, ees hogij a mij labajnkat bekesegnek wtara igazgatna A gijermek kegijg neuekedijk ees erewssedijk wala lelekbe, Ees a pwztaba wala, meeg el iewne a nap, melijen meg mutatna magat Israel kewzet.

Masodijk Capitulom.

Karachon napijã eijelij el ew mijsen walo Ewan.

Ewn kegijglen ez napokba, kij mene egij el wegezet dolog Augustus chazartol, hogij meg zã laltatnek mijnd ez egez wijlag. Ez zamlalas elew zer lewn Czijrenius ide-

ijebe melij Sijriaba fejedelem wala. Ees el mennek wala mijndenek hogij be wallanak magokat, kij kij mijnd az ew warasaba fel mene kegijg Iosefijs Galileabol Nazaret warasabol. Sijdosagba Dauidnak warasaba kij mondatijk Betlehmnek, mijwel hogij wolna Dauidnak hazabol ees chalaggijabol, hogij be wallana magat Mariaual nekij iczijet felesegewel, melij nehezkes wala.

Tewrtijnek kegijg hogij mijkoron ot wolnanak, be tellijesedenek az zijletesnek napijaij. Ees zijle az ew fijat elsew zijlettet, Ees polaba takargata ewtet. Ees helijhezte te a iazolba, mijert hogijnem wala nekijk helijek a hazakba.

Ees walanak pastorok azon tartomanij okba wijgijazwan, ees eijelij wijrratasokat wijrrazwan, az ew chordajokon. Ees ime wrnak angijala fejek felet allapek nekijk, ees wrnak wijlagossaga kernijl wijlagosijta azokat. Ees felenek nagij felelemmel. Ees monda nekijk az angijal. Ne fellijetek, mert ime hijrdetek nektek nagij ewremet, melij iewendebe ewrem lezen mijnden nepnek Mert ez maij napon zijletet mijne kewnk az idwezijtew, kij az Cristus, wr, Dauidnak wa-

rasaba. Ees ez nektek iele, talaltok egij gij ermechket polaba takartat a iazolba helijheztettet. Ees legottan lewn az angijallal angijalokнak seregenek sokasaga, kijk az lstent dijcherijk wala, ees mondnak wala. Dijchewseg a magassagokba istennek, ees ez fewlden bekeseg, Emberek kewzet ijo akarat. Ees lewn hogij el menenek ew tewlek az angijalok menijorzagba.

Karachon napijan masodijk mijsen wa lo Ewañ.

Ees az emberek a pastorok zolnak wala ew kewzettek, menijewnkel immar bethlehemijg, ees lasswk meg azt a mijt hallank hogij tewrtijnt, hogij wr meg ielent nekewnk. Ees el iewenek sijetwé, ees talalak Mariat ees losefet, ees az gijermechket helijheztettet a iazolba. Mijkoron kegijg lattak wolna kij hijrdetek a bezedet, melij mondatot wala nekijk az Gijermekrewl. Ees mijndenek kijk hallijak wala chodalkoznak wala ezeken mellijeket a pastorok mondnak wala nekijk. Maria kegijg ez be zedeket mijnt magaba tartija wala, egijbe hasonlatwan az ew zijuebe. Ees meg terenek a pastorok, dijchewijtwen ees dijcher wen az wr istent mijnd azokrol kijket lattak wala, olijan modon mijnt nekijk meg mondatot wala.

Ees mijnek wtanna be tellijesedenek a nijolcz napok, hogij az gijermek kernijl me teltetnek, hijwattatek az ew neue Iesusnak melij neuel hijwattatot wala az angijaltol meeg mijnek elewtte mehebe fogontatnek.

Kijs karachon napi an walo Ewã.

Ees mijnek wtanna Marianak tijztwlasanak napijaij be telenek, Mojsesnek terwenije zerijnt, wijuek Iesust Ierusalembe hogij ewtet wrnak be mutatnak, mijkeppen meg wagijon irwan wrnak tewruenijebe. Mert mijnden ferfijw kij annijanak mehet meg nijtija, hijwattatijk zentnek istennek, ees hogij meg adnak az aldozatot a zerijnt mijnt meg mondatot wala wrnak tewruenijebe, keet gerlijczet awagij keet Galamb fijat.

Gijortija zentewlew bodog azonij napijã walo Ewañ. Exo. 34. Levi. 12. Num. 8.

Ees ime wala egij ember Ierusalembekijnek ueue Sijmeon, ez ember igaz ees isten felew wala, warwan Israelnek meg wijgaztalasat, ees zent lelek wala ew wele. Ees feleletet wewt wala zent lelektewl, hogij ew halalt nem latna, mijgnem elewzet meg latna wrnak Cristusat. Ees zent lelek altal iewe a templomba. Ees mijkoron a gijermeket Iesust be hoznak az ew zijleij, hogij a tewruenijnek zokasa zerijnt chele-

kednenek ew erette, Ewijs ewlebe weue ewtet dijchere az wr istent ees monda.

Mastan hochatod el wram a te zolgadat az te bezedet zerijnt bekeuel. Mert latak az een zemeijm a te ijduessegedet, Mellijet zerzettel mijnden nepeknek zijnije elewt, Vijlagossag nepeknek meg ielentesere, ees a te nepednek Israelnek dijchewsegere.

Karachon wtan walo wasarnapijewã. Melij karachon octauaija kewzewt esijk.

Ees az ew attija ees annija chodallijak wala ezeket kijk rola mondatnak wala. Ees meg alda Sijmeon ewket, ees monda Marianak az ew annijanak, Ime adatot ez sokaknak romlasara ees feltamadasara Israel kewzewt, ees ielnek, melijnek ellene mondatijk. Sewt meeg az tennen zijuedetijs altal hattija tewr, hogij sok zijueknek gondolatij meg nijlatkoztassanak.

Ees Vala egij Anna, Profeta, famuel leijanija, Aser nemebewl, ez sokat elt wala, ees lakot wala heet eztendeijg ferijeuel az ew zijsegetijl fogwa. Ees ez ewzuegij olij mijnt nijolczwan negij eztendews wala, melij az templomtol el nem tauozijk wala zolgalwan eijel ees nappal bewijtewkkel ees im atsagokkal. Ees ezijs wgijan azõ oraba oda iwtwan azon modon wallasd tezen wala

wrrol, ees zol wala mijndeneknek felewle, kijk warijak wala a meg waltast Ierusalẽbe. Ees hogij mijndeneket el wegezenek wrnak tewruenije zerijnt, Galileaba terenek az ew warasokba Nazarethbe. A gijermek kegijg neuekedijk, ees erewssijl wala lelekbe, be tel lijesedijk wala bewlcheseggel, ees istennek malaztija wala eew wele. Ees az ew zijleij fel mennek wala eztendewnkent Ierusalembe hwsuet napijara.

Wijzkerezt wtã elsew wasarnapij Ewañ.

Ees mijkoron lewt wolna tijzenkeet eztendews, Ewk Ierwsalembe az innep napnak zokasa zerijnt fel menwen, ees ot a napok el wegezwen, mijkoron meg ternenek a gijermek Iesus meg marada Ierwsalembe ees meg nẽ esmerek az ew zijleij. Hanẽ azt alijtak hogij az tarsasaggal wolna. Iewenek egij napij iaro fewldet, ees keresijk wala ewtet, az ew rokonij ees ewsmerewij kewzewt Ees mijkoron meg nem talalnak, meg terenek. Ierusalembe, kereswen ewtet. Ees tewr tijnek harmadnap wtan, hogij meg talalak ewtet a templomba, hogij az daktorok kewzewt ilne, halgatwan azokat, ees keerdwen ewket. El amelkodnak wala kegijg mijnnijaijan, kijk ewtet hallijak wala, az ew

bewlcheſegen, ees feleletijn. Ees mijkoron ewtet lattak wolna meg chodalkozanak rajta.

Ees monda az ew annija nekij. Fijam, mijert tewttel welewnk ijg? Ime a te attijad, ees een, bankodwan kereſewnk wala tegedet, Ees monda nekijk. Mijre hogij engemet kereſtek wolt? awagij nem twgijatokwalae? Hogij nekem a mij attijam dolga abba kel iarnom? Ees ewk nem ertek meg ez bezedet mellijet zola nekijk. Ees ala mene welek, ees iewe Nazarethbe, ees wala az ew bijrtokok ala adatot. Az ew annija kegijg, tartija wala mijnd ez bezedeket zijuebe. Ees Ieſus neuekedijk wala bewlcheſeggel, ees idewel, ees malaztal iſtennel ees emberekнel.

Harmadijk Capitulom.

Iberius chazarnak kegijg bijrodalmanak tijzenew tewd eztendeijebe, mijkoron Poncius Pilatus Sijdoſagba few wolna. Herodes tetrarka kegijg Galileaba, Fijlep tetrar-

ka az ew attijafija Iturrea ees Trakonijtijdes tartomanijba, ees Abijlenes tetrarka, Lijſanijaba, Annas ees Kajfas papij feijede Iemſege alat, Lewn wrnak bezede Ianoſhoz Zakarijas fijahoz a pwztaba. Ees iewe mijn den tartomanba kij wala Iordannal hataros, predijkalwan penitencianak kereztſeget, bijnekнek bochanattijara, mijkeppen meg wagijon irwan Eſaias Profetanak bezedenek kenijwebe. Kijaltonak zawa a pwztaba, zerezzetek wrnak wtat. Igazan chijnallijatok az ew ewſwenijt. Mijnden wewlgij feltelijk, ees mijnden hegij ees halom meg alaztatijk, ees az mellijek meg gewrbettek meg igazwlnak, ees a daraboſok igijenes wtta waltoznak, ees meg lattija mijnden teſt iſtennek idueſſeget. Eſaie. 40.

Mond wala kegijg a ſeregeknek kijk kij mennek wala ew hozza hogij meg kereztel kednenek ew tewle. kijgijoknak nemzetſege kij ielétette meg nektek hogij el fwtnatok a iewendew harag elewt? Annakokaert tegijetek penitencianak melto Gijmelchijt ees ne kezgijetek azt mondanij tijnnen kewztetek, nekewnk attijank Abraham. Mert mondom nektek, hogij hatalmas az

isten ez kewekbewl fiakat tamaztanij abra hamnak. Ees immaran a feijzeijs a fa gijekerehez helijhezteret. Azert mijnden fa, melij ijo gijmelchet nem teremt, kij wagatijk ees az tijzre wettetijk.

Ees kerdijk wala ewtet a seregek módwan, mijt tegijewnk azert felele ees monda nekijk. A kijnek keet kewntese wagijon rezeltesse azt belewle a kijnek nijnchen, ees a kijnek etkeij wannak azonkeppen tegijen.

El iewenek kegijg az nijlwan walo bijnesekijs hogij meg kereztelkednenek ees módanak ew nekij. Mester, mijt tegijewnk ees ew monda nekijk. Valamijt tewbbet ne wegijetek annal mijnt meg wagijon nektek zerezwe.

Az wijtezekijs kerdijk wala ewtet módwan, mij kegijg mijt tegijewnk ees monda nekijk. Senkijn ne hatalmaskogijatok ees senkijn patwaroswl ne kereskegijetek, ees meg elegegijetek a tij Soldotokkal

Mijkoron kegijg a neep warna ees mijnijaijan Gondolnak zijwekbe Ianosrol, hogij ew wolna az Cristus, felele Ianos mod wan kewzenseggel nekijk. Een iol lehet

wijzbe kereztellek tijkteket, de iew een nalamnal erewsb, kijnek nem wagijok melto hogij sarwija zijat meg odozam, az kereztel tijkteket zent lelekbe ees tijwzbe, kijnek az ew zoro lapatija az ew kezebe, ees meg tijztijtija az ew zijreijet, ees a bwzat az ew chijrebe gijhtij, a pelijwat kegijg meg ege tij, a meg olthatatlá tijwzbe. Tewbreijs sokakra intwen ewket, ewangijeliomot hijrdet wala a nepnek.

Herodes tetrarka kegijg mijkoron meg keddetnek Ianostol Herodiadesfelewl kij az ew attijafijanak felesege wala, ees mijnden gonozokrol kijket mijel wala Herodes. Ezt mijele rajta mijndének felette, hogij a temleczbe tetete Ianost.

Lewn kegijglen hogij mijkoron meg kereztetnek mijnd az neep, Iesustijs meg kereztelwen, ees imatkozwan, meg nijlatkozeg a ménijorzag, ees Ie zalla a zent lelek testij abrazatba mijnt egij galamb ew reija, ees zoo lewn ménijbewl kij wgij mó dana. Te wagij az een zerelmes fijam, te benned lewttek nekem mijndenek kellemetesek.

Ees Iesus kezd wala lennij olij mijnt

harmijcz eztendews a mijnt alijtatijk wala Iosefnek fijanak, kij wolt Helij fija, kij wolt mathate, kij wolt leuije, kij wolt melkije, kij wolt iannejje, kij wolt Iosephe, kij wolt mattathijee, kij wolt Amosse, kij wolt Naume, kij wolt Heslie, kij wolt nagijejje, kij wolt Maatejje, kij wolt Mathatijejje, kij wolt Semejje, kij wolt Iosekke, kij wolt Iudae, kij wolt Ioannae, kijwolt Resae, kij wolt Zorobabele, kij wolt Salathiele, kij wolt Nerije, kij wolt Melkije, kij wolt Addije, kij wolt Kosame, kij wolt Helmadame, kij wolt Herre, kij wolt Iesoe, kij wolt Heliezere, kij wolt Iorame, kij wolt Mattae, kij wolt Leuie, kij wolt Sijmeone, kij wolt Iudajje kij wolt Iosephe, kij wolt Ioname, kij wolt helijakijme, kij wolt Meleame, kij wolt Mename, kij wolt Mathtathae, kij wolt Nathame, kij wolt Dauide, kij wolt Iessejje, kij wolt Obede, kij wolt Booze, kij wolt Salmone, kij wolt Naassone, kij wolt Amijnadabe, kij wolt Arame, kij wolt Esrome, kij wolt Farese, kij wolt Iudase, kij wolt Iakobe, kij wolt Isaake, kij wolt Abrahame, kij wolt Tharrejje, kij wolt Nakore, kij wolt Saruke, kij wolt Ragawe, kij wolt Faleke,

kij wolt

kij wolt Hebere, kij wolt Salejje, kij wolt Kajjnane, kij wolt Arfaxate, kij wolt Seeme kij wolt Noejje, kij wolt Lameke, kij wolt Mathwsalae, kij wolt Enoke, kij wolt Larethe, kij wolt Malalehele, kij wolt Kajjnane, kij wolt Enose, kij wolt Sethe, kij wolt Adame, kij wolt Istene.

Negijedijk Capitulom.

Esus kegijg tellijes zent lelekel, meg tere Iordã mellewl, ees kezerijtetek lelektnek mijatta a Pwztaba, ees negijwen napokon kesertetijk wala az ewrdegtewl, melij napokon semmijt nem euek. Ees mijkoron az napok be tewltenek wolna meg ehezek. Ees móda nekij az ewrdeg. Ha istennek fija wagij mongijad imez kewnek, hogij legij en kenjerre. Ees felele nekij Iesus mondwã. Meg wagijon irwan. Nem chak kenjerrel eel ember de istennek mijndé bezedeuel. Deut. 8.

Ees wijue ewtet az ewrdeg egij magas hegijre. Ees meg mwtata nekij ez fewldnek

ket ke segenek mijnden orzagijt egij ponkt
ijdewbe, ees monda nekij az ewrdeg, ne-
ked adom ezt ez hatalmat mijndenestewl,
ees ezeknek dijchewseget, mert ennekē wá
nak adwan, ees kijnek een akorom, annak
adom. Azert ha te imadandaz engemet
le borwlwan een elewttem, ezek mijnt tij-
eijd leznek. Ees felele Iesus monda nekij,
menij wtannā Sathana, mert meg wagijon
Deut.6. irwan. Az te wradat istenedet imagijad, ees
chak azt tijztellijed.

Ees wijue ewtet Ierusalembe, ees allata
ewtet a templom teteijere, monda nekij,
ha istennek fija wagij, bochasd ala inneet
Psal.90. magadat. Mert meg wagijon irwa. hogij az
ew angelijnak parancholt te felewled, ho-
gij meg tarchanak tegedet, ees kezekbe wez
nek teged, hogij meg ne serched kewbe az
te labadat. Ees felele Iesus mōda nekij, meg
Deut.6. wagijon mondwan. Ne keserched wradat
istenedet. Ees mijndē keserteſt el wegezuen
el mene ew tewle az ewrdeg ideijg. Ees tee
re Iesus zent lelek ihlesebewl Galileaba.
Ees kij mene ew felewle az hijr mijnd az e-
gez tartomanijon. Ees ew tanijt wala az ew
Sinagogaijokba, ees mijndenek tewl dijche
wijtetijk wala.

Ees iewe Nazaretbe hol fel tartatot wa
la. Ees be mene az ew zokasa zerijnt zom-
bat napon az Sijnagogaba, fel kele hogij
olwasna. Adak nekij Esaias Profeta kewnij-
wet ees mijhelijen fel nijta az kewnijwet,
talala egij helijet benne holot azt irtak wa
la. Vrnak lelke een raijtam, azert hogij meg Esai. 61.
kent engemet, hogij zegenijeknek ewan-
gelijomot hijrdesſek bochatot engemet,
hogij meg wijgazzam kijk banatos zijwel
wannak, hogij hijrdesſek foglijoknak meg
zabadulast, wakoknak lataſt, be rekeztettek
nek meg nijtaſt, hogij wrnak kellemete
eztendewt predijkallanek. s

Ees az kewnijwet be teuen meg ada a-
zolganak, ees le ijle. Ees az Sijnagogaba
mijndenek zemeij reija walanak fijgijelme
teſek. Kezde kegijg nekijk mondanij, ma tel
lijesedet be ez iras az tij fijletekbe. Ees mijn
nijaijan bijzonſagot adnak wala nekij, ees
chodalkoznak wala az ew bezedenek malaz
tijan, melij az ew zaijabol zarmazijk wala.
Ees mondnak wala, nemde Ioſef fijae ez?
Ees monda nekijk. Bijzonijawal az haſonla-
toſſagot mongijatok ennekem, orwos gijo
gijchmeg magadat. Valamijt hallotonk ho

gij mijeltel Kafernaumba, mijeld ijttijsa te
hazaadba. Monda kegijg. Bijzon mondom
nektek, hogij egij Profeta sem wolt kelle-
mete s az ew hazajjaba.

De igassaggal mondom nektek, sok ewz
wegijek walanak Illijesnek napijajba Israel
kewzet, Mijkoron be tetetet wala a menij-
orzag, harom eztendeijg ees hat holnapijg
5. Reg. 17 mijkoron lewt wolna nagij ehseg mijnden
4. Reg. 5. fewlden, ees azok kezzijl egijkhez sem bo-
chattatek Illijes, hanem chak Sijdon tarto-
manijnak Sarephtha neuij warasaba egij ew
zuegij azonhoz. Ees sok poklosok walanak
Israel kewzet Elijseus Profeta ideijeben, ees
azok kezzijl senkij meg nem tijztwla, hané
chak Naman, Sijriabol walo. Ees mijnnijaij
an a Sijnagogaba meg telenek haraggal,
hogij ezt hallak. Ees fel tamadanak, ees kij
wetek ewtet a warasbol, ees wijuek mijnd
az hegijnek teteijeig, mellijen az waraft epij
tettek wala hogij onnet le wetnek. Ew ke-
gijglen altalok menwen kewzewtek el me-
gijen wala. Ees iewe Kafernaumba Galilea
nak warasaba, ees ot ewket tanijttija wala
zōbat napokon. Ees el amelkodnak wala az
ew twdomanijan. Mert az ew bezede wala
egijbe zerkeztetwe hatalommal.

Ees wala a Sijnagogaba egij ember, kij
be wala ewrdegnek fertelmes lelke, ez fel
ijwelte nagij fel zowal mondwan. No azert
mij kewzewnk wagijon weled nekewnk Na
zarethbelij Iesus, azert iewttele hogij el we
zes mijnket? Twdlak kij wagij, istennek a-
maz zentij. Ees meg fedde ewtet Iesus mōd
wan, nijmwlij meg, ees menij kij ew belew
le. Ees mijkoron le eijtette wolna ewtet az
ewrdeg kij mene belewle de Semmijt nekij
nem arta. Ees lewn felelem mijndeneken,
ees zolnak wala ewn kewzek mondwan.
Mijchoda bezed ez? Mert wgijan hatalom-
mal ees hatalmassaggal paranchol a fertel
mes lelkeknek ees kij mennek? Ees wijse-
lijk wala az ew hijret mijnden helijen ees
mijnden fele, a hataros tartomanijokon.

Mijkoron fel kewlt wolna kegijg Iesus a
Sijnagogabol, be mene Sijmonnak hazaba
holot Peternek napat igen lelij wala az hij-
deg, ees kerek ewtet az azonijert, ees alwan
ew felette, meg fedde az hijdeget, ees a hij
deg el hagija ewtet, mijnd iarast kegijg fel
kelwen zolgal wala nekijk. Mijkoron kegijg
a nap el nijwgodnek, mijndenek kijknek be
tegek wolna kijlemb kijlemb beteségekkel

ew hozza,hozzak wala. Ees ew mijndenij-
kre kezet reija wetwé, meg gijogijtija wa-
la ewket. Az ewrdegekijs kij mennek wala
Sokakbol iwewltwé ee smondwá,te wagij
a Cristus amaz istennek fija. Ees meg fedwen
nem hagij wala nekijk zolnij, mijwel hogij
twgijak wala hogij ew wolna a Cristus.

Az nap meg leuen kegijg kij megijen
wala a pwztaba,ees a seregek kereſijk wa-
la ewtet,Ees iewenek mijnd agijeg hol ew
wala,ees meg tartoztattijak wala ewtet,ho
gij el ne menne tewlek. Kijknek ew monda
Mas warasokna kijs zijkzeg neké hogij hijr-
dessem euangeliom altal istennek orzagat.
mert azert bochattattam. Ees predijkal wa
la Galileanak Sinagogajba.

Ewtedijk Capitulom.

Wt nap
wtan ewte
wdijk wa-
sarnapiz
Ewaň.

Ewn kegijg hogij mijko
ron sok sereg iarwlna ew
hozza,hogij istennek ige
ijet halgatnak,ew al wa-
la Genazerethnek wijze
mellet,ees lata keet haij-
ot hogij ot a wijzbe al-
lananak, a halazok kegijg azokbol kij mé-

tenek wala ees a halokat Mossak wala. Be
mene az egijk haijoba kij wala Sijmone,
kere ewtet,hogij az fewldtewl egij keuesse
bellijeb wijnne, ees ot le ijlwen tanijttija
wala a sereget, a haijobol.

Ees mijkoron zawat el wegezte wolna,
monda Sijmonnak. Vijgij el be engemet
ees wesseteк meg a tij halotokat fognij.
Ees felele Sijmō mōda nekij. Mester mijnd
ez eijel mwnkalkodwan semmijt nem fog-
tonk, demaga a te mondasodra meg weté
a halot. Ees mijkoron azt mijelteк wolna,
bele rekeztek halaknak beuseges sokasagat
annijra hogij az halo el zakadna, Ees inte-
nek a egijeb tarsaijnak kijk walanak a mas
haijoba,hogij oda iewnenek ees meg se-
getenek ewket, el iewnek, ees meg tewltek
mijnd az keet haijot, annijra hogij el me-
rijlnenek.

Mellijet mijkoron Sijmon Peter latot
wolna, Iesusnak terdehez esek mondwan.
Menijel een tewlem wram, mert een bij-
nes ember wagijok, Mert ewtet felelem we
wtte wala kerijl, ees mijnd azokat kijk we-
le walanak, a halaknak fogasijn mellijet fog
tak wala, azonkeppen lakabot ees Ianostijs

kijk Zebedeusnak fijaij walanak, ees Sijmō nak tarsaij. Ees monda Iesus Sijmonnak, ne felij, ennek wtanna embereket fokz, ees az haijokat a fewldre wijuen, mijndeneket el hagijwan kewetek ewtet.

Ees tewrtijnek, hogij mijkoron wolna Iesus egij nemijnemij warasba, ees ime egij ember tele poklossaggal mijkoron lesust latta wolna, arczwl elewtte le borwla, kere ewtet mondwan. Vram ha akarod meg tijz tijthacz engemet. Ees kezet kij nijwtwan illete ewtet mondwan. Akarom, legij tijzta. Ees mijnd iarast el mene ew rola a poklossag. Ees ew paranchola nekij hogij walakijnek ne mondana, de menijel (wgij mond) mwtasd meg magadat a papnak, ees wijdfel az te meg tijztwlasodert, mijmo
Leui. 14. don meg parancholta Moijses, nekijk bijzonsagra. A hijr kegijg inkab wijseltetijk wala ew felewle, ees gijlnek wala hozza sok seregek, hogij hallanak ewtet, ees meg wijgaztatnanak ew altala az ew betegsegekbewl. Ew kegijg wala felfele az pwztakba, ees imatkozijk wala.

Ees lewn egij napon, mijkoron ew tanijtana, hogij walanak ot Fariseusok ilwen,

ees tewruen twdo dactorok, kijk iewttenek wala Galileanak, Sijdosagnak ees Ierusalemnek mijnden kastelijbol. Ees istennek hatalma ielen wala ewket meg wijgaztanij. Ees ime ferfijak hozzanak az agijba egij embert, melij kewzwenijes wala, ees azon walanak mijmodon elew wijhetnek ees elewtte le tehetnek. De mijkoron nem talalnak melij felewl ewtet oda wijnnek a seregtewl, a hazheijara menenek, es a pallasrol bochatak ala mijnd agijastol oda kewzijkbe Iesus eleijbe. Kijk hijtijt hogij lata mō da nekij. Ember meg bochattatnak neked az te bijneijd. Ees kezdek az irastudok ees az Fariseusok gondolnij mondwan, kijcho da ez a kij karomlast zol? Kijchoda egijeb kij bijneket meg bochathat hanem chak isten?

Hogij meg esmere kegijg Iesus az ew gondolatijokat felelwen monda ew hozzaijok. Mijt gōdoltok a tij zijwetekbe? mellijket kewnijeb mondanij, meg bochattatnak neked az te bijneijd, awagij mondanij kel fel ees iarijh? Hogij kegijglen twgijatok hogij embernek fijanak hatalma wagijon ez fewlden bijneknek bochatasara, monda a kewzwenijesnek, neked mondon kelij fel,

wedfel agijadat ees mēnijel hazadhoz. Amaz legottan fel kelwen ew elewttek fel wezij wala a kijbe fekijt wala, ees hazahoz mene, dijcherwen az wr istent. Ees mijnnijanjan el amelkodnak wala rajta, ees dijcherijk wala istent mondwan. Ez majj na pon hijhetetlen dolgokat lattonk.

Ennek wtanna kij mene onnet, ees lata egij nijlwan walo bijnest, Leui neujt, hogij a wamon ilne smonda nekij, kewes engemet, ees Amaz mijndeneket el hagijwan ees fel kelwen kewete ewtet. Ees wala ot nijlwan walo bijnesekenek sok serege egijebeknekijs, kijk ew welek egijt ilnek wala. Az irastudok kegijg ees az Farijseusok morgodnak wala az ew tanijtwanij ellé mond wan, mijre hogij az nijlwan walo bijnesek kel, ees az egijeb bijnesekkel eztek ees iztok? Ees felelwen Iesus monda ew nekijk. Azoknak kijk egessegbe wannak, nem zijkseg az orwos, de a kijknek gonozwl wagij on dolgok. Nem iewttem hijnja az igazakat hanem a bijneseket penitenciara,

De amazok mondanak nekij. Mijert hogij Ianosnak tanijtwanij bewijtelnek gijakorta, ees imatsagokat teznek, azonkeppen a Fari-

seusokijs, a tijeid kegijg eznek ees iznak? Kijknek ew monda. Nemde tehetijtekke azt, hogij az agijnak fijaij bewijtellijenek mijkoron welek wagijon a wewlegenij? iewnek kegijg olij napok hogij mijkoron el wetetijk ew tewlek az wewlegenij Akoron a napokba bewijtelnek.

Mond wala kegijg hasonlatossagotijs ew nekijk, senkij az wij rwhaba nem weet o foltot, mert az wijes el zakadna, az ohoz sem illijk az wij folt. Ees senkij nem tewltij az wij bort o temlewbe. Mert az wij bor el zakaztana a temlewt, ees a bor el folijna a temlewijs el wezne, de az wij bort wij temlewbe kel bochatnij, ees mijndenijk meg marad. Ees senkij, a kij obort ijzijk, nem akarija mijndiarast az wijiat, mert azt mongija hogij az o iob.

Hatodijk Capitulom.

Ewrtijnek kegijg, hogij masodelsew zombaton, wetemenijeken menne altal, ees az ew tanijtwanij zaggatijak wala a bwza fejeket, ees meg zijk wala, kezekkewzet meg nijomogatwā

Az Farijseusok kezzijl kegijg nemellijek mondnak wala nekijk, Mijre mijelijtek azt, a mijt nem zabad mijelnij zombatokon? Ees meg felelwen Iesus monda nekijk, Azt
1 Reg. 21 sem obwastatoke mijt mijelt Dauid mijkor ewijs meg ehezet wolt, ees azok kijk wele walanak, mijmodon be ment istennek hazaba, ees az oltarra walo kenijerekket wewt te, ees meg ewtte, meeg azoknakijs ada bē ne kijk wele walanak, mellijekket nem zabad wala egijebeknek ennij hanem chak az papoknak? Ees mond wala nekijk, wra emberneek fija meeg az zombatnakijs.

Lewn kegijg a mas zombatonnijs hogij be menne a Sinagogaba ees tanijtana, holot wala egij ember kijnek a iob keze meg azot wala. Reija ewrijznek wala kegijg az irastudok ees az Fariseusok ha zombaton meg gijogijtana azt, hogij talalnanak honnet meg feddenek ewtet. Ew kegijg twgija wala az ew gondolatokat, ees monda az embernek kijnek azzw keze wala, kelij fel alij ide kezepre. Amaz felkele, o da alla, Monda azert Iesus ew hozzajok. Kerdlek tijkteket mellijk alkolmasb zombaton, iol tennije awagij gonozwl tennije?

Lelket meg tartanije awagij el wezteniij? Ees mijnd el nezwen ewket monda az emberneek, nijwchkij kezedet, amaz kijnijwta, ees lewn az ew keze eep mijnt az masijk. Ewk kegijg meg teleneek eztelenseggel, ees arrol zolnak wala ew kewzteek, mijt tenneneek Iesusnak.

Lewn kegijg az napokba kij mene a hegijre imatkozniij, ees az eijet istennek imatsagawal wijzij wala kij. Ees mijkoron nappal lewt wolna, hozza hijwa az ew tanijtwanijt. Ees walazta tijzenkettewt ew kezzijlek, kijket apastaloknak neueze, Sijmōt kijt Peternekijs neueze, ees Andrast az ew attij afijat. Iakabot ees Ianost, Fijlepet ees Bertalamot, Mathet ees Thamast, Iakabot alfeus fijat, ees Sijmont kij hijwatijk zelothesnek, ees Iudast melij Iakabe, ees Iwdas Iskarioteſt, kij wgijan azon arwlo wala.

Ees ala menwen welek meg alla egij igijenes helijen, Ees az ew tanijtwanijnak Serege, ees az nepeknek beuseges sokasaga mijnd tellijes sijdosagbol, ees Ierwsalembewl, ees a tenger mellewl, Tijrō ees sijdōbol kijk iewtteneek wala hogij hallanak ewtet, es meg wijgaztatnanak az ew korsagokbol.

Ees kijk gijetretnek wala a fertelmes lelkek-
tewl meg gijogijwlnak wala. Ees mijnden
sereg akarija wala ewtet illetnij, mert iozag
zarmazijk wala ew belewle, ees mijndene-
ket meg wijgazt wala.

Ees ew fel emelwen zemeijt az ew ta-
nijtwanijhoz mond wala. Bodogok wat-
tok zegenijek, mert tijetek istennek orza-
ga. Bodogok kijk eheztek mert meg ele-
gijtettek. Bodogok kijk sijrtok mert neuet
tek. Bodogok leztek mijkoron gijlelnek
tijkteket emberek, ees el walaztnak tijte-
ket, ees gonoznak itelnek, ees wtalatos
lezen a tij neuetek mijkeppen gonoz, em-
bernek fijaert, Ewtijllijetek az napon ees
wijgagijatok mert ime a te iwtalmatok sok
ménijorzagba. Ezenkeppen teznek wala a
Profetaknakijs az ew attijok.

De maga laij tij nektek kazdagoknak,
mert meg wagijon a tij ewremetek. laij tij-
nektek kijk meg elegedwe wattok, mert
eheztek. laij tij nektek kijk mastan neuet-
tek, mert Sijrtok ees zokoktok. laij nektek
mijkoron dijchernek tijteket mijmden em
berek. Mert az ew attijok ezent mijelijk wa
la, a hamisprofetaknak.

Mert mondom nektek kijk ezt hallija-
tok, zeressetek a tij ellensegteket, iol tegije
tek azokkal kijk gijlelnek tijteket. Iot mon
gijatok kijk gonozt mondnak nektek, ees
imatkozzatok azokert kijk hamijssan keres-
kednek raijtatok. A kij egij felewl arczijwl
weer, ad nekij mas felewlijs, ees attol akkij
a palastot el wezij a kewntest se tijlch meg.
Mijndennek kij raijtad wennij akar agij, ees
attol kij el wezij a mij tijed wijzza ne kerd.
Ees walamij modon akarijatok hogij tegij
enek tij nektek, emberek tijs azonkeppen
tegijetek welek.

Ees ha azokat zeretijtek kijk tijteket ze-
retnek, mijchoda halalas wagijon ★ nek-
tek? Mert a bijnesekijs zeretijk azokat kijk
ewket zeretijk. Ees ha iol teztek azokkal,
kijk weletek iol teznek, mijchoda halalas
wagijon nektek? mert az bijnesekijs azt mij
elijk. Ees ha kewlchen adandotok azoknak
kijktewl remenletek hogij tijs weztek. Mij-
choda halalas wagijon nektek? Mert a bij-
nesekijs adnak kewlchewn a bijneseknek.
Hogij hasonlatosokat wegijenek, Sewt in-
kab zeressetek a tij ellensegteket, ees ijol te
gijetek ees kewlchewn aggijatok semmijt

★ Az az mij-
choda iw-
talmatok
istentewl.

onnet ne remelwen, ees lezen a tij iwtalmatok sok, ees leztek a magassagosnak fijaij, mert ew kegijelmes, mijnd a halalatlanokhoz smijnd a gonozokhoz.

Wrnap wtan negij ed wasartnapij Ewaij.

Legijetek azert irgalmasok mijkeppen a tij mennijeij atijatokes irgalmas. Ne itellijetek snem iteltettek. Ne karhoztassatok snem karhoztattok. Meg bochassatok egijebeknek, nekteknis meg bochattatijk. Agijatok, adatijk nekteknis, lo mertekket, tellijest, meg temettet ees kij folijot adnak a tij kebeletekbe. Mert bijzonijawal azon mertekkel mellijel merendetek mernek nekteknis.

Ees mond wala ew nekijk hasonlatossagot, Nemde a wak wezethete wakot? nédé mijnd ketten a werembe esneke? A tanijtwanij nijnchen fellijeb a Mesternel, tewkelletes lezen kegijg mijnden, ha olijan lezen mijnt az ew Mestere. Mijert kegijg hogij meg latod a zalkad attijadfija zemebe, a tewket kegijg melij a tennen zemedbe wagijon nem wezed ezedbe? Awagij mijnt mondhatod attijadfijanak, attijamfija, had wessem kij a zalkat melij a te zemedbe wagijon, tennenmagadat kegijg

nem latod a tewket zemedbe? Keepwtalo wesd kij elewzer a tewket zemedbewl, ees az wtan neezd meg a zalkat kij attijadfija zemebe wagijon, hogij kij wessed onnet.

Mert nem ijo fa az a melij ijo gijmelchet nem teremt, sem gonoz fa, a mel ijo gijmelchet terét. Mert mijnden fa az ew gijmelcherewl esmertetijk meg. Mert a tewuijskrewl nem zednek fijget, Sem a chijpkerewl nem zednek zewlewt. A ijo ember az ew zijwenek ijo kijnchebewl ijot aad, ees a gonoz ember az ew zijwenek gonoz kijnchebewl gonozt aad, Mert emberenek zaija a zijwnek bewsegebewl zol.

Mij dolog kegijg hogij hijtok engemet wram wram, ees nem tezijtek a mijt mondok? Valakij een hozzam iew, ees hallija az een bezedijmet, ees meg mijelij, meg mutatom nektek kijhez legijen hasonlatos. Hasonlatos az olijan emberhez melij hazat epijt, ees meelij asast tezen, ees az fundamétomot kewzijklan wetij, Mijkoron kegijg arradas lezen, a wijz az oldalat chapija az haznak, de el nem indijthatija onnet, mert kew zijklan wagijon fel rakwa. A kij hallija kegijg snem mijelij, hasonlatos az olijan

emberhez, kij hazat eppijtette a fewlden fondamentom nekijl, melijre a wijz reija itkezek, ees mijndiarast el omla, ees az haznak romlasa nagij lewn.

Hetedijk Capitulom.

Mijkoron kegijg el wegezte wolna mijnd ez ew bezedijt, a nep hallasara, be mene Kafernaumba. Cé turionak kegijg egij zolgaija melij ew nekij zerelmes wala, beteg, ees wonagzijk wala. Mijkorō kegijg hallot wolna Iesus felewl, hozza kijlde few Sijdokat, kerwen ewtet hogij el iewne ees meg tartana az ew zolgaijat. Ees mijkor azok Iesushoz iwttenek wolna, kerijk wala ewtet zor galmatoson mondwan, melto hogij ezt tegijed wele, mert zeretij a mij nepewnket, ees a Sijnagogatijs ew eppijtette nekewnk. Iesus kegijg el megijen wala welek.

Ees mijkoron immar nem mezze wolna a haztol, hozza bochata Centurio baratijt, mondwan nekij, wram ne mwnkalogijal,

Mert nem wagijok melto hogij be menij az een hazamba, az okaert nem alijtam ma, gamatijs meltonak hogij hozzad mennek de mongijad chak igeuel, ees meg gij ogij wl az een gijermekem, Mert enijs mas ember hatalma alat wagijok, wannak een wtannamijs wijtezlew zolgak, ees mijkoron egijknek mondom, ménijel, el megijen, Amasijknak ha mondom iewde, el iew, ees ha az een zolgamnak mondom teed imezt, azt tezij. Ezeket hogij halla Iesus chodalkozek ew raijta, ees fordwla a sereg hez melij kewetij wala ewtet monda. Mōdom nektek hogij meeg Israel kewzewt sem leltem ennij hijtet. Ees haza terwen azok kijk el kijldettenek wala, talalak a zolgat kij gijetretijk wala egessegbe.

Ees lewn annak wtanna, hogij megijen wala Iesus a warasba kij mondatijk Naijm, ees mennek wala wele az ew tanijtwanij, ees beuseges sereg. Mijkorō kegijg kew zelgetnenek, a waras kapwijahoz, ime hallottat hoznak wala kij, melij annijnak egijetlen egij fija wala, ees ez azzon ewzuegij wala, ees ew wele a warasnak sok serege. Melij azzont mijkorō wr latot wolna, meg

Wr nap wtan tijzenhatod wasarnapij ewañ

keserijle ewtet ees mōda nekij, Ne sijrijh. Ees iarwlwan, illete azt kijbe wijzijk wala. Ees a kijk wijzijk wala meg allanak. Ees monda. Iffijw, mondom neked kelijfel, ees fel ijle a kij meg holt wala, ees zolnij kezde, mellijet az ew annijanak meg ada. Meg felemlenek kegijg mijnnijaijan, ees dijcherijk wala istent mondwan Nagij Profeta tamadot mij kewzettewnk, ees isten meg latogatta az ew nepet. Ees ez hijr kij mene ew felewle, mijnd egez sijdosagba, ees mijnden kewzel walo tartomanba.

Ees meg mondak Ianosnak az ew tanijtwanij mijnd ezeket. Ees kettewt egijbe hijwa Ianos az ew tanijtwanijba, bochata Iesushoz mondwan. Te wagije kij el iewendew wagij, awagij mast warijonk? Mijkoron kegijg azferfijak oda iewttenek wolna mondanak. Ianos baptista bochata hozzad mondwan, te wagije a kij el iewendew wala, awagij mast warijwnk? Azon oraba kegijg sokakat wijgazta meg, betegsegekbewl, chapasokbol, gonoz lelkektewl, ees sok wakoknak adaa hogij latnanak. Ees felelwen monda nekijk. Mennijetek el mongijatok meg Ianosnak, mellijeket lattatok ees

hallottatok, hogij a wakok latnak, lantak iarnak, poklosok meg tijztwlnak, sijketek hallanak, halotak fel tamadnak, Azegenijek ewangelijomot hijrdetnek, ees bodog walakij een altalam meg nem bantatijk. Esai. 61.

Ees mijkoron Ianosnak kewetij el mentenek wolna ew tewle, kezde zolnij a seregnek Ianosrol. Mij latnij mentetek kij a pwztaba? Nadate, kijt a zel haijtogat? De mij latnij mētetek kij a pwztaba? Azerte hogij latnatok embert gijenge rwhakba ewltezzet? Ime a kijk ekessen ewlteznek ees gijenerijseggel elnek, a kijralijok palotaijba wānak. De mij latnij mentetekkij? Profetate? Bijzonijawal mondom nektek nagijob Profetanal. Ez, az kijrewl meg wagijon irwa. Ime el bochatom az een angijalomat az te zijned elewt, kij meg chijnallija az te wtadat te elewtted. Mert mondom nektek. Hogij senkij nijnch nagijob Profeta azonijoknak zijlewttij kewzet Ianos baptistanal, de maga a kij kijsseb istennek orzagaba, nagijob ew nalanal. Mala. 3.

Ees mijnden neep kij ezt hallija wala, ees az nijlwan walo bijnesekijs, igazijtijak wala istent, meg kereztelkettek Ianosnak

kereztſegebe. A Fariſeuſok kegijg, ees az tewrwen twdok, meg wtalak iſtennek tanachat, ewnnen magok ellen. meg nem kereztelkedwen ew tewle.

Monda kegijg wr, kijhez mongijam azert haſonlatoſnak ez nemzetſegnek embe rijt, ees kijhez haſonlatoſok? Haſonlatoſok a gijermekekhez kijk az waſart ijlnek, ees ijweltnek ewnnen kewztek ees mondnak. Sijppal eneklenk nektek ſnem tanczolatok. Sijralmas eneketijs mondank ſnem ſijratok. Mert el iewe Ianos baptiſta kij kenjeret nem euek ſem bort nem ijuek, ees mondatok hogij ewrdewge wagijon. El iewe embernek fija kij euek ees ijuek, ees mondatok. Ihon torkos ember, bor iwo, nijlwan walo bijneſeknek ees egijeb bijne ſeknek barattija Ees ez bewlcheſeg igaznak itelteteknak az ewnné fijajtol mijndenij ktewl.

Zent Magdalena azzon napijan walo Ewan.

Kerij wala kegijg ewtet egij a Farijſeuſok kezzijl hogij wele ennek. Ees be menwen a Fariſeus hazaba le telepedek. Ees ime egij azonijallat melij ot a waraſba bijnes wala mijhelt meg eſmere hog a Fariſeuſnak hazaba telepedet wolna le, hozza kenetet alabaſtromba, ees alwan hatwl az

ew labajhoz, ſijrwan kezde kenijhwllataſawal hijntenij, ees az ew feijenek hajjawal tewrijlnij, ees chokolgatija wala az ew labajjt, ees kenij wala a kenettel.

Latwan ezt a Farijſeus kij oda hijtta wala ewtet monda ew magaba. Ez ha Profeta wolna, twdna bijzonijawal kij, ees melij azonijallat legijen, az kij ewtet illetij, mert bijnes. Felele Ieſus ees monda nekij. Sijmō wagijon walamij kijt neked mongijak. Az monda. Meſter, mongijad. Egij kewlchen ado embernek keet adoſſij walanak, egijk tartozijk wala nekij ewt zaaz penzel, a maſijk ewtwennel. Mijkoron kegijg azoknak nem wolna honnet meg adnijk, mijnd a kettewnek meg engede. Azert ez kettew kezzijl mellijk zeretij ewtet inkab? Sijmon felele monda, Alijtom, hogij a kijnek tewbbet engedet meg. Ees ew monda nekij, igazan iteled.

Ees az azonhoz fordwlwan monda Sijmonnak, latode ez azonijallatot? be iewek az te hazadba wijzed az een labajmnak nē adal, ez kegijg kewnij hwllataſawal hijnte meg az een labajmat, ees az ew feijenek hajjawal tewrle meg, chokot nem adal een

nekem, ez kegijg mijwlta be iewt meg nem zijnt labaijmat chokolnij. Olaijal az een feij emet meg nem keneed, ez kegijg kenettel kene meg az een labaijmat. Annakokaert mondom neked, meg bochattatnak nekij az ew sok bijneij mert igen zeretet. A kijnek kegijg keueseb bochattatijk kewesbe zeret.

Ees monda az azonnak, meg bochattatnak neked bijneid. Ees kezdenek a kijk eggijt ilnek wala wele mondanij ew magokba kijchoda ez kij meeg bijneketijs meg bochat? Monda kegijg az azonijallatnak. Az te hijtet ijdwezijtet tegedet meunijel bekeuel.

Nijolczadijk Capitulom.

Es lewn annak wtanna hogij ew wtat tenne sok warasok ees kastelijok al tal, predijkalwan ees hijrdetwen istennek orzagat. Ees az tijzenkettewk wele walanak, ees welek egijetẽbe egij nehanij azõij allatok s

kijk meg gijogijtattak wala, a gonoz lelkek tewl, ees betegsegekbewl, Maria melij hijwatijk Magdalombelijnek, kijbewl a heet ewrdegek kij mentenek wala. Ees Ioanna, kwse felesege, melij Herodesnek procuratora wala, ees Susanna, ees egijeb azonijok sokan, kijk zolgalnak wala ew nekij, az ew marhaijokbol. Mijkoron kegijg sok sereg gijlne ees sijetne ew hozza mijnden warasokbol. Monda hasonlatossag keppen.

Sexagesima wasarnapij Ewañ.

Kij mene a kij wetement tezen wala el wetnij az ew magijat, Ees az wetes kewzet nemellijk esek az wt felen, Ees meg nijomodak, ees az egnek madaraij euek meg azt. Ees nemellijk esek a kewzijklara, melij mijkoron kij newt wolna meg aza, mert nem wala neduessege. Ees nemellijk esek a tewuijsk kewzijbe, ees egijt fel newuen welek meg foijtak a magot. Ees nemellijk esek ijo fewldbe, ees fel newuen tewn, zaaz annij gijmelchet. Ezt mondwan ijwelt wala. A kijnek fijle wagijõ hallasra hallija meg.

Kerdijk wala kegijg ewtet az ew tanijtwanij mondwan. Mijchoda wolna ez pelda bezed. Ees ew monda. Nektek adatot meg ewsmernij istennek orzaganak tijtkaijt, egij

ebeknek kegijg pelda altal, hogij latwan ne lassanak. Ees halwan ne erchenek.

Imijg wagijon kegijg ez pelda. A mag istennek bezede, a melij kegijg az wt mellet (esijk), azok a kijk hallijak, annak wtanna el iew az ewrdeg ees kij wezij a bezedet az ew zijuekbewl, hogij hijwen ne iduezijllijenek. Mert a melij az kewzijklan. Azok, kijk mijkoron hallijak, ewrewmmel wezijk a bezedet, ees a oknal nijnchen gijekere kijk ideijg hijzijk, ees kesertetnek ideijen el mennek mellewle. A melij kegijg a tewuijsk kewzze eset azok, kijk hallottak, ees ez wijlagnak zorgalmatossagiba kazdagsagiba ees gijenerijsegijbe iarwan, meg fwlad nalok, ees nem hoz gijmelchet. A melij kegijg a ijo fewldbe eset, azok, kijk az ew ijo ees walaztot keppen walo zijuekbe tartijak a bezedet halwan, ees gijmelchet hoznak bekesegnek altala.

Mert senkij nem fedij be edénijel az zeuijtneket mijkoron meg gijottija, awagij nem tezij az agij ala, hanem az gijertija tartoba, hogij a kijk be mennek lassak a wijlagot. Mert nijnchen walamij el tijtkolwan hogij iewendewre meg ne nijlatkoz-

zek, Sem el reijtue kijt meg ne twgijanak, ees kewz helijre ne iewijen, lassatok azert mijt hallatok. Mert walakijnek wagijon adatijk annak, ees walakijnek nijnché, meeg a mijt alijtana hogij nala wolnaijs, el wetetijk tewle.

Iewenek kegijg ew hozza. Annija ees az ew attijafijaij, ees nem mehetnek wala hozza a seregtewl, ees meg izentetek nekij. A te anijad ees a te attijadfijaij kijuijl alnak akarnanak teged latnij. Kij meg felelwen monda nekijk. Az een anijam ees attijamfijaij azok, kijk istennek bezedet halgatijak ees tezijk.

Lewn kegijg egij napon hogij ew be menne egij haijochkaba, az ew tanijtwanijs, ees monda nekijk, mennijewnk altal a wijzen, ees el indwlanak. Mijkoron kegijg mennenek ew el alwek, ees nagij weez zalla a wijzre, ees meg telnek wala wijzzel, ees wezedelembe walanak. El menenek kegijg fel kewltek Iesust mondwan nekij, Mester, Mester, el wezewnk, De ew fel kele meg fedde a zelet ees a weezt a wijzen, meg zijnek ees lewn nagij chendesseg. Monda kegijg nekijk, hol wagijon a tij hijtetek? kijk fel-

wen, meg chodalkozanak, egijk masijknak mondwan, Mijnek alijtod ezt lennij? mert a zeleknek paranchol a tengernekijs, ees engednek nekij? Kij iwtanak kegijg Gadarenorum tartomanijara, melij wagijon Galileanak ellenebe.

Ees mijkoron a haijobol a fewldre zallot wolna, iarwla ew eleijbe egij ember kijbe ewrdeg wala immar sok idewtijl fogwa rwhat nem wezen wala reija, sem hazba nē lakijk wala, hanem a koporsokba. Ez hogij lata Iesust, le essek elewtte, ees nagij zowal ijwewltwē monda, Mij dolgō wagijon nekem weled Iesus, a magassagosnak fija? Kerlek tegedet ne gijeterijh engemet. Mert paranchol wala a fertelmes leleknek hogij kij menne az emberbewl. Mert sok idewtijl fogwa gijewtrij wala ewtet, meg kewtijk wala lanczokkal ees bekokkal, de ew az olijan kewteleket el zaggatwan, a pwztaba wijte tijk wala az ewrdegtewl.

★ Egij legio tezen hat ezer nijolcz zaaz harmijczat.

Meg kerde kegijg Iesus ewtet modwan kij neued? Amaz monda ★ legio, mert sokan mentenek wala bele. Ees kerijk wala ewtet hogij ne parancholna nekijk a melij segre mennijk, hamem wala ot sok dijznok

nak chordaija, kijt a hegijen ewrijznek wala, Ees kerijk wala ewtet hogij hadna nekijk azokba mennij. Meg engede nekijk. Kij iewenek azert az ewrdegek az emberbewl ees a dijznokba menenek. Ees a chorda nagij sijetetesseggel mene a wijzbe, ees meg fwlada. Mellijet mijkorō lattak wolna azok kijk ewrijzijk wala el fwtanak, ees meg hijrdetek a warasba ees a falwkba.

Kij iewenek kegijg hogij meg latnak a mij lewt wolna, ees iewenek Iesushoz, holot talalak az embert hogij ijlne (kijbewl az ewrdegek kij mentenek wala, meg rwhaztat, ees tijzta ezzel) az ew labanal, ees meg felemlenek. Meg mondak kegijg nekijk, akijk lattak wala mijmodon menekedet wolna meg a legiotol. Ees kere ewtet mijnd az Gadarenorū tartomanijnak sokasaga, hogij el menne ew tewlek, mert nagijon meg ijettek wala. Iesus kegijg a haijoba menwē meg tere. Ees kerij wala ewtet az ember kijbewl az ewrdegek kij mentenek wala, hogij wele lenne. De el bochata ewtet Iesus mōdwan, teer hazadhoz ees hijrdesset menij ijottewt weled isten. Ees el mene predikalwan mijnd az egez warason, mijt ew wele Iesus tewt wolna.

Lewn kegijg hogij mijkoron meg teert wolna Iesus, fogada ewtet a sereg, mert mijnnijaijan warijak wala ewtet. Ees ime ie we egij ferfijw kijnek Iaijrus wala neue, melij az Sinagoganak feijedelme wala, ees le essek Iesusnak labanal kerwen ewtet hogij be menne hazaba, mert egijetlen egij leijanija wala, olij mijnt tijzenket eztendews, ees meg halolan wala. Ees tewrtijnek hogij mijkoron menne a sereg meg zorijt tija wala ewtet.

Ees egij azonnijallat kijn weer wala tijzenkeet eztendeijg, melij az orwosokra el kewltewtte wala mijndé marhaijat, de meg nem gijogijthattak wala belewle, hatwl kerijle illete az ew rwhaijanak peremet, ees legottan meg alla az ew werenek folijasa. Ees monda Iesus, kij illete engemet? Mijkoron kegijg mijndenek azt mondanak hogij senkij, monda Peter azokkal kijk wele walanak, Mester a seregek zorijtnak ees bãtnak teged azert mõdot kij illete engemet? Ees monda Iesus. Valakij de illete engemet, mert een meg ewsmerem hogij iozag zarmazek een belewlem. Latwan kegijg az azijõ, hogij meg tutta wolna, rezketue elew

iewe, ees le esek az ew labaij elewt. Ees mij okaert illette wolna ewtet meg monda mijnd az neep elewt, ees hogij mijndiarast meg wijgazot wolna. De ew monda nekij leijanijom az te hijdet idwezijtet tegedet mennijel bekeuel.

Meeg mijkoron ew zolna, iewe egij az Sinagoga feijedelmehez mondwan, mert meg holt a te leijanod, ne banch meg ewtet. Iesus kegijg ez bezedet halwan monda a leijan attijanak. Ne felij hijgij chak, ees meg tartwa lezen. Ees mijkoron a hazhoz iewttenek wolna, senkijt wele be nem bochata, hanem chak Petert, Iakabot, Ianost, ees az leijãnak attijat ees annijat. Sijrnak wala kegijg mijnnijaijan, ees wezekelijk wala a leijant, monda kegijg ew, ne sijrijatok, nem holt meg az leijan hanem alozijk. Ees meg meuetijk wala ewtet mijert hogij twgijak wala hogij meg holt wolna. Ew kegijg mijndeneket kij kijldwen onnet, meg foga az leijan kezet, fel ijuewlte mondwan, leijan kelijfel, ees meg tere az ew lelke, ees legottan fel kele Ees hagija hogij ennij adnanak. ees el amelkodanak az ew zijleij, kijknek parãchola hogij wala kijnek ne monda ak a mij lewt wala.

Zent Lukach

Kijlenczedijk Capituló.

Gijbe hijwan kegijg lesus az ew tijzenket tanijt wanijt, ada nekijk iozagot ees hatalmat mijnden ewrdegeken, ees hogij fajdalmakat meg gij ogijtananak. Ees el bochata ewket istennek orzaga predikallanij ees betegeket wijgaztanij. Ees monda nekijk. Semmijt ne wijgijetek az wtra, se wezzewt, se Sakot, ★ se kenjeret, se penzt, se keet kewntestek ne legijen. Ees walamelij hazba be mentek, ot maragijatok, ees onnet kij ne mennijetek. Ees wala kij nem fogadand tijteket, kij menwen a warasbol, meeg az labatok poratijs le issetek bijzonsagra ew reijajok, Amazok kegijg kij menwen, el iarijak wala a kastelijokat, Ewangeliomot hijrdetwen ees gijogijtwan mijndenijt.

★ Erchd kijbe elest wij selnenek.

Meg halla kegijg Herodes tetrarka, mijnd ezeket kijk leznek wala ew tewle, ees ketelkedijk wala mijert hogij sokan mondanak hogij lanos tamadot wolna fel halottajbol. Nekijk kegijg hogij Illijes ielent wolna meg, nekijk kegijg hogij egij a regi Profetak kezzijl tamadot wolna fel. Ees monda Herodes, lanosnak een wewm fejet, de kijchoda ez a kijrewl een illijenek hallok? Ees akarija wala ewtet latnij.

Az Apastolok kegijg meg terwen, meg mödak Iesusnak walamijt mijeltenek wala. Ees ewket wele el wijuen felfele mene a pwztaba, melij wagijon Bethsajdaba. Mel lijet mijkoron a seregek meg esmertenek wolna, wtanna menenek, fogada ewket kijk nek zol wala istennek orzagarol. Ees a kijknek gijogijtas kel wala meg wijgaztija wala ewket. Az nap kegijg immar el kezdet wala hajlanij, Ees iarwlwan a tijzenkettewk mondanak nekij, Bochasd el a sereget, hogij el menwen a kastelijokba ees falwkba kijk kewrijl wannak, be terijenek, ees talallijanak etkeket, mert ijt pwzta helijé wagijwnk. Monda kegijg nekijk, Tij agijatok nekijk ennijk, de ewk mondanak, Nijnchen nekewnk tewb hané ewt kenjerewnk ees ket halonk, hanéha mij el megijewnk, ees mijnd ez seregnek ennij wezewnk. Vala-

nak kegijg a ferfijak olij mijnt ewt ezeren. Monda kegijg az ew tanijtwanijnak, iltesse tek le ewket, Ewtuen ewtuen rakasba. Ees azonkeppē tewnek, ees le telepedenek mij nijaijan. Iesus kegijg weuē az ewt kenijereket, ees a keet halakat fel tekijnte mennij orzagba, Ees meg alda azokat, meg zege ees oztogata az ew tanijtwanijnak, hogij a se reg eleijbe tennek. Ees ewnek mijnnijaijan ees meg elegedenek. Ees fel zedek a mij fragmonta meg maradot wala, melij lewn tijzenkeet kosarral.

Ees lewn hogij mijkorō ew maga wolna imatkozwan, wele walanak a tanijtwanijokijs, Ees kerde ewket mondwan, kijnek mondnak engemet a seregek? Amazok felelenek ees mondanak, Ianos baptistanak nekijk kegijg Illijesnek, nekijk kegijg hogij az elebbij Profetakba tamadot egij fel. Ees monda nekijk. Tij kegijg kijnek mondotok engemet lennij? Fele Sijmō Peter smonda, istennek Cristusanak. De ew meg fenijtwē ewket paranchola nekijk, hogij walakijnek ne mondanak azt, mondwan. Mert zijkseg embernek fijanak sokat zēwednij, ees gonoznak iteltetnij a few nepektewl, az papij

feijedelmektewl ees irastudoktol, ees meg ewletnij, de harmad napon fel tamadnij.

Mond wala kegijg mijndeneknek. Valakij een wtannam akar iewnij, tagagija meg magat, wegije fel az ew kereztijt mijnden napon, ees kewessen engemet. Mert walakij meg akarija az ew lelket tartanij, el weztij ewtet. Ees walakij el weztij az ew lelket een ertem, meg tartija azt. Mert mijt haznal embernek ha mijnd ez egez wijlagot meg nijerij, ewmagat kegijg el weztij, Ees magaba tezen kart? Mert walakij zegijelu engemet, ees az een bezedijmet, azt embernek fijaijs zegijenlij, mijkoron el iew az ew ees attijanak ees azent angijeloknak dijchewsegebe. Mondom kegijg nektek, bijzōnijal wannak nekijk ijt allok, kijk nem kostolnak halalt, mijg nem meg lattijak istennek orzagat.

Lewn kegijg ez bezedeknek wtanna olij mijnt nijolcz nappal ees fel wijue Petert Iakabot ees Ianost, ees fel mene az hegijre hogij imatkoznek. Ees lewn mijkorō imatkoznek, az ew abrazattijanak zijnije maas, ees az ew ewltezetij feijer ees fenlew. Ees imekeet ferfijak zolnak wala wele, kijk walanak

Moijses ees Illijes lattattak, az dijchewsegbe, zolnak wala kegijg az ew halalarol mel lijet be tellijesijtendew wala Ierusalembe. Peter kegijg ees kijk wele walanak meg ne hezijltek wala alomnak mijatta. Ees fel serkenwé latak az ew felseges woltat, ees a keet ferfijat kijk wele allanak wala.

Ees lewn hogij mijkoron el mentenek wolna tewle monda Peter Iesusnak. Mester ijo nekewnk ijt lennewnk, ees chijnallijwnk harom hajlakot, neked egijet, Moijsesnek egijet, ees Illijesnek egijet, nem twdwan mijt mondana. Ees mijkoron ew ezeket zolna, kewd lewn, melij be arne koza ewket. Ees meg felemlenek mijkoron a kewd ew ket be fogta wolna. Ees zo lewn a kewdbewl mondwan, Ez az een zerelmes fijam, ewtet halgassatok. Ees mijkoron ez zo lenne lesus chak ew maga talaltatek, ees ewk wez tegsegbe lewnek, ees senkijnek nem mondanak walamijt az napokba azokbol kijket lattanak wala.

Lewn kegijg masod napon hogij ewk a hegijrewl le zalwan, Iarwla eleijkbe sok sereg. Ees ime egij ferfijw a seregbewl fel ijwewlte mondwan, Mester kerlek tegedet

tekijnch az een fijamra, mert egijetlenem een nekem, mert ime gonoz lelek fogija ewtet, ees legottan iwewlt, werekewdtetij ees zaggatija ewtet nijla folijuan, ees meg rangatwá nehezen walijk meg tewle, kerem a te tanijtwanijdat hogij kij iznek belewle de nem rehetek. Felele kegijg Iesus monda. O hijtetlen ees wijzzos nemzetseg, meeg lezek nalatok ees zenuedlek tijkteket: hozd ide a te fijadat. Ees mijkoron elew iewne, az ewrdeg kezde a fewldhez ijtnij ees zaggatnij. Iesus kegijg meg fedde az fertelmes lelket ees meg gijogijta a gijermeket, ees meg ada az ew attijanak. El amelkodnak wala kegijg mijnnijaij an istennek nagij woltan.

Ees mijkoron mijndenek chodalkozna nak, mijnd azokon mellijeket tezen wala, monda az ew tanijtwanijnak. Tij ez bezedet helijhezteffetek a tij zijuetekbe, Mert el iewendew hogij embernek fija adassek emberekenek kezebe. De amazok nem twgijak wala a bezedet, mert be fedezwe wala ew elewttek, hogij meg ne ewsmernek azt, ees nem merijk wala ewtet meg kerdenij ez bezedrewl.

Gondolat zalla kegijg ew beleijek kij wolna kezzijlek nagijob. De Iesus latwan az ew zijuek nek gondolatijt, Nijwla egij gij ermekhez, melleije allata ewtet, ees mōda nekijk. Valakij fogadangija ez gijermeket een neuembe engem fogad. Ees walakij en gem fogad, fogadija azt kij engemet bocha tot. Mert walakij kijsseb mijnnijaijan tij kewzterek az lezen nagijob.

Felele kegijg Ianos monda, Mester latank egijet ijznij ewrdeget te neuedbe, ees meg tijltok mert nē iar mij welewnk egijt. Ees mōda Iesus nekijk, ne tijlchatok meg, mert walakij mij ellenewnk nijnchen, mij uelewnk wagijon.

Lewn kegijg hogij mijkoron be tellijesednenek az ew fel magaztalasanak napaij, Ees ew el tewkelle magaba hogij Ierusalem be menne. Ees kewetek et bochata az ew zij nije elewt, kijk el menwen be menenek a Samatijtanosoknak warasaba, hogij zallast zereznenek nekij, Ees nem fogadak ewtet, mert lattijak wala hogij Ierusalembe mē ne. Mijkoron kegijg lattak wolna az ew tanijtwanij Iakab ees Ianos, mondanak. Vram akarode hogij mongijwk hogij tijwz

zallijon le mennijorzagbol ees meg emezze ewket? Ees hozzaijok fordwlwan meg fedde ewket monda. Nem twgijatok kij lelkeij wattok, Embernek fija nem iewt lelke ket el weztenij, hanem idwezijtenij. Ees me nenek maas kastelba.

Lewn kegijg hogij mijkoron ewk az wton mennenek monda egij ew hozza. Kewetlek tegedet walahowa menendez, ees monda Iesus. A rokaknak lijkok wagijon, ees az egi madaraknak fezkek, de embernek fijanak nijnchen hol az ew feijetle haijcha.

Monda kegijg a masijknak. Kewes engemet. Az kegijg monda. Vram, engegijed nekem had mēnijek elewzer el temetnij at tijamat. Monda Iesus. Had a hallottaknak el temetnij az ew halottokat, te kegijg mēnijel, ees hijrdesset istennek orzagat.

Ees monda a masijk, kewetlek teged wram, de bochasel engemet elewzer had wegijek bwchwt azoktol kijk ot hon wannak. Monda nekij Iesus. Senkij, walakij kezet az ekere tezij ees hatra tekijnt, nem alkolmas istennek orzagahoz

Zent Lukach
Tijzedik Capitulom.

Zent Lukach napij an walo Ewañ.

Zeknek wtanna kegijg walazta wr egijebeke-tijs hetwé kettewt, Ees bochata ewket, kettewnkent az ew zijnije e lewt, mijnden warasra ees helijre, howa ew ie wendew wala, Ees monda nekijk. Ic llehet az aratas sok, de a mijesek keuesek. Kerijetek azert az aratasnak wrat, hogij az aratokat bochassa az ew wetemenijebe. Menrij etekel, Ime een bochatlak tijkteket mijnt baranijokat farkasok kewzijbe. Azert ne wijsellijetek walamij erzent, se sakot, se sarwt, Ees senkijnek az wton ne kewzennijetek, walamelij hazba kegijg be mentek, ele wzer azt mongijatok, bekeseg ez haznak, Ees ha bekesegnek fija lezen ot, azon meg nijwgzijk a tij bekesektek, ha kegijg nem, hozzatok teer. Vgijan azon hazba kegijg maragijatok, Euen ees iwan azokat mellijek ew nalok wannak. Mert melto a kij munkalodijk az ew iwtalmara.

Ne iarijatok hazrol hazra. Ees walamelij warasba be menendetek, ees fogadandnak tijteket azt egijetek mijt elewtekbe teznek nektek, ees meg gijogijchatok a betegeket mellijek a hazba wannak. Ees mögijatok azoknak, reijatok kewzelget istennek orzaga. Valamelij waralba kegijg be menendetek ees nem fogadandnak tijteket, kij mé wen az ew wczajn mongijatok, ime meeg a portijs, melij ragadot mij reijank a tij warastokbol le terijllijk ratok, de maga azt tw gijatok, hogij el kewzelget istennek orzaga. Mondom nektek mert Sodomaknak kewnijebben lezen dolgok amaz napon hogij nem mijnt az warasnak. Iaij teneked korijzaijm. Iaij teneked betsaijda, mert ha Tij ron ees Sijdonba lewttenek wolna a iozagok, mellijek lewttenek tij bennetek, regé czijliczijomba ees hamwba iluen bannak teteket. De maga Tijron ees Sijdonnak kewnijeben lezen az itelet koron hogij nem mijnt nektek. Ees te Kafernaum, kij egijg fel magaztaltattal, pokolijg merijtetel ala. Valakij kegijg tijkteket halgat engem halgat, ees kij tijteket meg wtal, engemet wtal, a kij kegijg engemet wtal, azt wtallija kij engemet bochatot.

Meg terenek kegijg a hetwenkettew ewremmel mondwan. Vram meeg az ewrdegekkelijs bijronk te neuedbe. Ees monda nekijk. latom wala a Sathant mijkeppen a wijllamast hogij le hwllana mēnijorzagbol Ime attā nektek hatalnat labbal nijomodnij kijgijokat ees Scorpijokat, ees ellenseg nek mijnden tehetsegen, de maga ne ewrijllijetek azon hogij a gonoz lelkekkel bijrtok, de ewrijllijetek, hogij az tij neuetek irwan wagijon mennijorzagba.

Az oraba, meg wijdula Iesus zent lelekbe ees monda. Halat adok neked wram mennek ees fewldnek attija, hogij el tijtkoltad ezeket az bewlchektewl ees tudosoktol, ees meg ielentetted azokat a kijsdedeknek. Vgij attijam mert wgij wolt kellemetes te elewtted, mijndenek adwan wannak nekē az een attijamtol, Ees senkij nem tu gija mij legijen a fijw, hanem chak az atija, ees kij legijen az attija, hanem chak az fijw, ees kij nek a fijw akarangija meg ielentenij. Ees fordwla az ew tanijtwanijhoz smonda.

Wr nap wtan tijzē harmad wasarnapij Ewañ.

Bodog zemek azok, mellijek azokat lattijak kijket tij lattok, mert mondom nektek sok Profetak ees kijralijok akartak azo-

kat latnij mellijeket tij lattok, de nem lattak, ees hallanij mellijeket hallotok, de nem hallotak,. Ees ime egij nemijnemij terwen tudo fel kele kesertwen ewtet ees monda. Mester mijt tegijek ha az ewrek eletet akarom bijrnija? Ew felele nekij smonda. A te wruenbe mij wagijon meg irwa? Mijkeppen olwasod? Amaz felele monda. Zeressed a te wradat istenedet, a tennen tellijes, zijnedbewl, ees tellijes lelkedbewl, ees mijnden erewijddel. Ees fele baratodat mijnt tennen magadat Ees monda nekij igazan felelel, azt tegijed ees eelz. Amaz kegijg akarwan magat igazijtanij monda Iesusnak, kijchoda az een fele baratom?

Deut. 6.

Felele kegijg Iesus monda, Egij nemijnemij ember megijen wala Ierusalembewl Ierikoba, ees talalkozek az tolwaijokra, kijk megijs foztak ewtet, ees meg sebhetwen el menenek holt eleuenijl hagijwan, Tewrtijnek kegijg hogij egij nemijnemij pap menne el az wton, ees ewtet latwan el mene mellewle. Azonkeppen egij fel papijs mijkoron a helij mellet wolna ees latna ewtet el mene mellewle. Egij Samaritanus kegijg mijkoron onnet menne elew,

hozza iewe, ees latwan ewtet, meg keserij-
le, ees hozza kewzelijtwen be kewteze az ew
Sebeijt bele ewtwen olaijt ees bort, ees fel
teuen azt az ew barmara, az istalloba wijue,
ees gongijat wijsele. Ees masod napon keet
penzt hoza elew, ada az istallosnak ees mon
da, Ennek gongijad wijsellijed ees walamijt
tewbbet reija kewltendez mijkoron een
meg terendek meg adom neked. Ez harom
kezzijl azert mellijk lattatijk neked hogij fe
le baratija annak, kij a tolwaijokra talalko
zot wolt? Ees monda amaz, A kij irgalmas-
lagot tewt wele. Ees monda nekij Iesus.
mennijel, ees tijs azonkeppen teegij.

Nagij bodog azzon napijan walo Ewan.

Lewn kegijg hogij mijkoron menne-
nek, ees ew be mene egij kastelba. Holot
egij azonijallat Marta neuij fogada ewtet
az ew hazaba, Ees ennek hwganak Maria wa
la neue, melij ilwen wrnak labaijnal halgat
tija wala az ew bezedet. Martha kegijg sijr-
gewdijk wala az wntalan walo zolgalatba.
Kij meg alla ees monda. Vram nijnchene
neked gondodra hogij az een hwgō chak
magamat hagijot zolgalnij? Azert mongij
ad nekij hogij segellijen nekē. Ees meg fe-
lelwen monda wr ew nekij, Martha Martha

zorgalmatos wagij. Ees sok felee haborij-
tatol. Maria leg iob rezt walazta, melij el
nem wetetijk ew tewle.

Tijzeneggijedijk Capi.

Es lewn hogij mijko-
ron egij nemijnemij
helijen imatkoznek ho
gij el wegeze az imatsa
got, monda egij az ew
tanijtwanij kezzijl nekij
Vram, tanijch mijnke-
tijs imatkoznij mijkeppen Ianos tanijtotta
az ew tanijtwanijt. Ees monda nekijk. Mij-
koron imatkoztok mongijatok. Mij attij-
ank kij wagij ménijekbe, zenteltessek te ne
ued, iewijen te orzagod, legijen te akara-
tod, mijkent ménijbe azonkeppen fewlde-
wnijs. Mij kenijerewnket mijnden napiijat
agijad nekewnk ma, Ees bochassad neke-
wnk mij bijnewnket mijkent mijs bocha-
tonk mijndeneknek kijk nekewnk weetnek
Ees ne wijgij mijnket kesertetbe de zaba-
dijch mijnket gonoztol

Pater noster.

Ees monda nekijk. Kijchoda kezzijletek

kijnek ha lezen egij barattija, ees efelij koron hozza megijen, smond nekij, baratom agij kewlchen nekem haró kenijeret, mert baratom iewt een hozzam az wtrol, ees nijnchen mijt ew eleijbe adnom. Ees amaz onnet belewl meg felelwen mongijon, ne akarij engem mastan meg bantanij, Immar az aijto be tetetet, ees az een gijermekijm welem wannak agijas hazamba, nem kelhetek fel hogij agijak neked. Ees amaz ha wegijg maradand zewrgetwen, mondom nektek, hogijha fel kelwen, nem aad nekij azert hogij barattija legijen, de maga az ew meg wntatasaert fel keel ees aad nekij mijndét kijre zijksege wagijon.

Ees enijs mondom nektek, kerijetek ees adatijk nektek, keressetek smeg lelijtek, zewrgessetek smeg nijttatijk nektek, mert mijnden kij kerij el wezij, ees kij keressij meg lelij, ees az zewrgetewnek nijttatijk meg. Kijchoda kegijg tij kezzijletek attija, kijtewl ha fija kenijeret keer nemde kewuet ade nekij? Awagij ha halat nemde az halert kijgijot ade nekij? Awagij ha tijkmonijat keer nemde Scorpijot nijwte nekij? Ha azert tij mijkoron gonozok wattok twt

tok ijo adomanijokat adnij a tij fijaijtoknak, menijwel inkab az tij menijeij attijatok, aad menijorzabol ijo lelket az ew tewle kerewknek?

Iiz wala kegijg ewrdeget ees az nema wala, ees mijkoró kij ijzte wolna az ewrdeget zolnij kezde a nema, ees el chodalkozanak taijta a seregek, nekijk kegijg ew kezzijlek mondanak. Belzebul hatalmaual a few ewrdegeuel ijz ewrdegeket. Ees nekijk kesertuen ielt kernek wala tewle ménijorzag bol. Ew kegijg hogij meg lata az ew gondolattijokat monda nekijk, mijnden orzag ew maga ellen meg ozlot, el pwztwl, ees haz hazra esijk. ha kegijg a Sathanasijs ew maga ellen meg ozlot mijkeppen al meg az ew orzaga? Mert azt mongijatok hogij belzebul hatalmaual ijzek ewrdegeket. Ha kegijg een Belzebul hatalmaual ijzijk ewrdegeket, a tij fijaijtok kij hatalmanal ijznek? Azert ewk leznek tij bijratok. De ha istennek hatalmaual ijzewk ewrdegeket, bij zonijawal ratok ijwtok istennek orzaga.

Oculi wasarnapij Ewañ.

Mijkoron az erews fegijweres meg ewrijzij az ew palotaijat mijndenek kijket bijr bekeuel wannak, de ha erewsb iew nalanal

meg gewzij ewtet, mijnden fegijuerijt el wezij a kijkbe bijzijk wala, ees az ew sakma nijt el oztija. A kij een welem nijnchen een ellenem wagijon, ees kij welem egijt nem gijht tekozlo.

Mijkoron a fertelmes lelek kij megijen az emberbewl iaar wijzetlen helijeken, kerefuen nijwgodalmat ees nem talalwan mond, meg terek az een hazamba melijbe wl kij iewttem, ees mijkoron el iew, talalija azt meg tijztijtattat seprijkkel, Ees akoron el megijen, ees wezé wele egijeb heet lelkeket nalanal alnakbakat, ees oda be mé wen ot lakoznak, Ees az embernek wtolso dolgaij gonozbak leznek az elsewknel.

Hawij bo dogazzon napijá wa lo Swaij.

Lewn kegijg hogij mijkoron ezeketmó dana egij nemijnemij azonijallat fel emelwen az ew zauat a sereg kezzijl monda nekij, bodog meeh, az kij teged wijselt ees az emleek mellijeket zoptal. De ew monda. Sewt Inkab bodogok kijk halgattijak istének bezedet ees meg ewrijzijk azt.

Mijkoron kegijg a seregek egijbe folijamnanak kezde mondanij. Ez nemzetseg gonoz. Ielt keuan, ees iel nem adatijk nekij hanem chak Ionas Profeta iele.

Mert

mert mijkeppen Ionas ielijl wolt a Niniue belijeknek, azonkeppen lezen Embernek fijaijs ez nemzetsegnek. Ezak felewl walo kijralne azzon fel kel ez nemzetsegnek ferfijaijwal, Ees karhoztattija ewket, mert ew iewt a fewldnek wegeijrewl Salamonnak bewlcheseget hallanij. Ees ime ijt nagijob wagijon Salamonnal. Az Niniwebelij ferfijak fel kelnek itelet napijan ez nem zetseggel, ees karhoztatijak, ewtet mert ewk Ionasnak predijkaczijoijara penitenciat tartanak. Ees ime ijt nagijob wagijon Ionasnal.

Senkij nem gijotija meg az zeuijtneket hogij el reijche, awagij nem tezij a kaad ala hanem a gijertijatartoba, hogij a kijk be iewnek lassak a wijlagot. A te testednek zeuijtneke, a te zemed, ha a te zemed egijgij leend, mijnd tellijes testet wijlagos lezen, ha kegijg alnak lezen, a te testedijs setetes lezen. Lassad azert hogij az wijlagossag melij te benned wagijon, setetseg ne legijen. Azert ha a te tested wijlagos lezen, nem leuen nala setetsegnek walamij reze, tellijesseggel wijlagos lezen, ees mijkeppen a wijllamasnak zewijtneke wijlagosijt meg

V

tegedet.

Ees mijkoron ezt bezellene kere ewtet egij farijseus hogij nala ebellenek, be mene hozza eesle telepedek. A fariseus kegijg kezde magaba gondolwan mondanij, mijre nem mosdot wolna meg ebed elewt. Ees monda wr ew nekij. Mastan tij farijseusok, a mij a poharnak ees talnak kijlsew rezen wagijon meg tijztijtijatok. A mij kegijg tij bennetek belewl wagijon, tellijes ragadozassal ees alnakfaggal. Bolondok, nemde wgijan azon chijnaltae aztijs, a kij kijuijl wagijon mijnt az kij belewl wagijok de maga a mij wgijan tijetek abbol agijatok alamijsnat, ees ime mijndenek tijztak leznek nektek.

De iaij nektek farijseusoknak kijk meg dezmallijatok a mentat ees rwthat, ees mijnden fijuet, ees el mulatijatok istennek iteletijt ees zerelmet. Ezeket kel wala kegijg tennetek, ees azokat el nem hadnotok.

Iaij nektek farijseusoknak kijk zerettek elsew zekeket a sijnagogakba, ees kewzene seket a wasart.

Iaij nektek irastudok fariseusok keepwtalok kijk wattok mijnt a be fedet kopor-

sok ees emberek felijl raijta iarwan nem twgijak.

Felele kegijg egij a tewruenij tudok keezzijl smonda nekij. Mester hogij ezeket mondod meeg nekewnkijs bozzwsagot teez wele, de ew monda. Tijnekekijs tewrwenijtudoknak laij. Mert meg terhelek embereket terhekkel mellijet el nem wijselhetnek, ees tij egij wijial nem illetijtek az terheket.

Iaij tijnektek kijk fel rakijatok a profetaknak koporsoijt, a tij attijatok ewltek meg kegijg azokat. Bijzonijaual meg mutattijatok, hogij akaratosok wattok az tij attijatoknak chelekedetijhez mert bijzonijawal ewk ewltek meg azokat, tij kegijg azoknak koporsot chijnaltok.

Annakokaert monta istennek bewlchesegijs. Bochatok ew hozzaijok Profetakat ees apastalokat. Ees ew bennek meg ewlnek, hogij mijnden Profetaknak were melij wijlag kezdetijtewl fogwa kij ontatot, meg kerestessek ez nemzetsegen, Igaz Abel nek weretijl fogwa mijnd Zakariasnak wereijg kij el weze az oltar ees templom kewzet. Bijzon mondom nektek, elew kerijk ez nemzetsegtewl. 1. Para. 24

laij nektek tewrwenij twdoknak, kijk el wewttetek a twdomannak kwlchat, tij be nem mentetek, ees azokatijs kijk be mennek wala el tijltatok. Mijkoron kegijg ezeket mondana nekij, kezdenek a farifeusok ees tewrwen twdok erewssen elsene allanij, ees sokkeppen okoskodnij ha mijt zajabol kaphatnanak, mert azon walanak hogij walamijt wennenek kij belewle kijuel wadolhatnak ewtet.

282

Tijzenkettewdijk Capit.

Ykoron kegijg sok seregek gijlekeztek wolna w gij añjra hogij egijmast njomdoknak, kezde mõdanij az ew tanijtwanijnak kijwalkeppen. Meg ewrijzzetek magatokata Fariseusoknak kowazzatol, melij az keepwtalas. Mert semmij njnchen el fedezwe, melij kij ne ielentessek, ees semmij el rejtwe, kij meg ne twdassek, mert a mellijeket seterbe mondottatok, a wijlagoson hallatijk meg. Ees walamijt fijlbe zoltatok az

agijashazba, a haz tetewbe predijkaltatijk.

Mondom kegijg nektek een baratijmnak, meg ne retennijetek azoktol, kijk meg ewlijk a testet, ees annak wtaña semij njnch mijt touabba tehessenek. Im meg mutatõ nektek kijtewl fellijetek. Fellijetek attol kij mijnek wtanna meg ewlend hatalma wagijon bochatnij pokolra, wgij mõdok nektek, azt fellijetek. Nemde ewt werebet arwlnake keet kijs penzen, ees annak egijk njnchen el feledue isten elewt? Nektek kegijg a fejeteken walo hajzalakijs meg wannak zamlalwa. Ne fellijetek azert, sok werebeknel bewchijletesbek wattok tij.

Mondon kegijg nektek, mijnden walakij walland engemet emberek elewt, embernek fijajs wallija azt istennek angijalij elewt. A kij kegijg meg tagad engemet, Emberek elewt, meg tagattatijk istennek angijalij elewt. Ees mijnden walakij mondand walamij zoot embernek fija ellen, meg bochattatijk nekij. Annak kegijg kij zent lelek ellen karomlast teend meg nem bochattatijk.

Mijkoron kegijg wijznek tijteket a sijnagogakba, a fewnepek ees fejedelmek

eleijbe, ne legijetek zorgalmatosok, mijmodon awagij mijt felellijetek, awagij mijt mongijatok. Mert az zent lelek azon oraba meg tanijt tijkteket, mijt kellijen mondanotok.

Monda kegijg nekij egij a sereg kezzijl Mester mongijad az een attijamfijanak hogij ozza meg welem az ewrekseget. Monda ew annak, Ember, kij tewt engem oztowa awagij bijrowa kewzteteket? Ees monda nekijk. Lassatok ees magatokat ewrijzzetek meg mijnden fewsuensegtewl. Mert walakijnek eletij, nem azoknak beuelkedesebewl fijg akijket bijr. Monda kegijg nekijk egij hasonlatossagot imijgijen zoluan.

Egij kazdag embernek mezeije hoza bewseges termeseket, ees gondollija wala ew magaba mondwā, mijt tegijek, ha nijnchen howa raknom, az een mezewm haznaat? Azt mijelem hogij el bontom az een chijwrewmet ees nagijobban chijnalō, ees oda gijhtek mijndeneket mellijek termettek nekem, ees iozagijmatijs, ees mondok az een lelkemnek. Lelkem, eleg sok ijod wagijon be rakwa mellijekkel meg ered sok ez tendeijg, nijwgogijal, egijel, igijal, lakijal.

Monda kegijg nekij isten. Bolond ez eijel meg kerijk lelkedet tewled, a kijket kegijg zerzettel kije leznek? Igij wagijon a kij kijn chet gijwht ees nem kazdag istenhez?

Monda kegijg az ew tanijtwanijnak. Azert mondom nektek, ne legijetek zorgalmatosok eletetekrewl mijt egijetek se teste tekrewl mijt wegijetek reija. A lelek nagijob az eledelnel, ees a test nagijob a rwhanal. Nezzetek meg a hollokat, mert nem wetnek sem aratnak, kij knek nijnchen pijnc zeijek sem chijwrek, ees az isten el eletij azokat, menijwel inkab bewchijletesbek wattok tij azoknal?

Kijchoda kegijg kezzijletek kij az ewzorgalmatossagaual adhat egij ijznijt az ewallapattijahoz? ha azert chak leg kijssebbet sem tehettek, a tewbbijrewl mijre wattok zorgalmatosok? Nezzetek meg a lijlijomokat mijnt neuekednek, né munkalodnak sem fonnak, mondom kegijg nektek hogij meeg Salamonijs, mijnden ew dijchesegebe né ewltezet wgijan mijnt ezeknek egijk.

Ha kegijg a zenat kij ma a mezewn wagijon ees holnapon a kemenczebe wetijk isten ijg rwhazza, menijuel inkab tijkteket

kijchijn hijtijwek? Ees tij ne keressetek mijt egijetek awagij mijt igijatok. Ees ne wijtessetek igen fel, Mert mijnd ezeket ez wij lagnak nepeij keresijk. A tij attijatok kegijg twggija hogij ezekre zijksegtek wagijon, Sewt inkab keressetek elewzer istennek orzagat, ees az ew igassagat, ees ezek mijnd hozza adatnak nektek.

Ne fellijetek kijchijn sereg, mert wgij lewt kellemetes a tij attijatoknak, hogij orzagot adna nektek. Agijatok el mij bijrtotok alat wagijon, ees agijatok alamijsnat. Chijnallijatok olij tijwzewket mellijek meg nem awulnak, el fogij hatatlan kijnchet menijorzagba, howa a lopo nem megijen sem a molij meg nem ragija. Mert walahol kijnchetek wagijon az tij zijuetekijs ot lezen.

Zent Marton napijan walo Ewan.

Legijenek a tij agijektok fel eweczwe, ees egew zeuijtnekek a tij kezetekbe, Ees tij hasonlatosok legijetek az olij emberekhez kijk warijak az ew wrokat mijkoron meg teer a menijegzew bewl. Hogij mijkoron el iewend ees zewrgetend mijndiarast meg nijssak nekij. Bodogok a zolgak mellijeket mijkoron az ew wrok el iew wijgijazwa talal. Bijzon mondō nektek, hogij fel eweczij

magat, ees le ijltetij azokat, ees iarwlwan zolgal nekijk.

Ees hogij ha el iew az eijnek masod rezen, awagij harmad rezen iew el, ees azonkeppé talalangija, bodogok azok a zolgak. Azt kegijg twgijttok, hogij mijkoron twdna az chalados ember, melij oraba iew el a lopo, bijzonijawal wijgijazna ees nem hadna meg asnij hazat. Tijs azert keezen legijetek, mert melij oraba nem alijttijatok el iew embernek fija.

Monda kegijg nekij Peter, Vram chak nekewnk mondode ez peldat awagij mijn deneknek? Monda wr nekij, kijt alijtaz lennij bewlch ees tudos Safarnak, kijt az wr bijzot az ew chaladgijan, hogij mijkoron ide ije lezen eledelt aggijon nekijk? Bodog az a zolga mellijet mijkoron az ew wra el iew talal illijen modon mijelkedewt, Bijzon mondom nektek hogij mijndeneket kijket bijr reija bijz.

Hogijha kegijg walamelij gonoz zolga fogija az ew zijuebe mondanij kesen iew meg az een wram. Ees fogija wernij a zolgakat ees zolgalo leijanijokat, fog ennij ees innija, ees meg rezegijlnij. A zolganak

wra meg iew a napon mellijen nem remel lij, ees az oraba mellijet nem twd. Ees meg ozttja ewtet, ees az ew feel rezet wetij a hij tetlenekkel. Az olij zolga kegijg kij meg es merte az ew wranak a karattjat, ees magat né zapta hozza, ees né tewt az ew akarattja zerijnt, igen meg weretijk, de a kij nem es merte, ees melto kat chelekedet, keues ijte sekkel weretijk. Mert mijndének kijnek sokat attanak sokat kernek meg tewle. Ees kijnek sokat aijanlottak, tewbbet kernek meg attol.

Tijwz bochatnij iewttem ez fewldre, ees mijt akarok? Hanem hogij fel gijolagijon? Vagijon kegijg kereztleg kijbe meg kel tijteket kereztelnem, ees mij keppen gij ewtretem mijg el nem wegeztetijk? Azt alijtijatoke hogij be keseg bochatnij iewtté ez fewldre? Nem hanem azt mondom nek tek hogij el walaztast. Mert leznek innen towa ewten egij hazba meg ozolwan, harman keetfele, ees ketten haromfele ozolnak. Az attja a fijw ellen, ees a fijw az attja ellen, az anija leijanija ellen, ees leijanija anija ellen, a napa menije ellen, ees menije napa ellen.

Mond wala kegijg a seregeknek. Mij koron kewdewt latandotok fel tamattat napnijwgat felewl, legottá mongijatok zapor essew iew, ees wgij lezen. Ees mij koron a deelij zeel fw, azt mongijatok hogij meleg lezen, ees meg lezen. Keepwtalok, az egnek ees fewldnek zijnijet meg twgijatok walaztanij, ezt ez idewt kegijg mijre nem walaztijatok meg? Mijre hogij tijnnen magatok tol né teztek iteletet felewle a mij igaz?

Mij koron kegijg meegij az te peresseddel egij wton a feijedelemhez, azzon leegij hogij meg zabadwlij tewle, mert netalamtan a bijro eleijbe wonzon tegedet, a bijro fog adnij, a keenzonak, a keenzo fogijon a temleczbe tennij, Mondom neked kij nem meegij onnet, mijgnem meg adod az leg wtolso kijzfillijertijs.

Zent Lukach

Tijzenharmadijk Capit.

Alanak kegijg nekijk az idewbe ot kijk meg ielentenek nekij a Galileabelijenek dolgat, mij modon Pijlatus az ew werekет elegijtette wolna az ew aldozatokkal. Ees felelwé monda nekijk. Azt alijtijatoke hogij ez Galileabelijek mijndé egijeb Galileabelijeknel bijnesbek woltanak, mijert illijenekет zenuettenek? Nem, de mondő nektek hogij ha penitenciat nem tartandotok mijnnijajan olijan modon wesztek el mijkeppen amaz tijzennijolcz, kij kre rajok zakada a torom Sijloaba, ees meg ewle ewket. Azt alijtijatoke hogij azok bijnesbek woltanak mijnden emberekнek felette kijk Ierusalembe lakoznak wala? Nem, de mondom nektek hogijha penijtenciat nem tartotok, mijnd azonmodő el wesztek.

Mongija wala kegijg nekijk imez hasonlatossagot. Egij emberнek fijgefaija wala el palantalwa zewlejebe, ees el iewe kereswen gijmelchet rajta snem talala, ees monda a zewlew mijesnek. Im immar harom eztendeije wagijon mijtewlfogwa el iewek kereswen gijmelchet ez fijgefan ees nem lelek, wagdkij azert ewtet mijre foglalija ijt heijaba a fewldet? de a mijes felele ees monda, wram, hagij bekет nekij, ez eztendewbeijs, meeg meg asom kewrijle a fewldet, ees meg Ganeijozom. Ees ha gijmelchet teremt ijo, hanem, iewendewre bator kij wagiad ewtet.

Tanijt wala kegijg az ew Sinagogajokba zombatokon, ees ime egij azonijallat kijk wala betegsegnek lelke tijzennijolcz eztendeijg, ez meg gewrbedet wala, ees semmijmodon fel nem nezhet wala. Mellij et mijkoron Iesus latot wolna, hozza hijwa ees monda nekij. Azzon meg zabadultal a te betegsegedbewl. Ees kezet reija wete melij legottan fel igazwla. Ees dijchewijtij wala istent. Felelwé kegijg kij az sinagoga feijedelmij kezzijl leg nagijob wala, bozzon kodwan hogij Iesus zombaton gijogijtot wolna, mond wala a seregnek. Hat napok wannak mellijeken munkalkodnij kel, azert az napokon iewijetek ide hogij meg wijga-

ztassatok, ees ne zombat napon.

Felelwen kegijg wr ew nekij mōda, kee pwtalok, nem ogijae el walamellijtek ewkret ees zamarat a iazoltol zombaton hogij meg itassa? Ezt kegijg kij Abrahamnak leijanija, mellijet a Sathan meg kewtewt tijzennijolcz eztendeijg, nem kellette meg odnij ez kewtelbewl zombat napon? Ees mijkoron ezt mondana igen meg zegijenlijk wala magokat az ew ellene zolok mijn nijan. Ees mijnd az neep ewrijl wala, tellijes mijnd azokon kijk ew tewle leznek wala nagij dijchewseggel.

Mond wala azert. Mijhez istennek orzaga hasonlatos? ees mijhez hasonlijwk azt? Hasonlatos a mustar maghoz, mellijet ember weuen el wete az ew kertebe, ees fel neue, ees lewn nagijfawa, ees az egij madarak nijwgowanak az ew agaijn.

Mijhez itelem hasonlatosnak istennek orzagat? Hasonlatos a kowazhoz, mellijet az azonijallat weuen el reijt harom mertek lijztbe, meeg nem mijndenestijl fogwa meg keel. Ees megijen wala warasok ees kastelijok altal, tanijtwan es wtat teuen letusalembe.

Monda kegijg egij nekij, wram keuesen wannake a kijk iduezijlnek? ew kegijg monda nekijk, igijekezzetek be mennij a zoros kapwn, mert mondom nektek, sokan akarnak be mennij ees nem lehet. Mijkoron kegijg be mennend a chalados ember, betezij az aijtot, ees kezdetek kijuijl allanij, ees zewrgetnij az aijton, mondwan. Vram wrānijsdmeg nekewnk, ees felelwen mond nekijk, nem tudom honnet walok wattok.

Akoron kezdijtek mondanij, te elewtted ewttewnk ees ittonk, ees a mij wczankō tanijtottal. Ees mond nekijk nem twdom honnet walok wattok, tawozzatok el een tewlē alnaksagnak mijelkewdewij, ot lezen a Sijralom ees fogaknak chijkorgatasa mijkoron Iattijatok Abrahamot, Isakot, Iakobot, ees mijnd a Profetakat, istennek orzagaba, tijkteket kegijg onnet kij ijzetnij. Ees iewnek napkelet ees napnijwgat felewl, deel ees ezak felewl, ees letelepednek istennek orzagaba. Ees ime wtolsok leznek a kijk elsewk, ees elsewkkijk wtolsok leznek.

Azon napon iarwlanak a Fariseusok kezzijl nekijk ew hozza mondwan nekij. Menijkij ees mēnijel innet, mert Herodes meg

akar teged ewlnij. Ees monda nekij. Mennijetekel mongijatok meg annak a rokanak. Ime ewrdegeket ijzek, ees egessegeket wegezek ma ees holnap, ees harmadnapon el wegeztetem. Demaga zijkseg neké ma ees holnap, ees a kewetkewze napon iarnom, mert nem lehet Profetanak el wezte Ierusalem kijuijl.

Ierusalem, Ierusalem, kij meg ewled a Profetakat, ees meg kewezed azokat kijk hozzad bochattatnak, menijzer akartam egijbe gijhtenij az te fijaijdat mijkeppé amadar az ew fezket az ew tállaij ala, ees nem akarad? Ime hagijattatijk nektek az tij hazatok pwztan. Mondó kegijg nektek hogij nem lattok engemet agijg, meegné el iew mijkoron azt mongijatok, aldot kij iewt wrnak neuebe.

Tijzennegijedijk

Tijzennegijedijk Capi.

Es lewn hogij mijkoron be ment wolna Iesus zombaton egij few Farijseusnak hazaba kenijeret ennij, ees ewk reija. ewrijznek wala. Ime kegijg wala egij nemijnemij ember beelpoklos ew elewtte. Ees felelwen Iesus monda a tewrnen tudoknak ees Fariseusoknak. Illijke zombaton gijogijtanij? Amazok halgatanak. Ew kegijg hozzanijwlwan meg wijgazta azt ees el bochata. Ees felele nekijk monda. Ha walamelijteknek ewkre ees zamara a kwtba esijk nemde legottan, kij wonzae ewtet zombat napon? Ees nem felelhetnek wala erre nekij,

Wr nap wtan tizen heted wasarnapij Swañ.

Mond wala kegijg azoknak kijk oda hij uatalosok walanak pelda bezedet, esmerwé mjnt walogatnanak elsew ijlesket módwan nekijk. Mijkoron a menijegzewbe hijwatalos leez, ne ijl az elsew helijen, netalam nagijob embertijs hijttanak oda nalad

nal, Ees elew iewen az, kij teged ees amazt hijtta, mongija te neked, aad imennek a he lijet. Akoron meeg az wtolso helijetijs pij-ronkodassal fogod tartanij. De mij koron el hijuatol, ménijel, ijlle az wtolso helijé, hogij mij koron el iewend az, kij teged hijt mon-gija neked, baratō, leer felijeb, Akoron tijz tessegedre lezé neked az, mijnd azok elewt kijk otle telepettenek. Mert mijndé kij ma gat fel magaztallija meg alaztatijk, Ees kij magat meg alazza fel magaztaltatijk.

Monda kegijg annak kij ewtet oda hijt-ta wala, Mij koron ebedet awagij wachorat zerzez ne hijd a te baratijdat awagij attij-adfijajt se rokonsagijdat se kazdag zomze-dijdat, ne talantan ewkijs el hijnak tegedet ees meg aggijak neked az kewlchewnt. De mij koron la kodalmat teez hijiad a zegenij eket, ees nijawalijasokat, wakokat ees santa kat. Ees bodog leez, mert nijnchen azok-nak honnet wijzzafijzessek neked, de meg fijzettetijk neked az igazaknak fel tamada-sa koron. Ezt mij koron hallotta wolna egij az ot ijlewk kezzijl, monda nekij. Bodog kij ezijk kenijeret istennek orzagaba.

De Iesus monda nekij, Egij nemijnemij

ember tewn nagij wachorat, ees hijwa sok-kat, Ees el bochata az ew zolgajat hogij meg mondanak a wachoranak orajat ees el iewnenek, mert mijndenek kezzen wol-nanak. Ees kezdek egijetembe mijnnijajan magokat mentenij. Az elsew monda nekij, Falwt wewttem zijkseg kij menné azt meg latnij, kerlek teged mench meg engemet. A malijk monda. Ewt iga barmot wewtté el megijek hogij meg kesergessem azokat, kerlek teged menchmeg engemet. Ees a harmadij kijs monda. Felesegemet hoztam haza azert nem mehetek el. Ees meg tere a zolga meg monda ezeket az ew wranak.

Tehat meg haraguek a chalados ember smonda az ew zolgajanak, ménijkij hamar a warasnak wczajra ees pijaczijra, ees zege nijeket, nijawalijasokat, wakokat, Santakat, hozbe ijde, Ees monda a zolga. Vram, meg wagijon a mijt parancholal, de megijs ijres helij wagijon. Ees monda az wr a zolga-nak. Mennijkij az wtakra ees ewsuenijekre, ees kezerijch be iewnijek, hogij meg tellij ek az een hazam. Mondō kegijg nektek ho gij az ferfijak kezzijl kijk hijwatalosok wala nak egijk sem kostollija meg az een wacho-tamat.

Wr nap wtan ma-sodijk wa-sarnapi Ewan.

Mennek wala kegyg sok seregek ew we le, ees hozzayok fordwlwan monda nekyk Ha walakij een hozzam iew ees nem gyle wlij attyat awagij annyat, feleseget, fyat a wagij attyafyayt, hwgayt, ees meeg annak feletteaz ewnné eletytys, nem lehet een tanytwanyó. Ees walakij fel nem wezij az ew kerezttyt, ees nem iew een wtannam, nem lehet een tanytwanyom.

Mert kij wagyon kezzyletek kij ha akar tornyot eppytenij, nemde elewzer le ijlwen meg zamlallyae a kewlchseget ha wa gyon annij hogij el wegezhetij wele? hogij mykoron immar a fundamentomot meg wetette wolna ees el nem wegezhet ne, ne fognak ewtet meg neuetnij, mondwan nekij, mert ez ember tornyot kezde ep pitenij ees el nem wegezhete? Awagij me lij kyral megyen hadakoznij mas kyral el len, ees le nem ijl elewzewr smeg nem gondollija ha ellene alhat tyzezer ember rel annak kij ew reija hwzezerrel iew? Mert ha ezt nem mjelij, meeg mykoron amaz tawol wolna, kewetet bochat hozza keruē tewle, a mij bekeseghez walo. Azert ezen keppen mjnden tij kezzyletek kij ellene

nem mond mjnd azokna k mellyek bjrto ka alat wannak, né lehet een tanytwanyō.

Io az So, de ha a sojs nem leend sos, mjwel sozna k? Sem az fewdbe sem a ga neyba nem haznos, hanem kij wettetyk. A kjnek fyle wagyon hallasra hallija meg.

Tijzenewtewdiik Capit.

Wr nap wtan harmadik wasarna pij Ewañ.

Alanak kegyg nylwan walo bjnesek ees egij b bjnesek kijk lesulhoz ewzelgetnek wala ho zij hallanak ewtet. Ees wgodnak wala a Farise sok ees irastudok mód wan, Mert ez a bjneseket wezij hozza ees azzokkal ezyk. Ees zolaa nekyk imez pel da bezedet, mondwan. Kij wagyon tij kewz zyletek olij ember kjnek ha zaaz iwha wagyon ees ha egjet el wezt azok kezzyl né de el hagyae a kjlenczwé kjlenczet a pwz taba, ees el megyen az wtan melij el we zet wala mjgné meg lelij azt? Ees mykorō meg talalija ewtet az ew wallayra wetij ewr ijlwen, Ees haza iewen egjbe hja az ew

baratijt ees zomzedijt monduā nekijk, welem egijwt ewrijllijetek mert meg lelté az een iwhomat melij el wezet wala. Mondom nektek hogij azonmodon ewrem lezen menijorzagba egij bijnesen, kij penitenciara teer. Inkab hogij nem mijnt kijlenczuen kijlencz igazakon kijk nem zijkelkednek penitencia nekijl. Awagij ha melij azonijallatnak tijz garassa wagijon ees ha egijk garast el weztij nemde meg gijotijae az zeuijtneket, ees felforgatija a hazat, ees zorgalmatoson keresij, mijgnem meg lelij azt? Ees mijkoron meg lelij egijbe hija azzonijbaratijt, ees zomzedijt mondwan, welem egijt ewrijllijetek mert meg leltem a garast mellijet el weztettem wala, wgij mō dok nektek, ewrewm lezé istennek angijalij elewtijs, egij bijnesen kij penitenciara teer.

Monda kegijg. Egij embernek keet fija wala, ees az iffijabijk monda az attijanak, Attijam, atkij az een rezemet az marhabol, melij engem illet. Ees meg ozta nekijk a marhat. Ees nem sok napok wtan az iffijabijk mijndeneket egijbe gijthtwen el mene mezze walo tartomanba, ees ot el tekozla mijnden marhaijat elwen mijnden

bewl kedwezerijnt. Ees mijnek wtanna mijndeneket meg emeztet wolna, lewn az tartomanba nagij ehseg. Ees ew kezde zijkelkednij. El mene ees zerzewdek egij polgarhoz ot a tartomanba. Ees a polgar kijlde ewtet az ew falwijaba hogij dijznot ewrijzne. Ees keuannija wala meg tewltenij az ew hasat a tewrkellijel mellijet a dijznok eznek wala. Ees senkij né agija wala nekij.

De maga, magaba teere ees monda. Menij beresek wannak, kijk az een attijam hazaba beuelkednek kennijerrel, ees een ijt ehsegnek mijatta wezek el, fel kelek el megijek az een attijamhoz, ees azt mondom nekij, attijam wetkeztem az ménijorzag ellen ees te elewtted, ees immar nem wagij ok melto hogij te fijadnak mondassam, tarch chak wgij engemet, mijnt egijet a te beresijd kezzijl. Ees fel kelwen iewe az ew attijahoz. Mijkoron kegijg meeg tawol wolna, meg lata ewtet az ew attija, ees meg keserijle, eleijbe mene ees nijakara essek. smeg chokola ewtet. Ees mōda nekij a fija. Attijam wetkeztem a menijorzag ellen, ees te elewtted, Immar nem wagijok melto te fijadnak hijwatnij. Monda kegijg az attija

az ew zolgaijnak, hamar, hozzatok kij a leg iobbijk rwhat ewlteztessetekfel ewtet, Ees agijatok gijwret kezebe, ees sarwt labaij-ba, ees hozzatok elew az hijzlalt borijwt, ees ewllijetek meg ewtet, hogij egijewnk ees lakozzwnk, mert ez een fijam meg holt wala ees meg eledet, el wezet wala ees meg talaltatot. Ees kezdenek lakoznij.

Vala kegijg a nagijobbijk fija a mezewn. Ees mijkoron haza iewne ees a hazhoz kewzelgetne halla a wijgasag tetement ees a tanczot, elew hijwa egijet a zolgakba, meg kerde mij dolog wolna az. Ees az monda nekij, az te attijadfija meg iewt, ees a te attijad meg ewlte ew nekij az hijzlalt borijwt, mert egessegbe talalta ewtet. Az kegijg meg haraguan nem akar wala be ménij. Azert az ew attija kij iewen kezde ewtet kernij, amaz kegijg felele monda az ew attijanak. Im ennij eztendeijg zolgalok neked, ees az te parancholatodat soha el nem mulattam, meeg seem attal soha ennekem chak egij baran faijatijs hogij baratijmmal lakoznam, de mijnekutanna ez te fijad kij fel lakta az te marhadat a kwruakal, meg iewt, meg ewltet nekij az hijzlalt

borijwt. Ees monda az attija nekij. Fijam te mijndenkoron welem wagij, ees mijndenek kijk enijm tijieid. Azert laknod ees wigadnod kel wala, Mert ez, a te attijadfija meg holt wala ees meg eledet, el wezet wala ees meg talaltatot.

Tijzenhatodijk Capit.

Wr nap wtan kijlēczedijk wasarnapij Ewan.

Ond wala kegijg az ew tanijtwanijnakijs. Egij kazdag ember wala, kijnek egij Safara wala, ezt be mōdak ew nala mijnt hogij ha el tekozlotta wolna az ew iozagat. Hozza hijwa ees monda nekij. Mijchoda ez kijt felewled hallok? Aagij zamot Safarsagodrol, mert immar towab nem Safarkodhatol. Monda kegijg a Safar ewnnē magaba, mijt tegijek, mert az een wram el wezij tewlem a Safarsagot? kapalnij nem wagijok ijo, kwdolnij zegijenlek, tudom mijt tezek, hogij mijkoron meg fozatatom a Safarsagtol, hazokba wegijenek engemet.

Annakokaert wranak mijnden adossijt

Elew hijwan, mond wala az elſewnek, menijwel tartozol az een wramnak? Amaz mõda nekij, zaaz mertek olañal. Monda nekij wed elew regiſtromodat, ijlle, ees ijrijh hamar ewtwent. Annak wtanna monda a maſijknak, te menijwel tartozol? Kij monda, zaaz mertek bwzawal. Monda nekij, wegij ed leuledet ees ijrijh nijolczwant. Ees dijchere az wr az alnakſagnak Safarat, mijert hogij bewlchen chelekedet wolna. Mert ez wijlagnak fijaij, bewlchebbek a wijlagoſſagnak fijaijnal, az ew nemzerſegek zerijnt. Enijs mondom nektek zerezzetek baratot magatoknak ez alnak kazdagſagbol. Hogij mij koron meg fogijatkoztok wegijenek tij tekket az ewrekke walo hañlakokba.

A kij kijchijnbe hijwij nagijbaijs hijwij az, A kij kegijg kijchijnbe alnak, nagijbanijs alnak az. Ha azert az alnak kazdakſagbol hij nek nem woltatok. A mij igaz, kij bijzzaratok? Ees ha a maſen hijuek nem woltatok a mij tijetek kij agija nektek? Egij zolgaſem zolgalhat keet wrnak, Mert awagij egij ket gijlelij ees a maſijkat zeretij, ees awagij egijkhez ragazkodijk ees a maſijkat meg wtalija. Nem zolgalhattok iſtennek ees ez wijlagi kazdagſagnak.

Hallijak wala kegijg a Fariſeuſok mijnd ezeket, kijk ſewſuenijek walanak, ees meg neuetijk wala ewtet. Ees monda nekijk tij wattok azok kijk magatokat emberek elewt igazijtijatok, iſten kegijg ewſmerij a tij zijueteket, Mert a mij emberek elewt nagij, wtalatos az iſtennek elewtte.

Az tewrwenij ees a Profetak chak Ianoſijg woltanak. attwl fogwa iſtennek orzaga hijrdettetijk, ees mijnden arra erewt tezé. Kewnijeb kegijg az mennijnek ees ſewldnek el mwlnij, hogij nem mijnt akar mij kijchijnnek a tewruenbe el eſnij. Mijnden walakij feleſeget el hagija, ees maſt wezen parazналkodijk, Ees walamellijet, kij ferijet el hatta, weend walakij, parazналkodijk.

Vala egij kazdag ember, kij ewltewzijk wala kijralij ees gijenge rwhakba, ees mijnden napon ijol lakijk wala. Vala kegijg egij kwdoſijs kijnek Lazar wala neue, melij az ew aijtoija elewt fekzijk wala, keleuenijek kel rakwa, kewan wala meg elegedijj a hwlladekokbol mellijekle eſnek wala a kazdagnak aztalarol, ees ſenkij nem aggija wala nekij. De meeg az ebekijs el iewnek wala ees meg nijallijak wala az ew ſebeijt. Lewn

Wr nap wtan elſew waſarnapij Ewan.

ketyg hogy meg halna a kwdos, ees az an gyalokrol wytetnek Abrahamnak kebelebe. Meg hala kegyg a kazdagys ees pokolba temettetek.

Mykoron kegyg a kenokba wolna fe emele az ew zemeyt, lata tawol Abrahamot, ees Lazart az ew ewlebe. Ees ew fel iuewltuen monda. Attyam Abraham kewnyeryl een raytam, ees bochasd Lazart had illesse chak az wya hegyet ez wyzbe, hogy meg hywesyche az een nyeluemet, mert gyewtretem ez tywzbe. Ees monda nekey Abraham. Fyam emlekezzel meg rola, mert eletetbe yot wewttel. Ees azonkeppen Lazar gonozt, mastan ez yt wygad, te kegyg gyewtretel. Ees mynd ezeknek felette, my kewztewnk ees tey kewzteteк nagy nylas erewssytetet, hogy azok key innet tey hozzatok akarnanak menny nem lehet, sem onnet ide iewny.

Ees monda, kerlek azert tegedet attyam, hogy bochasd ewtet az een attyam hazahoz, ewt attyamfyay wannak, hogy mongya meg nekyk, ne iewyenek ewkys ez kenoknak helyere. Ees monda nekey Abrahá. Ot wagyon Moyses ees az Profetak

azokat halgassak. Monda amaz, nem attyá Abraham, de ha walamely a halottak kezzyl menne hozzayok tehat penitenciat tartananak. Monda nekey, ha Moyses ees az Profetakat nem halgattak, azt sem hynnek ha walamely fel tamadna halottaybol.

Tyzenhetedyk Capitu.

Es monda az ew tanyt wanynak. Nem lehet hogy botrankozasok ne iewyenek, de iay annak a key myat iewnek. Iob wolna annak, hogy malomkewet kewtnek nyakara, ees az tengerbe wetnek, hogy nem mynt meg botrankoztatna egyet ez kychynyek kezzyl. Meg ewryzzetek magatokat. Ha wetkezyk attyadfya ellened, fed meg ewtet, ees ha meg bannya, bochasd meg nekey. Ees hogyha hetzer wetkezykys egy nap ellened, ees hetzer hozzad terend mondwan banom hogy tewttem, bochasd meg nekey.

Ees mondanak az apastalok wrnak. Ew-

regbijch meg nekewnk hijtewnket. Monda kegijg wr nekijk. Ha hijtetek lezen mijnt egij mustar mag, ees mongijatok imez zeder fanak, zakaztassal kij gijekerestewl ees palantaltassal a tengerbe enged nektek. Kij kegijg tij kezzijletek, kijnek wagijon zolgaija melij zantot, awagij ewrzewt ewkreket, Ees ha mijkoron meg iew a mezewrewl mijndiarast azt mongija nekij, mennijel ijlle, de inkab azt mōgija, zerez mijt wachorallijam, kezijl hozza ees zolgalij elewmbe meeg ezem ees ijzom, ees annak wtanna egijel ees igijal tijs? Nemde meg kewzewnije a zolganak hogij meg mijelte mijt ne kij parancholt wolt? Nem alijtom. Azonkeppen tijs mijkoron meg teendetek mijn deneket mellijek parancholwā wannak nektek, mongijatok. Haznalatlan zolgak wagijonk, mert amijt meg kellet tennewnk azt tewttewk.

Wr nap wtan tijzē negijed wasarna pij Ewañ.

Ees lewn hogij mijkoron ew menne Ierusalembe, megijen wala Samaria ees Galilea altal. Ees mijkorō be menne egij wczara talalkozanak eleijbe tijz poklos ferfijak, mellijek tawol meg allanak, ees zawokat fel emelwen mondanak. Parancholo Iesus

legij kegijelmes nekewnk. Mellijeket mijkoron Iesus lata monda nekijk, mennijetekel mutassatok meg magatokat a papoknak. Ees lewn hogij mijkoron mennenek meg tijztwlanak. Egij kegijg ew kezzijlek, hogij lata mert meg tijztwlt wolna, hatra tere nagijfel zowal dijchewijtwen az istent Ees le borwla az ew labaij elewt, halat adwan nekij, Ees ez Samaritanus wala. Felele kegijg Iesus monda, Nemde tijzen tijztwlanake meg? Ees a kijlencze hol wannak? Nem talaltatanak kijk meg ternenek, ees istennek halat adnanak hanem chak ez idegen. Ees mōda nekij kelijfel mennijel mert a te hijted ijduezijtet teged.

Kerdek kegijg ewtet a Fariseusok mijkoron iewne el istennek orzaga, felele nekijk ees monda. Nem iew istennek orzaga el walakijnek twttara, sem azt nem mongijak ijhon, awagij am ahon, Mert ime istē nek orzaga tij bennetek wagijon.

Ees monda az ew tanijtwanijnak, Iewnek olij napok, mijkoron keuantok latnij egijet embernek fijanak napijaijba, de nē lattok. Ees mongijak nektek, ime ihon, ime ahon, ne mennijetek, se kewessetek.

Mert mijkeppen a wijllamo fenesseg, melij egijk egbewl a masijkra fenlijk, olijan modon lezen embernek fijaijs az ew napijan De elewzer zijksek nekij sokat zenwednij. ees gonoznak iteltetnij ez nemzetsegtewl.

Gene. 7. Ees mijkent lewn Noenak ideijebe, wgijan lezen embernek fijanak napijaijbanijs Eznek ees iznak wala felesegeket weznek wala, ees leijanijokat hazasijtnak wala, mijnd az napijglan mijg Noe be mene a barkaba, ees az arwijz el iewe smijnd el wezte ewket. Azonmodonijs mijnt tewrtijnek Lothnak napijaijba, eznek ijznak wala arwlnak wasarlanak wala, Palantalnak ees epijtnek wala. A melij napon kegijg kij mene Loth Sodomakbol, Eseek tijwz ees kijnkew

Gene. 19. mennijorzagbol, ees mijnd el wezte ewket. Illijenkeppen lezen a napijs, mellijen embernek fija meg ielenijk.

Az napon a kij a hazheijan lezen, ees az ew edenij a hazba ne zallijon le hogij fel wijgije azokat, Ees azonkeppen a kij a mezewn wagijon ne terijen hatra. Meg emlekezzetek Loth felesegerewl. Valakij az ew lelket meg akarangija tartanij, el weztij azt Ees valakij el weztédij azt, eletet zerez nekij.

Mondom

Mondom tij nektek, az eijel ketten leznek egij agijba, egijk fel wetetijk, masijk el hagijatijk, ketten leznek egijt ewrlewk egijk fel wetetijk masijk el hagijatijk. Ketten a mezewn, egijk fel wetetijk masijk el hagijatijk. Felelwen a tanijtwanijok mondanak nekij. Hol lezen ez wram? kij monda nekijk Valahol a test lezen a keselewkijs oda gijlekeznek.

Tijzennijolczadijk Capi.

Ond wala kegijg nekijk pelda bezedetijs, a wegre hogij mijndenkorō imatkoznij kellene, ees soha meg nem farradnij mondwan. Egij bijro wala egij nemijnemij warasba melij istent nem felij wala. Emberrel sem gondol wala. Vala kegijg egij ewzuegij azzonijs a warasba, Ees hozza iew wala mondwan. Tegij igazat nekem az een pere sem felewl. Ees sok ideijg nem akarija wala. Vegre monda ewmagaba. Iol lehet istét nem felem, sem emberrel nem gondolok,

de mijert hogij bantasomra wagijon enne
kem ez ewzuegij azzon, igazat zolgalta-
tok nekij, hogij ennek wtanna idene iewij
en engemet bwsijtanij.

Monda kegijg wr, hallijatok meg mijt
mond ez alnak bijro. Isten kegijg né tezene
bozzwallast az ew walaztottijert, kijk eijel
ees nappal hozza ijuewltnek, meeg ha enge
delmes lezenijs nekijk? Mondó kegijg nek
tek hogij hamar tezen bozzwallast ew eret
tek. Mijkoron kegijg embernek fija el iew,
wallijon talale hijtet ez fewlden?

Tijzé egije dijk wasar napij Ewań.

Monda kegijg nekijkhez, kijk ewnnen
magokba bijznak wala, mijnt hogij igazak
wolnanak, ees meg wtalnak wala egijebe-
ket, ez pelda bezedet. Keet emberek mene
nek fel a templomba, hogij imatkoznanak
egijk Fariseus, masijk nijlwan walo bijnes.
Az Fariseus meg alwan illijen modon imat
kozijk wala magaba. Isten, hallat adok ne-
ked, hogij nem wagijok ollijan mijnt egij-
eb emberek, ragadozok, hamijssak, paraz-
nak, mijkeppen imez nijlwan walo bijnesijs
Egij heeten kettewt bewijtewlek, dezmat a
dok mijndenbewl mijk bijrtokon alat wan
nak. Ees az nijlwan walo bijnes tawolalwá

meeg zemeijt sem akarija wala fel emelnij
az egbe, de werij wala az ew melijet mond
wan. Isten legij kegijelmes ennekö bijnes-
nek. Mondom nektek, hogij ez inkab meg
igazwlwan mene hazahoz, hogijnem mijnt
amaz. Mert walakij magat fel magaztallija
meg alaztatijk, ees walakij magat meg alaz
za fel magaztaltatijk.

Hoznak wala kegijg ew hozzaija gijer-
mechkeketijs, hogij ewket illetne. Mellijet
mijkoron latnanak a tanijtwanijok meg
rongallijak wala azokat. Iesus kegijg mijko
ron ewket hozza hijtta wolna monda. Bo-
chassatok hozzam a gijermechkeket, ees
ne tijlchatok meg ewket, mert illijenekeaz
Istennek orzaga. Bijzon mondom nektek,
walakij nem wezij Istennek orzagat, mijnt
ez gijermechke be nem megijen oda.

Ees kerde ewtet nemijnemij feijedelem
mondwan, lo Mester mijt kel tennem ho-
gij meg nijerijem az ewrewk eletet? Mon-
da kegijg nekij Iesus, Mijre mondaz engé
lonak, ha senkij nem ijo hanem chak isten,
tudode a parancholatokat? Ne ewlij, ne pa
raznalkogijal, ne oroz, hamijstanw ne le-
gij, tijztellijed attijadat anijadat. De ew

Exodi. 20

monda, Mijnd ezeket meg tartottam ijffijw sagomtwl fogwa. Mellijet halwan Iesus monda nekij, meeg egij hijawal wagij. Agijel mijndeneket mellijek bijrtokod alat wannak, ees oztogasd a zegenijeknek, ees kijnched lezen ménijorzagba, ees iewel kewes engemet. Ezeket mijkoron hallotta wolna meg zomorodek raijta mert igen kazdag wala.

Lataa kegijg Iesus hogij meg zomorodot wolna smonda. Melij nehezé mennek be azok kijknek penzek wagijon Istennek orzagaba, Mert kewnijeb a teuenek a tew fokan altal mennij, hogij nem mijnt a kaz dagnak Istennek orzaba be mennij. Ees mõ danak a kijk ezeket hallijak wala, tehat kij iduezijlhet? Monda ew, a mij embereknel lehetetlen dolog istennel lehetew.

Monda kegijg Peter, Im mij el hattonk mijndeneket, ees tegedet keuettewnk. Mõ da nekijk. Bijzon mondom nektek senkij nijnchen kij el hatta hazat, awagij zijleijt, awagij attijaffijaijt, awagij feleseget, awagij gijermekijt Istennek orzagaert, hogij kij ne wegijen sokkal tewbbeket ez mastanij idewbe, Ees az iewendew wijlagon ewrewk ele tet.

Hozza weue kegijg Iesus a tijzenkettewt ees monda nekijk, Ime fel megijewnk Ierusalembe, Ees mijndenek el wegeztetnek walamijk meg wannak irwa embernek fijarol. Mert nepeknek adatijk, meg chwfollijak ewtet, ees bozzuwal illetijk, meg pewkdestetijk, ees mijnek wtanna meg wstorozzak meg ewlijk ewtet, ees harmadnapon fel tamad. Ees ewk ebbe sem̃ijt né erteenek. Ees ez bezed el reijtwe wala ew tewlewk, sem ertijk wala mellijek mondatnak wala.

Esto mihi wasarnapij Ewan.

Tewrtijnek kegijg hogij mijkoron kewzelgetne hierijkohoz. Egij wak ijl wala az wt felen kwdolwan, ees mijkoron hallana az elew menew sereget, kerdij wala mij dolog wolna az. Meg mondak nekij hogij az Nazarethbelij Iesus méne onnet elew, Ees fel ijwewlte mondwan, Dauid fija Iesus kewnijreijl een raijtam. Ees a kijk elewl mennek wala meg zolijtak ewtet hogij wezteg léne, Ew kegijg sokkal inkab ijwewlt wala, Dauid fija legij kegijelmes ennekem. Meg alwan kegijg Iesus hagija hogij hozza hoznak. Ees mijkoron el kewzelgetet wolna, meg kerde ewtet mondwan. Mijt a karz ho-

gij tegijek weled? monda ew, Vram hogij lataſt wegijek, Ees monda nekij Ieſus wee gij lataſt, az te hijted tewt ijduezze tegedet. Ees mijndiaraſt lataſt wewn, ees wtanna megijen wala dijchewijtwen Iſtent, Ees mijnd az neep hogij lata dijcheretet ada iſtennek.

Tijzenkijlenczedijk Cap.

★ Eek faat zent Lukach deijakewl Sijkomorusnak mongija mellijet plinius ees Theophraſtus / zent Hieronimus / wala mij wad fijgeſanak lattatnak magijaraznij.

Es el indulwan megijé wala Hierikoba. Ees ime egij ferfijw kijnek Zakheus wala neue melij az nijlwan walo bijneſek kewzewt few ees kazdagijs wala, kcuannija wala latnij Ieſuſt kij wolna, de nem lat hattija wala a ſeregtewl, mert allapatija zerijnt kijchijn wala. Ees elewl el fwtwan fel haga egij zederfara ★ hogij meg latna ewtet, mert onnet wala elew menendew. Ees mijkoron az helijre iewt wolna Ieſus fel tekijnte, Lata ewtet ees monda nekij, Zakhee, zalle hamar, mert ma ennekem a te hazadba kel maradnom. Ees hamarſag

gal le zalla, ees nagij ewrewmmel fogada ewtet. Mijkoron kegijg lattak wolna ezt mijnnijaijan zwgodnak wala mondwan Mert az bijnes embernel zallot wolna.

Elew alwan kegijg Zakheus monda wrnak. Vram ime iozagomnak haſon felet az zegenijeknek adom, eesha walamijbe wakijt meg chaltam, neegij annijt adok eret te. Monda Ieſus ew nekij, Ez maij napon iduesſege lewt ez haznak, mijert hogij ezijs wolna Abraham fija. Mert embernek fija iewt meg kereſnij ees meg tartanij a mij el wezet wala.

Ezeket mijkoron ewk hallanak monda nekijk egij pelda bezedetijs, mijert hogij kewzel wolna Ieruſalemhez, ees hogij azt alijtijak wala hogij mijndiaraſt meg ielentetnek iſtennek orzaga. Monda azert. Egij nemijnemij ember, nézetſegerewl nemes mene mezze fewldre, hogij ot maganak orzagot wenne, ees meg terne. Elew hijwan kegijg az ew tijz zolgaijt ada nekijk tijz font penzt, ees monda nekijk kereſkegijetek wele mijg meg iewek. Az ew polgarij kegijg gijlewlijk wala ewtet, ees bochatanak kewetſeget wtanna mondwan. Nem

akarijwk hogij ez wralkogijek mij|raijtonk.

Ees lewn hogij meg terne az orzagot meg weuen, ees hozza hijwata azokat kijk nek penzet atta wala, hogij meg latna mel lijk menijt kereskedet wolna. Elew iewe kegijg az elsew mondwan, wram a te fontpenzed tijz fontot kereskedet. Ees monda nekij, ewrijlij ijo zolgam, mert kijchijnijen hijwij woltal, legijen hatalmad tijz warason Ees az masijkijs elew iewe mondwan, wrá a te font penzed ewt fontot zerzet. Ees monda ennek, tijs mennijel bijrij h ewt wa rassal.

Masijs iewe elew mondwan, wram ijhő wagijon a te font penzed mellijet a kezkewnebe takarwan tartottam, mert felek tewled hogij kemenij ember wagij, el wezed mijt howa nem tewttel, ees meg aratod a mijt nem wetettel. Monda nekij, a tennen zadbol itellek meg tegedet alnak zolga, Tudod walae hogij kemenij ember wagijok een, hogij el wennem mijt howa nem tewttem woln ees meg aratná mel lijet nem wetettem wolna, mijert nem attad haat az een penzemet waltsag helijre, hogij mijkoron een meg iewttem wol-

na nijereseggel wewttem wolna fel azt megijs?

Ees monda azoknak kijk ot allanak wala, wegijetek el tewle az egij font penzt kij nala wagijon, ees aggijatok annak a kij nel a tijz font wagijon. Ees mondanak ne kij. Vrá annekilijs tijz font wagijon annal. Mert mondom nektek, hogij mijndének a kijnel wagijon adatijk annak ees beuelkedijk, attol kegijg a kijnek nijnchen, meeg a mij nala wagijonijs el wetetijk tewle. Sewt inkab azeen ellensegijmet kijk nem akartak hogij een rajtok wralkogijá hozzatok ide, ees ewlijetek meg een elewttem. Ees ezeket mondwan megijen wala, igijekezwen Ierusalem fele.

Ees lewn hogij mijkoron kewzelgetet wolna Betfagehez ees Bethaniahoz az hegij mellet melij mondatijk olaij hegijnek, el bochata kettewt az ew tanijtwanijba mondwan nekijk. Mennijetekel a kastelijba melij ellentekbe wagijon, melijbe be menwen talaltok egij zamarfijat meg kewt we, mellijen soha egij ember sem ijlt, odozzatokel azt, ees hozzatokel. Ees ha wala kij kerdend tijteket, mijert odozzatok el, Vgij

mongijatok nekij, Mert wrnak dolga wa-
gijon wele.

El menenek kegijg kijk el bochattatta-
wala, ees talalak mijmodon meg monta
wala nekijk. Mijkoron kegijg el odoznak a
zamarfijat mondanak az kijke wala. Mijert
odozzatok el a zamarfijat. Ees amazok mō
danak, mert wrnak dolga wagijon wele.
Ees el wijuek lesusboz. Ees az ew ruhajo-
kat felijl a zamarfijra reija terijtwen lesust
fel ijltetek reija Mijkoron kegijg menne,
az wton rwhajokat elejbe terijtijk wala.

Ees mijkoron az olaij hegijrewl ala
kewzelijtene mijnt az tanijtwanijoknak sok
serege kezdek ewrijluen dijchernij istent na
gij fel zowal, mijnd az choda tetelekē mel
lijeket lattanak wala mondwan. Bodog a
kijralij kij iewt wrnak neuebe, bekeseg me-
nijorzagba, ees dijchewseg a magassagok-
ba. Ees az Fariseusok kezzijl. Nemellijek a
seregbewl mondanak nekij. Mester, zolijch
meg a te tanijtwanijdat. Kijknek ew mon
da, Mondom nektek hogijha ezek wezteg
lenek, ezennel a kewek ijuewltnek.

Tijzedijk wasarnapij Ewañ.

Ees hogij el kewzelgete lata a waraft
sijra rajta mondwan. Ha te meg ewsmer-

tet wolna, ees ielesben az te napodon ★ ★
Gondot wijselnel reija, a mij az te bekese Erched me
gedre walo wolna, de mastan el reijtwe wā lijen a te
nak a te zemeijd elewl. Mert iewnek tereij- meg wal-
ad olij napok, mellijē az te ellensegijd meg tod teged
kernijkeznek teged arokkal, kernijl ewecz- meg lato-
nek ees meg zorijtnak teged mijnden fele- gat ees me
wl, Ees a fewldhez igijenesijtnek tegedet nij sok ijo
ees az te fijajdat kijk te benned wannak. neked tew
Ees nem hadnak te benned kewet kewen le adatne-
mijert hogij meg nē ewsmered az te meg ek.
latogatasodnak ideijet.

Ees wr mene a templomba kezde kij ijz
nij azokat kijk ot benne arwlnak ees wa- Esaie. 56.
sarlanak wala mondwan nekijk. Irwan wa-
gijon mert az een hazam imatsagnak haza
tij kegijg tewttek azt latroknak barlangij
awa Ees tanijttija wala ewket naponkent
a templomba. A papij feijedelmek kegijg,
ees az irastudok ees a few nepek akarijak
wala ewtet el wezteni, de nem tugijak wa
la mij okon, mert mijnd a tellijes kewsseg
fijgijelmezijk wala ez ew bezedere mijko-
ron ewtet hallana.

Zent Lukach Hwzadijk Capitulom.

Ewn ketijg az napoknak egijken hogij mijkoron ew a templomba tanijtana, ees ewangeliomot hijrdetne, Egijbe gijlenek a papij fejedelmek ees az irastudok a few nepekkel, ees zolanak Iesusnak mondwan. Mond meg nekewnk mijchoda hatalommal mijeled ezeket? Ees kij atta neked ez hatalmat? Felele kegijg Iesus monda nekkijk. Enijs kerdek egijet walamijt tewlek felellijetek meg nekem. Ianosnak kerez telese mennijbewl wolte wagij emberektewl? Amazok kegijg gondollijak wala magokba mondwan, Ha azt mongijwk hogij mennijbewl fogija mondanij, mijre nem hijttetek tehat nekij? Ha kegijg azt mongijwk hogij emberektewl, ez tellijes kewsseg meg kewuez mijnket, mert bijzonnijal twgijak hogij Ianos Profeta wolt wolna. Ees azt felelek hogij nem twdnak honnet wolna. Monda Iesusijs, Een sem mondom

meg nekteк, mijchoda hatalommal mijelem ezeket.

Kezde kegijg mondanij a kewznepnek ez pelda bezedet. Egij nemijnemij ember zewlewt palantala, ees azt helijhezrete mij esek kezebe. Ees ewmaga mezze lewn sok ideijglen. Ees mijkoron alkolmas ideije wolna, el bochata zolgaijat a mijesekhez, hogij a zewlewnek gijmelchebewl adnanak nekij. Kijk azt meg weruen ijressen bochatak el. Ees ismeg masijk zolgaijat kijlde el Amazok kegijg aztijs meg werek, bozzwkkal illetek ees ijressen bochatak. Megijs el bochata a harmadijkatijs, de az mijesek aztijs meg sebhetwen kij wetek. Monda kegijg a zewlewnek wra, mijt tegijek? El bochatom az een zerelmes fijamat, netalantan mijkoron ezt lattijak tijzteluen felijk.

Mellijet mijkoron a mijesek lattanak wolna, gondolak magokba mondwan. Ihō a kije az ewrewkseg, sere ewllijk meg ewtet hogij mijenk legijen az ewrewkseg. Ees ewtet a zewlew kijwijl wetuen meg ewlek. Mijt tezen azert azoknak a zewlewnek wrak? El iew el wezij ez mijeseket, ees az zewlewt egijebnek agija. Mellijet mijkoron ama-

zok hallottanak wolna mondanak. Tawol legijen az.

Ew kegijg reijaiok tekijnte smonda. Mij choda az a mij irwan wagijon? Az kewet
Psal. 117. mellijet a rakook nem ionak iteltenek, az tetetet az zegletre few helijen. Mijnden wa lakij esijk a kewre meg rontatijk, a kijre kegijg esijk meg tewrij ewtet. Ees igije kezznek wala a papij feijedelmek, ees az irastudok hogij wgijan az oraba kezeket reija wetnek de felenek a kewsseg kewl. Mert meg ewsmerek, hogij ew rolok mondotta wolna a hasonlatos bezedet.

Ees hozza halgatwan, bochatanak ew hozza hijtetewket, kijk magokat igaznak tet tetnek, hogij meg fognak ewtet bezedebewl, ees be adnak az feijedelemnek ees kij az wtan walo few ember wala. Ees kerdek ewtet mondwan. Mester, twgijwk hogij iga zat monda? ees tanijtaz, ees zemelt né walogacz, de istennek wtara igazan tanijtaz, kelle nekewnk adot adnonk chazarnak awagij nem? Iesus kegijg meg tekijntwé az ew chalardsagokat monda. Mijt kesertetek engemet? Mutassatok meg nekő az penzt, kije a keep ees az kernijl walo iras taijta?

Felelenek ees mondanak, Chazare, monda nekijk. Aggijatok meg azert a mij chazare chazarnak, ees a mij Istene, Istennek. Ees né fedhetek meg az ew bezedet a neep elewt, hanem el chodalkozanak az ew feleletijn, ees chendesbe lewnek.

Iarwlanak kegijg nekijk ew hozza a Saduceusok kezzijl, kijk azt mongijak hogij nijnchen a fel tamadas, ees kerdek ewtet
mondwa. Mester, Mojses irta nekewnk, ho Deut. 24.
gijha walamellij kewnknek attija fija meg hal kijnek felesege wagijon, ees ez magzat nekijl hal meg, tehat attijafija wegije az ew feleseget, hogij magot tamazzon attijafijanak. Valanak azert heet attijafijak, ees az elsew meg newzek, ees meg hala magzat nekijl. Ees az azzont weue a masijk, azijs magzat nekijl hala meg. Az harmadij kijs el weue, ees azonkeppen mijnd heten, meeg sem hagijanak magzatot. Leg wtolzor meg hala az azonijs. Azert a feltamadasnak ideijen ew kezzijlek mellijk felesege lezen? Mert mijnd a heete wolt.

Ees Iesus felelwen monda nekijk. Ez wijlagnak fjaij weznek feleseget ees adnakijs hazassagra, de azok kijk meltok leznek az

wijlagra, ees a feltamadasra halottaijbol, sem meg nem newznek, sem walakijt fernek nem adnak, mert towabba meg nem halhatnak, hanem angijalokhoz leznek hasonlatosok, mijert hogij a fel tamadasnak fijaij. Hogij kegijg a halotak fel tamagija nak, Mojjsesijs meg mutatta az chijpke mellet, mij koron mongija az wr Istent, Abrahamnak, Isaknak, ees Iakobnak istenenek. Az Isten kegijg nem a holtaknak Istene hanem az elewknek, mert azok mijnd elnek. Felelenek kegijg az irastudok kezzijl nemel lijek ees mondanak. Mester, ijol mondad. ees towabba nem merijk wala ewtet kerdenij walamijn.

Monda kegijg nekijk. Mijkeppen mongijak a Cristust Dauid fijanak lennij? Ha Dauidijs a soltar kewnijbe azt mongija. Monda wr az een wramnak, ijlij az eeniogom felewl, mijg wetem az te ellensegijdet labadala samelij zeknek? Dauid azert wranak hija ewtet mijmodon ew fija tehat.

Psal. 109

Mijnd az neep hallasara kegijg monda az ew tanijtwanijnak. meg ewrijzzetek magatokat az irastudoktol, kijk akarnak iarnij hozzw tuhaba, ees azt zeretijk hogij kewzewnnijenek

zewnnijenek nekijk a wasart, Ees hogij elsew zekijk legijen a Sijnagogakba, ees az lakodalomba elsew ijlesek. Kijk be nijelijk az ewzuegijeknek hazat, hozzw imatsagot tettetwen, Ezek nagijob karhozatot weznek.

Hwzonegijedijk Capit.

EL tekijnte kegijg ees lata azokat a kazdagokat, kijk az ew aijandekokat bochattijak wala a pewsselijbe. Lata kegijg egij zegenij ewzuegij azzontijs, hogij keet kijchijn penzeket bochatna oda smonda, Bijzon mondom nekteк hogij ez zegenij azzon mijndénel tewbbet wete oda, mert mijnnijaijan abbol wetenek a mij nekijk feleteb wala, de ez, az ew fogijatkozasabol mijnden marhaijat a mij wala oda bocha ta az Isten aijandekij kewzze.

Ees mijkoron nekijk zolnanak a templō felewl, hogij zeep kewekel ees aijandekokal ekesijtetet wolna meg, monda, Ezeket mellijeket lattok, iewnek olij napok, mel

lijektbe kew kewen nem hagijattatijk hogij meg ne rontatnek. Meg kerdek ewtet az ew tanijtwanij mondwan. Mester, mijkorō leznek ezek? Ees mij ijele mijkoron meg kezdnek lennij? Monda nekijk.

Lassatok hogij meg ne chalassatok, mert sokā iewnek een neuembe mōdwan, hogij ewk wolnanak a Cristus, ees az idew el kew zelgetet wolna, de ne ménijetek azok wtā. Mijkoron kegijg hallandotok hadakat ees habwrusagokat ne rettennijetek meg. Mert zijwkseg hogij ezek elewzer meg legijenek de meeg nem mijndiarast wege lezen. Akoron mond wala nekijk. Fel tamad neep, maas neep ellen, ees orzag, orzag ellen, ees nagij fewld indulasok leznek hellijekē. dewg halalok, ehsegek, rettenetessegek ees az mennijorzagbol, nagij ielewk leznek.

De mijnd ezeknek elewtte, wetijk tij reijatok az ew kezeket, ees haborgatnak tijte ket el arwlwan az ew tanach hazokra ees tē leczekre. Ees wonznak a kijralijok ees fejj edelmek eleijbe az een neuemert. Ezek kegijg mijnd tanw bijzonsagwl tewrtijnnek nektek. Azert helijhezteslettek a tij zijuetekbe, hogij nem zijkseg lezen elewl meg

gondolnotok mijt felelijetek. Mert een adok nektek zaat ees bewlcheseget, melijnek nem mondhatnak ellene, sem alhatnak azok mijnnijanijs kijk tij weletek ellen kednek. El arwltattok kegijg meeg zijletek tewlijs, attijatok fijaijtol, rokonijtoktol ees baratijtoktol,. Ees nemellijeket meg ewlnek tij bennetek. Ees lez tek mijndenekneek gijlesegebe az een neuemert. Ees egij haij zal a tij feijetekrewl el nem weez. A tij bekeseges woltotoknak altala bijrijatok az tij lelketeket.

Mijkoron kegijg latangijatok Ierusalemet kewrnijl wennij a seregektewl akor twgijatok hogij kewzel wagijon az ew pwztulasa, Akoron kijk sijdosagba wannak fwssanak a hegijekre, az kijk a kewzepijn wannak mennijenekel, ees kijk a tartomanijok ba wannak, be ne iewenek ew bele, mert azok a bozzwallasnak napijaij, hogij be tel lijesegijenek mijndenek, kijk meg wannak irwa. Iaij kegijg a zijwlewknek ees emleije kel eltetewknek a napokba, Mert nagij we zedelem lezen ez fewlden, ees harag ez nepen. Ees el hwlnak tewr elijnek mijatta ees fogsabba wijtetnek mijndē nepek kewzze. Esaie. 5.

Ees ſeruſalem el tapottatijk nepektewl, mijg nem be tellijeſednek nepeknek ideij.

Aduentbe maſod wa ſarnapij Ewañ.

Ees leznek ielek a napba, az hodba ees a chijllagokba, ees ez fewlden nepeknek wanzorgaſij, meg zendijl a tenger ees az ew habaij, Emberek wgijan el azwan a felelemnek mijatta, ees azoknak waraaſa mijat, mellijek el iewnek ez fewldnek kerek ſegere. Mert a mennijeij iozagok meg indulnak. Ees akoron lattijak embernek fijat el iewnij az kewdbe, nagij hatalmaſſaggal ees dijchewſeggel. Mijkoron kegijg ezek meg kezdnek lennij, tekijnchetek ees emellijetek fel a tij feijeijteket, mert el kewzelget a tij meg waltaſtok. Ees monda nekijk haſonlatoſſagot.

Laſſatok meg a figefat ees mijnden fakat, mert mijkoron immar meg bijnboznak, ees azt lattijatok, tugijatok hogij kewzel wagijon a nijar. Azonkeppen mijkorō lattijatok tijs ezeket meg lennij, tugijatok hogij kewzzel wagijon iſtennek orzaga. Bijzon mondom nektek el nem mwlijk ez nē zetſeg, mijgnem ezek mijnd meg leznek. Az menij ees az fewld el mwlnak de az een bezedijm el nem mwlnak.

Ewrijzzetek meg kegijg magatokat, hogij walamijkoron a te teſtetek meg ne nehezijllijen torkoſſagnak, rezegſegnek, ees ez wijlagi eletnek gongijanak mijatta, hogij akoron az a nap hijrtelen ne talalijon, mert mijnt egij zoros kewtel wgij iew el mijndenekre, kijk lakoznak ez egez fewldnek zijnijen. Vigijazzatok azert, mijndē idewbe imatkozwan, hogij el tauoztathaſſatok ezeket mijnd az kijk el iewendewk, ees allijatok embernek fijanak elewtte.

Tanijt wala kegijg nappal a templomba ees eijel kij megijen wala az hegijre, melij mondatijk olijan hegijnek. Ees mijnd a tellijes kewz neep ſijet wala reggel hozza iewnij a templomba hogij hallana ewtet.

Hwzonkettedijk Capitu.

Nagij zerdaij paſſio ★

Laſd meg a ſijdok teruenijet az keletlen kenijerrewl. Deut. 16

EL kewzelget wala kegijg a kewlt ★ kenijer nekijl walo innep nap, melij mōdatijk hwſuetnek. A papij feijedelmek kegijg ees az iraſtudok azō walanak mijkeppen le-

ſuſt meg ewlnek, de felnek wala a kewz nep tewl. Be mene kegij a Sathanas Iudaſba, kijnek wezetek neue Iſkariotes, melij egijk, wala a tijzenket zamoſok kezzijl. Ees el me ne ees zola a papij fejedelmekkel ees tijztwi ſelewkkel, mijmodon arwlna ewtet nekijk. Ees azok meg ewrijlenek, ees wele meg zer zewdenek hogij penzt adnanak nekij. Ees ewijs fogada nekijk. Ees keres wala alkolmaſſagot, hogij walamij fel lazzadas nekijl arulhatna nekijk.

El iewe kegij az kewlt kenijer nekijl walo nap, mellijen zijkſeg wala aldozniij a hwſuetet. Ees el bochata Petert ees Ianoſt mondwan, Mennijetek el, zerezzetek meg a hwſuetet nekewnk hogij egijewnk. Ama zok módanak nekij, hol akarod hogij meg zerezzijwk? Ees monda nekijk. Ime mijkoron tij be mennetek a waraſba elewtekbe iarwl egij ember egij korſo wijzet wijuen, kewefſetek ewtet a hazba melijbe be megijen, ees mongijatok az haznak wranak. Azt mongija Meſter neked, hol wagijon a haz melijbe meg egijem az hwſuetet az een tanijtwanijmmal? Ees ew mutat nekte k wa choralo helijet nagijon meg terijtettet, or

zerezzetek meg. El méwen kegijg azonmo don talalak mijnt meg mondotta walane kijk, ees meg zerzek az hwſuetet.

Ees mijkoron el iewt wolna az idew le telepedek, ees az tijzenkettewijs wele egije tembe ees monda nekijk. Kewanatoſaggal kewantam ez hwſuetet meg ennij weletek, mijnek elewtte zenuednek. Mert mó dom nektek, hogij towabba nem ezem ew belewle, mijgnem betellijeſedijk Iſtennek orzagaba. Ees weuen az pohart, halat ada ees monda. Vegijetek ezt, ees ozzatok el tijnnen kewztetek. Mert mondom nektek, hogij nem ijzom ez zewlew tewnek gijmel chebewl, mijg nem el iew Iſtennek orzaga.

Ees weuen a kenijeret, mijkoron halat adot wolna, meg zege, ees nekijk ada mód wan. Ez az een teſtem, melij tij eretteteк adatijk. Ezt tegijetek az een emlekezetem re. Azonkeppen a pohartijs, mijnek wtanna wachoralek, mondwan. Ez pohar wij te wruenij az een weremnek mijatta, melij tij ertetek kij ontatijk.

De maga annak keze kij engem el arwl ijm welem wagijon ez aztalon. Eesijol lehet embernek fija mijmodon meg wagijó

wegezue felewle el megijen, de maga iaij az embernek a kij mijat el arwltatijk. Ees ewk kezdek ewnnen kewztek kerdeznij kij wolna az, ew kewzijwlek, melij azt mijelneije.

Zent Bertalam napijan walo Ewañ.

Lewn kegijg wetekedesijs kewzewttek mellijk lattatnek nagijobnak lennij kewztek. Monda kegijg nekijk Iesus. Nepeknek kijralij wralkodnak azokon. Ees kijknek hatalma wagijon raijtok, tijzt tartoknak hijwatnak, de tij nem igij, hanem kij nagijob kewztetek, legijé mijnt a kijsseb. Ees kij few mijnt a kij zolgal. Mert kijchoda nagijob, aze a kij le ijl, awagij a kij zolgal? Nemde a kij le ijle? De een tij kewztetek wagijok mijnt a kij zolgal. Tij wattok kegijg kijk meg marattatok welem, az een kesertetijmbe. Enijs orzagot zerzek nektek mijkeppen zerzet az een attijam nekem. Hogij egijetek ees igijatok az een aztalomon, az een orzagomba. Ees ijlijetek a zekeken, Iteluen Israelnek tijzenket rendijt,

Monda kegijg wr Sijmonnak. Sijmon, Ime a Sathan meg keert tijtijket, hogij meg rostalna mijnt a gabonat, de een kertem te erted, hogij az te hijted meg ne fo-

gijatkozzek, ees tijs walamijkorõ meg terwen, erewsijched az te attijadfijaijt. De ew monda nekij, Vram keez wagijok te weled mijnd temleczre smijnd halalra mennij. Monda nekij, mondom neked Peter, nem enekel a kakas ma, mijnek elewtte harom zor tagadod meg magadat, hogij engemet nem ewsmerz.

Ees monda nekijk, Mijkoron el bochatalak tijkteket tassol ees saak ees Sarw nekijl, fogijatkozotte meg walamij nektek? Amazok mondanak semmij. Monda azert nekijk. De mastan a kijnek tassolija wagijõ wegijefel, azonmodon sakijatijs, Ees a kijnek nijnchen, agija el kewnteset, ees wegijen tewrt wele maganak. Mert mondom nektek hogij meeg annak be kel tellijesednij een bennem, melij meg wagijon irwan. Ees az alnakok kewzijbe zamlaltatek, de maga azoknak kijk een rolam wannak, wegek wagijon. Amazok mondanak, wram, Ihon keet tewr. Monda nekijk. Eleg. Esaie. 53.

Ees kij indwlwan megijen wala az ew zokasa zerijnt az olaij hegijre. Kewetek kegijg ewtet az ew tanijtwanijs. Ees mijkorõ iwtotanak wolna az helijre monda nekijk.

Imatkozzatok hogij kesertetbe ne essetek. Ees ew el zakazkodek tewlewk olij mijnt egij kew hagijtasnijra, Ees terdeijt le teué imatkozijk wala mondwan. Attijam ha akarod weddel een tewlem ez pohart, de maga ne az een akaratom legijen hanem az tijed. Meg ielenek kegijg nekij az angijal menijorzagbol, batorijtwan ewtet. Ees gijetrelem, ewtet meg fogwā, hozzabbā imatkozijk wala. Ees wala az ew werijteke mijmodon az weer chepek folijwan a fewldé. Ees mijkorō fel kewlt wolna az imatsagrol, ees iewt wolna az ew tanijtwanijhoz, talala ewket hogij alunnanak a zomorwsagnak mijatta. Ees monda nekijk. Mijt aluztok? Kellijetekfel ees imatkozzatok, hogij kesertetbe ne essetek.

Ees meeg mijkoron ew zolna, Ime a sereg, ees kij hijwattatijk wala Iudasnak, egij az tijzenkettew kezzijl elewttek megijé wala, ees kewzelijte Iesushoz hogij meg chokolna ewtet. Iesus kegijg monda nekij. Iudas chokkal arulode el embernek fijat; Latak kegijg azok kijk Iesussal walanak mij kewetkeznek benne, smondanak nekij, Vram wagijwke tewttel? Ees egijk ew kewzzijlek

hozza ijte a papij feijedelem zolgaijahoz, ees el waga ijob felewlwalo fijlet. Felele kegijg Iesus monda, Hagijatok el egijglen. Ees mijkoron illette wolna az ew fijlet meg gijogijta ewtet.

Monda kegijg Iesus azoknak kijk iewttenek wala ew hozza, a papij feijedelmeknek, ees templomhoz latoknak, ees a few nepeknek. Mijkeppen gonoz teuewemberre iewttetek kij tewrewkkel ees dorongokkal, nam naponkent weletek woltam a tem plomba snem bochattatok kezeteket een reijam, de ez az tij oratok ees setetsegeknek hatalmassaga. Meg fogwan kegijg ewtet el wijuek, ees be wijuek a papij feijedelem hazaba. Peter kegijg kewetij wala ewte tawol.

Mijkoron kegijg tijwzet gijottottanak wolna a palota kewzepet, ees mijnnijaijā le ijltenek wolna, le ijle Peterijs, ew kewzettek. Kijt mijkoron latot wolna egij zolgalo leijan hogij a wijlagra arczijl ijlne, reija kezde nezniij smonda. Ezijs wele wala, de amaz meg tagada ewtet mondwā. Azzon, nem ewsmertem ewtet. Ees egij keues wartatwa masijs latwan ewtet monda. Tijs

azok fele wagij, Peter kegijg monda. Ember, nem wagijok. Ees keues idew olij mijnt egij ora kewzbewl wettetwen, egij wgijan bijzonnijal zollija wala mondwan. De bijzon ezijs wele wala, mert wgijanijs Galileabelij. Ees monda Peter, Ember né twdom mijt mondaz. Ees legottan meeg mij koron ew zolna a kakas enekele. Ees wr ha tra fordwlwá meg tekijnte Petert. Ees meg emlekezek Peter wrnak bezederewl, mijmo don meg monta wala nekij, hogij mijnek elewtte kakas enekel, haromzor tagacz meg engemet. Ees onnet kij menwen Peter, sijra nagij keserwesen.

Ees a ferfijak kijk tartijak wala Iesust meg chwfollijak wala ewtet weruen. Ees mij koron be fedeztek wolna ewtet, arczijwl chapdossak wala, ees kerdijk wala ewtet mondwan. Mongij iewendewt, Kijchoda az kij teged ijte? Ees egijeb sok karomlaso kat teznek wala raijta.

De mij koron meg wijllamek, egijbe gij lenek a nepeknek feijeij, ees a papij feijedelmek ees irastudok, ees wijuek ewtet az ew tanachokba mondwan. Mond meg nekewnk te wagije a Cristus? Ees monda ne

kijk. Ha meg mondomijs nektek nem hijzijtek, ees ha kerdendlekijs tijteket, né feleltek ennekem, sem el nem bochattok. Ez idewtijl fogwa lezen kegijg hogij emberneknek fija ijl istennek hatalmanak iogijara. Mondanak azert mijnnijaijan. Te wagije azert az Istennek fija? Kij monda. Tij mongijatok mert een wagijok. De amazok mó danak, Mijt kewanonk megijs bijzonsagot ijm mijmagonk hallok az ewnnen zaijabol.

Hwzonharmadijk Capi.

Ees mijnd az ew sokasagok onnet fel kelwen, wijuek ewtet Pijlatushoz. Kezdek kegijg ewtet wadolnij mondwan. Ezt ebbe talaltwk, hogij el fordijtana a kewsseget, ees meg tijltana hogij chazarnak adot ne adnanak, azt mondwan nekijk, hogij ew wolna a Cristus ees kijral. Pilatus kegijg kerde ewtet mondwan, te wagije az Sijdoknak kijralija? Ew felele smonda nekij. Te mondot. Monda kegijg Pijlatus a papij feijedelmeknek, ees

ſeregeknek. Semmij bijnt nem talalok ez emberbe. De amazok annal inkab ellene allanak wala mondwan. Fel indijtotta a nepet tanijtwā mijnd egez ſijdoſagba, el kezdwen Galileatwl fogwa mijnd egijglen.

Pilatus kegijg halwan ez emlekezetet Galileafelewl, meg kerde ha Galileabelij ember wolna, ees mij koron meg ewſmere hogij Herodes bijrodalma ala walo wolna. Herodeſhez kijlde, mert az idewben ewijs Ieruſalembe wala. Herodes kegijg mij korō leſuſt latta wolna igen meg ewrijle rajta, mert regtijl fogwa kewannija wala ewtet latnij, azert hogij ſokakat hallot wala ewfelewle, Ees remenlij wala hogij walamij choda tetelt lathatna tewle. Kerdezij wala kegijg ewtet ſok bezedekkel, de ew ſemmijt nem felel wala. Ot allanak wala kegijg a papij fejedelmekijs ees az iraſtudok, erewſſen wadolwan ewtet. Meg wtala kegijg ewtet Herodes az ew ſeregeuel, ees mij korō meg chwfoltak wolna, fel ewltezettet fejer ruhaba meg kijlde Pilatuſnak. Ees lewnek baratoſok Pilatus ees Herodes azon napon, mert az elewt nem tijzta zijuel walanak egijbe.

Pilatus kegijg egijbe hijwan a papij fejj edelmeket, ees few nepeket ees az kewſſeget, monda nekijk. Hoztatok ez embert en nekem hogij az nepet el fordijtana, ees ime tij ellewttetek kerdwen ewtet ſemmij bijnt nē talalok ez emberbe, azokbol, kijkbewl wadollijatok ewtet, ſewt meeg Herodeſijs (mert oda kijldettelek wala tijteket) ees ime ſemmij halalra meltot nem mijelt wele. Azert meg bijntetem ewtet ees el bochatō. Zijkſeg wala kegijg, hogij az innepre egijet el bochatna nekijk.

Fel ijwewlte kegijg mijnd az egez ſereg mondwan fezijchfel ezt, ees bochaſd el nekewnk Barrabaſt. Melij wala nemijnemij habwruſag inditaſert az waraſba, ees ember ewleſert a temleczbe wetteret wala. Iſmeg zola nekijk Pilatus akarwā Ieſuſt el bochatnij. De ewk ijuewltnek wala mondwā, Fezijhed fezijhed ewtet. Monda kegijg hat madzor nekijk. Mert mij gonozt tewt ez? Semmij halalra walo bijnt nem talalok bē ne, azert meg werettem ees el bochatom ewtet. De amazok ellene allanak wala nagij bezedekkel, keuanwan hogij meg fezijtetnek, ees mijnd neuekedijk wala az ew za-

wok, ees az papij feijedelmeke.

Ees Pilatus meg itele hogij wgij lenne a mijnt ewk keuannijak wala. El bochata ke gijg nekijk azt, a kij habwrusag zerseſert ees ember ewldeklesert wettetet wala a temleczbe. Kijt ewk kewananak. Iesust kegijg kezekbe ada mijnt ewk akarak. Ees mijkoron kij wijnnek ewtet, meg kapanak egij nemij nemij Sijmon neuij embert czijrenaij belijt iewet a mezewrewl, ees arra wetek a kereztfat hogij Iesus wtan wijnne.

Kewetij wala kegijg ewtet ferfijaknak ees azonijallatoknak sok serege, kijk Sijrat tijak ees ohaijtijak wala ewtet. Iesus kegijg hozzaijok fordwluan monda nekijk. Ierusalemnek leijanij, ne sijriatok een raijtam, de tijnnen magatokon sijrijatok, ees a tij fijatokon, mert ime el iewnek a napok mellijeken mondnak. Bodogok a meddewk, ees a mehek mellijek nem zijltenek, ees az emleek mellijek nem emlettenek. Akoron fogijak mondanij a hegijeknek, essetek mij reijank, ees a wewlgijeknek, borijchatok el mijnket. Mert ha a nijersfan ezt mijekijkazon kij meg azot mij lezen?

Vijznek wala kegijg ew wele egijetébe

keet

keet gonoz teuewtijs hogij meg ewlnek. Ees mijkorō iwtanak az helijre melij hijua tijk koppaztonak, ot fezijtek meg ewtet, ees a gonozteuewketijs egijket, iogija felewl, masijkat bal felewl. Iesus kegijglen mond wala. Attijam bochasd meg nekijk mert nem twgijak mijt mijelnek. Meg ozt wan kegijg az ew ruhaijt sorsot wetenek. Ees al wala a neep nezwen ew reija.

A papij feijedelmek kegijg meg neuetijk wala ewtet mondwan. Egijebeket meg tartot, tarcha meg mastan ewnnen magat ha ew az Cristus, az istennek walaztotta. Meg chwfollijak wala kegijg ewtet a wijtezekijs iarwlwan ees eczetet nijwtwan nekij, ees mondwan. Ha te wagij az Sijdoknak kijralija tarch meg magadat. Vala kegijg a felijl walo irasijs ew feije felet meg irwa, Gewrewg, deijak, ees Sijdo bewtijkkel, Ihon wagijon sijdoknak kijralija.

Egijk kegijg a gonozteuewk kezzijl kijk fel fezijtwe walanak, zijdalmazza wala ewtet mondwan. Ha te wagij a cristus zabadijchmeg magadat mijnketijs. Felelwen kegijg az masijk meg feddij wala ewtet mond wan, Te sem felede istent? kij wgijan azon

a

karhozatba wagij? Ees ijol lehet mij meltan, mert a mijnt chelekkettewnk wgij lakoltattonk, de ez semmij gonoztnem tewt. Ees mond wala Iesusnak. Vram, emlekezzel meg een rolam, mijkoron a te orzagodba menendez. Ees monda nekij Iesus. Bijzon mondom neked, hogij ma welem leez paradijchomba.

Vala kegijg olij mijnt hat ora, ees setet segek tamadanak mijnd az fewlden kijlencz oraijg, ees az nap meg homalijosodek. Ees a templomnak suporlaha keette zakada. Ees mijkoron Iesus nagij zowal fel ijuewltewt wolna monda. Attijam a te kezedbe aijanlom az een lelkemet. Ees mijkoron ezt mondotta wolna, lelket kij bochata. Mijkoron kegijg latta wolna Centurio a mij tewrtijnt wolna, dijchewijtij wala istét mondwan. Bijzon ez ember igaz wala Ees mijnd azoknak serege, kijk wele egijwt, mentenek wala ewtet neznij, ees lattak wala a mijk tewrtijntenek wolna, weruē az ew mellijeket, meg ternek wala. Alnak wala kegijg mijnd az ew ewsmerewij tauol, az azonijallatokijs, kijk kewettek wala ewtet Galileabol ezeket latwan.

Ees ime egij ferfijw kijnek neue Iosef wala, tanachbelij ember. Kij iambor ees igaz ferfijw wala. Ez nem wala rezes a sijdoknak tanachokba ees tetemenijekbe. Tamadot wala sijdosagnak warasabol Arijmatijabol, ees ewijs warija wala istennek orzagat. Ez el mene Pilatushoz, ees meg kere Iesus testet. Ees mijkoron le wewtte wolna gijolchba takara, ees helijheztete a koporsoba, melij kij wala wagwan a kewbewl, melijbe az elewt senkijt nem tewttek wala. Ees wala hwsuet estijn, ees az zombatra meg wijllamijk wala. Kewetek kegijg az azonijallatok kijk wele iewttenek wala Galileabol, ees meg latak a koporsot, hogij mijkeppen helijheztetet wolna az ew teste. Meg terwē kegijg zerzenek draga zerzamokat ees keneteket, ees zombaton wezteg lewnek, a parancholat zerijnt.

Zent Lukach

Hwzonnegijedijk capitu.

Egij zombaton kegijg igen reggel iewenek a koporsohoz, el hozwan welek mellijeket zerzet tek wala a draga kenetket, ees egijeb azonij allatokijs nemellijek ew welek. Talalak kegijg a kewet fel emelwe a korposorol, ees be menwen nem talalak ot lesusnak testet. Ees lewn hogij mijkoron ezen elmeijekbe igen meg rettentenek wol na. Ime keet ferfijak allapanak ew melletek senes ruhakba. Mijkorō kegijg felnenek ees ala az fewldre neznenek, mondanak nekijk. Mijt keresijtek az elewt a halottaknal? Nijn chen ijt, hanem fel tamadot. Emlekezzetek meg rola mijmodō zola nektek meeg mij koron Galileaba wolna mondwan. Mert embernek fijanak bijnes emberekenek kezeijbe kellene adatnij, ees meg fezijtetnij, ees harmadnapon fel tamadnij. Ees meg emlekezenek az ew bezedijrewl.

El menwen kegijg a koporsotol meg

hijrdetek mijnd ezeket az tijzen egijnek, ees a tewbbijnekijs mijndenijken ek. Vala kegijg maria Magdalena, ees Ioanna, ees maria lakabe, ees egijebek kijk ew welek walanak, mellijek meg mongijak wala ezeket az apastalokna k. De ez bezedek lattata nak ew nekijk walamij eztelensegeknek, ees nem hijwek. Peter kegijg fel kelwen swta a kaporsohoz, ees le hajolwan laata hogij chak a fejjer rwha wolna ot le teue, ees onnet el menwen chodalkozek rajta a mij lewt wolna.

Hwsuet he: fewij Ewan.

Ees ime azonnapon ketten ew kijzijzlek mennek wala egij kastelijba, melij lerwsalétewl wala hatwan melijfewldnijre, ★ neue kegijg Emaws. Ees ewk egij massal bezelnek wala mijnd azokrol mellijek tewrtij ntenek wala. Ees lewn hogij mijkoron bezellenenek ees ewnnen kewztek kerdezked nenek, lesusijs oda kewzelijtwen welek egijt megijen wala. De az ew zemek foglalatos wala hogij ewtet meg ne ewsmernek. Ees monda nekijk. Mijchodak ez bezedek mellijeket egijmassal bezelletek menewbe, ees zomorwak wattok? Ees felele egijk kijnek neue Cleofas wala smondane

★ Ez fele melij fewlnek Staduim neue deijakwl / melij egij melij fewlnek kijuel mastan elewnk nijolczad rezet rezij.

kij. Tijs zarandok wagij Ierwsalembewl, ees nem tudode mijk lewttenek ot ez napokba? kijknek ew mōda, Mijk? Ees mondanak.

Az Nazarethbelij Iesus felewl, kij wala ielijes Profeta hatalmas chelekedetijwel ees bezedeuel, isten elewt ees mijnden neep elewt, ees mijkeppen arulakel ewtet a mij papij ees egijeb feijedelmijnk, halalnak kar hozattijara, ees meg fezijtek ewtet, mij kegijg azt remenlijwk wala hogij ew lenne Israelnek meg waltoija. Ees ma mijnd ezek nek felette harmad napija wagijon hogij ezek lewttenek. De meeg nemelij azzonij allatokijs mij kezzijlewnk, meg rettentenek mijnket kijk wijlag elewt woltanak a koporsonal, ees nem talaltak ot az ew testet, aztijs mondak hogij onnet meg iewenek, hogij meeg angijalij latastijs lattanak wolna, kijk azt mōgijak hogij ew eelne. Ees mij kezzijlewnkijs menenek nekijik a koporsohoz, ees azonmodon talaltak mijnt az azonnepek mondottak, de ew magat nem talaltak ot.

Ees ew monda nekijk. O balgatagok, ees zijuel kesedelmesek hijtelre, mijndenekre kijket a Profetak zoltanak. Nemde igij

kellete Cristusnak zenuednij, ees ezen modon be mennij az ew dijchewsegebe? Ees el kezdwen Moijsestijl ees mijnd az Profetaktwl fogwa, meg magijarazza wala nekijk mijnden irasokbol, kijk ew rola meg irwan walanak. Ees el kewzelijtenek az kastelijhoz howa mennek wala, Iesus kegijg wgij ielente hogij towab akarna ménij, de ewk kezerijtek ewtet mondwan, Maragij meg wram welewnk, Mert immar meg estweledijk, ees a napijs el haijlot. Ees be mene welek egijetembe. Ees lewn hogij mijkoron welek le telepednek, weue az kenijeret meg alda smeg zege, ees nekijk nijwtija wala.

Ees meg nijlatkozek az ew zemek ees meg ewsmerek ewtet. De ew el enezek az ew zemek elewl. Ees mondanak egijmasnak, Nemde bwzgo walae a mij zijuewnk mijkoron zolna nekewnk az wton, ees magijarazna az irasokat? Ees azon oraba fel kelwen meg terenek Ierwsalembe, Ees talalak az tijzen egijet egijbe gijlwen, azokatijs kijk welek walanak mondwan, hogij wr bijzonijawal fel tamadot, ees meg ielent Sijmōnak, Ees ewk elew bezellijk wala mij az wton lewt wolna, ees mijkeppen ewsmertek

wolna meg ewtet a kenijer zegesen.

Mijkoron kegijg ezt bezellenek meg al-
Hwsuet la Iesus ew kewzettek ees monda nekijk, be
keddijn keseg tij nektek, ne fellijetek een wagijok.
walo El amelkodwan kegijg ees meg rettenwen
Ewañ. azt alijtijak wala hogij walamij lelket latna
nak. Ees monda nekijk, Mijre haborodatok
meg, ees gondolatok mennekfel a tij zijue
tekbe? Lassatok meg az een kezeijmet ees
labaijmat mert wgijan azon een wagijok,
nijwllijatok hozzam ees lassatok, mert az le
leknek hwsa ees teteme nijnchen mijkep-
pen nekem lattijatok hogij wagijon. Ees
mijkoron ezt mondana meg mutata nekijk
kezeijt ees labaijt. Megijs amazoknak nem
hijuewknek hanem chodalkozoknak a na-
gij ewrewmnek mijatta monda. Vagijone
ijt walamij ennetek walo? Amazok kegijg
hozanak nekij egij darab sijlt halat ees le-
pes mezet. Ees mijkoron ewt wolna ew ele
wttek a maradekat weuen nekijk ada, ees
monda.

Ezek a bezedek melijeket nektek zoltã,
meeg mijkoron weletek wolnek, mert zijk
seg mijndeneknek be tellijesednij, mellijek
meg wannak irwã Moijsesnek tewruenijebe

a Profetaknal, ees a soltarban een rolam.
Akoron meg nijta az ew elmeijeket hogij
meg ertenek az irasokat, ees monda nekijk
Igij wagijon meg irwan, ees ezenkeppé kel
let Cristusnak zenuednij, ees fel tamadnij
harmadnapon halottaijbol, ees predijkalla
nij az ew neuebe penitenciat, ees bijnek-
nek bochanatijat mijnden nepek kewzewt
Ierusalembe el kezduen. Ezeknek kegijg tij
wattok bijzonsagij. Ees ime een bochatõ
tij reijatok az een attijamnak igeretijt. Tij
kegijg ilijetek Ierusalembe, mijglen fel ewl
tewztettewk iozaggal onnet felijl. Kij wij-
ue kegijg ewket Bethaniaig, ees kezeijt me
nijbe fel emelwen, meg alda ewket. Ees le-
wn hogij mijkoron aldana ewket el mene
tewlewk ees fel wijtetijk wala menijorzag
ba. Ees ewk imadwan meg terenek Ierusa
lembe nagij ewrewmmel. Ees mijndenkor
a templomba walanak dijcherwen ees ald
wan Istent Amen.

Zent Lukach ewange-liomanak wege.

Zent Janos ewangelistanak eletij kezdetijk reuideden zent Hieronimosbol.

Ent Ianos Apastal, kijt Iesus igen zeretet, wala Zebedeus fija ees zent Iakabnak mellijet Herodes Cristus halala wtã mijnd iarast meg ewlete attijafija. Leg wtolban ira az ew ewangeliomijat mijkoron arra kernek ewtet az Asijabelij pijspekek, Czerithus ees egijeb eretnekek ellen, ees az Ebijonitak ellen, kijknek hamijs tudomanijok akkoron kezd wala fel tamadnij, kijk azt mongijak ees tartijak wala, hogij az Cristus nem wolt wolna a zijz Marianak elewtte. Azert lewn zijkseg zent Ianosnak, a Cristusnak menmijeij zijleteserewl irnija ees zolnij. To uabba tijzennegij eztendewbe, mijkoron Domicianus Chazar Neronak wtanna masodczor kergetne a kereztijeneket zãkij wettetek, ees mene Pathmos neuij zijgetbe, holot ira az istentewl netij meg ielent dol

gokat kijt Apocalijpsijsnek mondanak. Azon magijarazatot tewttek Iustinus Martijr ees Hijreneus. Mijkoron kegijg Domicianust meg ewltek wolna, ees mijnden zerzesijt semmijwe tewttek wolna a tanachba az ew kegijetlen woltaert. Annak wtanna Nerua fejedelem leuen, Ismeg Efesumba iewe. Ees ot marada mijnd Trajanus fejedelemsegenek idejeig. Ees Asijanak mijnden egijhazijt ew eppijte, ees tanitassal igaz gata. Vegre mijkoron immar ween wolna, ees Cristus halalanak wtanna hatwan nijolcz eztendews, meg hala, ees wgijanazon warasnal temettetek el.

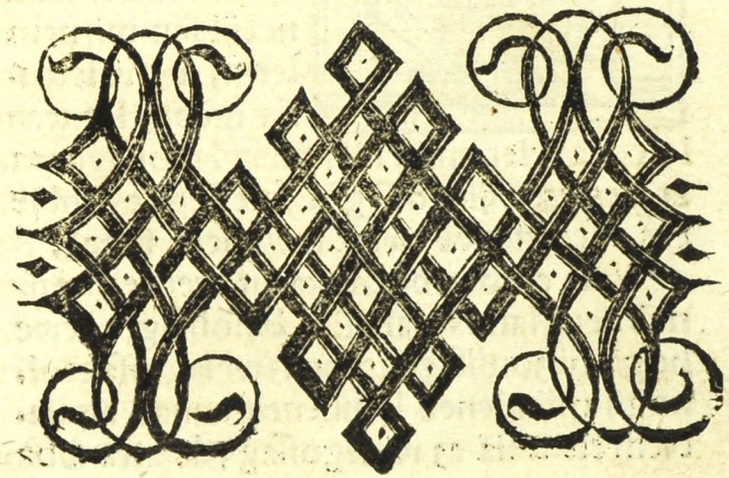

Zent Janos ewangeliomja kezdetijk.

Elsew Capitulom.

KEzdetbe wala az ige, ees az ige wala az Istennel, ees wgyá azon ige wala az Isten. Ez kezdettijl fogwa Istennel wala. Mijndenek ew altala lewnek, ees ew nala nektijl semmij nem lewn, a mij lewn. Ez igebe elet wala, ees az elet embereknek wijlagossaga wala. Ees ez wijlagossag a setetsegbe fenlijk ees a setetsegek ewtet meg nem fogak.

Vala ember bochattatot istentewl, kijnek neue Ianos wala. Ez, bijsonsagra iewe hogij bijzonijsagot tene az wijlagossagrol, hogij mijndenek hijnnenek annak altala. Nem ew wala az wijlagossag, de arra bo-

chattatot wala, hogij bijzonijsagot tenne a wijlagossagrol. Vala az igaz wijlagossag az, kij meg wijlagosijt mijnden embert ie wet ez wijlagra. Ezen wijlagon wala, ees ez wijlag ew altala teremtetek, ees ez wijlag ewtet meg nem ewsmere.

Iewe az ew tulajdonij kewzijbe, ees az eweij ewtet nem weuek. Walahanijan kegijg weuek ewtet, ada azoknak hatalmat Hogij lehetnenek Istennek fijaij. Tugijnija illijk mijnt azoknak, kijk ew neuebe hijttenek wolna, kijk nem weerbewl, sem testij akaratbol, sem ferfijwij akaratbol, hanem istentewl zijlete enek.

Ees az ige teste lewn, ees mijkewzewttewnk lakozek, Ees lattuk az ew dijchewseget, mijkent egijetlen egij fijwnak attijatol zarmazotnak dijchewseget, tellijest malaztal ees igassaggal.

Ianos wallast tezen ew rola, ees fijuewlt wala mondwan. Ez wala a kijrewl mondá, kij iollehet een wtannam iewne, de elewl wewt engemet, mert elewttem walo wala. Ees az ew tellijes woltabol wewttewnk mij mijnnijajan, ees malaztot malaztert, Mert az tewrwenij Mojses altal adatot

wala. Az malazt kegyg ees az igassag Iesus Cristus altal tamada. Istent soha nem latta senkij. Az egyetlen egij fijw kij attijanak ke belebe wagijon, az hijrdette meg.

Adventbanegijed wasarnapij Ewañ.

Ees Ianos wallasaijs wgijan ezen, mijkoron kijldewttek wolna ew hozza Ierusalem bewl papokat ees fel papokat, hogij meg kerdenek ewtet, kij wagij te? Ees meg walla, meg sem tagada, hané meg walla, mód wan, mert nem een wagijok a Cristus. Ees kerdek ewtet. Mijchoda wagij tehat? Ilijes wagije te? Ees monda, nem wagijok. Profeta wagije? felele smonda, nem. Mondanak azert. Tehat kij wagij mond meg, hogij twgijonk meg felelnij azokna kijk mijn ket kijldettenek. Mijt monda3 temmagadrol? Ees monda, Een kijaltonak zawa kijetlébe, iga3gassatok meg wrnak wtat mijnt meg monta Esaias Profeta.

Esaie. 40.

Ees azok kijk az Farijseusok kezzijl bochattattak wala, kerdek ewtet ees mondanak. Mijert kereztel3 hat ha nem te wagij a Cristus? sem illijes, sem Profeta? Fele Ianos monda. Een kereztelek wijzbe, de tij kewzewtteteк aal kijt tij nem tuttok, az a kij een wtannam el iewendew kij een elewttem lewt, kijnek een nem wagijok melto hogij meg ogijam sarwija zijat. Ezek lewnek Bethabaraba Iordan wijzen twl, hol Ianos kereztel wala.

Masod napon lata Ianos Iesust hogij ew hozza iewne, ees monda. Ihon Istennek baranija, ihon kij el wezij ez wijlagnak bijneijt. Ez a kijrewl mondam, Een wtannam iew ferfijw, kij een elewttem lewt, mert elewttem walo wala, de een nem tudom wala ewtet. De hogij kij ielentesset Israelkew zewt, azert iewttem een, kereztelwé wijzbe.

Ees bijzonsagot tewn Ianos mondwan, Mert latam a zent lelket mijkeppen egij Galábot le zallot ménijorzagbol, ees meg marada ew raijta, ees een nem twdom wala ewtet. De a kij engemet bochatot kereztelnij wijzbe, ez monda ennekem. Valakijte latod le zallanij a zent lelket, ees raijta meg maradnij, az, az, kij kereztel zent lelekbe. Ees een latam, ees bijzonsagot tewkrola, mert az Istennek fija.

Masod napon ismeg al wala Ianos, ees az ew tanijtwanij kezzijl keettew, ees tekijntee Iesust hogij ot iarna ees monda. Ihon az Isteñek baranija. Ees hallak az ew keet ta

nijtwanij hogij ezt zolna, ees Iesus wtan menenek. Hatra tekijnte kegijg Iesus ees la ta hogij ewtet kewetnek smonda nekijk. Mijt kerestek? Amazok mondanak, Rabi (kij Mesternek magijarazatijk) hol lakol? Monda nekijk, iewetek el, ees lassatok meg El menenek, ees meg latak hol laknek ees az napon nala maradanak. Vala kegijg olij mijnt tijz ora.

Andras kegijg Sijmon Peternek attija, fija, egijk wala a keettew kewzzijl kijk hallot tak wala Ianostol, ees kewettek wala Iesust. Ez elewzewr meg talala attijafijat Sijmōt ees monda nekij. Meg talaltwk az Messijast (melij Cristusnak magijarazatijk) Ees wij ue ewtet Iesushoz. Reja tekijnte Iesus ees monda nekij. Te wagij a Sijmon, Iona fija, te Czefasnak hijwattatol, melij kewnek magijarazatijk.

Maas napon kij akar wala mennij Galileaba, ees talala Fijlepet, kijnek mōda Iesus kewes engemet. Vala kegijg Fijlep Bethsajdabol Andrasnak ees Peternek warasabol walo, meg talala Fijlep Nathanaelt, ees monda nekij. A kijrewl Mojses irt az tewr uenbe ees az Profetak, meg talaltwk a

Iesust

Iesust Iosefnek fijat Nazarethbewl. Ees mōda nekij Nathanael. Nazarethbewl lehete walamij ijo? Monda nekij Fijlep. Iewel ees lasd meg.

Meg lata kegijg Iesus hogij Nathanael hozza iewne, smonda nekij. Ihon Israelnek igaz fija, kijbe alnaksag nijnchen. Monda nekij Nathanael. Honnet ewsmerel meg en gemet? Felele Iesus, ees monda nekij. Mijnek elewtte Fijlep tegedet hijna, mijkor a fige fa alat walal latalak teged. Felele nekij Nathanael ees monda. Mester te wagije az Istennek fija? te wagije az Israelnek kijralija? Felele Iesus ees mōda nekij. Mert meg mondā neked, hogij a fijgefa alat latlak wa la tegedet, hijzed ezt? De meeg nagijobbakat lacz ezeknel. Ees mōda nekij. Bijzon bij zon mondō nekteк, latijatok az eget nijtwa ees Istennek angijalijt ala zallanij ees fel mē nij embernek fijanak feje felet.

Masodijk Capitulom.

Wijzkerezt wtan masod wasar napij Ewañ.

Es harmad napon menijegzewk leznek wala Kana Galileaba. Ees Iesus annija ot wala. El hij wattatek kegijg Iesusijs, ees az ew tanijtwanijs az menijegzewbe Ees a bor el fogijwan, monda Iesus annija ew nekij. Nijnchen borok. Ees monda nekij Iesus. Mij ennekem ees teneked rola azonijallat? nem iewt meeg el az een oram. Monda az ew annija a zolgaknak, walamijt mondand nektek azt tegijetek. Valanak kegijg ot haat kew wedrek ★ helijheztetwé a sijdoknak tijztwlasok zerijnt, mellijek be mijndenijkbe feer wala, keet awagij harom mertek.

★ Awagij kegijg mijnt nemelij ira ok mongijak korsok.

Monda nekijk Iesus. Tewlchetek meg a wedreket wijzzel. Ees meg tewltek ewket mijnd chordultijg. Ees monda Iesus. Merijchetek mastan benne, ees wijgijetek az naznagijnak, ees el wijuek. Mijhelijen kegijg meg kostola a naznagij a wijzet melij borra

lewt wala, ees nem twgija wala honnet wolna, a zolgak kegijg twgijak wala, kijk az wijzet merijtettek wala, hijwa az wewlegent ees monda nekij. Mijnden ember elewzer a ijo bort agija elew, ees mijkoron meg rezegijlnek, a melij alab walo. Te kegijg meg tartottad az ijo bort mijnd egijg.

Ezt, ez ew choda tetelij kewzzijl, leg elsewt, teue Iesus Kana Galileaba, ees meg ielente az ew dijchewseget. Ees hijnek ew bé ne az ew tanijtwanij. Ennek wtanna iewe ew, ees az ew annija, attijafijaij, ees tanijtwanij Kafernaumba, ees maradanak ot nésok napijglan.

Ees a sijdoknak hwsuetij kewzel wala. Ees fel mene Iesus Ierusalébe. Ees talala az téplóba kijk arulnanak ewkrewket ees iwhokat, ees Galambokat, ees pézwaltokat, kijk ot ijlnenek. Ees mijkorō wstort chijnalt wolna az kewtelekbewl, mijnd kijwere ewket a templombol, az iwhokat ees az ewkrew ketijs, ees az penzwaltoknak penzeket el onta, ees aztalokat fel dewijte. Ees azoknak kijk az Galanbokat arwllijak wala monda. Vijgijetekel ezeket innet, ees ne tegijetek az een attijamnak hazat kereskedesnek haza-

wa. Meg emle kezenek kegÿg az ew tanÿt
Psalm. 68 wanÿ, mert irwan wagÿon. Az te hazadnak
bwzgosagos zeretetÿ ewn meg engemet.

Felelenek nekÿ a Sÿdok ees mondanak Mÿ ielt mutacz nekewnk hogÿ ezeket mÿ eled? Felele Iesus ees monda nekÿk. Bonchatok el ez templomot, ees harmad napon fel emelem ewtet. Mondanak azert a Sÿdok. Negÿwenhat eztendeÿg chÿnaltatot ez templom, ees te harom napon em eled fel ewtet? De ew mongÿa wala az ew testenek templomarol. Azert mÿkoron fel tamadot wolna halottaÿbol, meg emlekezenek az ew tanÿtwanÿ rola, hogÿ ezt mondotta wolna nekÿk, ees hÿwnek az irasnak, ees az bezednek mellÿet Iesus mondot wala.

Mÿkoron kegÿg wolna Ierusalembe hwsuetbe az innep napon, sokan hÿnek az ew neuebe, Latwan a chodakat mellÿeket tezen wala. Iesus kegÿg nem bÿzza wala magat reÿaiok. Mÿert hogÿ mÿndeneket ewsmeer wala, ees nem wala zÿwkseg hogÿ walakÿ nekÿ emberrewl bÿzonsagot tenne, mert ew twgÿa wala mÿ wolna az emberbe.

Harmadijk Capitulom.

Zent kerezt meg lelese napijã walo Ewañ.

Vala kegÿg egÿ ember a Farÿseusok kezzÿl, kÿnek Nicodemus wala neue, a sÿdok kewzewt few. Ez iewe Iesushoz eÿel, ees monda nekÿ. Rabbi, twgÿok hogÿ Istentewl iewttel Mester, mert senkÿ nem tehetÿ ez chodakat mellÿeket te teez, hanemha Isten lezen wele. Felele Iesus ees monda nekÿ. Bÿzon bÿzon mondom neked walakÿ nem zÿletÿk onnet felÿl, nem lathattÿa istennek orzagat.

Monda nekÿ Nicodemus. Mÿmodon zÿlethetÿk ember mÿkoron ween lezen? nẽde be mehete ismeg annÿanak mehebe, ees zÿlethetÿke? Felele Iesus monda. Bÿzon bÿzon mondom teneked, walakÿ nem zÿletÿk wÿztewl, ees zent lelektewl, be nem mehet Istennek orzagaba. Az mÿ testewl zÿletewt, test az, Ees az mÿ zÿletet lelektewl lelek. Ne chodallÿad hogÿ azt mondam, hogÿ zÿwkseg zÿletnÿ nektek onnet felÿl.

Az lelek a hol akarija lehel, ees az ew zawat hallod, de nem twdod honnet iewijen awagij howa ménijen. Azonkeppen wagijon mijnden a kij lelektewl zijletewt.

Felele Nicodemus ees monda nekij. Mijmodon lehetnek ezek? Monda Iesus nekij. Israel kewzewt Mester wagij, smeeg sem twdode ezeket? Bijzon bijzon mondom neked a mijt twdókazt zollijwk, ees a mijt latwnk wallijwk, ees a mij bijzonsagonkat nem wezijtek. Ha ez fewldij dolgot mondek nektek snem hijzijtek, mijmodon hijzijtekel ha ménijeij dolgokat mondandok?

Ees senkij fel nem megijen menijorzagba, hanem chak kij le zallot menijorzagbol Embernek fija, kij ménijorzagba wagijon. Ees mijkeppen Moijses fel magaztalta a kij gijot az pwztaba, azonkeppen zijwkseg embernek fijanakijs fel magaztaltatnij, hogij mijnden walakij ew benne hijzen el ne wezzen, de ewrewkke elijen.

Nume. 21.

Pijnkewst hetfewijen walo Ewañ

Mert wgij zerette Isten ez wijlagot, hogij az ew egijetlen egij fijat adna. Hogij mijnden walakij ew benne hijzen, el ne wezzen, hanem ewrewkke elijen. Mert nem bochatta Isten az ew fijat, hogij karhoztassa

ez wijlagot, de hogij ez wijlag meg tartassek ew altala. Valakij ew benne hijzen né karhoztatijk. A kij kegijg nem hijzen immaran karhoztatot, mert nem hijt Istennek egijetlen egij fijanak neuebe. Ez kegijg az karhoztatas, mert wijlagossag iewe ez wijlagra, ees az emberek inkab zeretek a setetsegeket hogij nem mijnt az wijlagossagot, mert az ew chelekedetijk gonozwala. Mert mijnden kij gonozwl chelekedijk gijlelij a wijlagossagot, ees nem iew a wijlagossagra, hogij meg ne feddessenek az ew chelekedetij. A kij kegijg igassagot chelekedijk, a wijlagossagra iew, hogij nijlwan walok legijenek az ew tetemenij, hogij Isté altal tetetnek.

Ennek wtanna iewe Iesus ees az ew tanijtwanij sijdosagnak fewldere, ees ot lakijk wala welek, ees ot kereztel wala. Kereztel wala kegijg Ianosijs Enonba ★ Salijm mellet, mert ot sok wijzek walanak, el iewnek wala kegijg, ees meg kereztelkednek wala. Mert meeg Ianos nem wettetet wala a temleczbe,

★ Az Enon magijatsaga wijz az Salijm kegijg watas neus.

Tamada kegijg Ianos tanijtwanij kewzzijl, a sijdokkal wetekedes a meg tijztwias

felewl. Ees iewenek Ianoſhoz ſmondanak nekij. Meſter, akij weled wala az Iordanon twl ees kijrewl te bijzonſagot tewl, am azijs kereztel, ees mijnd hozza mennek. Fele le Ianos ees monda. Nem wehet ember wa lamijt, hanemha menijbewl adatijk nekij. Tijnnen magatok bijzonſagok wattok ro la hogij meg mondottá mert nem een wa gijok a Criſtus, hanem bochattattam ew elewtte. A kijnek iegijeſe wagijon wewlegenij az, A wewlegennek barattija kegijg az, kij aal ees halgattija ewtet, ees ewrewm mel ewrijl a wewlegenij zawaert. Azert az een olijan ewrewmem be tellijeſedet. Ewnekij neuekednij kel, de ennekem kijſſebijlnewm.

A kij onnet felijl iewt, mijndenekenek felette wagijon, A kij kegijg ez fewldbewl iewt, ez fewldij, ees ez fewldrewl zol. A kij menijorzagbol iewt mijndenekenek felette wagijon, ees a mijt latot ees hallot azt wallija, ees az ew wallaſat ſenkij nem wezij. A kij az ew wallaſat wewtte, az meg mutatta hogij Iſten igaz legijen. Mert a kijt Iſten bochatot Iſtennek bezedet zollija. Annak az Iſten nem mertek zerijnt agija az ew

lelket. Az attija zeretij a ſijwt, ees mijndeneket kezebe adot nekij. Valakij a ſijwba hij zen ewrewkke walo eletij wagijon, a kij kegijg nem hijzij, nem laat az eletet, hanem Iſtennek haragija marad raijta.

Negijedijk Capitulom.

Ykoron kegijg meg ewſmere wr, hogij az Fariſeuſok meg hallottak wolna, hogij Ieſus tewb tanijtwanijokat zerezne ees kereztelne hogij né mijnt Ianos(Iol lehet Ieſus ewnnen maga nem kereztel wala hané az ew tanijtwanij.) El hagija Sijdoſagot, ees mene iſmeg Galileaba. Zijkſeg wala kegijg altal mennij Samarian. Iewe azert Samarianak waraſaba, kij mondatijk Sijkar nak, az ewrewkſeg mellet, mellijet Iakob adot wala az ew fijanak Ioſefnek. Ot wala kegijg Iakobnak kwttija. Azert mijkoron Ieſus meg farradot wolna az wton, ijl wala wgij ★ a kwtfelet. Vala kegijg olij mijnt hat hora.

Gene. 48.

★ Az az meg farradwa.

Ees el iewe egij Samaritana azonijallat hogij wijzet merijtene. Monda nekij Iesus Agij innom ennekem (mert az ew tanijtwanij a warasba mentenek wala hogij ennijk walot wennenek) Monda azert nekij az a samaritana azonijallat. Mijkeppé keerz een tewlem innod ha te Sijdo wagij, een kegijg Samaritijna? Nam nem kewzewsijlnek a Sijdok a Samaritanusokkal? Felele Iesus ees monda nekij. Ha twdnad Istennek aijandokat, ees kij legijen az, kij neked azt mongija, agij innom ennekem, te kertel wolna ew tewle, ees adot wolna elew wijzet neked. Monda nekij az azon. Vram, Nijnchen mijwel merijtened, a kwtijs melij azert honnet wagijon neked az elew wijz? Nemde nagijob wagije te a mij attijankal Iakobnal, kij atta nekewnk ez kwtat, ees ewmagajs ebbewl ijt, az ew fijajs, ees bar majs?

Felele Iesus ees monda nekij. Mijnden kij ez wijzbe izijk, ismeg meg zomijwhozijk, de walakij a wijzbe izijk mellijet een nekij adok, ewrewkke soha nem zomijwhozijk, hanem az a wijz mellijet een adok nekij, lezen ew benne folijo wijznek kwt-

keije, fel forro, az ewrewk eletre. Monda nekij az azzon. Vram, aad az wijzet enneké, hogij ne zomijwhozzam, ees ne iewijek tewbbe ide merijtenij. Monda nekij Iesus, Mennijel hijd kij az te ferijedet ees iewij ijde. Felele az azzon ees monda nekij. Nijnchen ferijem, Monda nekij Iesus. Iol mondad hogij nijnchen ferijed mert ewt ferijed wolt, ees a kij mastan wagijon nem te ferijed. Ezt igazan mondad.

Monda nekij az azzonijallat. Vram, lató hogij Profeta wagij te. A mij attijajnk ez hegijen imattanak, ees tij azt mongijatok hogij Ierusalembe wagijon az helij hol im adnij kellijen. Monda nekij Iesus. Azonijallat hijgij ennekem, hogij el iewt az ora mij koron sem ez hegijen, sem Ierusalembe né imagijatok az attijat. Tij azt imagijatok mellijet nem twttok, de mij azt imagijwk a mijt twdonk, mert az iduesseg sijdosagbol wagijon. De el iewt az ora ees mastan wagijon, hogij mijkoron az igaz imadok imagijak az attijat, lelekbe ees igassagba. Mert az attijajs olijan imadokat keres kijk ewtet imagijak. Lelek az Isten, ees azoknak kijk ewtet imagijak lelekbe ees igassagba

ket imadnijok, Móda nekij az azonijallat.

Twdom hogij el iewendew az Messijas kij Cristusnak mondatijk, Azert mijkoron az i de iewend mijndeneket meg hijrdet ne kewnk. Monda nekij Iesus. Een wagijok kij te weled zolok. Ees legottan el iwtanak az ew tanijtwanij, ees chodallijak wala hogij az azzonnijal zolna. De egijk sem mere mondanij mijt kerdez, awagij mijt bezellez wele? El hagija azert az azon wedret, Ees el mene a warasba, ees monda ot az emberekenek. Ieweteket el, lassatok embert, kij ennekem meg mondot mijndeneket mel lijeket tewttem. Nemde aze Cristus? Kij menenek azert a warasbol, ees hozza iewenek.

Az idew kewzbe kerijk wala Iesust az ew tanijtwanij mondwá. Mester, egijel. De ew monda nekijk. Vagijon nekem ennij walo etkem, mellijet tij nem twttok. Mondanak azert a tanijtwanijok ewn kewztewk, hozot te walakij etket nekij kijt meg ennek? Mó da nekijk Iesus, Az een etkem az, hogij azt tegijem, a mijt akar az kij engemet bocha tot, ees hogij el wegezzem az ew dolgat. Nemde tij mongijatoke, meeg harom hol

napok wannak, ees az aratas el iew? Ime mondom tijnektek, emellijetek fel zemeteket, ees lassatok az tartomanijokat, mert meg fejerijtenek Immar az aratasra, Ees a kij meg arattja iutalmat wezij. Ees gijht gijmelchewt az ewrewk eletre, hogij mijnd a kij wetij, smijnd a kij meg aratija, egijt ew rijlijenek. Mert ez igaz bezed, hogij mas a kij weet, ees mas a kij aratijs. Een el bochattalak tijkteket aratnij, hol tij nem mwn kalottatok, egijebek a kijk munkalottanak ees tij azoknak mwnkajba mentetekbe.

Az warasbol kegijg sokan hijwnek ew benne a Samaritanusok kewzzijl, az azzon nak bijzonsag teuew bezedejert, melij azt mongija wala hogij mijndeneket meg mó dot wolna nekij mellijeket tewt wolna. Mijkoron azert el iewtteneк wolna a Samaritanusok, kerek ewtet hogij nalok maradna. Ees keet napon lewn ot. Ees sokkal tewbben hijwnek az ew bezedejert. Ees mondnak wala az azzonnak. Immaran né a te bezededert hijzewnk, hanem mij magonk halijwk ees twgijwk hogij ez e wijlagnak bijzon ijdwezijtewije a Cristus.

Annak wtanna kegijg keet náppal kij

mene onnet, Ees iewe Galileaba. Mert ewmaga Iesus meg walla. Hogij Profetanak hazaijaba tijztessege nem wolna. Mijkoron azert iewt wolna Galileaba fogadak ewtet a Galileabelijek. Mijert mijndeneket lattanak wala, kijk Ierusalembe lewttenek wala az innepnapokon, mert ewkijs fel mentenek wala, az innep napra. Iewe kegijg Iesus ismeg Kana Galileaba, hol az wijz borra lewt wala.

Wr nap wtan hwzon eggije dijk wasar napij Ewan.

Ees wala egij kijralij ember kijnek fija beteg wala Kafernaumba. Ez mijkoron hallotta wolna hogij Iesus Sijdosagbol meg iewt wolna Galileaba, hozza mene ees kerij wala ewtet, hogij ala méne, ees meg gij ogijtana az ew fijat. Mert meg kezd wala halnij. Monda azert Iesus nekij. Ha ieleket ees chodatetelekет nem lattok, nem hijztek. Monda nekij az kijralij ember. Vram iere ala mijg meg hal az een fijam. Monda nekij Iesus. Ménijel ees az te fijad meg eel. Hijn az ember Iesus bezedenek mellijet mõda nekij, ees el megijen wala.

Mijkoron kegijg ala menne, zolgaij eleij be iewenek, ees meg mondak nekij, mert az te fijad eel. Meg twdakozek azert twe-

lewk az orarol, mijkoron lewt wolna iobbã dolga. Ees mondanak. Tegnapon olijmijnt heet ora koron hagija el ewtet a hijdeg. Meg ewsmere azert az attija, hogij az ora lewt wolna az, melijbe mondotta wala nekij Iesus, Az te fijad meg eel. Ees ew hijwn, smijnd az ew tellijes haza. Ez chodatetelt kegijg ismeg masodczor teue Iesus, mijkoron iewt wolna sijdosagbol Galileaba.

Ewtewdijk Capitulom.

EZeknek wtanna wala a Sijdoknak innepek napijok. Ees fel mene Iesus Ierusalembe. Vagijon kegijg Ierusalẽbe, hol az aldozot iwhoknak weret zoktak wala mosnij egij too, kijnek Sijdouul Bethesda neue. Melijnek ewt portikossa wala. Ezekbe fekzijk wala betegeknek sokasaga. Wakok Santak, meg azottak, warwan a wijznek fel indijtasat. Mert az angijal bijzonijos napokon le zal wala a tora, fel zawarija wala a wijzet, azert walakij a fel zawarasnak wtan

na elewzer mehet wala a wijzbe, meg gijo gijwl wala akarmij betegsegbewl. Vala kegijg ot egij nemijnemij ember, kij harmijcz nijolcz eztendeijg tartatot wala betegsegbe. Ezt mijkoron latta wolna Iesus hogij ot fekijnnek, ees meg ewsmerte wolna hogij sok ideijg tartatot wolna betegseg mijat, monda nekij. Akarze meg gijogijwlnij? Felele nekij a beteg, Vram nijnchen emberem kij a toba bochasson engemet, mijkoron a wijz meg zawartatijk, hanem mijkoron een oda akarnek mennem, maas erij elewttem.

Monda kegijg nekij Iesus, kelijfel, wedfel agijadat, ees iaarijh. Ees mijndiarast meg wijgazek az ember, ees fel weue agijat ees iaar wala. Vala kegijg az napon zombatnap. Mondnak wala azert a Sijdok annak kij meg wijgazot wala. Zombat wagijon, nem zabad agijadat fel wenned. Felele nekijk. A kij engemet meg gijogijta a mõda ennekem, wedfel agijadat ees iaarijh. Azert kerdek ewtet, kijchoda az, az ember kij monda teneked, wedfel agijadat ees iaarijh? Az kegijg a kij meg gijogijwlt wala, nem twgija wala kij wolna. Iesus kegijg el weue magat onnet mijert hogij sokalag wala ot az helijen.

Annak

Annak wtanna meg talala Iesus ewtet a templomba, ees monda nekij. Im meg wijgaztal, lassad hogij ennek wtanna ne wetkezzel. Hogij gonozban ne tewrtijnnijek dolgod. El mene az ember, ees meg hijrdete a sijdoknak hogij Iesus wolt wolna az kij ewtet meg gijogijtotta wolna. Ees enne kokaert wtanna walanak Iesusnak a sijdok, ees akarijak wala ewtet meg ewlnij, hogij ezeket zombaton mijelte wolna. Iesus kegijg felele nekijk. Az een attijam mijnd ez ideijg chelekedijk, enijs chelekedé. Azert a Sijdok annal inkab akarijak wala ewtet meg ewlnij, mijert hogij nem chak a zombatot tewrte wolna meg, de meeg attijatijs istennek mondotta wolna, magat isten hez hasonlatossa teuen.

Felele azert Iesus ees monda nekijk. Bijzon bijzon mondom nektek, nem tehet a fijw walamijt ewmagtol, hanemha lattija attijat chelekednij. Mert walmijket az attija teend, wgijan azonokat tezij a fijwijs. Mert az attija zeretij a fijwt, ees meg mutattija nekij mijt ewtezen, ees meeg ennel nagijob chelekedeteketijs mwtat nekij. Hogij tij chodallijatok. Ees mijkeppen az attija fel

tamaztija az halottakat ees meg eltetij, azonkeppen a fijwijs, a kijket akar meg el tet. Mert az attija senkijt nem itel, de mijn den iteletet a fijwnak adot, hogij mijndenek tijztellijek a fijat, mijnt az attijat tijztelijk. A kij nem tijztelij a fijat, az nem tijztelij az attijat, kij ewtet bochatta.

Bijzon bijzon mondom nektek, walakij az een bezedemet halgatija, ees hijzen abba kij engemet bochatot, ewrewkke eel, ees karhozatra nem iew, de az halalrol eletre ment. Bijzon bijzon mondom nektek hogij el iew az ora, ees mastan wagijon mij koron a halottak hallijak istennek fijanak zawat, ees a kijk meg hallangijak elnek. Mert mijkent az attijanak wagijō eletij ewn nenmagaba, azonkeppé adot a fijunakijs eletet lennij ewmagaba, ees itelesnek hatalmatijs nekij atta, mert embernek fija. Ne chodallijatok ezt, mert iew olij ora, melijbe mijndenek kijk a koporsokba wannak, hallijak az ew zawat, ees elew iewnek, a kijk iot chelekettenek, fel tamadasra az eletre. a kijk kegijg gonozt chelekettenek, karhozatnak fel tamadasara,

Nem tehetek een walamijt eenmagam

tol. A mijnt hallok wgij itelek, ees az een iteletem igaz, mert nem keresem az een akaratomat, hanem annak akarattijat kij engemet bochatot, attijamet. Ha een bijzon sagot tennek magamrol, az een bijzonsagom igaz nem wolna. Vagijō maas kij een rolam bijzonijsagot tezen, ees twdom hogij igaz az ew bijzonsaga mellijet een felewlem tezen.

Tij, kij kijldetek Ianoshoz, azijs bijzonsagot tewn az igassagrol. De een nem embertewl wezek bijzonsagot, de ezt mondō azert, hogij tij iduezijllijetek. Az egew ees fenlew zewijtnek wala, tij kegijg chak ideijg akaratok wijgadnij az ew wijlaganal. De nekem bijzonsagom wagijon nagijob Ianos bijzonijsaganal. Mert az chelekedeteket mellijeket adot ennekem attijam, hogij el wegezzem ewket, (azokat mondom a chelekedeteket, mellijeket een tezek,) bijzonsagot tezenek een rolam, hogij attijam bochatot engemet. Ees attijam kij engemet bochatot, ew tewt een rolam bijzonsagot, de az ew bezedet sem hallottatok soha, sem zijnijet nem lattatok. Ees az ew bezede nalatok meg nem maradando. Mert a kijt ew

bochatot annak tij mijnnijaijan né hijztek.

Twdakozzatok meg az irasokrol, mert tij wolnatok azok, kijk lattatnatok, hogij ewrewkke walo elet wolna tij bennetek, ees wgijan azon irasok bijzonsagot teznek een rolamijs, de tij nem akartok een hozzam iewnij hogij ewrewkke walo eletetek wolna. Dijchewseget emberektewl nem wezek, de meg ewsmertelek tijteket hogij istennek zeretetij nijnchen bennetek. Een iewttem az een attijam neuebe, ees nem weztek engemet, ha mas iewend kegijg az ew neuebe azt elew wezijtek. Mijkeppen hijhettek tij kijk egijtek mastok dijchewseget el wezijtek? Ees az dijchewseget melij chak Istentewl zarmazijk nem keresijtek?

Ne alijchatok azt hogij een wadolando wolnek tijkteket attijamnal. Vagijon kij wadollijon Moijses, kijbe tij remensegteket wetettetek. Mert ha Moijsesnek hijttetek wolna, bijzonijawal nekemijs hijtetek wolna. Mert ew een rolam irt. Ha kegijg az ew irasanak nem hijztek, mijmodon hijztek az een bezedemnek?

Hatodijk Capitulom.

Letare wasarnapij Ewañ.

Zeknek wtanna mene Iesus Galileaij tengeré twl, melij wagijon Tij beriades mellet. Ees kewetij wala ewtet nagij sokasag, mert lattijak wala a choda teteleket mellijeket tezen wala azokon, kijk betegek walanak. El mene azert Iesus az hegijre, ees ot ijl wala az ew tanijtwanijual. Az hwsuet kegijg az sijdoknak innepek napija kewzel wala.

Wr nap wran hwzon negijedijk wasarnapij Ewañ.

Mijkoron kegijg Iesus fel emelte wolna az ew zemeijt, ees latta wolna hogij nagij sokasag iewne ew hozza, monda Fijlepnek. Honnet wezewnk kenijeret hogij egijenek ezek? Ezt kegijg mongija wala kesertwen ewtet, mert ew twgija wala mijt teendew wolna.

Felele nekij Fijlep. Keet zaaz penz arra kenijer nem eleg ezeknek bator chak egij kijchijnt wenne mijndenijkijs. Monda nekij egij a tanijtwanijok kezzijl kijnek Andras

wala neue, Sijmon peternek attijafija. Vagijon ijt egij gijermek kijnel ewt arpa kenijer wagijon, ees keet hal, de mijchoda az ennij neep kewzet? Monda azert Iesus iltessetekle az embereket. Vala kegijg ot az helijen sok zena Le ilenek azert ferfijak zá zerijnt olij mijnt ewt ezeren. Veue azert Iesus az kenijereket, ees mijkoron halat adot wolna oztogata az ew tanijtwanijnak, a tanijtuanijok kegijg a letelepetteknek. Azon modon az halakbolijs annijt, a menijt akarnak wala.

Mijnekwtanna kegijg meg elegedenek monda az ew tanijwanijnak. Zegijetekfel a kijk meg marattanak az esewlekeket, hogij el ne wezzenek. Fel zedek azert, ees meg tewltenek tijzenkeet kosart az esewlekewk bewl. Az ewt arpa kenijerbewl ees a keet halbol mellijek meg marattanak wala azok tol kijk ewttenek wala. Azert az emberek mijkoron lattak wolna a chodat mellijet Iesus tewn, mondnak wala. Mert ez az igaz Profeta kij el iewendew ez wijlagra. Mijkoron azert meg ewsmerte wolna Iesus hogij el iewnenek, ees el ragadnak ewtet hogij kijralija tennek, el futa ismeg a hegijre ewn nenmaga.

Hogij kegijg estwe lewn az ew tanijtwanij a tengerre zallanak, ees mijkoron haijoba mentenek wolna, altal kelek a tengert ees menenek Kafarnaumba. Immar kegijg setetsegek walanak, ees meeg seem iewt wala Iesus hozzaijok. A tenger kegijg (nagij zeel fuwan) fel fwalkodijk wala. Mijkoron kegijg Immaran eueztenek wolna hwzonewt awagij harmijcz melij fewldet ★ Latak Iesust hogij a tengeren iarna, ees az haij ohoz kewzelgetne, meg felemlenek. de ew monda nekijk. Een wagijok ne fellijetek. Akarak azert ewtet a haijoba wennij, de a haijo mijndiarast a fewldhez iwta, a melijre mennek wala.

★ Ez ilijen melij fewl drewl iras wagijō az kewnij zelē zent Lukachnak. 24. Cap.

Masod napon kegijg a sereg melij aal wala az tengeren twl, hogij meg lata, mert egijeb haijo nem wolna ot, hanem chak az egij, melijbe az ew tanijtwanij be mentenek wala, ees hogij iesus az ew tanijtwanijwal egijwt nem ment wolna a haijoba hanem hogij az ew tanijtwanij chak ewmagok mentenek wolna el, (iewenek mas haijochkakijs Tijberiadesbewl oda a helijre, hol a kenijeret ewttek wala mijnek wtāna wr halat adot wolna) Mijkoron azert

latta wolna a sereg hogy Iesus nem wolna ot, sem az ew tanytwanty, Ewkys a hajochkakba be menenek, ees iewenek Kafarnaumba, kereswen Iesust.

Ees mykoron meg talaltak wolna ewtet a tengeren twl. Mondanak nekty. Mester mykoron iewttel ide? Felele nekyk Iesus ees monda, Byzon byzon mondō nektek kerestek engemet, nem azert hogy a chodakat lattatok, hanem hogy ewttetek a kenyerekbewl, ees meg elegettetek. Che lekegyetek, nem etket kty el weez, de kty meg marad az ewrewk eletre, myllyet emberek fya aad nektek. Mert ezt az attya Isten meg ieczette.

Mondanak azert nekty. Myt tegyewnk hogy istennek chelekedetyt chelekedywk? Felele Iesus ees monda nekyk. Ez az istennek chelekedety hogy hygyetek abba kyt ew bochatot. Mōdanak azert nekty. Mychoda ielt teez te azert hogy lasswk ees hygyewnk neked? myt myelkedel? A my attyanynk mennat ewttek a pwztaba, mykeppē meg wagyon irwan. Kenyeret menyorzagbol ada nekykennyk. Monda azert nekyk Iesus. Nem moyses adot nektek kenyeret

Psalm. 77
Sapi. 16.

mennyorzagbol, de az een attyam aad nektek igaz kenyeret ménnyorzagbol. Mert istē nek kenyre az, kty ménnyorzagbol zallot le, ees ez wylagnak eletet aad.

Mondanak azert nekty. Vram mynden koron azt a kenyeret agyad mynekewnk. Monda azert nekyk Iesus. Een wagyok az eletnek kenyere. A kty een hozzam iew nē ehezyk, ees az kty een bennem hyzen nem zomywhozyk soha, De meg mondam nektek hogy lattatokengemet de nem hyztek. Mynden walakyt attyam nekem aad een hozzam iew, ees azt a kty een hozzam iewend, kty nem wetem. mert le zallottam mē nyorzagbol, hogy tegyem nem myt een akarok, de azt, a myt akar az, kty engemet bochatot. mert ez annak akarattya kty engemet bochatot attyamnak, hogy walamyt el ne wezessek mynd azokbol kyket ennekem adot. De fel tamazzam azokat az wtolso napon. Ez kegyg annak akarattya kty engemet bachatot, hogy mynden walakty latya a fyat, ees hyzen ew benne ewrewkke walo eletty legyen, ees een fel tamaztom ewtet az wtolso napon.

Zwgodnak wala kegyg a sydok arrol,

hogij azt monta wala, een wagijok az kenij
er kij ménijorzagbol le zallottá. Ees mond
nak wala. Nemde eze a Iesus, Iosefnek fijat
Kijnek mij mijnd attijat annijat ewsmerij-
wk? Mijmodon mongija azert, mennij-
orzagbol zallottam le? Felele Iesus azert
ees monda nekijk. Ne zwgogijatok tijnné
kewztetek. Senkij nem iewhet een hozzam
hanemha attijam kij engemet bochatot
wonangija azt, ees een fel tamaztom ewtet
Esai. 45. az wtolso napon. Irwa wagijon a Profetak-
nal. Ees leznek mijnnijaijan tanijtattak istē
tewl. Mijnden azert kij hallotta attijamtol
ees meg tanulta, een hozzam iew. Nem ho
gij az attijat walakij latta wolna, hanem
chak az kij Istentewl wagijon, az latta az
attijat.

Bijzon bijzon mondom nektek, walakij
Exodi. 16. een bennem hijzen, ewrewkke eel. Een wa-
gijok amaz elew kenijer. A tij attijatok mé
nat ewnek a pwztaba, ees meg hallanak.
Ihon wagijon a kenijer kij menijorzagbol
zallot le, hogij walakij ew benne ezijk meg
ne halijon. Een wagijok az elew kenijer, kij
mánijorzagbol zallottam le. Valakij ez ke-
nijerbe ezijk ewrewkke el, Ees az kenijer

mellijet een adok, az een testem ez wij-
lagnak eletijert.

Vetekednek wala azert ewn kewztek az
sijdok mondwan. Mijkeppen adhattija ez
nekewnk az ew testet meg ennewnk? Mon
da azert nekijk Iesus. Bijzon bijzon mon-
dom nektek, hogijha né eendijtek ember-
nek fijanak testet, ees az ew weret nem iz-
zatok, nem lezen elet tijbennetek. A kij ezij
az een testemet, ees izza az een weremet,
ewrewkke el, ees een fel tamaztom ewtet
az wtolso napon.

Mert az een testem igaz etek, ees az een Wr napijā
werem igaz ital. A kij ezij az een testemet, walo Ewā
ees izza az een weremet, een bennem lako
zijk ees een ew benne. Mijkeppen bocha-
tot engemet az een elew attijam, ees een
elek attijamert, azonmodon kij engemet
ezen eel, ewijs een erettem. Ihon wagijon
a kenijer kij mennijorzagbol zallot le, Né
mijkeppen a tij attijatok ewnek mennat
ees meg halanak. Valakij ez kenijeret ezij
mijnd ewrewkke eel.

Ezeket monda Iesus a sinagogaba mij
koron Kafarnaúba tanijtana. Sokak azert
az ew tanijtwanij kezzijl kijk ezt hallottak

wala mondanak. Kemenij ez bezed. Kij hal gathattija ewtet. Twdwan kegijg ezt Iesus ewmagaba, hogij zwgodnanak errewl az ew tanijtwanij móda nekijk. Ez bante meg tijkteket? Mij lezen azert ha latangijatok embernek fijat fel menewt hol eleb wala? A lelek az, kij eletet aad, a test semmijt né haznal. Ez bezedek mellijeket een zolok nektek, lelek ees elet. De wannak nemellijek kezijletek kijk nem hijzijk, Mert eleijtijwl fogwa meg ewsmerte wala Iesus kijk wolnanak a nem hijwewk, ees kij wolna ewtet el arwlando. Ees mond wala. Azokaert meg mondam nektek, hogij senkij nem iewhet een hozzam hanemha az een attijamtol adatijk nekij.

Az idewtijl fogwa sokan az ew tanijtwanij kezzijl fogijatkozanak meg tewle, ewtet el hagijwan, towabba kegijg wele nem iarnak wala. Monda azert Iesus a tijzenkettewnek. Nemde tijs el akartoke mennij? Felele nekij Sijmon Peter ees monda. Vram kijhez mennenk? Ewrewkke walo eletnek bezede wagijó nalad, ees mij hijzzijwk ees meg ewsmertijwk hogij te wagij a Cristus az elew Istennek fija. Felele Iesus. Nemde

een walaztalake tijteket tijzenketten, ees egij kezzijletek ewrdewg? Mongija wala kegijg ezt Iudasrol Sijmon Iskariotes fijarol. Mert ez ewtet el arwlando wala noha egij wolna az tijzenkettew kezzijl.

Hetedijk Capitulom.

Zeknek wtanna Iesus iaar wala Galileaba. mert nem akar wala sij dosagba iarnij, mert a Sijdok meg akarijak wala ewtet ewlnij. El kew zelget wala kegijg a sijdoknak innepek napijok kij mondatijk hajj lakok fel chijnalasa. ★ Mondanak azert nekij az ew attijafijajj. Eregijel innet, ees menij sijdosagba, hogij lassak a te tanijtwanij dijs az chodakat mellijeket teez. Mert bijzonijawal, senkij nem zokot effele chodakat tijkon mijelnij hanem azt akarija hogij nijlwá legijé. Ha ezeket mijeled, ielench meg magadat ez wijlagnak. Mert meeg az ew attijafijajj sem hijznek wala ew benne. Monda azert nekijk Iesus. Az een idewm

★ Ez innepet nijolcz napijg zewld agbol chijnalt hajjlakba lakwá illettek Annak emlekezetijre hogij az ew eleijk a pwztaba lakoztanak

meeg el nẽ iewt, de az tij idewtewk mijn-
denkorõ kezzen wagijon. Nem gijlelhet tij
teket ez wijlag. De engemet gijlewl. Mert
een bijzonſagot tezek roſa, hogij az ew
chelekederij gonozok. Mennijetek fel tij
ez innep napra, een meeg fel nem megij-
ek, ez innepre, mert az een idewm meeg
be nem tewlt. Ezt kegijg mijkoron meg
mondotta wolna nekijk, marada Galileaba
Hogij kegijg fel menenek az ew attijafijaij
tehat ewijs fel mene az innepre, nem nijl-
wan de olij mijnt tijtkon. A ſijdok azert ke
reſijk wala az innepen, ees mondnak wala.
Hol wagijon amaz? Ees ſok zwgodas wala
ew felewle a ſereg kewzewt. Mert nemellij
ek azt mongijak wala hogij io wolna, ne-
kijk kegijg azt hogij nem, de el hijtetne a
ſereget. De ſenkij nem zol wala nijlwan fe
lewle a ſijdoktol walo feltebe.

Mijkoron kegijg immaran az innepnek
fele el mwlt wolna, fel mene Ieſus a tem-
plomba ees tanijt wala. Ees chodalkoz-
nak wala a ſijdok mondwan. Hogij twd ez
iraſt ha nem tanulta? Felele Ieſus ees mon-
da. Az een twdomanijom nem enijm, ha-
nem aze kij engemet bochatot. A kij az ew

akaratijanak akar engednij, meg ewſmerij
az een twdomanijomat ha Iſtentewl wa-
gijon, awagij een, émagamtol zolok. A kij
ewmagatol zol, az ew twlaijdon dijchewſe
get kereſij. De a kij annak dijchewſeget ke
reſij kij ewtet bochatta, ez az igaz, ees ha-
mijſſag ew benne nijnchen.

Nemde Moijſes adae nektek a tewruét
ees nam egijtek ſem tartija meg teteménij
el azt? Mijre kereſtek engemet meg ewl-
nij. Felele a ſereg ees monda. Ewrdewg wa
gijon benned, kij keres teged meg ewlnij?
Felele Ieſus ees monda nekijk. Egij chodat
tewttẽ, ees mijnnijaijan chodallijatok. An-
nakokaert Moijſes adot nektek kernijl me
teleſt nem hogij Moijſeſtewl wolt wolna,
de mert a regi attijaktol. Ees nam zomba
ton kernijl meteljtek az embert. Ha em-
bert zombaton kernijl meteleſt wezen mij-
uel hogij meg ne zegeſſek Moijſes tewrue
nije, mijert bozzonkottok een reijam ha
egij egez embert gijogijtottam meg zom
baton? Ne itellijetek zijnij zerijnt, hanem
igaz itelettel itellijetek. Mondnak wala ke-
gijg nemellijek az Ieruſalembelijek kezzijl.
Nemde eze a kijt kereſnek meg ewlnij? Ees

ime nijlwan zol, ees lemmijt nem mondnak nekij. Nemde bijzonnijal meg twttake az kejedelmek hogij ez az bijzö Cristus? De ezt ewsmerijwk honnet walo. A Cristus kegijg mijkoron el iew senkij nem twgija honnet legijen.

Iuewlt wala kegijg Iesus a templomba tanijtwan ees mondwan. Engemet ewsmertek, aztijs twgijatok honnet legijek, ees een magamtol nem iewttem, de igaz az kij engemet bochatot kijt tij nem ewsmertetek. Een kegijg ewsmerem ewtet, mert een ew tewle wagijok, ees engemet ew bochatot. Akarijak wala azert ewtet meg fognij, de senkij kezet reija né bochata, mert meeg el nem iewt wala az ew orarja. A sereg kezzijl kegijg sokan hijnek ew benne, ees mondnak wala. Mijkoron el iew a Cristus, nemde tewb chodakat tezene ezeknel mijnt ez tewt?

Hallak a Fariseusok hogij a sereg ezeket zwgodna ew rola, ees bochatanak a Fariseusok ees a papij kejedelmek zolgakat, hogij meg fognak ewtet. Monda azert nekijk Iesus, Meeg egij kijchijn idejg welelek wagijok, ees el megijek ahhoz kij

engemet

engemet bochatot. Kerestek engemet, de meg nem talaltok. Ees a hol een wagijok tij oda nem iewhettek. Mondanak azert a sijdok ewn kewztek. Howa menendew ez? hogij mij meg nem lelijwk ewtet? A nepek nek wezedelmere menendewe, ees tanijtädo a nepeket? Mijchoda bezed ez a kijt monda? kerestek engemet, ees nem lelteek ees a hol een wagijok oda tij nem iewhettewk?

Az innepnek kegijg wtolso napijan al wala Iesus ees iuewlt wala, mondwan. Ha wala kij zomijohozijk iewijen een hozzam ees igijek. A kij een bennem hijzen mijmodon az iras mongija, folijnak az ew hasabol elew wijznek folijo wizeij. Ezt kegijg monda az lelekrewl, mellijet weendewk walanak az ew benne hijendewk. Mert meeg az zent lelek nekijk né adatot wala, mijert hogij meeg Cristus meg né dijchewijlt wala. Sokan azert a sereg kewzzijl mijkoron hallottak wala ez hezedet mondnak wala. Ez az igaz Profeta. Nemellijek mondnak wala. Ez a Cristus. Ees nekijk mondnak wala. Galileabol iewe a Cristus? Néde az iras azt mongijae? Hogij Dauid magwabol, ees

Esaie. 12.
Esaie. 44.
Mich. 5.

az Bethlehemij kastelijbol, hol Dauid wala iew el a Cristus? Azert kijlembewzes tama da a sereg kewzewt ew mijatta. Nemellij-ek kegijg ew kewzzijlek meg akarjak wala fognij ewtet. De senkij né wete kezeet reija.

Iewenek azert a zolgak a papij feijedel mekhez ees Fariseusokhoz, smondanak ne kijk. Mijre nem hoztatok ide ewtet. Felele nek a zolgak. Soha ember igijen nem zolt mijnt ez ember. Felelenek a Fariseusok. Tijs el hijtetteteke? Hijtte walakij a feije-delmek kewzzijl ew benne, awagij a Fari-seusok kezzijl? De ez kewsseg kij az tewr-uent nem twgija, atkozot. Monda Nicode mus nekijk (az, kij ew hozza eijel iewt wa la) melij ew kezzijlewk egij wala. A mij tewruenijewnk nemde itele embert, mij-nek elewtte hal felewle, ees meg ewsmerij mijt tegijen? Felelenek ees mondanak ne kij, Tijs Galileabelij wagije? Twdakozzal meg rajta ees lasd meg. hogij Galileabol Profeta nem tamad. Ees mijndenijk el me ne az ew hazahoz.

Mijolczadijk Capitulő.

Esus kegijg mene az olaij hegijre, ees igen reggel ismeg iewe a té plomba, holot mijnd a tellijes neep hozza iew wala, ees le ilwen tanijttija wala ewket.

Hozanak kegijg a Fariseusok ees az ira studok elejbe egij azonijallatot, mellijet parazna sagba talaltak wala. Ees mijkoron elew allatak wolna, mondanak nekij. Me-ster, ez azonijallat parazna sagba talaltatot A tewruenbe kegijg Mojses azt parächol ta, hogij ez illijeneket meg kellene kewez nij, Te azert mijt monda? Ezt kegijg mő gijak wala kesertwen ewtet, hogij wadol-hatnak. Iesus kegijg le hajolwan az wijia-wal ijr wala a fewlden. Mijkoron kegijg a-mazok meg maradnanak a kerdezesbe, fel emelkedek, ees monda nekijk. Levit. 20.

A mellijtek bijn nekijl wagijon, az wes-sen elewzer kewet reija. Ees ismeg le hajol-wan ijr wala a fewlden. Halwan kegijglen

ezeket, egÿenkent, egÿk masÿk wtan kÿ-
mennek wala, elewzewrÿs a few nepek el
kezdwen. Ees hagÿatek chak ewmaga Ie-
sus, ees az azzonÿallat ot kewzepen alwan.
Mÿkoron kegÿg Iesus fel emelkedet wol-
na, ees senkÿt nem latna hanem chak az az
zont, monda nekÿ. Azzō, hol wannak a te
wadoloÿt? Senkÿ né karhoztatae tegedet?
Monda az azzon. Senkÿ Vram. Monda ne-
kÿ Iesus, een sem karhoztatlak teged. Mé-
nÿel, ees ez wtan ne wetkezzel.

Annakokaert ismeg zol wala nekÿk Ie-
sus, mondwan. Een wagÿok ez wÿlagnak
wÿlagossaga, walakÿ engemet kewet az né
iar setetsegbe, de az eletnek wÿlagossaga
lezen nala. Mōdanak nekÿ a Fariseusok. Te
tenmagadrol teez bÿzonsagot, azert a te
wallasod nem igaz. Felele Iesus ees mon-
da nekÿk. Een ha magamrol tezekÿs bÿ-
zonsagot az een bÿzonsagō igaz, mert tw-
dom honnet iewttem, ees howa megÿek,
tÿ kegÿg nem tugÿatok honnet iewek ees
howa megÿek.

Tÿ test zerÿnt iteltek, Een nem iteltek
senkÿt, de ha een itelneekÿs, az een iteleté
igaz wolna, mert egÿedÿl nem wagÿok,

hanem een, ees akÿ engemet bochatot at
tÿam. Sewt a tÿ tewruentekbeÿs meg wa- Deut. 17.
gÿon irwan, hogÿ keet embernek bÿzonsa
ga igaz. Een wagÿok kÿ magamrol bÿzon-
sagot tezek, ees bÿzonsagot tezen een ro-
lam kÿ engemet bochatot attÿam. Mond
nak wala azert nekÿ. Hol wagÿon a te attÿ-
ad? Felele Iesus, Sem engemet nem ews-
mertek, sem az een attÿamat, ha engemet
ewsmertetek wolna, az een attÿamatÿs ew
smertetek wolna. Ez bezedeket zola nekÿk
Iesus az templomnak a rezebe holot az
egÿhaz kÿnchet tartÿak wala, tanÿtwā ot
ewket. Ees senkÿ meg nem foga ewtet,
Mert meeg el nem iewt wala az ew oraÿa.

Monda azert ismeg nekÿk Iesus. Een el
megÿek ees kerestek engemet, ees a tÿ bÿ
netekbe haltok meg. A howa een megÿek
tÿ oda nem iewhettek. Mondnak wala a-
zert a sÿdok. Nemde meg ewlÿe magat
mert azt mongÿa, a howa een megÿek tÿ
oda nem iewhettewk? Ees mond wala ne-
kÿk. Tÿ pokolbol walok wattok, een kegÿg
menÿorzagbol walo wagÿok. Tÿ ez wÿla-
giÿak wattok de een nem wagÿok ez wÿ-
lagi. Meg mondam azert nektek, hogÿ az

tij bijnetekbe haltok meg. Mert ha nem hijzijtek hogij een wagijok, meg haltok a tij bijnetekbe.

Mondnak wala azert nekij. Kij wagij tek Ees monda nekijk Iesus. Leg elsew kezdet mert wgijan azont mondom nektek. Sokak wannak kijket rolatok kel zolnom, ees itelnem. De a kij engemet bochatot igaz, ees a mijt een ew tewle hallottá, azt mondom ez wijlagon. Amazok nem ewsmerek meg hogij az ew attijarol zolt wolna nekijk.

Monda azert Iesus nekijk. Mijkoron fel magazijtallijatok embernek fijat, akor ewsmerijtek meg hogij een wagijok, ees hogij eenmagamtol senmijt nem mijelek, de a mijkeppen engemet attijam tanijtot wgij zolok. Ees a kij engemet bochatot welem wagijon. Nem hagijot attijam ennen magamat, mert een a mij nekij kellemetes mijndenkoron azt mijelem. Mijkoron ew ezeket bezellene sokan hijnek ew benne.

Monda azert Iesus azoknak kijk ew bennne hijttek wala a Sijdoknak. Ha tij meg marattok az een bezedembe, bijzon tanijtwanijm leztek ennekem, ees meg ewsmerijtek az igassagot, ees az igassag zabad-

dossa tezen tijtekket. Felelenek nekij. Abraham magiaij wagijonk, ees soha senkijnek nem zolgaltonk, mijkeppen mondod te, hogij zabadosok lezewnk?

Felele nekijk Iesus. Bijzon bijzon mondam nektek, hogij mijnden wala kij bijnt te zen zolgaija a bijnnek. A zolga kegijg nem marad ewrewkke a haznal, a fijw ewrewkke marad. Ha azert tijteket a fijw zabadossa tezen, bijzon zabadosok wattok. Twdō hogij Abraham magwaij wattok, de engē meg akartok ewlnij, mert az een bezedennek nijnchen nalatok helije. Een a mijt attijamnal lattam azt zolom, ees a mijt tij a tij attijatoknal lattatok mijelijtek.

Felelenek ees mondanak nekij. A mij attijank Abraham. Monda nekijk Iesus. Ha Abraham fiaij wolnatok mijt Abraham tewt tennetek. Mastan kegijg kerestek enge met meg ewlnij, embert, kij nektek igassagot zoltam, mellijet Istentewl hallottam. Ezt Abraham nem tewtte. Tij, az tij attijatoknak chelekedetijt tezijtek. Mondanak azert nekij. Mij parazznasagbol nem zijlettewnk, egij attijank wagijon isten. Monda nekijk Iesus. Ha Isten wolna a tij attijatok,

bijzonijawalzeretnetek engemet. Mert een Istentewl zarmaztam ees iewttem. Ees een magamtol nem iewttem, hanem ew bochatot engemet. Mijert nem ewsmerijtek meg az een zomat? Mert nem halgathattijatok az een bezedemet.

Tij ewrdewg attijatol walok wattok, ees az ew keuansaganak akartok engednij. Az gijlkos wolt kezdettijl fogwa, ees igassagba nem allapodot, mert nem wolt igassag ew benne. Mijkoron hazwgsagot zol az ew twlajdonabol zollija, mert hazwg, ees annak a dolognak attija. Een kegijg kij igazat mondok, nem hijztek ennekem.

Judica wasarnapij Ewañ

Kijchoda kezzijletek kij engemet meg fed bijnemrewl? Ees ha igassagot mondok mijre nem hijztek nekem? A kij Istentewl wagijon istennek bezedet halgattija. Azert nem halgattijatok kij, mert Istentewl nem wattok.

Felelenek azert a Sijdok ees mondanak nekij. Nemde ijol mongijwke mij, hogij Samaritanus wagij, ees ewrdewg wagijon benned? Felele Iesus. Een bennem ewrdewg nijnchen, de tijztelem az een attijamat ees tij tijzteletlensegel illetetek engemet.

Een kegijg nem keresem az een tijztessegemet, wagijon kij keresse ees itellije.

Bijzon bijzon mondom nekek, walakij az een bezedemet meg tartija halalt ewrewkke nem laat. Mondanak azert nekij a sijdok. Mastan ewsmerewk meg hogij erwrdewg wagijon benned, Abrahã meg holt ees a Profetak, ees te azt mondot, walakij az een bezedemet meg tartija halalt ewrewkke nem laat. Nagijob wagije te a mij at tijanknal Abrahamnal? Kij meg holt, ees a Profetaknalijs kijk meg holtanak. Kijcho dawa tezed magadat?

Felele Iesus. Ha een magamat dijchewijtem, az een dijchewsegem semmij, wagijon az een attijam kij engemet dijchewijt, kijt tij, tij Istentekneк mondotok, ees demaga nem ewsmertetek ewtet, een kegijg ewsmereem ewtet, ees ha mondanam hogij nem ewsmertem ewtet, hozzatok ha sonlatos hazwk lennek. De ewsmertem ewtet. ees az ew bezedet tartom.

Abraham a tij attijatok ewrijle hogij az een napomat latna ees meg lata, ees ewrijle raijta. Mondanak azert a sijdok nekij, Ewtwen eztendewd meeg nijnchen, ees

Abrahamot lattad? Monda nekij Iesus. Bijzon bijzon mondom nektek mijnek ele wtte Abraham wolna een wagijok. Kewe ket weznek wala azert fel a sijdok hogij hoz za hagijgalnak. Iesus kegijg el reijte magat, ees kij mene az templombol.

Kijlenczedijk Capitu.

Es elew menwen Iesus lata egij embert, wakot zijletesetijl fogwa. Ees kerdek ewtet az ew tanijtwanij, mondwa. Mester, kij wetkezet, eze, awagij az ew zijleij, hogij wakon zijletnek? Felele Iesus. Sem ez nem wetkezet, sem az ew zijleij, de hogij meg ielentetnenek istennek chelekedetij ew benne. Eennekem zijkseg mijelnem annak mijelkedetijt kij engemet bochatot mijg napija wagijon. El iewt az eeij, mijkoron senkij nem mijelkedhetijk, Mijg ez wijlagon lezek ez wijlagnak wijlagossaga wagijok.

Ezt mijkoron monda az fewldre pew-

keek, ees saart chijnala a nijalbol, ees a saart zemere kene a waknak, ees monda nekij. Mennijel mosd meg a toon kij mondatijk Sijloenak, mellijet ha meg magijaraz, bochattatottat tezen. El mene azert ees meg mosa, ees latwa iewe meg. Azert az ew zomzedij kijk ewtet elewzewr lattak wala, hogij kwdos wolt wolna, mondnak wala. Nemde eze a kij ijl wala, ees kwdol wala? Nemellijek mondnak wala. Ez az, nemellijek ismeg, hasonlatos ehhez, de ew mond wala, een wagijok. Mondnak wala azert nekij. Mijnt nijlanak meg nekedzemeijd? Felele az ees monda. Az ember kij Iesusnak mondatijk, saart chijnala, ees meg kene az een zemeijmet, ees monda nekem mennijel a Sijloe tora, ees mosd meg. Hogij kegijg el menek ees meg mosam lataft weuek. Mondanak azert nekij. Hol wagijon az? monda. Nem twdom.

Vijuek ewtet a Fariseusokhoz, kij reegtijl fogwa wak wala. Vala kegijg zombat mijkoron Iesus a saart chijnalna, ees az ew zemet meg nijtna. Ismeg kerdijk wala azert ewtet a Fariseusok, mijmodon wewt wolna lataft. Amaz kegijg monda nekijk.

Saart tewn nekē az een zemeijmre, ees meg mosam ees latok. Mondnak wala azert nemellijek a Fariseusok kezzijl. Ez ember nē Istentewl wagijon, mert nem illij meg azō batot. Nemellijek kegijg mondnak wala. Mijmodon tehetij a bijnes ember ez ilijen chodakat? Ees kijlewmbewzes wala kewztewk. Mondanak ismeg a waknak, Te, mijt mondaz felewle, hogij meg nijtotta neked a te zemeijdet? Amaz kegijg monda. Profeta az.

Nem hijwek azert a sijdok ew felewle hogij wak wolt wolna ees zeme meg nijlt wolna mijgnem elew hijwak annak ew zijleijtijs kij latast wewt wala, ees meg kerdek azokat mondwan. Eze a tij fijatok kijt tij azt mongijatok hogij wakon zijletet? Mijmodon laat azert mastan? Felenek nekijk az ew zijleij ees mondanak. Twgijwk hogij ez a mij fijwnk, ees hogij wakon zijletet, de mastan mijmodon lasson, nem twgijwk awagij kij nijtotta meg nekij zemeijt nem twgijwk mij. Ewmagaijs emberkorba wagijon, ewtet kergijetek, ewmaga zollijon maga felewl. Ezeket mondak az ew zijleij, mijert hogij felnek wala a sijdoktol. Mert

immar meg igijenesettek wala azon a sijdok, hogij walakij ewtet Cristusnak wallana kij wettetnek a Sijnagogabol. Annakokaert mondak az ew zijleij, Emberkorba wagijon, ewmagat kergijetek.

Elew hijwak azert ismeg az embert a kijwak wala, ees mondanak nekij. Agij dijchewseget istennek, mij twgijwk hogij ez ember bijnes. Felele azert nekijk ees monda. Ha bijnes nem twdom, az egijet twdō, hogij mijkoron az elewt wak walek mastā latok. Mondanak azert nekij ismeg, Mijt tewn neked? mijnd nijta meg neked zemeijdet? Felele nekijk. Meg mondā nektek mastañijs, ees nē hallatok, mijert akarijatok ismeg hallanij? Tijs ew tanijtwanij akartoke lennij? Gonozt zolanak azert nekij, ees mondanak. Te legij ew tanijtwanija, mij kegijg Moijses tanijtwanij wagijonk. Mij twgijwk hogij Moijsesnek zolt Isten, de ezt nem twgijwk honnet legijen. Jos. 7.

Felele az ember ees monda nekijk. Ebbe walamij chodalatossag wagijon, hogij tij nem twgijatok honnet legijen, ees nam meg nijtotta az een zemeijmet. Twgijwk kegijg hogij Isten a bijneseket nem halgat

tija meg, de ha walatij Isten tijztelewije, ees az ew akarattijanak enged azt halgattja meg. Vijlag kezdetijtewl fogwa nem hallatot, hogij walatij meg nijtotta wolna wakon zijletetnek zemet. Hogijha ez Istentewl nem wolna, semmijt nem tehetet wolna. Felelenek ees mondanak nekij. Bijnbe zijlettel tellije sseggel, ees te tanijtaz mijnket. Ees kij tazijgalak ewtet.

Meg halla Iesus hogij kij ijztek wolna ewtet. Ees mijkoró meg talalta wolna azt, monda nekij. Te, hijzze Istennek fijaba? Felele amaz ees monda, kijchoda az wram, hogij hijgijek ew benne? Monda nekij Iesus. Lattadijs ewtet, ees az kij weled zol, ew az. Amaz kegijg monda, hijzek wram, ees imada ewtet. Ees monda nekij Iesus. Itelettre iewttem een ez wijlagra, hogij a kijk né latnak, lassanak, ees a kijk latnak wakok legijenek. Ees meg hallak ezeket nemellijek az Fariseusok kezzijl, kijk ew wele walanak ees mödanak nekij, wakok wagijóke mijist? Monda nekijk Iesus. Ha wakok wolnatok nem wolna bijnetek. De mastan azt mongijatok, latwnk. Azert a tij bijnetek meg marad.

Tijzedijk Capitulom.

Pijnkewst keddijn walo Ewañ.

BYzon bijzon mondom nektek, walatij az aijton nem megijen be, az iwhok aklijaba, hanem ma swnnat haag fel, az lopo ees toluaij. A kij kegijg az aijton megijen be, pazztora a iwhoknak. Ennek az aijto tarto aijtot nijt, ees a iwhok halgattjak az ew zawat, ees az ew twlaijdon iwhaijt neueken neuezij. Ees kij wijzij ewket. Ees mijkoron az ew twlaijdon iwhaijt kij bochatangija, elewttewk megijen ees a iwhok kewetijk ewtet, mert ewsmerijk az ew zawat, idegét kegijg nem kewetnek, de el fwtnak tewle, mert nem ewsmertek az idegenektnek zawat. Ez pelda bezedet monda nekijk Iesus, de amazok nem ewsmerek meg, mijkwolnanak a mijt nekijk zolna.

Monda azert Iesus ismeg. Bijzon bijzon mondom nektek, een wagijok az iwhoknak aijtoija, walahanijan een elewttem iewttenek mijnd lopok ees toluaijok, de né

halgattak ewket a iwhok. Een wagijok az aijto, een altalam ha walakij be menend id wezijl, ees kij megijen, ees be megijen, ees eledelt talal. Az lopo nem egijebert iew hanem hogij lopijon, ees mezarlijon, ees wezessen. Een azert iewttem hogij eeletek legijen, ees beuebben legijen,

Miseticordia wasarnapij ewã

Een wagijok az ijo paztor. A ijo paztor az ew lelket agija a iwhokert. A beres kegijg ees a kij nem paztor, kijnek az iwhok nem tulaijdonij, lattija a farkast el iewewt, el hagija a iwhokat, ees el fwt, a farkas kegijg el ragagija, ees egij mastol el zaggattija a iwhokat. A beres kegijg el fwt mert beres. Ees a iwhok nijnchenek nekij gongijara. Een wagijok az ijo paztor, ees ewsmerem az een iwhaijmat. Engemetijs ewsmenek az enijijm, Mijkeppen ewsmert engemet attijam, azonkeppen enijs ewsmertẽ attijamat. Ees az een lelkemet wetẽ a iwhokert. Meeg mas iwhaijmijs wannak, kijk nem ez akolijbol walok, azzokatijs be kel hoznom, ees halgatnij fogijak az een zomat, Ees lezen egij akol, ees egij paztor.

Azert zeret engemet attijam, mert een az een lelkemet tezem le, hogij ismeg fel wegijem

gijem ewtet. Senkij azt een tewlem el nem wezij de ennen magam tezem le azt magamtol. Hatalmam wagijon az le tetelere annak, ismeg hatalmam wagijon fel wetelere annak, ez parancholatot az een attijamtol wewttem. Azert ismeg kijlembewzes lewn a sijdok kewzewt ez bezedekert. Mondnak wala kegijg sokan ew kewzzijlek. Ewrdewg wagijon benne, ees eze nekijl chelekedijk, mijt halgattijatok ewtet? Nemellijek kegijg mõdnak wala. Ez bezedek nem olijak mijnt kijbe ewrdewg wagijon. Az ewrdewg, meg nijthattijae a wakoknak zemeijt?

Lewnek kegijg Ierusalembe zentelesek nek innepij. ★ Ees teel wala. Ees iaar wala Iesus a templomba az Salamon portijkwsaba. Kernijl weuek azert ewtet a sijdok ees mondnak wala nekij. Mijg tartot a mij lelkewnket fel fijggeztwe? Ha te wagij a Cristus mond meg nekewnk nijlwan. Fele le Iesus nekijk. Meg montam nektek snem hijzijtek. A chelekedetek mellijeket een chelekedem az een attijam neuebe. azokijs bij zonsagot teznek een rolam, de tij nem hijzijtek, mert nem wattok az een iwhaijm

★ Babijllonijaba sok ideijg fogsaba leuen a sijdok/hogij meg iewenek a tẽplomot vij olan zentelek. Annak emlekezetij rezerzettek wala ez innepeket.

kezzÿl, a mÿ keppen mondó wala nektek? Az een iwhaÿm, az een zomat halgattÿak ees een ewsmerem ewket, ees engemet kewetnek, ees een ewrewkke walo eletet adok nekÿk. Ees soha el nem weznek, sem el né ragagÿa ewket walakÿ az een kezembewl. Az een attÿam kÿ azokat nekem atta mÿn deneknel nagÿob, ees senkÿ nem ragadhattÿa el az een attÿam kezebewl. Een, ees az een attÿam egÿek wagÿonk.

Azert a sÿdok ismeg keweket wewnek fel, hog meg keweznek ewtet. Felele nekÿk Iesus. Sok ÿo chelekedeteket mwtattá nektek az een attÿamtol, az chelekedetek kezzÿl, mellÿkert keweztek meg engemet? Felelenek nekÿ a sÿdok mondwan. A ÿo chelekedetert nem kewezewnk meg tegedet, de az karomlasert. Ees mert te ember Ieué Istenne tezed magadat. Felele nekÿk Iesus.

Psalm. 81 Nemde irwan wagÿone a tÿ tewrnentekbe, Een montam, Istenek wattok? Ha azokat Isteneknek mondotta, kÿkhez Istennek bezede lewt, ees az iras meg nem hamissulhat, mellÿet az attÿa meg zentelt ees bochatot ez wÿlagra, tÿ azt mongÿatoke hogÿ een karomlast tezek, mert azt montam

hogÿ Istennek fÿa wagÿok? Ha nem tezem az een attÿamnak akarattÿat, ne hÿgÿetek ennekem, ha kegÿg azt mÿelem, ees ha en nekem nem hÿztek, hÿggÿetek a chelekedeteknek, hogÿ ewsmerÿetek, ees hÿggÿetek, mert az een attÿam een bennem wagÿon, ees een ew benne.

Ismeg meg akarÿak wala ewtet fognÿ, ees kÿ mene az ew kezek kezÿl, ees mene ismeg Iordanó twl, az helÿre, hol Ianos baptista elewzewr kereztel wala. ees ot marada. Ees sokã iewenek ew hozzaÿa, ees mód nak wala. Iollehet Ianos semmÿ chodat né tewt, demaga walamÿt errewl Ianos mondot, igazak. Ees ot ew benne sokan hÿwenek.

Tÿzeneggÿedÿk Capitu.

Eteg wala kegÿg egÿ ne mÿnemÿ Lazar neuÿ, Bethaniabelÿ kastelÿbol walo, kÿnek Maria ees Martha hwgaÿ walanak. A Maria kegÿg az wala, kÿ wrat kenettel meg kente

wala, ees meg tewrlewtte vala labaÿt az ew haÿaÿwal, kÿnek attÿafia Lazar beteg wala. Bochatanak azert az ew hwgaÿ Iesushoz mondwan. Vram, ime az kÿt zerecz beteg. Halwan kegÿg ezt Iesus monda. Ez beteg seg nem halalra walo, hanem Istennek dÿchewsegere, hogÿ Istennek fÿa dÿchewÿtessek a mÿat. Zeretÿ wala kegÿg Iesus Marthat ees az ew hwgat, ees Lazart. Azert mÿkoron meg halla hogÿ beteg wolna, Iol lehet az idewbe, wgÿan azon helÿé marada keet napÿg.

Oztan annak wtanna monda az ew tanÿtwanÿnak. Ménÿewnkel ismeg sÿdosagba. Mondanak nekÿ a tanÿtwanÿok. Mester, mastanÿs meg keweznÿ keresnek wala teged a sÿdok, ees ismeg oda meegÿ. Fe lele Iesus, nemde tÿzenkeet ora wagÿone egÿ napon? Ha walakÿ nappal iaar nem bantatÿk meg, mert ez wÿlagnak wÿlagossagat lattÿa. De a kÿ eÿel iaar, meg bantatÿk, mert nÿnchen wÿlagossag ew benne.

Ezeket zola, ees ezeknek wtanna mondanekÿk. Lazar a mÿ baratonk alozÿk, de el megÿek hogÿ almabol fel kewlchem ewtet. Mondanak azert az ew tanÿtwanÿ.

Vram, ha alozÿk, meg tartatÿk. Iesus kegÿg az ew halalarol monta wala, de amazok azt alÿttÿak wala hogÿ alónak alwasarol mondana. Akor azert Iesus monda nekÿk nÿlwan. Lazar meg holt, ees ewrÿlem tÿ ertetek, hogÿ hÿgÿetek, hogÿ ot nem woltam De ménÿewnk ew hozza. Monda Thamas kÿ mondatÿk kettewsnek ★ a tewb tanÿtwanÿoknak. Ménÿewnkel mÿs ees hallÿonk meg wele.

Oda iewe azert Iesus, ees talala ewtet hogÿ immar negÿed napÿg fekwt wolna a koporsoba. Vala kegÿg Bethania Ierusalem tewl, olÿ mÿnt tÿzé ewt melÿ fewldnÿre ★ Ees sokan iewttek wala kÿ az sÿdok kezzÿl Marthahoz ees Mariahoz, hogÿ wÿgaztalnak ewket, a ew attÿokfÿarol. Martha azert mÿkoron halla hogÿ Iesus el iewt wolna, eleÿbe mene. Maria kegÿg ot hon ÿl wala.

Monda azert Martha Iesusnak. Vram, ha ÿt woltal wolna az een attÿamfÿa meg né holt wolna, de mastanÿs twdom hogÿ walamÿt Istentewl keuanandaz meg agÿa neked Isten. Monda nekÿ Iesus, fel tamad az te attÿadfÿa. Mnoda nekÿ Martha. Tudom hogÿ fel tamad a fel tamadaskoron az wtol

★ Mert egÿ hassal ketten zÿlte wala anÿok ewket ez wÿlagra azert, mōtak didimusnak az az kettewsnek.

★ Ez fele melÿ fewld ezÿs kÿrewl ennek elewtte irtonk. Stadium neue lasd meg. Luce. 24.

so napon. Monda nekij Iesus. Een wagijok az fel tamadas ees az elet. Valakij een ben nem hijzen meeg ha meg halijs eel, ees mijnden kij eel, ees hijzen een benné meg nem hal mijnd ewrewkke. Hijzede ezt? Monda nekij. Bijzonijawal wram, Een hijzé hogij te wagij az Cristus Istennek fija, kij ez wijlagra iewendew wala.

Ees mijkoron ezt mondotta wolna, el mene, ees hijwa Mariat az ew hwgat tijtkon mondwan. A Mester ijt wagijon, ees teged hiwij. Amaz hogij halla hamar fel kele, ees hozza mene. Mert meeg né iewt wala a kastelijba Iesus, hané azzon helijen wala hol Martha eleijbe ment wala. A sijdok kegijg kijk ot a hazba walanak, ees wijgaz rallijak wala ewtet, mijkoron lattak wolna Mariat hogij hamar kewlt wolna fel, ees kij ment wolna, wtanna menenek mondwan. A koporsohoz megijen, hogij sijrijon ot.

Maria azert mijkoron iewt wolna oda hol Iesus wala, latwá ewtet labaijhoz esek, ees monda nekij. Vram, ha ijt woltal wolna, nem holt wolna meg az een attijamfija. Iesus azert mijkoron latna ewtet hogij sirma, ees a sijdokatijs kijk wele iewttenek

wala, hogij sijrnanak, meg bwsula lelkebe ees meg haborijta magat, ees monda, howa helijhezteteк ewtet? Mondanak nekij. Vram, iewel lasd meg. El fakada sijrwa Iesus. Mondanak azert a sijdok. Im mijnt zeretij wolt ewtet. Nekijk kegijg mondanak. Ez, kij a waknak zemet meg nijtotta, nem tehette hogij meg ne holt wolna ez? Azert Iesus ismeg meg bwsulwan ewmagaba iewe a koporsohoz. Vala kegijg a koporso egij barlang, ees kewet tewttek wala reija.

Monda Iesus wegijetek fel a kewet. Mó da nekij Marta annak hwga, kij meg holt wala. Vram, Immar dohos, mert negijed napja wagijon. Monda nekij Iesus. Nemde meg mondame neked, hogijha hijendez, meg latod Istennek dijchewseget? Fel weuek azert a kewet az helijrewl, hol wala az, a kij megholt wala helijhezteteтe. Iesus kegijg fel emelwen az ew zemeijt monda. Atijam halat adok neked, mert meg halgatal engemet. Een kegijg twdom wala hogij mijndenkoron meg halgacz engemet, De az seregert kij kewrijl al, mondam, hogij hijgijek mert te bochattal engemet.

Ees mijkoron ezt mondotta wolna na-

gijfel zowal iwewlte. Lazar iew kij. Ees kij iewe a kij megholt wala. Kijnek kezeij ees labaijs kewtwe walanak sijrbelij kewtewlekekkel, ees az orczaijatijsbe kewtewttek wala kezkewnewel. Monda nekijk Iesus, Odoz zatok meg ewtet ees had mēnijen el. Sokā azert a sijdok kewzzijl kijk iewttenek wala Mariahoz, ees lattak wala mijket Iesus tewt wolna, hijnek ew benne. Nemellijek kegijg ew kezzijlek el menenek a Fariseusokhoz, ees meg mondak nekijk mellijeket tewt wolna Iesus.

Annakokaert a papij feijedelmek ees a Fariseusok conciliomot gijhtenek, ees mōdanak wala. Mijt mijelewnk? Mert ez ember sok chodat tezen? Ha illijen modon hagijwk ewtet, mijnnijaijan nekij hijznek, ees el iewnek a Romabelijek, el wezijk a mij helijewnket mijnd nepeuei egijetembe. Egij kegijg ew kezzijlek Kaijfas neuij, mijkoron az eztendewbe few pap wolna, mōda nekijk. Tij nem twttok wal mijt, sem ezetekbe nem wezijtek hogij iob nekewnk hogij egij meg hallijon a nepert, hogij nē mijnd a tellijes neep el wezzen. Ezt kegijg ew magatol nem monda, de mijkoron az

eztendewbe few pap wolna, Profetala hogij Iesus meg halando wolna a nepert, ees nem chak a nepert, de hogij Istennek fijaijt, kijk el ozlottak wala egijbe gijhtene. Az napsagtwl fogwa azert tanachot tartanak egijmassal hogij meg ewlnek ewtet.

Iesus azert immar nem zijnte nijlwan iaar wala a Sijdok kewzewt. De el mene onnet a tartomanba kij a pwztahoz kewzel wagijon, a warasba melij mondatijk Efraijmnak, ees ot wala az ew tanijtwanijwal. Kewzel wala kegijg a sijdoknak hwsuetek, ees sokan menenekfel Ierusalembe a tartomanbol hwsuet elewt, hogij meg tijz tijtanak magokat. Keresijk wala azert Iesust, ees bezelnek wala ewn kewztewk alwan a templomba. Mij lattatijk nektek hogij nem iewt fel ez innep napra? A few papok kegijg ees a Fariseusok parācholatot attak wala kij, hogij ha walakij meg twdna hol wolna meg mondana, hogij meg fognak ewtet.

Zent Janos Tijzenkettewdijk Capit.

ANnakokaert Iesus hwſuetnek elewtte hatod nappal iewe Bethaniaba, hol Lazar megholtc wala, k̃t fel tamazta halottañbol. Zerzenek ot kegij̃g nek̃j wach orat, ees Martha zolgal wala. Lazar kegij̃g egij̃k wala azok kewzzij̃l k̃j̃k ew wele ete lepettenek wala. Maria azert wewn egij font nardws kenetet tij̃zta nem elegij̃tettet ★ Ees meg kene wele Iesusnak labaij̃t, ees hañañwal meg tewrle. A haz kegij̃g meg telek a kenet zagawal. Monda azert egij̃ az ew tanij̃twanij̃ kezzij̃l Iudas Sij̃mon Iskariotese, melij̃ el arwlando wala ewtet. Mij̃re nem arwltatot el ez kenet harozaaz penzen? Ees a zegenij̃eknek nem adatot? Ezt kegij̃g monda né azert hogij̃ ewnek̃j a zegenij̃ek gongij̃ara wolnanak, de hogij̃ lopo wala, ees erzenij̃e wala, ees az mij̃t Cristusnak k̃j̃ldnek wala, nala wij̃selij̃ wala. Monda azert Iesus. Haddel ewtet, az ees

★ Ez kenetnek magij̃ arazattijarol tewbirás wagij̃ó a kewnij̃ zelen zent Markenal Ca. 14.

temetesem napij̃ara tartotta ezt. Mert zegenij̃ek mij̃ndenkor wannak weletek de een né mij̃ndenkor weletek lezek.

Meg ewſmere azert a sij̃dok kewzzij̃l sok sereg, hogij̃ ot wolna, ees oda iewenek né chak Iesusert, de hogij̃ Lazartij̃s latnak k̃j̃t halottañbol fel tamaztot wala. Tanachot tartnak wala kegij̃g az papij̃ fej̃edelmek hogij̃ Lazartij̃s meg ewlnek mert ew erte sokan mennek wala oda az sij̃dok kewzzij̃l. ees hij̃znek wala Iesusba.

Masod napon a sok sereg, melij̃ iewt wala fel Ierusalembe az innep napra, mij̃koro meg hallottak wolna hogij̃ Iesus Ierusalémbe iewne, wewnek agakat a palma fakrol, ees elej̃be menenek nekj̃, Ees iwewltnek wala, Os anna, ★ aldot k̃j̃ iewt wrnak ne uebe, Israelnek k̃j̃ralij̃a. Ees Iesusnak hogij̃ zamart hozanak, rej̃a ij̃le, mij̃nt meg wagij̃on irwan. Ne felij̃ Sij̃onnak lej̃annij̃a, Ime a te k̃j̃ralij̃od iewte hozzad, ij̃lwen zamarnak fij̃an. Ezeket kegij̃g meg nem ewſmerek az ew tanij̃twanij̃ ez elewzewr, hanem oztan mij̃koron Iesus meg dij̃chewij̃l tetet wolna, Akoron emlekezenek meg rola, hogij̃ ezeket ew felewle irtak wólna meg

★ Az ak wrá idwezisch segijchac. Zakh. 9.

ees hogij ezeket tewttek wolna nekij.

Bijzonsagot tezen wala kegijg a sereg, kij ew wele wala, mijkoron Lazart hijwa a koporsobol, ees fel tamazta ewtet. Azertijs iewt wala a sereg eleijbe, mijwel hallottak wala hogij ez chodat tewtte wolna. A Fariseusok kegijg mondanak ewn kewztewk. Lattijatokke hogij semmijt nem tehettek ne kij? Im mijnd ez wijlag wtanna megijen.

Valanak kegijg azok kewzzijl nemellijek kijk Ierusalembe fel iewttenek wala, hogij imatkoznanak az innepen, Gewrewgewk. Ezek azert menenek Fijlephez, kij Galileaba wala Bethsaidabelij, ees kerijk wala ewtet mondwan. Vram keuannijwk a lesust latnij. El mene Fijlep, meg monda Andrasnak, ismeg Andras ees Fijlep meg mondak Iesusnak. Iesus kegijg felele nekijk mondwan. El iewt az ora hogij emberneк fija meg dijchewijtessek.

Zent Lewtijncz napijã walo Ewañ

Bijzon bijzon mondom nektek, hogij ha a fewldbe wettetet bwza zem, meg né haland, chak ewmaga marad. De ha meg hal sok gijmelchet hoz. Valakij az ew lelket zeretij el weztij ewtet. Ees walakij gijwlewlij ez wilagon az ew lelket, az ewrewk ele-

tre ewrijzij azt. A kij ennekemzolgal engemet kewessen, hogij az hol een wagijok, az een zolgamijs ot legijen. Ha wala kij een nekem zolgaland, kijztessegesse tezij ewtet attijam.

Mastan az een lelkem meg haborodot, ees mijt mongijak? Attijam tarch meg en gemet ez oratwl fogwa, de azert iewttem ez orara. Attijam wijlagosijch meg a te ne uedet. Zozat iewe azert mennijorzagbol mondwan. Megijs wijlagosijtottalalak, megijs wijlagositlak. A sereg azert a kij ot aal wala, ees hallija wala, azt mongija wala, hogij mendewrgew lewt wolna. Nemellijek mondanak wala. Angijal zola nekij. Felele Iesus ees monda. Nem een ertem iewe ez zo hanem tij eretteteк.

Mastan wagijon ez wijlagnak iteletij, Mastan ez wijlagnak feijedelme kij wettetijk. Ees een ha fel magaztaltató ez fewld tewl, mijndeneket een hozzá wonzok. Ezt kegijg mongija wala ielentwen mijnemij halalal halando wolna meg. Felele nekij a sereg. Mij azt hallottwk az tewruenijbewl, hogij a Cristus ewrewkke meg marad, ees mijkeppé mondod te hogij fel kel magaz-

Zentkereszt fel magaztaltatasa napijã walo Ewañ.

taltatnij embernek fijanak? Kijchoda az, az
embernek fija? Monda azert nekijk Iesus.
Meeg egij keues ideijg wijlagossag wagij-
on weletek, iarijatok mijg wijlagossagtok
wagijon, hogij az setetsegek meg ne borij
chanak tijkteket. Ees kij a setetsegbe iaar né
twgija howa ménijen. Mijg wijlagossagtok
Esaie. 53. wagijon hijggijetek a wijlagossagnak, ho-
gij a wijlagossagnak fijaij legijetek.

Ezeket zola iesus, ees kij menwen el reij
te magat ew elewlewk. Mijkoron kegijg en
nij sok chodat tewt wolna ew elewttewk,
Esaie. 6. meeg sem hijznek wala ew benne. Hogij
Esaias Profetanak bezede be tellijesednek,
mellijet monda, Vram kij hijzen a mij be
zedewnknek, ees wrnak hatalma kijnek ie-
lentetet meg? Azert né hijhetijk wala mert
ismeg azt monta Esaias, meg wakijtotta az
ew zemeket, ees meg kemenijtette zijue-
ket, hogij ne lassanak zemekkel, ees ne er-
chenek zijuekbe, ees meg terijenek, ees
meg wijgazzam ewket. Ezeket Esaias akko-
ron monda mijkoron az ew dijchewseget
lata, ees zola ew rola. De maga meeg a feij-
edelmek kezzijlijs sokan hijwnek ew benne
de az Fariseusokert nem wallijak wala, ho-

gij a sinagoga kijwijl ne wettetnenek. Mert
inkab zeretek embereknek dijchewseget,
hogij nem mijnt Istennek dijchewseget.

Iesus kegijg fel iwewlte ees mōda. A kij
een bennem hijzen, nem een bennem hij-
zen, hané abba kij engemet bochatot. Ees
a kij engé laat, azt lattija, kij engemet bo-
chatot. Een wijlagossagwl iewttem ez wij-
lagra, hogij mijnden walakij een bennem
hijzen, setetsegbe ne maragijon. Ees wala-
kij hallija az een bezedemet snem hijendij
een meg nem itelem ewtet. Mert né azert
iewttem hogij meg itellijem ez wijlagot,
hanem hogij meg tarcham ez wijlagot. Va
lakij engemet meg weet, ees nem wezij az
een bezedijmet, wagijō kij meg itellije ew-
tet. Az bezed a mellijet zoltā, az itelij meg
ewtet az wtolso napon Mert een, enmagā
tol nem zoltam, de a kij engemet bochatot
attijam ew parancholt nekem mijt zollijak,
ees mijt mongijak. Ees twdom hogij az
ew parancholattija ewrewkke walo elet.
Azert a mijt een zolok, a mijnt nekem at-
tijam mondotta wgij zolom.

Zent Janos Tijzenharmadijk Capi.

wſuet innepe napijanak kegijg elewtte, Twdwan Ieſus mert el iewt wolna az ew oraija, hogij ez wijlagbol attijahoz menne, Mij koron zerette wolna az eweijt, kijk ez wijlagon walanak, mijnd wegijglé zerete ewket. Ees a wachora meg leuen, mij koron immar az ewrdewg bele bochatta wolna iudaſnak, Iſkariotes Sijmon fijanak zijuebe hogij el arwlna ewtet. Twgija wala Ieſus, hogij attija nekij mijndeneket kezebe adot wolna, ees hogij Iſtentewl iewt wolna, ees ew hozza menne, fel kele a wachora feljl, le wete rwhaijt, ees mij koron wewtte wolna a kezkewnewt meg ewecze magat wele. Annak wtanna wijzet bochata a medenczebe ees kezde moſnij az ew tanijtwanijnak labaijt, ees meg tewrijlnij a kezkewnewel mellijel meg ewueczetet wala.

Iewe azert Sijmon Peterhez, Ees móda nekij Peter. Vram te moſo de az een labaijmat? Felele

mat? Felele nekij Ieſus ees monda. A mijt een mijelek te maſt azt nē twdod, de meg tudod ez wtan. Monda nekij Peter. Soha nem moſod az een labaijmat. Felele nekij Ieſus. Ha meg nem moſandom neked labaijdat nem lezen rezed een welem. Monda nekij Sijmon Peter. Vram, nem chak az een labaijmat, de mijnd kezeijmet ees feijemet. Monda nekij Ieſus, A kij meg moſwa wagijon, nijnché zijwkſege moſaſra ha nem hogij chak labaijt moſſa meg, de mijndeneſtewl tijzta. Tijs tijztak wattok, de nem mijnnijaijan. Mert twgija wala kij wolna, kij ewtet el arulna. Azert monda hogij nem wattok mijnnijaijan tijztak.

Mijne kwtanna kegijg meg moſta wolna az ew labokat, ees rwhaijt fel weuen iſmeg le telepedet wolna, monda iſmeg nekijk. Twgijatoke mijt mijeltē weletek? Tij engemet hijtok Meſterteknek ees wratoknak, ees ijol mongijatok mert az wagijok. Annakokaert ha een meg moſtam labatokat wratok ees Meſterteknek leuen, tijs meg moſſatok egijtek maſtoknak labaijt. Mert peldat attam nektek hogij mijkeppen een tewttem tijs wgij tegijetek. Bijzon bijzon

mondom nektek, nem nagjob a zolga az ew wranal, seem a kewet nem nagjob annal kij ewtet kjldette.

Ha ezeket twgjatok, bodogok wattok ha teendjtek ewket. Nem mjndentek felewl zolok, twdom een kjket walaztottam, de hogj be telljesegjek az iras. Kij een welé kenjeret ezjk, een ellenem sarkat fel eme le. ★ Mastan mondom meg nektek hogj mjnek elewtte meg lenne, hogj mjkoron meg lezen, hjggjetek, hogj een wagjok. Bjzon bjzon mondom nektek a kij fogagja walakjt een bochatok, engemet fogad. A kij kegjg engemet fogad, azt fogagja kij engemet bochatot.

Psalm. 40

★ Az az kij nekem baratom wala kijuel mjndē iot tewttē wala ellenseg ge wewn engemet.

Mjkoron ezeket mondotta wolna Iesus meg bwsula lelkebe, ees bjzonsagot tewn monduá. Bjzon bjzon mondō nektek hogj egjtek engemet el arwlando. Egjmasra tekjntnek wala kegjg az tanjtwanjok nem twdwan bjzōnjal kijrewl mondana. Vala kegjg egj Iesusnak tanjtwanj kewzzjl, kij az ew ewlebe njwgodnek, tudnja, illjk mjnt, az, a kjt Iesus zeret wala. Inte azert ennek Sjmon peter, hogj meg twdna kij wolna a kijrewl zolna. Azert mjkoron

az, Iesus melljen njwgut wolna, monda nekij. Vram kjchoda az? Felele Iesus. Az kij nek een ez martot kenjeret adom. Ees mjkoron meg martotta wolna a kenjeret, ada Iudasnak. kij wala Sjmō Iskariotese. Ees a falat wtan be mene ew bele az ewrdewg.

Monda azert Iesus nekij. A mjt mjelz, mjel del hamarab. Ezt kegjg a le telepedettek kewzzjl senkij nem ertj wala, mjre wl mōta wolna nekij, mert nekijk azt aljt tjak wala, mjert hogj Iudasnal penz al wala, hogj az wegre mondotta wolna Iesus, wedmeg azokat a mj nekewnk zjkslek az innep napra, awagj hogj a zegenjeknek walamjt adna. Mjkoron azert ew az falatot wewtte wolna, mjndiarast kij mene. Vala kegjg eljel, Mjkoron azert kij ment wolna, Monda Iesus. Mastā djchewjlt meg embernek fja, ees isten meg djchewjlt ew altala. Ha Isten meg djchewjlt ew altala, Istennjs meg djchewjtj ewtet ewmagaba, ees mjndiarast meg djchewjtj ewtet.

Fjachkajm, meeg egj keuesse weletek wagjok, kerestek engemet (ees mjkeppen a sjdoknak mondam a howa een megjek, kij oda nem mehettek) azon modom mō

dom nektekijs mastan. Vij parancholatot adok nektek, hogij zeressetek egijmast, mij keppen zerettelek tijkteket, azonkeppé tijs zeressetek egijmast. Ezen ewsmernek meg mijnnijanjan tijkteket hogij een tanijtwanijm wattok, ha wijzzontag walo zerelem lezen kewztetek. Monda nekij Sijmon Peter. Vram, howa meegij? felele nekij Iesus, a howa een megijek, mastan engemet nem kewethez, de kewez ennek wtanna. Monda nekij Peter. Vram, smijert nem kewethetlek mastan? lelkemetijs erted wetem. Mōda nekij Iesus. Lelkedet weted een eret tem? Bijzon bijzon mondom neked, hogij nem zolagijg az kakas, mijgnem harom zor tagach meg engemet.

Tijzennegijedijk Capitu.

Zent Fijlep zent Jakab napiāwalo Ewañ.

Onda kegijg az ew tanijtwanijnak. Meg ne ha borogijek a tij zijwetek, Hijztek Istenbe, een ben nemijs hijgijetek. Az een attijamnak hazaba sok la to helijek wannak. Ha

kijwlemben wolna, meg montam wolna nektek, el megijek hogij helijet chijnallij-ak nektek. Ees ha el menendek nektek helijet chijnalnij, ismeg el iewek, hozzam wez lek tijteket, hogij hol een wagijok tijsot le gijetek, ees a howa een megijek twgijatok az wtatijs twgijatok.

Monda nekij Thomas. Vram, nem twgijok howa meegij, ees mijmodon twdhat tijwk meg az wtat? Felele nekij Iesus. Een wagijok az wt, igassag, ees elet, Senkij nem iewt attijamhoz hanem chak een altalam. Ha engemet ewsmertetek wolna az een attijamatijs bijzonijawal ewsmertetek wolna, ees mastan ewsmerijtek ewtet, ees latta tok ewtet.

Monda nekij Fijlewp. Vrā mutasd meg nekewnk attijadat ees eleg nekewnk. Monda nekij Iesus. Ennij idewtijl fogwa wagijok weletek, smeeg sem ewsmerteke engemet? Fijlewp, a kij engemet laat, lattija attijamatijs. Ees mij keppen mondod te mutasd meg nekewnk attijadat? Nem hijzede hogij een attijamba, ees attijam een benné wagijon? Ez bezedeket mellijeket zolok nektek, nem eenmagamtol zolom. Attijam

kij een benné lakozijk ew chelekedijk. Hijg gijetek nekem, hogij een attijamba wagij ok, ees attijam een bennem, ha kijwlewmben nem hijztek, hijgijetek awagij az chelekedetekert nekem.

Bijzon bijzon mondō nektek, walakij hijzen een benné, a mijnemij chelekedeteket een mijelek, ewijs mijelij, ees ezekneel nagijobbakaijs mijel, mert een attijamhoz megijek. Ees walamijt kerendetek een neuembe azt tezen, hogij az attija dijchewijltessek a fijw altal. Ha walamijt kerendetek az een neuem altal, een meg mijelem.

Ha engemet zerettek az een parancholatijmat meg tarchatok. Ees een kerem attijamat, ees mas wijgaztalot aad nektek, hogij ewrewkke weletek maraggijon, igassagnak lelket, mellijet ez wijlag nem wehet mert nem lattija ewtet sem ewsmerij ewtet. Tij kegijg ewsmerijtek ewtet, mert nalatok marad, ees tij bennetek lezen. Né hagijlak tijkteket arwaua hozzatok iewek.

★ Erched idew wagijon halalō elewt.

Meeg egij keues ★ ees oztan ez wijlag nem laat engemet de tij lattok. Mert een elek ees tijs eltek. Az napon ewsmerijtek meg, hogij een wagijok az een attijam

ba, ees tij een bennem, ees een tij bénetek.

A kijnel az een parancholatijm wannak, ees meg tartija azokat, az a kij engemet zeret. A kij kegijg engemet zeret, zeret tetijk az een attijamtol, ees enijs zeretem ewtet, ees meg mutatom magamat nekij. Monda nekij Iudas, nem amaz Iskariotes. Vram, hogij az, hogij meg mutatando wagij magadat mijnekewnk, ees nem ez wijlagnak? Felele Iesus ees monda nekijk.

Pijnkewst napijā walo Ewañ.

Ha walakij engemet zeret, az een bezedemet meg tartija, az een attijamijs zeretij ewtet, Ees ew hozza iewuewnk ees ew nala lakodalmat tezewnk. A kij engemet né zeret az een bezedemet nem tartija. Ees a bezedet kijt hallottatok nem enijm, de aze kij engemet bochatot attijame.

Ezeket zolam nektek nalatok lakwan. A wijgaztalo kegijg, kij az zent lelek mellijet bochat az een attijam een neuembe, az tijteket meg tanijt mijndenekre, ees mijndeneket ezetekbe iwtat, walamijt montā nektek.

Bekeseget hagijok nektek, az een bekesegemet adom nektek. Nem mijkeppen ez wijlag agija, een adom nektek. Meg ne ha

borogijek az tij zijuetek se meg ne felemlijek. Hallottatok hogij een meg montã nektek, el megijek ees ismeg hozzatok iewek. Ha engemet zeretnetek bijzonijawal ewrijlnetek rajta, hogij azt mõdã, mert attijã hoz megijek, mert attijam nalamnal nagijob, Ees mastan meg montã nektek mijnek elewtte meg lewt legijen, hogij mijkorõ oztan meg lezen hijggijetek.

Ennek wtanna né sokat zolok weletek. Mert el iewt ez wijlagnak fejedelme, ees en bennem semijie nijnchen, de hogij meg ew smerije ez wijlag mert zeretẽ attijamat. Ees mijkeppen parancholatot adot nekẽ attijã. wgij tezek, kellijetek fel mẽnijwnkel innet,

Tijzencwtewdjik Capitu.

Zent Gijcewig napij an walo Ewañ.

En wagijok az igaz zewlewtcw, ees az een attijam kertez, Mijnden zewlewuezzewt een, rajtam kij gijmewlchet né hoz, el meczé. Ees mijndent kij gijmewlchewt hoz, meg tijztijt, hogij tewb gijmewlchet

hozzon. Immaran tij tijztak wattok az bezedert, mellijet nektek zoltã. Maragijatok een bennem, ees en tij bennetek. Mijkeppen a zewlew wezzew nem hozhat gijmelchet ewnnen magatol, hanemha a zewlew tewn marad, azzonkeppen tijs, hanemha een bennem maradandotok.

Een wagijok a zewlew tew, Tij a zewlew wezzewk. A kij een benné marad, enijs ew benne maradok, ez sok gijmelchet hoz. Mert een nalam nekijl semmijt né tehettek. Valakij een bennem né maradand, kij wettetijk, mijkent a zewlew wezzew ees meg az. Ees fel zedijk ewket, ees tijwzre wetijt, ees meg egnek. Ha een bennem maradandotok, ees az een bezedijm tij bennetek maradandnak, walamijt akartot kerijetek. ees meg lezen nektek. Ebbe dijchewijtetet meg az een attijam, hogij beuijseges gijmelchet hozzatok, ees een ta nijtwanijm legijetek.

Mijkeppen engemet zeretet attijam azonkeppen enijs zeretteleк tijteket. Maragijatok az een zerelmenbe. Ha az een parãcholatijmat meg tartijatok, az een zerel-

membe marattok, mijkent enijs meg tartottam az een attijamnak parancholatijt, ees maradok az ew zerelmebe. Ezeket zoltam nektek, hog az een ewremem tij bennetek maragijon, ees a tij ewremetek meg tellijesegijek.

Zent Sijmon Judenapiã walo Ewañ.

Ez az een parancholatom hogij zeressetek egijmast mijkeppen zerettelek tijteket. Ennel nagijob zerelme senkijnek nijnchen mijnt ha walakij lelket wetij az ew baratijert. Tij een baratijm wattok, ha azokat teendijtek mellijeket een nektek parancholok. Ez wtan nem mondlak tijteket zolgaknak, mert azolga nem twgija mijt mijel az ew wra. Tijteket kegijg baratijmnak mondalak, mert mijndeneket walamijket attijã tol hallottam, meg ielentetem nektek.

Nem tij walaztottatok engemet, de een walaztottalak tijteket, hogij el mennijetek ees gijmewlchet hozzatok, ees a tij gijmelchetek meg maragijon, hogij walamijt kerendetek attijamtol een neuembe meg agija nektek.

Ezeket parancholam nektek, hogij zeressetek egijmast. Ha ez wijlag gijwlewl tijteket, twgijatok hogij engemet gijwlewl

eleb hogij nem mijnt tijteket. Ha ez wijlagiijak woltatok wolna, ez wijlag az eweijt zeretne, de mijert hogij nẽ ez wijlagiijak wattok, hanem een el walaztottalak tijteket ez wijlagtol, azert gijwlewl tijkteket ez wijlag. Emlekezzetek meg az bezedrewl mellijet een mondek nektek, nem nagijob a zolga az ew wranal. Ha engemet haborgatanak tijteketijs haborgatnak. Ha az een bezedemet meg tartottak, a tijeteketijs meg tartijak.

De mijnd ezeket mijelijk nektek az een neuemert, mert nem ewsmertek azt kij en gemet bochatot. Ha el nem iewttem wolna ees nem zoltam wolna nekijk, nem wolna bijnek. Mastan kegijg nijnchen mijwel bijneket el fedezzek. A kij engemet gijlewl ez az een attijamatijs gijwlewlij. Hogijha choda tetemenijeket nem mijeltem wolna kewztewk mellijeket senkij egijeb nem mijelt, bijnek nem wolna, Mastan kegijg lattakijs gijwlewltekijs, nem chak engemet, de meeg attijamatijs. De ez azert tewrtijnt hogij be tellijesednek a bezed, melij meg wagijon irwan az ew tewruenijekbe. Ok nekijl gijlewltenek engemet.

Psalm. 6

Eraudi wa ſarnapij Ewan. Zent harom ſag napijanijs wgijan azon.

Mijkoron kegijg el iew a wijgaztalo zent lelek mellijet een bochatok nektek at tijamtol, igaſſagnak lelket, kij attijamtol zarmazijk az, bijzonſagot tezen een rolam, Sewt meeg tijs bijzonſagok wattok, mert eleijtijwl fogwa welem wattok.

Tijzenhatodijk Capitu.

Zeket zolam nektek hogij meg ne botrankozzatok. A Sinagogaktol el idegenijtnek tijteket. De el iew az idew, hogij mijndé walakij meg ewl tijteket, lattatijk hogij walamij kedwet tenne Iſtennek wele. Ezeket arra mijelijk nektek, mert nem ewſmertek attijamat ſem engemet. De ezeket mondam nektek, hogij mijkoron az, az idew el iew meg emlekezzetek ezekrewl, mert een meg montam nektek. Ezeket kegijg ennek elewtte nem montam mert weletek woltá.

Cãtate wa ſarnapij Ewañ.

Maſtan kegijg ahhoz megijek kij engemet bochatot, ees ſenkij kewzzijletek nem keerd engemet howa megijek. De, mert

ezt zolam nektek zomorwſag tewlte meg zijueteket. De een igazat mondok nektek, lob tij nektek hogij een el ménijek. Mert ha el nem meendek amaz wijgaztolo nem iew tij hozzatok, de ha el menendek hozzatok bochatom ewtet. Ees mijkoron az el iewend, meg feddij ez wijlagot az bijnrewl, igaſſagrol, ees iteletrewl. Az bijnerewl azert, mert een bennem nem hijznek, igaſſgrol kegijg, mert attijamhoz megijek, ees ennek wtanna nem lattok engemet. Iteletrewl kegijg, mert ez wijlagnak fejedelme immar meg itelteteť.

Ezeknek felette, meg ſok wagijon kijket nektek mongijak, de maſtan el nem wijſelhetijtek. Mijkoron kegijg el iew az, kij igaſſagnak lelke, mijnden igaſſagra wijzen tijteket. Mert nem zol ewnenmagatol, hanem a mijt hal azt zollija, ees a mijk iewendewk azokat hijrdetij meg nektek. Az engemet meg dijchewijt, mert az enijmbewl wezij ★ ees meg hijrdetij nektek. Mijndenek walamijk attijamnak wannak enijijm. Azert mõdam hogij az enijmbewl wezij, ees meg hijrdetij nektek.

★ Az az/az een attijãtol.

Jubilate waſarnapij Ewañ

Egij keueſſe nem lattok engemet, ees

iſmeg egij keueſſe lattok engemet, mert at
tijamhoz megijek. Mondanak azert nemel
lijek az ew tanijtwanij kewzzijl ew magok
ba, Mijchoda az, hogij azt mongija nekew
nk egij keueſſe nē lattok engemet, ees iſ-
meg egij keueſſe lattok engemet ees mert
attijamhoz megijek? Mondnak wala azert
mijchoda az hogij azt mōgija egij keueſſek
nē twgijwk mijt zol. Meg ewſmere kegijg
Ieſus hogij meg akarnak ewtet kerdenij
ees monda nekijk. Arrol kerdezewſkewtte-
wk tij kewztetek hogij mondā, egij keueſ-
ſe nem lattok engemet, ees iſmeg egij ke-
ueſſe lattok engemet. Bijzon bijzon mon-
dom nektek mert kewnijuet hwllattok ees
ſijrtok, wijzzontag kegijg ez wijlag ewrijl,
tij kegijg keſergetek, de az tij keſerijſegtek
ewrewmre fordwl.

Az azonijallat mijkoron zijwl banatija
wagijon, mert el iewt az ew orija, mijkorō
kegijg zijwlte a gijermeket, Immar nē em-
lekezijk meg a zomorkodaſrol, azert mert
lattija hogij ember zijletet ez wijlagra. A-
zert maſtan nektekijs zomorwſagtok wa-
gijon, de iſmeg meg latogatlak tij kteket,
ees ewrijwl a tij zijuetek, ees a tij ewrew-

meteket ſenkij el nem wezij tewletek. Ees
az napon een tewlē ſemmijt nē kerdetek.

Bijzon bijzon mondō nektek walamijt
kertek attijamtol een neuembe meg agija
nektek. Ekegijg ſemmijt nem kertetek een
neuembe, kerijetek ees el wezijtek, hogij az
tij ewrewmetek tewkelletes legijen. Ezeket
pelda bezed zerijnt zolam nektek, el iew
az idew, mijkoron immar nem pelda be-
zed zerijnt zolok nektek, de az een attij-
amtol nijlwan hijrdetek nektek. Az napon
keertek een neuembe. Ees nem mon-
dom nektek, hogij een attijamat kerē eret-
tetek. Mert az een attijam zeret tijteket,
mert tijs zerettetek engemet, ees hijttetek
hogij iſtentewl iewttem. Kij iewttem attij-
amtol ees iewttem ez wijlagra, iſmeg el ha
gijom ez wijlagot ees attijamhoz megijek.

Mondanak nekij az ew tanijtwanij, ijm
maſtan nijlwan zolaz ees ſemmij pelda be-
zedet nem monda z, maſtan twgijwk hogij
mijndeneket twcz, ees nem zijkſeg neked,
hogij walakij kergijen tewled. Ez altal hijz
zijwk hogij Iſtētewl iewtelkij. Felele nekijk
Ieſus. Maſtan hijzijtek. Ime ielen wagijon az

Kereztia-
to waſar-
napijewā

idew, ees immar el iewt, hogij el ozollijek mijndentek dolgara, ees chak een magamat haggijatok, demaga azert nē een magam wagijok, mert attijam welé wagijon.

Ezeket zolam nektek hogij een bennē bekesegtek legijen. Ez wijlagon nijomorw sagtok lezen, de ijo zijwel legijetek, mert een meg gijewztem ez wijlagot.

Tijzenhetedijk Capitu.

Zeket zola Iesus, ees ze meijt menijorzagba fel emelwen monda. Attijā el iewt az ora dijchewijch meg az te fijadat, hogij az te fijadijs meg dijchewijchen tegedet, mijkeppen attal nekij mijnden testen hatalmat, hogij walahanijat nekij attal, azokнak ewrewk eletet agijon. Ez kegijg az ewrekke walo elet, hogij meg ewsmerijenek chak teged igaz Istent, ees a kijt bochattal Iesus Cristust. Een tegedet dijchewijtettelek ez fewlden, a dolgot el wegeztem, mellijet attal wala nekem hogij mijelneek. Ees

mastan dijchewijchmeg te engemet attijā temmagadnal, az dijchewseggel, melij wala nekem, mijnek elewtte ez wijlag te nalad wolna.

Meg ielentettem az te neuedet embereknek, a kijket attal nekem ez wijlagbol. Tijeijd walanak ees ennekem adad ewket. Ees a te bezededet meg tartak. Mastā meg ewsmertek, hogij mijndenek walamellijeket ennekem attal, te tewled wannak. Mett a bezedeket mellijeket attal nekem, nekijk attam, ees ewk fogattak, ees meg ewsmertek bijzonnijal hogij te tewled iewttem kij ees hijtteк hogij te bochattal engemet.

Een ewerettek kerlek nem ez wijlagert kerlek, hanem azokert, a kijket ennekē attal, mert tijeijd. Ees mijndenek a mij enijim tijeijd, ees meg dijchewijtettē ewbennek. Ees immar nem wagijok ez wijlagon de ezek ez wijlagon wannak, ees ēen te hozzad megijek. Zent attijam, tarch meg ewket a te neuedbe, kijket nekem attal, hogij legijenek egij, mijkeppen mijs.

Mijkoron welek wolnek ez wijlagon, een meg tartom wala ewket a te neueddel a kijket nekem attal een meg ewrijztē, ees

ſenkij kewzzijlewk el né wezet,hané chak amaz wezedelemnek fija,hogij az iras bellijeſednek. Maſtan kegijg hozzad megij ek, ees ezeket zolom ez wijlagon,hogij az een ewrewmem be tellijeſedwe legijen ew bennek. Een attam nekijk a te bezededet ees ez wijlag gijwlewlte ewket. Mert nem ez wijlagbol walok mijnt enijs nem wagij ok ez wijlagi.

Nem kerlek hogij el wegijed ewket ez wijlagbol,de hogij meg tarchad ewket go nozzol. Nem ez wijlagijnak, mijnt enijs né ez wijlagi wagijok. Zételd meg ewket az te igaſſagod altal. Az te bezeded igaſſag. Mijkeppen te engemet bochattal ez wijlagra, azonkeppen enijs bochattam ewket ez wijlagra, ees ew eretteк een, ennenmagamat zentelem meg, hogij ewkijs meg zentelwe legijenek igaſſagnak altala. Nem chak ew eretek kerlek kegijg,de azokertijs kijk hijendewk,az ew bezedek altal een benné, hogij mijnnijanjan egijek legijenek, Mijnt te attijam eenbennem,ees een te benned, ees ewk mij bennewnk egijek legijenek,hogij hijggije ez wijlag mert te bochattal engemet,ees een az dijchewſeget mellijet at-

tal nekem, nekijk attam, hogij egijek legijenek,mijnt mij egijek wagijonk,een ew bennek ees te een bennem. Hogij egijetembe tewkelleteſek legijenek, ees hogij meg ewſmertije ez wijlag, hogij te bochattal engemet,ees zeretted ewket, mijkent engemijs zerettel.

Attijam, a kijket ennekem attal, azt akarom hogij hol een wagijok ewkijs welem legijenek, hogij laſſak az een dijchewſegemet, mellijet attal nekem, mert zerettel engemet ez wijlagnak teremteſe elewt. Igaz attijam, ez wijlagijs né ewſmert meg teged, de een meg ewſmertelek tegedet,ees ezekijs meg ewſmertek mert te bochattal engemet ees meg ewſmertetem, hogij a zeretet kijuel engemet zerettel ew bennek legijen,ees enijs ew bennek.

Zent Janos

Tijzennijolczadijk Capit.

Nagij pēte kij Passio.

★ Czedronnak arra hijttak azt a folijo patakot mijert hogij az partijan mijnd keetfelewl czedrue fak woltanak.

Ykorō ezeket Iesus meg mondotta wolna, kij mene az ew tanijtwanijwal Czedron ★ patakā twl holot wala egij kert, mellijbe be mene ewijs, ees az ew tanijtwanijs. Twgija wala kegijg Iudasijs, kij ewtet arullija wala, az helijet, mert Iesus gijakorta megij en wala odi, az ew tanijtwanijwal.

Iudas azert mijkoron wewtte wolna a sokasagot, a papij feijedelmek ees Farisseusok zolgajt, oda iewe lampasokkal ees fakli akkal, ees fegij uerekkel. Iesus azert twduā mijndeneket mellijek ew reija walanak iewendewk, eleij kbe mene ees monda nekijk. Kijt kerestek? Felelenek nekij. A Nazarethbelij Iesust. Mōda nekijk Iesus. Een wagijok.

Ees al wala Iudasijs welek kij ewtet arwllija wala. Ees mijhelijé monda Iesus, hogij een wagijok, hatra menenek ees a fewldre esenek. Ismeg meg kerde azert ewket, kijt kerestek? Amazok kegijg mondanak

A Nazarethbelij Iesust. Felele nekijk Iesus. Meg mondam nekteek hogij een wagijok azert ha engemet kerestek, hagijatok el mē nij ezeket. Hogij be tellijesednek az bezed mellijet mondot wala, Azok kezzijl mellij eket ennekem attal nem wezettem el walamellijet.

Azert mijkoron Sijmon peternek tewre wolna, kij wona azt, ees a papij feijedelem zolgajahoz ite, ees el waga az ew iob fijlet. Vala kegijg a zolganak Malkus neue. Monda azert Iesus Peternek. Bochasd hijuelijebe a te tewrewdet. Az pohart mellijet nekem attijam adot, azt akarode hogij ne igijam meg? A sokasag azert, ees az elewttewk iaro, az sijdok zolgaij, meg fogak Iesust, ees meg kewtewzek ewtet. Ees wijuek annashoz ewtet elewzer, melij Kaijfas nak Ipa wala, kij az eztendewbe papij feijedeiem wala. Vala kegijg a Kaijfas az, kij a sijdoknak tanachot adot wala, hogij iob wolna egij emberek meg halnij a nepert.

Kewetij wala kegijg Iesust Sijmon Peter, ees a mas tanijtwanijs. Az a tanijtwan kegijg ewsmeretsegebe wala a papij feijedolēnek ees bemene Iesussal, a Papij feije-

delem palotaÿaba. Peter kegÿg az aÿton kÿwÿl al wala. Kÿ iewe azert az a mas tanÿtwanÿ kÿ a papÿ feÿedelemnek ewsmere tÿbe wala, zola az aÿto tartonak ees be wÿue Petert. Monda azert Peternek az aÿtotarto leÿan. Nemde tÿs ez embernek tanÿtwanÿ kewzzÿl walo wagÿe? Monda, nem wagÿok. Alnak wala kegÿg a zolgak ees zolgalok kÿk tÿwzet tewttenek wala, mert hÿdeg wala, ees magokat fÿtÿk wala. Peterÿs kegÿg welek wala, alwan ees fÿtezwé.

A papÿ feÿedelem azert kerde Iesust az ew tanÿtwanÿ felewl, ees az ew twdomanÿa felewl. Felele nekÿ Iesus. Een nÿlwan zoltam ez wÿlagnak, een mÿndenkoron a Sÿnagogaba ees a templomba tanÿtottam, mellÿbe az sÿdok gÿwltenek, ees tÿt kon semmÿt nem zoltam. Mÿt kerdez engemet? Kergÿed azokat kÿk engemet hallottanak mÿt zoltam nekÿk, im azok twgÿak mÿt montam een. Mÿkoron ezt mō dotta wolna, a zolgaknak egÿk, kÿ hozza kewzel allana arczÿwl chapa Iesust mondwan. Ezenkeppen felelze a papÿ feÿedelének? Felele Iesus. Ha gonozwl zoltam, tegÿ bÿzonsagot a gonozrol, de ha iol, mÿt

werz engemet? Ees kÿlde ewtet Annas, meg kewtewzue Kaÿfashoz a papÿ feÿedeléhez.

Aal wala kegÿg Sÿmon Peter, es fÿtÿ wala magat, Mondanak azert nekÿ, nemde tÿs az ew tanÿtwanÿ kewzzÿl walo wagÿe? Meg tagada ew, ees monda. Mem wagÿok. Monda nekÿ egÿ a papÿ feÿedelmek zolgaÿ kewzzÿl. Annak rokonsaga kÿnek Peter el wagta wala fÿlet. Néde latalake een tegedet a kerbe wele? Azert ismeg meg tagada Peter, ees mÿndiarast kakas enekele.

Vÿwek azert Iesust Kaÿfashoz az itelew hazba. Reggel wala kegÿg, ees ewk be némenenek, az itelew hazba, hogÿ meg ne fer teztetnenek, de hogÿ hwsuetet ennenek. Kÿ iewe azert Pilatus hozzaÿok ees monda. Mÿchoda panazt teztek ez ember ellen? Felelenek ees mondanak nekÿ, Ha ez bÿnes ember nem wolna, hat semmÿkeppen nem attwk wolna te kezedbe ewtet mōda azert nekÿk Pilatus. Vegÿetek azert tÿ ewtet, ees az tÿ tewruentek zerÿnt itellÿetek meg. Mondanak azert a sÿdok nekÿ. Nekewnk nem illÿk walakÿt meg ewlnewnk, hogÿ Iesusnak bezede be tellÿesednek, mellÿet monda mÿkorō ielentÿ wala

mijnemij halalal halando wolna meg.

Ismeg be mene azert az itelewhazba Pilatus, ees Iesustijs elhijwa smonda nektij. Te wagije a sijdoknak kijralija? Felele Iesus, té magattol mondode te ezt awagij egijebek montak neked een felewlem? Felele Pilatus, Sijdo wagijoke een? A te neped ees a te papij fejedelmijd attanak nekem tegedet, mijt tewttel? Felele Iesus. Az een orzagom nijnchen ez wijlagbol, mert ha ez wijlagbol wolna az een orzagom, az een zolgajm bijzonijawal tewrekewdnenek, hogij ne adatnam a sijdok kezebe, Mastan kegijg az een orzagom nijnchen inneet.

Monda azert nekij Pilatus. Azert kijral wagije te? Felele Iesus. Te mondod hogij kijral wagijok een. Een arra zijlettem ees arra iewttem ez wijlagra hogij bijzonsagot tegijek az igassagnak. Mijnden wlakij igassagbol wagijon hallija az een bezedemet. Monda nekij Pilatus. Mijchoda az igassag?

Ees mijkorō ezt mondotta wolna ismeg kij mene a sijdokhoz, ees mōda nekijk. Een semmij okot ew benne nem talalok. Zokastok kegijg nektek, hogij egijet el bo-

chassak husuetre, Akarijatoke azert hogij el bochassam nektek azt a sijdoknak kijralij-at? Fel ijuewltenek ismeg mijnnijajan mondwan. Ne azt, hanem Barrabast. Vala kegijg Barrabas lator.

Tijzenkijlenczedijk Capi.

Koron azert foga Iesust Pilatus, ees meg wstoroza, ees az wijtezek koronat fonwā tewuijskbewl fejebe teuek, ees barson ruhat adanak kewrijle, ees mondnak wala. Iduezlegij sijdoknak kijralija, ees arczijwl chapdossak wala. Ismeg kij mene Pilatus, ees monda nekijk. Im kij hozom ewtet nektek hogij meg ewsmerijetek mert een semmij okot benne nem talalok. Kij iewe azert Iesus, wijseluen a tewuijsk koronat, ees a barson palastot.

Ees monda nekijk. Ihon az ember, Mijkoron azert lattak wolna ewtet a papij fejedelmek, ees zolgak ijuewltnek wala mondwan, Fezijhed, fezijhed, Monda nekijk

Pilatus. Vegijetek tij ewtet, ees fezijchetek meg, mert een nem lelek okot ew benne, Felelenek nekij a sijdok. Nekewnk tewruenijwnk wagijó, ees teruézerijnt kelmeg hal nij mert Istennek fijawa tewtte magat.

Mijkoron azert Pilatus hollatta wolna a bezedet, annallijs inkab meg felemlek, ees ismeg be mene az itelew hazba, ees monda lesusnak. Honnet walo wagij te? Iesus kegijg nem ada feleletet nekij. Monda azert nekij Pilatus. Ennekem nem felelze? nem tudode hogij hatalmam wagijon ennekem, tegedet meg fezijtenem, ees hatalmam wagijon teged el bochatnó? Felele Iesus. Nem wolna een rajtam walamij hatalmad, hogijha onnet felijlné adatot wolna neked. Annakokaert a kij enge met neked adot, nagijob bijne wagijon. Ees azert Pilatus el akarija wala ewtet bochatnij. A sijdok kegijg ijuewltnek wala mondwan. Ha ezt el bochatod Chazarnak baratija né leez, mert walakij magat kijralija tezij, ellene mond chazarnak.

Pilatus azert mijkoron hallotta wolna ez bezedet, kij hoza Iesust, ees ijle zekijbe

az helijen kij mondatijk lijthostrotos ★ Sijdowl kegijg Gabbatha. Vala kegijg hwsuetre walo kezijletnek napija ★ olij mijnt hat hora koron, ees monda a sijdoknak lhona tij kijraltok. Amazok kegijg iuewltnek wala. Vegijed, wegijed, ees fezijhed ewtet. Monda nekijk Pilatus. A tij kijraltokat fezijheme meg? Felelenek a papij fejjedelmek. Nijnchen kijralijonk hanem chak chazaronk. Akoron azert nekijk ada ewtet hogij meg fezijtetnek.

★ Annijt tezé mijnt ha azt mondod itelew helij. Sijdowl kegijg mijnt magassag awagij hegij.

★ Az az hwsnet esij.

Fogak azert Iesust, ees el wijuek. Ees Iesus ewnenmaga wijseluen az ew kereztfajat kij mene az helijre melij mondatijk kop paztonak, Sijdowl kegijg Golgatha. Hol meg fezijtek ewtet, ees ew wele mas kettewketijs, egijket egij felewl, masijkat mas felewl. Kewzepbe kegijg Iesust. Meg ira kegijg az ew neuezetijtijs Pilatus, ees teue a kereztfa felijre.

Vala kegijg meg irwan. Iesus Nazarethbelij sijdoknak kijralija. Ezt azert ez neuezetet a sijdok kewzzijl sokan olwasak meg mert kewzewl wala Ierusalemhez a helij hol iesus meg fezijtetet wala. Vala kegijg meg irwa Sijdowl, Geregijl, ees dejjakwl

Mondnak wala azert Pilatusnak a sijdoknak papij feijedelmij. Ne irijad sijdoknak kijralijanak, de hogij ew monta wolna azt Sijdoknak kijralija wagijok, felele Pilatus. A mijt meg irtam, meg irtam.

A wijtezek azert mijkoron meg fezijtetek wolna Iesust weuek az ew ruhaijt, ees neegij rezre oztak, mijndenijk wijteznek egijk egijk rezet. Ees az kewntewsetijs ★ A kewntews kegijg warras nekijl walo wala, felijtewl fogwa kewtes mijnd wegijg. Mondanak azert ew kewztewk. Ne metellijwk ezt el, de wessewnk sorsot reija kije legijen, hogij be tetlijesednek az iras mōdwan, rezre oztak az een rwhaijmat, ees az een rwhamon sorsot wetenek. Ees ezt kegijg a wijtezek mijelek.

★ Az kewntewsen erched az bel sew rwhaijat/ees az Rwhaijan azt kijt azon selijl wiselt/mellijet meg oztanak/ de az belsewte mijert hogij warras nē wala bēne sorsot wetenek.

Alnak wala kegijg Iesus kereztfaijanal, az ew annija, ees az ew annijanak hwga Maria kleope ees Maria Magdalena. Mijkoron azert latta wolna Iesus annijat. ees a tanijtwant kijt zeret wala hogij ot allana, monda az ew annijanak. Azonijallat Ihon a te fijad. Annak wtanna monda az tanijtwannak. Ihon az te anijad. Ees az oratwl fogwa weue ewtet az tanijtwanij ew otalma ala.

Ennek wtanna twdwā Iesus hogij mijndenek be tellijesettenek wolna, hogij betellijesednek az iras monda. Zomijwhozō. Vala azert ot egij edenij le teue, tele eczettel. Amazok kegijg meg tewltenek spongijat eczettel, ees Isoppal, ees fel nijwtwan illetek az ew zaijahoz. Mijkoron wewtte wolna Iesus az eczetet monda. Be tellijesedwe wagijon, ees feijet le haijtwan, lelket kij ada.

A sijdok azert (Mert hwsuetre walo kezijlesnek napija wala ★ hogij a testek ne maradnanak a kereztfan zombaton, (mert az nap a nagij iñepnek napija wala) keerek Pilatust hogij meg hadna tewrnij az ew zarokat, ees le wetetnenek. El iewnek azert a wijtezek ees az elsewnek meg tewrek zaaraijt, ees az masijknakijs kij meg fezijtetet wala ew wele. Iesushoz kegijg mijkoron iewuenek, hogij latak hogij immar meg holt wolna, nem tewrek meg az ew zaaraijt, de egij a wijtezek kewzzijl az ew oldalat lanchawal meg nijta, ees mijndiarast iewe kij weer ees wijz belewle.

★ Az az hwsuet estij wala.

Ees az kij latta bijzonsagot tewt rola, ees igaz az ew bijzonsaga. Ees ew twgija

hogij igazat mond, hogij tijs hijggijetek,
Mert ezek azert lewnek hogij be tellijesed
Erodi. 12 nek az iras. Tetemet ew belewle meg ne
Zach. 12. ronchatok. Ees ismeg a mas iras azt mon
gja. Meg lattjak kijt ijtettenek altal.

Ezeknek wtanna kegijg, Iosef Aroma-
thijabelij, melij wala Iesusnak tanijtwanija,
de tijtkon walo, a sijdoktol walo felele-
mert, kere Pilatustol Iesusnak testeet hogij
le wenne, ees azt Pilatus meg engede. Va
la kegijg egij Nicodemosijs kij Iesushoz ele
wzer eijel iewt wala, hozwā Mijrrat ees A-
loest egijbe elegijtwe, olij mijnt zaaz fon-
tijg. Veuek azert Iesusnak testeet ees be wo
nak lepedewkkel, az draga kenetekkel egije
tembe, mijnt az sijdoknak zokas temetnijk.
Vala kegijg ot az helijen hol meg fezijte-
tet wala, egij kert, ees az kerbe egij wij ko
porso, kijbe soha senkij nem helijhez
tetet wala. Azert az Sijdoknak in
nepek estijert, mijert hogij
az koporso kewzel wala
oda helijhezteteк
Iesust. ..

Hwzadijk Capitulom.

Z zombatoknak kegijg egijk napijan, iewe Maria Magdalena reggel, meeg mijkorō setet wolna a koporsohoz, ees lata hogij a kew fel emelue wagijon a koporsorol. El fwta azert ees iewe Sijmō Peterhez, ees amaz masijk tanijtwanhoz, mellijet Iesus zeret wala, ees monda nekijk. El vijttek wramat a koporsobol ees nem twgijwk howa helijhezettek ewtet. Kij me ne azert Peter, ees amaz masijk tanijtwanij ees iewenek a koporsohoz.

Fwtnak wala kegijg ketten egijwt, ees amaz masijk tanijtwanij hamareb elew fwta Peternel, ees eleb iewe a koporsohoz. Ees mijkoron le hajlot wolna, lata hogij a lepedewk ot wolnanak, de nem menebe. El iewe azert Sijmon Peterijs ew wtanna, ees be mene a koporsoba ees lata ot a lepedewket le teue, ees az kezkewnewt mellijel az ew fejet be kewtewttek wala, nem az le

pedewkkel egijwt, de kijlen egijbe tarkatwa egij helijen. Akoron be mene amaz mas tanijtwanijs, kij eleeb iwtot wala a koporsohoz, ees lata, ees hijwe. Mert meeg nem ewsmertek wala az irast, hogij fel kellet ne kij halottajbol tamadnij. Ees el menenek ismeg ewnnen magokhoz.

Maria kegijg al wala kijwijle a koporsonak sijrwan. Mijkoron azert sijrna, be hajola a koporsoba, ees lata keet angijalt ewltewztet fejerbe, ijlwen, eggijk fejehez ees a masijk ot a labahoz, holot Cristus testeet helijhezteteek wala. Mondanak nekij azok azzon, mijt sijrz? monda nekijk. El wijttek az een wramat, ees nem twdom howa tewttek ewtet. Mijkoron ezt mondotta wolna, hatra fordula, ees lata Iesust hogij ot allana, de nem twgija wala hogij Iesus wolna. Monda nekij Iesus. Azzon, mijt sijrs? Kijkerez? Amaz azt alijtwan hogij kertez wolna monda nekij. Vram, ha te wijtted el mond meg ennekem howa tewtted azt, ees een fel wezem ewtet.

Monda nekij Iesus. Maria, Amaz hatra fordwla móda nekij. Rabboni (kij módatijk) Mesterem, Monda nekij Iesus. Ne illes engemet

gemet. mert meeg fel nem menté az een attijamhoz. De ménijel az een attijamfijajhoz, ees mond meg nekijk, fel megijek az een attijához, ees a tij attijatokhoz, een Istenemhez ees tij Istentekhez. El iewe Maria Magdalena meg hijrdetwen az tanijtwanijoknak hogij latta wolna wrat, ees ew nekij azokat mondotta wolna.

Mijkoron azert az napon estwe wolna, melij wala egij a zombatok kewzzijl. ees az aijtok be teue wolnanak holot walanak a tanijtwanijok egijbe gijlwen az sijdoknak felelmejert, el iewe Iesus, meg alla kewztewk ees monda nekijk. Bekeseg tijnektek. Ees mijkoron azt mondotta wolna, meg mutogata nekijk kezejt, ees az ew oldalat. Ewrijlenek azert a tanijtwanijok wrnak lata san. Monda azert ismeg nekijk, bekeseg tijnektek. Mijkent bochatot engemet attijam wgij bochatlak enijs tijkteket. Mijkorō ezeket mondotta wolna, reijajok lehelle ees monda nekijk. Vegijetek zentlelket. Valakij nek meg bochattijatok bijnejt meg bochatwa lezznek nekijk. Valakijnek meg tartan gijatok, meg tartwa wannak.

Quasi modo wasarnapij ewā

Zent Thamas apastal napijā walo ewā.

Thamas kegijg eggijk az tijzenkettew

kezzijl, kij mondatijk kettewsnek, né wala welek mijkorō Iesus oda iewt wala. Mondanak azert nekij a tewb tanijtwanijok. Latok az wrat. Ew kegijg monda nekijk. Hogijha nem latandō az ew kezeijn az wazzegeknek iegeijt, ees né bochatom az een wijomat, az zegek helijeijre, ees nem bochatom az een kezemer az ew oldalaba, nem hijzem.

Ees nijolczad napnak wtanna ismeg ben walanak a tanijtwanijok ees Thamasijs welek. El iewe Iesus aijtok beteue leué, megalla kewzewttewk ees monda nekijk. Bekeseg tijnektek Annak wtaña monda Thamasnak. Hozdide a te wijodat, ees lasd meg az een kezeijmet, ees nijwchijde kezedet, ees bochasd az een oldalamba, ees ne legij hijtetlen de hijuew. Felele Thamas ees mōda nekij. Een wram, ees een Istenem monda nekij Iesus. Mert latal engemet Thamas ees hijwl, Bodogok kijknem lattanak ees hijttenek.

Sok egijeb chodakatijs tewn Iesus az ew tanijtwanij elewt, mellijek nijnchenek meg irwa ez kewnijbe, ezek kegijg meg irattanak hogij hijggijetek. Mert az Iesus Cristus istennek fija, ees hogij hijwen eletetek legijen ew neuebe.

Hwzonegijedjik Capitu

AZ wtan meg ielente ismeg magat Iesus Tiberiadesnek tengerenel, kegijg illijen modon ielente meg. Eggijwt walanak Simon Peter ees Thamas kij mondatijk kettewsnek, ees Nathanael kij Kana Galileabol wala, ees zebedeusnak fijaij, ees egijeb keet ew tanijtwanij. Monda nekijk Sijmon Peter. El megijek halaznij. Mondanak nekij, El megijewnk mijs weled. Kij menenek ees mijndiarast haijora zallanak, ees az eij el semmijt nem foganak.

Reggel kegijg Iesus a parton allapek (de maga az tanijtwanijok meg nem ewsmerek ewtet, hogij Iesus wolna) monda nekijk Iesus. Gijermekek nijnchene walamij ennetek walo? Felelenek nekij. Nijnchen. De ew monda nekijk. Bochassatok a haijonak iob reze felewl be a halot ees talaltok. be bochatak azert ees immar kij nem wonhattijak wala a halaknak soksagatol. Monda

azert az a tanítwanj mellijet Iesus zeret wala Peternek. Az wr ez.

Simon Peter azert mijkoron hallotta wolna, hogij az wr wolna, kernijl ewuecze magat kewntewseuel (mert mezijtelen wala) ees az wijzbe bochata magat. A tewb tanítwanjok kegijg a hajochkan iewenek kij, mert nem mezze walanak a fewldtewl de olij mijnt keet zaaz sijngnijre, wonwan az halakat a haloba, Hogij azert a fewldre zallanak, latak hogij zenet tewttek, ees a zé re felijl halat tewttenek, ees kenijeret. Monda nekijk Iesus. Hozzatok ide a halakbol mellijeket foktatok mastan.

Fel mene Simon Peter, ees az halot a fewldre wona tele nagij halakkal, zaaz ees ewtwen haromnal. Ees mijkoron ennij sok wolna, nem zakada meg a halo. Monda ne kijk Iesus. Ieweteket ees ebellijetek. Ees az tanítwanjok kewzzijl senkij né merij wala ewtet meg kerdenij mondwan. Te kij wagij? Mijkoron twdnak hogij wr wolna. El iewe azert Iesus ees weue a kenijeret, ees nekijk ada, ees azonmodon az halatijs. Euel immar haromzor ielenek meg az ew tanítwanjnak, mijkoron hallottajbol fel tamadot wolna.

Mijkorō azert ebellettenek wolna, mōda Simon Peternek Iesus. Simon Ianosfija zerecze engemet Inkab mijnt ezek? Monda nekij. Vgij wagijon wram, te tudod hogij zeretlek tegedet. Monda nekij. Eltessed az een baranijmat. Monda ismeg mazzor nekij Simon Ianosfija. zerecze engemet? Monda nekij, wgij wagijon wram, te tudod hogij zeretlek tegedet. Monda nekij. Eltesd az een iwhajmat. Monda harmadzor nekij. Simō Ianosfija, zerecze engemet? Bana Peter, hogij harmadzor mōta wolna nekij zerecze engemet? Mōda nekij. Vrá, te mijndeneket twez te tudod hogij zeretlek tegedet, Mōda nekij Iesus, Elteld az een iwhajmat.

Bijzon bijzon mondō te neked mijkorō ijffijab wolnal fel eweczed wala magadat, ees hol akarod otiarz wala, de maga mijkoron meg wenhijttel, kij terijted kezeijdet, ees mas ewecz meg teged, ees wijzé howa né akarod. Ezt kegijg mōda, ielentwé mijnemij halallal dijchewijtendew wolna meg Istent.

Ees mijkoron ezt mondotta wolna, mōda nekij kewes engemet, hatra fordula Peter, lata azt a tanítwant, mellijet zeret wala Iesus, hogij ewtet kewetne, melij ewnekij a

Zent Janos ewangelista napijan walo Ewañ.

weeg wachoran mellijenijs nijwgwt wala, ees mōta wala, Vrā kijchoda az kij teged el arwl? Ezt azett mijkoron latta wolna Simon Peter, monda Iesusnak. Vram, ez kegijg mij modon ★ Mōda nekij Iesus. Ha ewtet akarom hogij meg maragijon mijg el iewek, mij neked benne? te kewes engemet. Kij mene azert ez bezeed az attijafijak kewzewt hogij az, a tanijtwanij meg nē halna, ees nē monta wala Iesus, nē hal meg, de ha ewtet akarom hogij meg maragijon mijg el iewek, mij neked benne? Ez az tanijtwanij kij bijzonsagot tewt ezekrewl, ees irta ezeket. Ees twgijwk hogij igaz az ew bijzonsaga.

★ Erched/wegezij el eletijt.

Vannak kegijg egijebekijs sokak, mellijeket Iesus mijelt, kijk ha meg iratnanak mijndenestijlfogwa, alijtom hogij meeg ez wijlag sem foghatna meg az kewnijueket kijket kellene ijrnij.

Zent Janos Ewangeliomanak wege.

Ez tabla mutattija meg

eztendew altal menij Ewangeliom wagijon kijket mijseken zoktak mondanij wasarnap napokon, ees egijeb zentek napijanijs, mellijket melij helijen kellijen keresnij a derek ewamgeliom kewzewt, mellijk ewāgelistanal, ees hanijad capitulomba, ees melij arant kezdetijk el, Ees hanijad leuelen talallijak meg.

I

Az elsew aduent wasarnapij ewangeliō imijgijen kezdetijk el. Ees mijkoron kewzelgetnenek Ierusalem fele. &c. zent Mathe irija Capi. 21 Fol. 44

II

Masod aduent wasarnapij euangeliom igijen kezdetijk. Eesleznek iegijek az napba ees hodba &c. Zent Lukach irija. Ca. 21 Fol. 170

III

Harmad aduēt wasarnapij euangeliom igijen kezdetijk. Ianos baptista kegijg mijkoron hallotta wolna a fogsagba &c. Zent Mathe irija Capi. 11. Fol. 20

IIII

Negŷed aduent wasarnapŷ euangeliom imŷgŷen kezdetŷk. Ees Ianos wallasaŷs wgŷan ezen, mŷkoron kŷldettek wolna ew hozza Ierusalembewl papokat &c. Zent Ianos irŷa. Capi. 1. Fol. 183.

Karachon napŷan az eŷelŷ elsew mŷsen walo Ewań. imigŷen kezdetŷk el. Kŷmene egŷ meg zerzet dologaugustus chazartol. zent Lukach irŷa Cap. z. Fol. 115.

Vgŷan azon napon masodŷk mŷsen az ewań imŷgŷen kezdetŷk. Ees az emberek a pazторok zolnak wala &c. Zent Lukach irŷa Capi. z. Fol. 116.

Vgŷan azon napon a nagŷ mŷsen walo Ewań az, kŷn zent Ianos leg elewl el kezdette ewangeliomat. Kezdetbe wala &c. Zent Ianos Capi. 1 Fol. 182.

Zent Istwan Prothomartŷr napŷan walo ewań. in ŷgŷen kezdetŷk. Annakokaert ime bochatok een tŷ hozzatok Profetakat &c. Zent Mathe irŷa. cap. z3. Fol 51

Zent Ianos Ewangelista napŷan walo ewań. Igŷen kezdetŷk. Ees mŷkoron ezt mondotta wolna, monda nekŷ kewes engemet &c. Ew maga zent Ianos irta meg. Capi. z1. Fol. z35.

Apro zentek napŷan walo ewangeliom igŷen kezdetŷk el. Ime istennek angŷala meg ielenek Iosefnek almaba &c. Zent Mathe irŷa Capi. z. Fol. 3.

Karachon napŷa wtan walo wasarnapō kŷ eŷk az octaua kewzewt illŷen modon kezdetŷk el. Ees az ew annŷa ees attŷa chodallŷak &c. Zent Lukach irŷa ca. z Fo. 117

Kŷskarachon napŷan walo ewangeliō ŷg kezdetŷk. Ees mŷnek wtanna be tellŷe sedenek a nŷolcz &c. Zent Lukach irŷa. Capi. z. Fol. 117.

Wŷzkerezt napŷan walo ewangeliom imŷgŷen kezdetŷk. Mŷkoron kegŷg zŷletet wolna Iesus Sŷdosagnak waralaba Bethlehembe &c. Zent Mathe irŷa Capi. z Fol. z.

Elſew waſarnapij ewangeliom wijzkerezt wtan imijgijen kezdetijk. Ees mij kor ő lewt wolna &c. Zent Lukach irija Capi. 2 Folium. 118.

II

Maſodijk waſarnap wijzkerezt wtan imij gijen kezdetijk az ewangeliom. Ees harmad napon menijegzewk lewnek &c. zent Ianos irija Capi. 2. Fol. 185.

III

Harmadijk waſarnapij ewangliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. De mij koron ala iewt wolna az hegijrewl &c. Zent Mathe irija. Capi. 8. Fol. 13.

IIII

Negijedijk waſarnapij Ewangeliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. Ees mij koron egij haijoba be ment wolna &c. Zent Mathe irija. Capi. 8. Fol. 15.

V

Ewtewdijk waſarnapij ewangeliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. Haſonlatos menijeknek orzaga az olijan emberhez &c. Zent Mathe irija. Cap. 13. Fol. 27.

Az waſarnapij Ewangelijom kijt mon-

danak Septuageſimanak igijen kezdetijk. Mert haſonlatos a menijnek orzaga a chalados emberhez kij igen reggel &c. Zent Mathe irija Capi. 20. Fol. 42.

Sexageſima waſarnapij ewangelijom igijen kezdetijk. Kij mene a kij wetement tezen wala &c. zent Lukach irija. ca. 8 Fo. 133

Eſto mihi waſarnapij ewangeliom igijen kezdetijk. Hozza weue kegijg leſus a tijzenkettewt &c. zent Lu. irija. ca. 18. Fo. 165.

I

Bewijtelew waſarnapij ewangeliom kij nek Inuocauit neue imijgijen kezdetijk el. Tehat akaron wijtetek leſus a pwztaba &c. Zent Mathe irija Capi. 4. Fol. 5.

II

Reminiſcere waſarnapij ewangeliő igijen kezdetijk. Onnet ez wtan el mene leſus ees iewe tijronnak &c. Zent Mathe irija. Capi. 15. Fol. 32.

III

Oculij waſarnapij ewangeliom igijen kezdetijk. Iz wala kegijg ewrdeget, ees az wala nema &c. zent Lukach iria. ca. 11. Fo. 146

IIII

Letare wasarnapij ewangeliom igijen kezdetijk. Ezeknek wtanna mene Iesus Galilealij tengeren twl &c. Zent Ianos irija. Capi. 6. Fol. 195.

V

Iudica wasarnapij ewangeliõ igijen kezdetijk. Kijchoda tij kewzzijletek kij engemet meg fed bijnemrewl &c. Zent Ianos irija. Capi. 8. Fol. 204.

VI

Wijrag wasarnapij ewangeliõ a passio mellijet ijrt. Zent Mathe meg. ca. 26. Fo. 57

Hwsuet napijan walo ewangeliom igij en kezdetijk. Ees mijkoron el mwlt wolna a zombat Maria Magdalena &c. Zent Mark irija. Capi. 16. Fol. 108.

Hwsuet hetfewijen walo ewangeliom igijen kezdetijk. Ees ime azon napon ketten ew kewzzijlek &c. Zent Lukaah irija. Capi. 24. Fol. 179.

Hwsuet keddijn walo ewangeliom igij en kezdetijk. Mijkoron kegijg ezt bezellenek &c. zent Lukach irija. Ca. 24. Fol. 180.

Quasi modo wasarnapij ewangeliom igijen kezdetijk. Mijkoron azert az napon estwe wolna &c. zét Ianos irija ca. 20. Fo. 233

Misericordia wasarnapij ewangeliõ igij en kezdetijk. Een wagijok az ijo pazton. &c. Zent Ianos irija. Capi, 10. Fol. 208.

Iubilate wasarnapij ewañ. igijen kezdetijk el. Egij keuesse nem lattok engemet, ees is. neg &c. zent Ianos irija. Ca. 16. Fo. 223

Cantate wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk el. Mastan kegijg ahhoz megijek kij engemet bochatot &c. Zent Ianos irija. Capi. 16. Fol. 222.

Kerezttijaro wasarnapij ewangeliom igij en kezdetijk, Bijzon bijzon mondom nektek walamijt ketrek attijamtol &c. Zent Ianos irija. Capi. 16. Fol. 224.

Aldozo chewterteken walo Ewañ. igijen kezdetijk. Annak wtanna mijkoron a tijzen egij tanijtwanijok egijwt wolnanak &c. Zent Mark irija Capi. 16. Fol, 109.

Exaudi wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk el. Mijkoron kegijg el iew a wij gaztalo zent lelek &c. Zent Ianos irija. Capi. 15. Fol. zzz,

Pijnkewst napjan walo ewangeliom igijen kezdetijk. Ha walakij engemet zerer az een bezedemet meg tartja &c. Zent Ianos irija Capi. 14. Fol. zzo.

Pijnkewst hetfewijen walo ewangeliom igijen kezdetijk. Mert wgij zerette Isten ez wijlagot, hogij az ew egijetlen &c. Zent Ianos irija. Capi. 3. Fol. 187.

Pijnkewst keddijn walo ewangeliom imijgijen kezdetijk. Bijzon bijzon mondónekrek walakij az aijron nem megijen be. &c. Zent Ianos irija Capi. 10 Fol. 208.

Zent haromsag napjan walo ewangeliom igijen kezdetijk. Mijkoron kegijg el iew a wijgaztalo zent lelek &c. Zent Ianos irija Capitu. 15. Fol. zzz.

Az wrnapjan walo ewań. igijen kezdetijk. Mert az een testem igaz etek &c. Zent

Ianos irija Capi. 6. Fol. 198.

I

Elsew nijarij wasarnapnak kijt mondanak melij mijndiarast esijk wr napjanak octauajanak wtanna imijgijen kezdetijk. az wasarnapij ewangeliom el. Vala egij kaz dag ember kij ewlteznijk &c. Zent Lukach irija Capi. 16. Fol. 158.

II

Masodijk wasarnapij Ewangeliom wr napwtan igij kezdetijk. Egij nemijnemij ember tewn nagij wachorat &c. Zent Lukach irija Capi. 14. Fol. 154.

III

Harmadijk wasarnapij Ewangeliom igij nezdetijk walanak kegijg nijlwan walo bij kelek ees egijeb &c. Zent Lukach irija. Capi. 15. Fol. 155.

IIII

Negijedijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Legijetek azert irgalmasok. mij keppen az tij &c. Zent Lukach irija Ca. 6. Folium 128.

V

Ewtewdijk wasarnapij Ewangeliom igij

kezdetijk. lewn kegijg hogij mijkoron sok sereg iarwlna &c. Zent Lukach irija. Ca. 5 Folium 123.

VI

Hatodijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Mondom kegijg nekek hogijha a tij igassagtok &c. Zent Mathe irija. Capi. 5. Folium 7.

VII

Hetedijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk. Akoron a napokba mijkoron sok sereg wolna &c. Zent Mark irija. Capi. 8. Folium 85.

VIII

Nijolczadijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezedetijk. Meg ewrijzzetek magatokat a hamijs Profetaktol &c. Zent Mathe irija Capi. 7. Folium. 12.

IX

Kijlenczedijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Egij kazdag ember wala, kij nek egij safara wala &c. Zent Lukach irija Capi. 16. Folium 157

X

Tijzedijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Ees hogij el kewzelgete, lata a

waraſt

waraſt ſijra &c Zent Lukach irija Capi 19. Folium. 165.

XI

Tijzenegijedijk waſarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Monda kegijg nekijk hez, kijk ewnnen magokba &c. Zent Lukach irija. Capi. 18. Folium 161.

XII

Tijzenkettewdijk waſarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Ees iſmeg kij menwen Ieſus Tijron ees Sijdonnak hatarijbol &c. Zent Mark irija Capi. 7 Foli. 85.

XIII

Tijzenharmadijk waſarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Bodog zemek azok mel lijek azokat lattijak &c, Zent Lukach irija Capit. 10. Folium 141.

XIIII

Tijzennegijedijk waſarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Ees lewn hogij mijkoron ew menne Ieruſalembe &c. zent Lukach irija Capi. 17. Folium 159.

XV

Tijzenewtewdijk waſarnapij Ewangeliõ igij kezdetijk. Senkij nem zolgalhat keet wrnak, mert ha &c. Zent Mathe irija ca. 6

Folium 11.

XVI

Tijzenhatodijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Ees lewn annak wtanna hogij megijen wala Iesus &c. zent Lukach irija Capi. 7 Folium 130.

XVII

Tijzenhetedijk wasarnapi Ewangeliom igij kezdetijk. Ees lewn hogij mijkoron be ment wolna Iesus &c. Zent Lukach irija Capi. 14. Folium 153.

XVIII

Tijzennijolczadijk wasarnapij Ewan. igij kezdetijk. Ees kerde ewtet kesertwen egij tewruen tudo dactor &c. Zent Mathe irija Capi. zz. Fol. 49.

XIX

Tijzenkijlenczedijk wasarnapij Ewange liom igij kezdetijk. Ees az hatjoba be mé wen altal kele, ees &c. Zent Mathe irija Capi. 9 Fol. 15.

XX

Hwzadijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk. Hasonlatos a menijeknek orzaga egij kijralhoz melij az ew fijanak zerze menijegzewt &c. zent Mathe irija

Capi. zz. Folium 47.

XXI

Hwzonegijedijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk. Ees wala egij kijralij ember kijnek fija beteg wala &c. Zent Ianos irija Capi. 4. Fol. 191.

XXII

Hwzonkettewdijk wasarnapij Ewange liom igijen kezdetijk. Annakokaert hasonlatot a ménijeknek orzaga egij kijralhoz &c. Zent Mathe irija. Ca. 18. Fo. 39.

XXIII

Hwzonharmadijk wasarnapij ewangeliom igijen kezdetijk. Akor a Fariseusok onnet el menwen &c. zent Mathe irija Ca. zz. Fo. 48

XXIIII

Hwzonnegijedijk wasarnapij Ewange liom igijen kezdetijk. Mijkoron kegijg Iesus fel emelte wolna az ewzemeijt &c. Zent Ianos irija Capi. 6. Fol. 195.

Az zentek napjjan walo ewangeljomok kewetkeznek egy maswtan.

Zent Andras apastal napjjan walo ewã geliom igjjen kezdetjjk el. Iarwã kegjjg Iesus Galileaba a tenger mellet &c. Zent Mathe irja Capi.4. Foli. 6.

Zent Mjklos napjjan walo Ewangeliõ igj kezdetjjk. Mert mjkeppen az ember kj mezze ment wolt &c. zent Mathe irja. Capi. 25. Folium. 55.

Bodogazzon fogontatasa napjjan az, az Ewangeliom mellijen zent Mathe leg elewl kezte el ewangeliomjjat ca. 1 Fo. 1.

Zent Thamas apastal napjjan walo Ewangeliom igjjen kezdetjjk el. Thamas kegjjg egjjk a tjzenkettew kezzjjl &c. zent Ianos irja Capi. 20. Folium 233.

Zent Pal fordulasa napjjan wgjjan azon Ewangeliom wagjjon, mellijet mondnak

wr nap wtan kjjlenczedjjk wasarnap. zent Lukach irja Capi 16. Folium 157.

Gjjertja zentelew bodogazzon napjjan walo Ewangeliom igj kezdetjjk. Ees mj nek wtanna be tellijesednek a njjolcz napok &c. zent Lukach irja ca. 2. Fo. 117

Zent Mathjjas napjjan walo Ewangeliom igj kezdetjjk. Azon idewbe fclele Iesus ees monda, halat adok neked attjjã &c. zent Mathe irja Capi. 11. Fol. 22

Gjjmelcholto bodogazzon napjjan walo Ewangeliom igjjen kezdetjjk el. Hatod holnapba kegjjg bochattatek Gabriel angjjal &c. zent Lukach irja ca. 1. Fol. 113.

Zent Gjjewrg napjjan walo Ewangeliom igjjen kezdetjjk. Een wagjjok az igazze wletew &c. zent Ianos irja Ca. 15. foli. 220

Zent Mark ewangelista napjjanjjs wgjjan azon ewangeliomot mongjjak.

Zent Fjjlep zent Iakab napjjan walo Ewangeliom igjjen kezdetjjk. Meg ne ha-

borogÿek a tÿ zÿuetek &c. zent Ianos irÿa Capi. 14. folium 218.

Zent kerezt meg lelese napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Vala kegÿg egÿ embet a Fariseusok kezzÿl &c. zent Ianos irÿa Capi. 3. folium 187.

Zent Ianos baptista napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk. Ewrsebetnek kegÿg zÿlesenek ideÿe be tellÿesedek &c. Zent Lukach irÿa Capi. 1. folium 114.

Zent Peter zent Pal napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk. Mÿkoron azert iewt wolna Iesus Czesarÿanak a rezebe &c. zent Mathe irÿa Capi. 16 folium 34.

Visitacio bodogazzon napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Fel kelwen kegÿg Maria az napokba mene. &c. zent Lukach irÿa Capi. 1. folium 113.

Zent Margÿt azzon napÿan walo Ewangeliom ÿg kezdetÿk. Akoron hasonlatos lezen a mennÿeknek orzaga tÿz zÿzekhez. &c. zent Mathe irÿa Capi. 25, fol. 54.

Zent Maria Magdalna napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Kerÿ wala kegÿg ewtet egÿ a Fariseusok kezzÿl &c. zent Lukach irÿa Capi. 7. folium 131.

Zent Iakab apastal napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk. Akoron iarwla ew eleÿbe zebedeusnak fÿaÿnak annÿa &c. zent Mathe irÿa Capi. 20. folium 43.

Zent Anna azzon napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk el. Ismeg hasonlatos a ménÿeknek orzaga a mezewbe el reÿtet kÿnchhez &c zent Mathe irÿa ca. 13. fo. 28

Hawÿ bodagazzon napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Egÿ nemÿnemÿ azonÿallat fel emele &c. zent Lukach irÿa Capi. 11. folium 144.

Wr zÿnÿe waltozattÿa napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Ees hatod napnak wtanna weue Iesus hozza Petert &c. zent Mathe irÿa Capi. 17. folium 35.

Zent Lewrÿncz napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk. Bÿzon bÿzon mondom

nektek hogÿha a fewldbe wettetet bwza zem &c. zent Ianos irÿa Capi. 12. fo. 214.

Nagÿbodogazon napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk el. Ees ew be mene egÿ kastelÿba &c. zent Lukach irÿa Ca. 10. folium 142.

Zent Istwan kÿral napÿan walo Ewangeliom wgÿan azon kÿ zent mÿklos napÿ an mondatÿk zent Mathe irÿa ca. 25. fo. 55.

Zent Berthalam apastal napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Lewn kegÿg wetekedesÿs kewzzettek &c. zent Lukach irÿa Capi. 22. folium 172.

Kÿs azzon napÿā walo Ewangeliomot irta meg zent Mathe, leg elewlÿs azon kezdÿ ewangeliomat Mathe. Ca 1. fo. 1.

Zent kerezt fel mogaztalasa napÿā igÿ kezdetÿk az Ewangeliom. Mastan wagÿ on ez wÿlagnak iteletÿ &c. zent Ianos irÿa Capi. 12. folium 215.

Zent Mathe Ewangelista napÿan walo

Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Onnet Iesus towab menwen lata egÿ embert &c. ewmaga irÿa Ca. 9

Zent Mÿhal napÿan walo Ewangelrom igÿen kezdetÿk. Az idewbe iarwlanak a tanÿtwanÿok Iesushoz ees mondanak nekÿ &c. zent Mathe irÿa Capi. 18. foli. 37.

Zent Lukach Ewangelista napÿan walo Ewangelion igÿen kezdetÿk. Ezeknek wtanna kegÿg walazta wr egÿebeketÿs hetwenkettewt &c. Ewmaga irÿa Ca. 10.

Zent Simon Iude apastalok napÿan igÿ en kezdetÿk az Ewangeliom. Ez az eenparancholatom hogÿ zeressetek &c. zent Ianos irÿa Capi. 15. folium 221.

Mÿnd zent napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mÿkoron kegÿg latta wol na Iesus a seregeket &c. zent Mathe irÿa. Capi. 5. folium 16.

Zent Marthon napÿan walo ewañ. igÿē kezdetÿk el. Legÿenek a tÿ agÿektok fel eweczwe &c. zent Lukach irÿa Ca. 12. fol. 148.

Tabla.

Zent Ewrsebet azzon napÿan wgÿan azon Ewangeliom wagÿon, melÿ zent Annazzon napÿan zent Mathe irÿa Capit. 13. folium 28.

Zent Katharina azzon napÿanÿs wgÿan azon.

Wege az Tablanak.

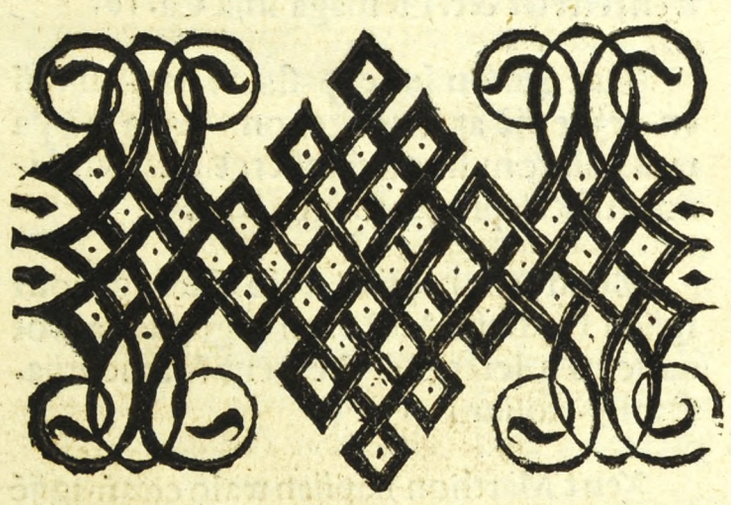

Az igerewl walo magÿarazat kÿt deakwl mondanak donec / Magÿarwl mÿg / awagÿ mÿglen.

Ent Mathe Ewangelista elsew capitulōÿanak zÿnte a wegebe illÿen modon ÿr a zÿz Mariarol ees Iosefrewl. Hozza weue (wgÿ mond) az ew fele seget, ees nem ewsmere ewtet, mÿg zÿwlte wolna az ew elsew fÿat kÿt neueze Iesusnak. Mÿert hogÿ ez mondasba sok Eretnekek teuelÿegtenek ees botrankoztanak meg, lattatek azokert kÿk ennek elewtte walamÿ irast nem olwastanak wolna hogÿ reuÿdeden zolnank walamÿt felewle. Mert woltanak sok eretnekek kÿk innet ez mondasbol (ees nem ewsmere ewtet mÿglen zÿlte wolna az ew elsew fÿat) olÿ magÿarazatot wewttek mÿnt hogÿha Iosef a zÿz Mariat chak agÿg nem ewsmerte wolna mÿg Cristust zÿwl-

te, ees hogij annak wtanna ewſmerte wol
na. De ez illijeneknek teuelijgeſek nem e-
gijeb hanem chak az ewnnen wakmerew
tudatlanſagok.

Mert effeele zolaſnak modija kewzewn-
ſeges a ſijdo nijelwen. Mijkeppen Moijſes
elſew kewnijwebeijs wagijon illijen mo-
don walo zolas, de azert egijeb az ertel-
me. Holot wgij ijr Noerol mijkoron im-
marā a wijzewzewn meg kezdene zallanij.

Akoron (wgij mond) Noe meg nijta a
barkanak ablakat ees kij bochata raijta egij
hollot, melij meg nem iewe, mijg el nem
fogijnanak az wijzek, ees az wijzewzewn
Gene. 8. meg nem zijwnnek. Maga azert az a hol-
lo ſoha meg nem iewe. Olijan modon
walo zolas ezijs kijt zent Mathe ijr, mert
hogij wolt wolna zent Ioſef igaz ha chak
ez gondolat zijuebe zallot wolnaijs. Az
wtan mijkoron immar nijlwan meg ewſ-
merte wala hogij az zijz Maria wolna ez
wijlagnak meg waltoijanak annija, ees ho
gij az wtan akarta wolna ewſmernij. Ta-
uol legijen az mijndenek welekedeſetewl

Maſmodon imijgijenijs magijarazzak
(ees nem ewſmere ewtet mijglen zijlte
wolna az ew elſew fijat) Az az, nem tw-
gija wala meeg az elewt hogij az zijz Maria
wolna az igaz Meſſiaſnak annija kijrewl a
Profetak zoltanak wala, de mijkoron zij-
wlte wolna Ieſuſt ees latna hogij az angij
alok ees a paſtorok hijrdetijk az ew zijle-
teſet, ees az kijraliok imagijak ewtet, ees
hogij mijndenek be tellijeſednenek kijk az
Meſſijas el iewetijrewl meg walanak Pro
fetalwa, az wtan ewſmere ozton kij wol-
na az zijz Maria, ees melij nagijra witte
wolna ewtet a zent haromſag hogij a Cri
ſtus, az igaz Meſſijas ez wijlagnak meg
waltoija ew tewle zijwletnek ez wijlagra
emberſege zerijnt.

Az nepekrewl.

Wala honzor ez wij teſtamentomba ez
neegij ewangeliſtanal nepet, wagij nepeket
olwaſandaz, Ercz mijnden fele nepet raij-
ta a ſijdoktol meg walwa.

ET SIC FINIS OPERIS
Gabriele Pannonio Peſthi
no Interprete.

Ees ezzenkeppen weeg wagijon ez do-
logba Peſthij Gabriel altal.

VIENNAE PANNONIE
Ioannes Singrenius, ſuis, ac Ioannis Metzger bibliopolę, expenſis XVII. die Menſis Iulij excudebat. Anno M. D. XXXVI.

Nijomtatta bechbe Ianos Sijngrenius, az ew, Ees Metzger Ianos ţewltſegeuel zent Iaţab hauanaţ tijzenheted napijan, ezer ewtzaaz harmij czhat eztendewbe.

Cum gratia & priuilegio Romanæ Regiæ Maieſtatis ad quinquennium.

M. N. MUZEUM KÖNYV-TÁRA